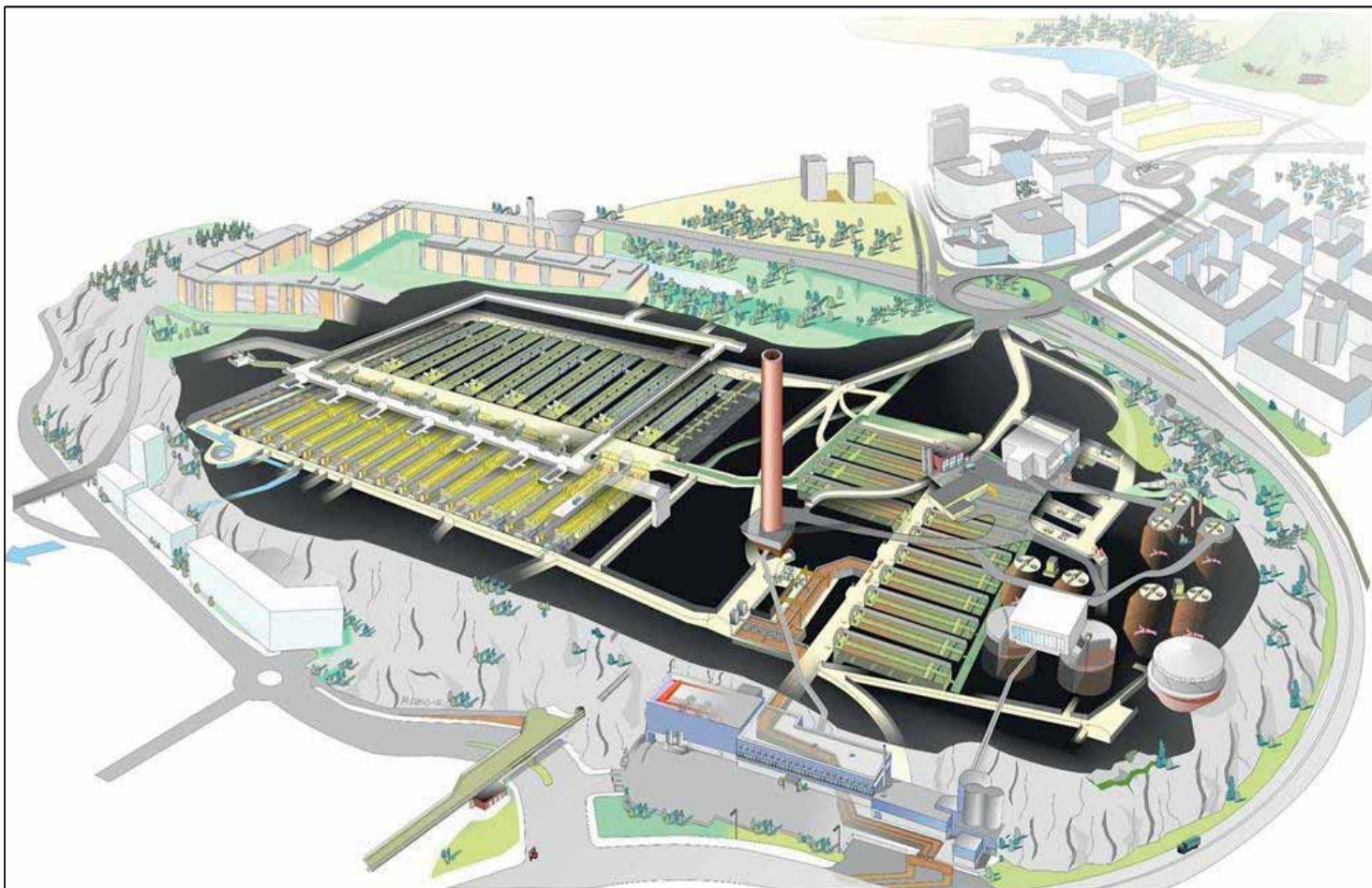

Samrådsredogörelse

Tillstånd för befintlig grundvattenbortledning och
rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk

Stockholm kommun och Nacka kommun

Redogörelse av avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för
vattenverksamhet och ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig
verksamhet vid Henriksdals reningsverk

2024-11-06

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

© Stockholm Vatten AB 2024
Författare: Sweco. Linda Strajnar

Stockholm Vatten AB
Diarienummer: 24SVOA291
Projektnummer: 500964
Kontaktuppgifter: Stockholm Vatten AB, 106 36 Stockholm
Telefon: 08-522 120 00
Webb: www.svoa.se

Innehållsförteckning

1	Samrådsprocessen avgränsningssamråd	6
1.1	Inledning	6
1.2	Hur samrådet har bedrivits	6
2	Samråd med Länsstyrelsen Stockholm, Nacka kommun och Stockholms stad	7
2.1	Länsstyrelsen	7
2.2	Nacka kommun	8
2.3	Stockholms stad	9
3	Samråd med övriga myndigheter, intresseorganisationer och fastighetsägare	10
3.1	Samråd med Balder Värmdövägen i Nacka AB och Nacka Port Fastighets AB	10
3.2	Samråd med Brf Henriksdalshöjden	10
3.3	Samråd med Brf Sjöstadsviken	11
3.4	Samråd med Brf Soldäcket	12
3.5	Samråd med Ellevio	12
3.6	Samråd med Exploateringskontoret	12
3.7	Samråd med Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	13
3.8	Samråd med Henriksborgs samfällighetsförening	13
3.9	Samråd med Kvarnholmen Utveckling AB	13
3.10	Samråd med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	14
3.11	Samråd med Nacka Vatten och Avfall (NVOA)	14
3.12	Samråd med Naturvårdsverket	15
3.13	Samråd med Region Stockholm Regionsledningskontoret	15
3.14	Samråd med Region Stockholm Trafikförvaltning	15
3.15	Samråd med Riksantikvarieämbetet	15
3.16	Samråd med Skanova (Telia Company) AB	15
3.17	Samråd med Statens geotekniska institut (SGI)	16
3.18	Samråd med Stockholm Exergi	16
3.19	Samråd med Stockholms brandförsvär (SSBF)	16
3.20	Samråd med Sveriges geologiska undersökning (SGU)	16
3.21	Samråd med Sveriges metrologiska och hydrologiska institut (SMHI)	17
3.22	Samråd med Trafikverket	17
3.23	Samråd med Vågskvalpet 4	18
4	Samråd med enskilt berörda	19
4.1	Samråd med boende 1 i Brf Mjölaren	19
4.2	Samråd med boende 2 på Henriksdalsberget	19
4.3	Samråd med boende 3 i Henriksdalsringen	19

Bilagor

Bilaga 1 Samrådsunderlag
Bilaga 2 Samrådsunderlag revidering 1
Bilaga 3 Kungörelse DN 20240316
Bilaga 4 Kungörelse Mitti Nacka 20240316
Bilaga 5 Kungörelse Mitti Södermalm 20240316
Bilaga 6 Kungörelse SvD 20240316
Bilaga 7 Kungörelse DN 20240518
Bilaga 8 Kungörelse Mitti Nacka 20240518
Bilaga 9 Kungörelse Mitti Södermalm 20240518
Bilaga 10 Kungörelse SvD 20240518
Bilaga 11 Inbjudan till samråd
Bilaga 12 Inbjudan till utökat samråd
Bilaga 13 Sändlista
Bilaga 14 Sändlista utökat
Bilaga 15 Protokoll Länsstyrelsen, Nacka kommun och Stockholms stad
Bilaga 16 Meddelande om beslut att avsluta samrådsärendet hos Länsstyrelsen
Bilaga 17 Yttrande Balder Wärmdövägen i Nacka AB och Nacka Port Fastighets AB
Bilaga 18 Yttrande Brf Henriksdalshöjden
Bilaga 19 Yttrande Brf Sjöstadsviken
Bilaga 20 Yttrande Brf Soldäcket
Bilaga 21 Yttrande Ellevio
Bilaga 22 Yttrande Ellevio utökat
Bilaga 23 Yttrande Exploateringskontoret
Bilaga 24 Yttrande HaV
Bilaga 25 Yttrande Henriksborgs samfällighetsförening
Bilaga 26 Yttrande Henriksborgs samfällighetsförening utökat
Bilaga 27 Yttrande Kvarnholmen Utveckling AB
Bilaga 28 Yttrande MSB
Bilaga 29 Yttrande MSB utökat
Bilaga 30 Yttrande NVOA
Bilaga 31 Yttrande NVOA utökat
Bilaga 32 Yttrande Naturvårdsverket utökat
Bilaga 33 Yttrande Region Stockholm Regionledningskontoret
Bilaga 34 Yttrande Region Stockholm Trafikförvaltningen

Bilaga 35 Yttrande Riksantikvarieämbetet
Bilaga 36 Yttrande Skanova
Bilaga 37 Yttrande Skanova utökat
Bilaga 38 Yttrande SGI
Bilaga 39 Yttrande SGI utökat
Bilaga 40 Yttrande Stockholm Exergi
Bilaga 41 Yttrande Stockholm Exergi utökat
Bilaga 42 Yttrande SSBF
Bilaga 43 Yttrande SSBF utökat
Bilaga 44 Yttrande SGU
Bilaga 45 Yttrande SGU utökat
Bilaga 46 Yttrande SMHI 20230116
Bilaga 47 Yttrande SMHI
Bilaga 48 Yttrande SMHI utökat
Bilaga 49 Yttrande Trafikverket
Bilaga 50 Yttrande Trafikverket utökat
Bilaga 51 Yttrande Vågskvalpet 4
Bilaga 52 Yttrande Boende 1
Bilaga 53 Yttrande Boende 2
Bilaga 54 Yttrande Boende 3

1 Samrådsprocessen avgränsningssamråd

1.1 Inledning

Stockholm Vatten AB:s (SVOA eller Bolaget) avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största avloppsreningsverk. Henriksdalsanläggningen, som är belägen i Henriksdalsberget, är en del av reningsverket. Föreliggande samrådsredogörelse avser avgränsningssamråd för kommande tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för befintlig grundvattenbortledning från bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningen samt för två rötkammare med tillhörande anläggningar som planeras byggas vid avloppsreningsverket. Vidare omfattar samrådet även ansökan om ändrings-tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken för de tillkommande rötkammarna.

1.2 Hur samrådet har bedrivits

SVOA har enligt 6 kap. miljöbalken genomfört ett avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet samt ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet. Samråd har genomförts med Länsstyrelsen Stockholm, tillsynsmyndigheten, de enskilda som antas kunna bli särskilt berörda av verksamheten samt med övriga statliga myndigheter, kommuner, intresseorganisationer och den allmänhet som antas kunna bli berörda av verksamheten.

Samrådet genomfördes under perioden 16 mars – 21 april 2024. På grund av problem med vissa av brevutskicken fick några mottagare breven några dagar senare. Detta kompenseras genom att de berörda fick en förlängd svarstid till och med den 28 april. Därefter genomfördes också ett utökat samråd till följd av en utökning av utredningsområdet, och därmed även samrådskretsen. Det utökade samrådet pågick under perioden 15 maj – 4 juni 2024. Samrådet kungjordes i DN, SvD, Mitti Nacka och Mitti Södermalm den 16 mars 2024 avseende det första samrådet och den 18 maj 2024 avseende det utökade samrådet.

Statliga myndigheter, kommuner, intresseorganisationer och ledningsägare bjöds in till samråd och fick tillgång till samrådsunderlaget via e-post. Enskilda som antas kunna bli särskilt berörda bjöds in till samråd via brevutskick. I brevutskicket fanns information om projektet och hänvisning till samrådsunderlaget som under samrådets genomförande funnits publicerat på SVOA:s hemsida: www.svoa.se/samrad-henriksdal.

Samrådsunderlaget bifogas i **Bilaga 1**, och det reviderade samrådsunderlaget för det utökade samrådet bifogas i **Bilaga 2**. Kungörelserna bifogas i **Bilagorna 3 – 10**. Inbjudan till samråd finns i **Bilaga 11** och inbjudan till det utökade samrådet finns i **Bilaga 12**. Sändlista till samrådet finns i **Bilaga 13** och sändlista för det utökade samrådet finns i **Bilaga 14**.

2 Samråd med Länsstyrelsen Stockholm, Nacka kommun och Stockholms stad

Samrådsmöte genomfördes med Länsstyrelsen Stockholm (Länsstyrelsen), Nacka kommun och Stockholms stad den 6 mars 2024. I **Bilaga 15** finns protokoll från samrådsmötet.

2.1 Länsstyrelsen

De huvudsakliga synpunkterna och frågorna som lyftes av Länsstyrelsen på samrådsmötet återges nedan.

- Länsstyrelsen frågade om osäkerheter kommer kommuniceras i ansökan och framförde att det är en pedagogisk utmaning att kommunicera osäkerheterna.
- Länsstyrelsen lyfte frågan ifall behov finns av skyddsinfiltration, med avseende på att det är en tillståndspliktig verksamhet som i sådana fall behöver ingå i ansökan.
- Länsstyrelsen framförde att kända verksamheter som kan påverkas bör ingå i samrådsbilden.
- Länsstyrelsen lyfte att det är viktigt att beskriva avgränsningen mellan ansökt verksamhet och anläggningar som det inte söks tillstånd för.
- Länsstyrelsen lyfte att avseende naturmiljön bör det beskrivas om det finns arter som kan påverkas, till exempel fåglar, och om det finns övriga naturvärden i området.
- Avseende kulturmiljön bör förhållningssättet till kulturmiljön vid röttebunkarna tas med i ansökan.
- Länsstyrelsen framförde att risken för föroreningsspridning är en viktig punkt.
- Länsstyrelsen framförde att SVOA bör ange vad som redan är beskrivet i det befintliga tillståndet, vad som regleras i det, och vad som är nytt.
- Länsstyrelsen lyfte att det bör sökas i arkiv om det finns äldre mätningar av inläckage från när reningsverket uppfördes.
- Frågan lyftes om de nya utsläppspunkterna för rötgas.
- Länsstyrelsen frågade om bullret för att bygga röttebunkarna ingår i det befintliga tillståndet.
- Länsstyrelsen lyfte frågan om hur energibunkarna hanteras, om frågan om ersättning sker redan i ansökan.
- Länsstyrelsen framförde att riksintressen i området är viktiga och bör lyftas.

SVOA:s bemötande:

Se i protokollet, **Bilaga 15**, vad SVOA har redovisat för de enskilda frågorna.

Beslut att avsluta samrådsärendet hos Länsstyrelsen Stockholm

Den 27 maj 2024 inkom Länsstyrelsen med meddelande angående avgränsningssamrådet inklusive beslut om att Länsstyrelsen, i och med meddelandet, avslutat samrådsärendet hos Länsstyrelsen, se **Bilaga 16**.

I meddelandet konstaterar Länsstyrelsen att den planerade vattenverksamheten och miljöfarliga verksamheten enligt SVOA:s bedömning kan medföra en

betydande miljöpåverkan och därmed omfattas SVOA av kraven att göra en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. 28 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer utifrån vad som framkommit under samrådet att följande aspekter är särskilt viktiga att behandla i miljökonsekvensbeskrivningen:

- Påverkan på riksintresse för kommunikation Värmdövägen
- Påverkan på enskilda brunnar inklusive energibrunnar
- Skyddsåtgärder i form av infiltration
- Risker för förorenings spridning
- Fornlämningar
- Buller
- Hantering av avfall under byggskedet (masshantering)
- Utsläppspunkt för gas

Länsstyrelsen uppmanar också till att söka tillstånd till infiltration som skyddsåtgärd, så att tillstånd finns för det fall att behov av infiltration skulle uppstå. Länsstyrelsen framför att ansökan bör var tydlig avseende:

- Fysisk avgränsning mot andra anläggningar där grundvatten bortleds
- Vad som ingår i befintliga tillstånd enligt miljöbalken och hur dessa befintliga tillstånd förhåller sig till nu aktuell ansökan

Avseende samrådsplatsen bedömer Länsstyrelsen att SVOA inom ramen för avgränsningssamrådet bör samråda med de enskilda som kan antas bli särskilt berörda, exempelvis fastighetsägare, hyresgäster, institutioner och andra verksamhetsutövare. Samråd bör också ske med allmänheten inom ett större område runt verksamheten, med organisationer och intresseföreningar, Nacka och Stockholms kommuner samt statliga myndigheter som kan beröras. Länsstyrelsen ser positivt på den samrådsplats som presenterades vid samrådsmötet den 6 mars 2024. Länsstyrelsen kommenterade i sitt meddelande att det uppmuntras till att vara generös med samrådet. Det kan vara en fördel att annonsera med till exempel portanslag eller brev till boende på adresser som berörs.

SVOA:s bemötande:

SVOA har tagit hänsyn till kraven om att göra en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. 28 § miljöbalken.

SVOA har tagit hänsyn till Länsstyrelsens förslag vid bedömning av vilka miljöaspekter som är relevanta att behandla i miljökonsekvensbeskrivningen.

2.2 Nacka kommun

De huvudsakliga synpunkterna och frågorna som lyftes av Nacka kommun på samrådsmötet återges nedan.

- Nacka kommun frågade ifall material delas med projekt Nya Östbergatunneln (NÖT).
- Nacka kommun lyfte frågan om sulfid i berg är aktuellt.
- Nacka kommun lyfte byggbullret i byggskedet, och rekommenderade att läsa Mässtunnelns villkor.
- Frågan lyftes om var klagomål om buller ska hänvisas.

SVOA:s bemötande:

SVOA hänvisar till protokollet för Bolagets inställning, se **Bilaga 15**.

2.3 Stockholms stad

De huvudsakliga synpunkterna och frågorna som lyftes av Stockholms stad på samrådsmötet återges nedan.

- Stockholms stad lyfte ifall det är möjligt att få fram taxerade ägare inom samrådsregionen.
- Frågan lyftes ifall RK8 behöver byggas under SFA tiden innan Bromma stängs och ifall RK9 kan byggas efter det.

SVOA:s bemötande:

SVOA hänvisar till protokollet för Bolagets inställning, se **Bilaga 15**.

3 Samråd med övriga myndigheter, intresseorganisationer och fastighetsägare

3.1 Samråd med Balder Värmdövägen i Nacka AB och Nacka Port Fastighets AB

Balder Värmdövägen i Nacka AB och Nacka Port Fastighets AB framförde en kort beskrivning av deras fastigheter som ligger inom utredningsområdet, inklusive nuvarande användning och pågående detaljplaneförfaranden som kan förändra området betydligt.

Fastighetsägarna påtalar att de inte har kunnat ta ställning till eventuell påverkan på grundvattennivåerna på grund av att ett hydrogeologiskt påverkansområde ännu inte är framtaget. Fastighetsägarna bedömer i nuläget att påverkan på aktuella fastigheter primärt kommer att ske om det finns större deformations-/sprödhetszoner i berggrunden som står i kontakt med Henriksdal.

Det nämns att det saknas information om skyddsåtgärder i samrådsunderlaget och det efterfrågas en samordning av kontrollprogram mellan parternas verksamheter för att undvika oklarheter vid eventuella skador. Fastighetsägarna efterfrågar även direktkontakt med SVOA för fortsatt dialog och önskar tillgång till mätserier för grundvattennivåer och sättningsmätningar, se **Bilaga 17**.

SVOA:s bemötande:

Samrådsunderlaget är ett led i den samrådsprocess som ska föregå upprättandet och ingivandet av den ansökan om tillstånd respektive ändringstillstånd enligt miljöbalken som SVOA avser lämna in till Mark- och miljödomstolen. Syftet med samrådet är att alla som kan komma att beröras av verksamheten i ett tidigt skede ska få möjlighet att påverka kommande beslut och lämna upplysningar som sökanden kan ta hänsyn till i den fortsatta planeringen.

SVOA instämmer att det är viktigt att kontrollprogrammen samordnas, och avser att föra en dialog med ansvarig kontaktperson för Balder Värmdövägen i Nacka AB samt Nacka Port Fastighets AB.

3.2 Samråd med Brf Henriksdalshöjden

Ordförande i Brf Henriksdalshöjden framför att samrådsunderlaget är ofullständigt, särskilt gällande natur- och kulturmiljö. Kompletterande information förmedlas i yttrandet där det bland annat gjorts naturvärdesinventeringar inom detaljplaner.

Det påtalas att projektet i fråga inte är isolerat från tidigare störningar som påverkat invånarnas livskvalitet sedan 2014. Det förekommer befintliga störningar från borrhningar och sprängningar som måste beaktas i nya projekt.

Brf Henriksdalshöjden motsätter sig ökad miljöfarlig verksamhet och framhåller att boendes säkerhet och existensrätt måste prioriteras framför begärda utbyggnader. Farhågor kring ökad tung trafik, transport av farligt gods och risken för miljöolyckor eller explosioner betonas, och det påpekas att ändringar som ökar dessa risker bör undersökas noggrant.

I ett ytterligare yttrande uttrycker ordförande sin oro och frustration över bullret från byggnadsarbeten vid Henriksdals reningsverk. Det beskrivs hur borrhings- och sprängningsarbeten påverkar boendes sömn och hälsa negativt. Ordföranden uppmanar till visad hänsyn till de boende. Yttrandena finnes i **Bilaga 18**.

SVOA:s bemötande:

Bolaget tackar för den kompletterande informationen och avser att beakta framförda synpunkter inom ramen för i det kommande arbetet.

SVOA planerar att efterfölja Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Skyddsåtgärder för att dämpa bullernivåer ska användas om riktvärdena överskrids. SVOA avser att nyttja en bullerskärm i den riktningen bullret sprider sig. Det är enbart bergarbetena med de två nya rötkammarna och tillhörande tunnlar som utgör bullrande arbeten. Den befintliga grundvattenbortledningen medför inte något buller. Hänsyn kommer att tas till kumulativa effekter från bullrande arbeten. Detta kommer hanteras vidare i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n).

SVOA söker ändringstillstånd enligt 9 kap. för miljöfarlig verksamhet där Bolaget yrkar ändring av det befintliga allmänna villkoret för verksamheten, villkor 1 i befintligt tillstånd. Huvudsakligen består ändringen av utökning av antalet rötkammare för hantering av samma mängd externt organiskt material som framgår av befintligt tillstånd. Det kommer att innebära en stabilare process med minskade processrisker. Slammet kommer att köras bort via transporttunnel och direkt ut på Värmdöleden.

För att lämna synpunkter på de pågående arbetena med att bygga om reningsverket hänvisar SVOA till SFA på mejladress: framtidensavloppsrening@svoa.se.

3.3 Samråd med Brf Sjöstadsviken

Brf Sjöstadsviken har identifierat två möjliga olägenheter som kan påverka dess medlemmar: de effekter som den hydrogeologiska utredningen kan ha, samt det buller som kan uppstå till följd av byggarbetet.

Brf Sjöstadsviken framför att det saknas viktig information i samrådsinbjudan. Det finns inga detaljer om de specifika olägenheterna som den hydrogeologiska utredningen kan orsaka, exempelvis dess inverkan på föreningens vatten och avlopp, potentiella sättningar i byggnader på grund av förändringar i grundvattennivån, samt tidsramar för påverkan. Vidare har Bolaget lämnat ofullständig information gällande tidsperioderna för byggbullret under de olika etapperna av projektet, information om bullernivåer samt eventuella bullerskyddsåtgärder.

Sammantaget anser Brf Sjöstadsviken att de befintliga bristerna i samrådsprocessen är betydande och innebär att föreningen inte kan betrakta det som ett fullgott samråd, se **Bilaga 19**.

SVOA:s bemötande:

Den hydrogeologiska utredningen består av modellering av hydrogeologi samt kontrollmätningar i ett antal redan befintliga grundvattenrör. Utredningen i sig kommer således inte orsaka någon olägenhet. Utredningens syfte är att utreda om eventuella olägenheter kan uppstå med anledning av den grundvattenbortledningen som omfattas av tillståndsansökan och i så fall vilka

åtgärder som kan behöva vidtas för att de inte ska uppstå. Resultaten från den hydrogeologiska utredningen kommer att beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n).

Gällande byggbullret planerar SVOA att efterfölja Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Åtgärder för att dämpa bullernivåer ska användas om riktvärdena överskrids. SVOA planerar för en bullerskärm i den riktningen bullret sprider sig.

I samrådsunderlaget finns tider för arbetena med rötkamrarna angivna. Den totala byggtiden för RK8 är cirka 3 år, varav bergarbetena förväntas pågå i cirka 1 år. Arbetena beräknas starta när tillstånd för vattenverksamhet erhållits. Den totala byggtiden för RK9 är också cirka 3 år, varav bergarbetena förväntas pågå i cirka 1,5 år. Byggstart för RK9 är cirka år 2032.

3.4 Samråd med Brf Soldäcket

Ordförande i Brf Soldäcket önskade att bli uppringd för att ställa några frågor. I telefonsamtalet (2024-04-19) ställde ordföranden frågan när samrådstiden löper ut samt hur personen som ordförande bör hantera distributionen av samrådsunderlaget till medlemmarna i bostadsrättsföreningen. Ordföranden hade redan skickat ut informationen till alla medlemmar via intern app. Frågan togs också upp ifall alla medlemmar behövde godkänna samrådsunderlaget, se **Bilaga 20**.

SVOA:s bemötande:

Till svar gavs det under telefonsamtalet att ordförande hade agerat rätt i sin kommunikation och att medlemmarna inte måste inkomma med svar, om de inte har några särskilda synpunkter de önskar framföra. Sista svarsdatumet på samrådet bekräftades vara den 21 april 2024.

3.5 Samråd med Ellevio

Ellevio har framfört att de har låg- och högspänningsanläggningar inom utredningsområdet. Markåtgärder som utförs i samband med vattenverksamheten måste därav noga beakta befintliga lägen för Ellevios elnät.

Det kan bli nödvändigt med samordnande avstämningar med Ellevio under genomförandet av vattenverksamheten om Ellevios anläggningar riskerar att påverkas.

Ellevio framför att de förbehåller sig rätten att kräva ersättning i det fall skada skulle uppstå och att åtgärder i befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio och bekostas av beställare, se **Bilaga 21**. Ellevio inkom med samma synpunkter för det utökade samrådet, se **Bilaga 22**.

SVOA:s bemötande:

De framförda synpunkterna noteras och beaktas i det fortsatta arbetet.

3.6 Samråd med Exploateringskontoret

Exploateringskontoret har inget att erinra i samrådet. Kontoret önskar dock förtydliga att planerade åtgärder inte står i strid med översiktsplanen, varpå kontoret dragit slutsatsen att åtgärderna inte förhindrar planerad bebyggelse

vare sig vid underhåll och tömning eller utsläpp av luft (illaluktande). Det är viktigt att framtida utbyggnad av sista etappen av Hammarby sjöstad i nordost inte hindras eller försvåras av SVOA:s anläggning, se **Bilaga 23**.

SVOA:s bemötande:

SVOA beaktar synpunkterna som framförts i det kommande arbetet.

3.7 Samråd med Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

HaV avstod från att lämna synpunkter på samrådsunderlaget, se **Bilaga 24**.

3.8 Samråd med Henriksborgs samfällighetsförening

Representant för Henriksborgs Samfällighetsförening har inkommit med yttrande angående fastighet Sicklaön 37:10 inom ramen för samråd och utökade samrådet. Samfällighetsföreningen ifrågasätter avgränsningen av inbjudan till samrådet.

Henriksborgs samfällighetsförening framför att SVOA vill lagligförklara 70 års vattenverksamhet i efterhand och därför behöver ta fram en miljökonsekvensbeskrivning som inkluderar effekter på hälsa, miljö och egendom. Detta innefattar även grundvattenmodelleringar.

För att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen menar samfällighetsföreningen att SVOA behöver inventera grundvattenläckage, bedöma inläckande grundvattens avdunstning, uppskatta historiska inläckage och bedöma naturens självläkande effekter.

Henriksborgs Samfällighetsförening kräver att SVOA minskar utsläpp av luftföroreningar och mäter emissioner i bostadsområden. De vill även att luftfrågan provas på sikt, särskilt med hänsyn till att kapaciteten vid Henriksdals reningsverk kommer att öka när Brommas avloppsvatten leds dit, se **Bilaga 25** och **Bilaga 26**.

SVOA:s bemötande:

SVOA avser att beakta synpunkterna som framförts i det kommande arbetet.

I den kommande ansökan kommer en MKB ingå där effekter och konsekvenser av ansökt verksamhet samt eventuella skyddsåtgärder och kontrollprogram kommer att beskrivas. Inom arbetet med ansökan kommer en grundvattenmodellering att genomföras. Modellen är ambitiös och används för att beskriva påverkan från ansökt verksamhet. Modellarbetet omfattar en känslighetsanalys och tar hänsyn till de osäkerheter som finns i det dataunderlag som nyttjas i modellen.

3.9 Samråd med Kvarnholmen Utveckling AB

Kvarnholmen bedriver stadsutveckling på Kvarnholmen och i området Finnberget. Kvarnholmen innehar en bergrumsanläggning belägen i Finnberget. I bergrumsanläggningen är grundvattennivån avsänkt. Delar av bergrumsanläggningen är belägen inom SVOA:s angivna utredningsområde. Det framförs att bergrumsanläggningen behöver beaktas i det kommande arbetet med ansökan, se **Bilaga 27**.

SVOA:s bemötande:

SVOA är medveten om berganläggningen i Finnberget. Informationen kommer att beaktas i det kommande arbetet.

3.10 Samråd med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB framför att det i den kommande ansökan ska framgå huruvida verksamheten berörs av lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagen. MSB vill i sammanhanget kommentera att uppgraderad biogas som har naturgaskvalitet alltid räknas till punkt 18 i del 2 till bilaga 1 i Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesoförordningen), oavsett om den är kondenserad eller inte. Rågasen räknas emellertid till post P2 i del 1 i bilaga 1. Om verksamheten berörs av Sevesolagen ska de åtgärder som följer av denna lag vidtas.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla ett avsnitt rörande risk och säkerhet. Detta avsnitt bör beskriva de faror/risker som identifierats i verksamheten och vilka konsekvenser för människors hälsa och miljön som de kan ge upphov till. Identifiering och bedömning av faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna bör också tas upp. En genomgång av olycksförebyggande och skadebegränsande åtgärder, såväl vidtagna som planerade, samt eventuella beredskapsåtgärder bör också ingå, se **Bilaga 28**.

MSB inkom inom det utökade samrådet med besked att de avstod från ytterligare yttrande, se **Bilaga 29**.

SVOA:s bemötande:

SVOA avser att beakta synpunkterna som framförts i det kommande arbetet.

3.11 Samråd med Nacka Vatten och Avfall (NVOA)

NVOA efterfrågar förtydligande om huruvida sprängningsarbeten kommer att påverka befintliga anläggningar ovanpå Henriksdalsberget.

NVOA begär också att det ska nämnas att avledning av inläckande grundvatten sker efter mätpunkten för inkommande spillvatten från Nacka.

Vidare påpekar NVOA att det finns anläggningar tillhörande NVOA ovanpå Henriksdalsberget som inte nämns i avsnitt 7 (i samrådsunderlaget, se **Bilaga 1**) och önskar att dessa inkluderas i utredningar som nämns i avsnitt 8 rörande påverkansområdet för grundvattensänkning och dess effekter på grundvattenberoende objekt, se **Bilaga 30**.

Inom det utökade samrådet lämnade NVOA synpunkt att det finns VA-anläggningar både på och under mark tillhörande NVOA. De framför att ifall grundvattensänkning identifieras ska SVOA kontakta NVOA för genomgång av information kring NVOA:s VA-anläggningar, se **Bilaga 31**.

SVOA:s bemötande:

Inför planerade sprängningsarbeten kommer riskbedömning göras för att identifiera eventuellt behov av åtgärder för både befintliga anläggningar i och på

Henriksdalsberget. Sprängningar kommer att ske på västra sidan av Reningsverket 1 mot Värmdöleden.

Det grundvatten som avleds till Nacka tunneln kommer att flödesmätas.

I kapitel 7 ges en beskrivning av de platsspecifika förutsättningarna. Texten i fråga är en introduktion och nämner övergripande vad som finns på berget. SVOA är medvetna om att NVOA har en anläggning på berget och denna kommer att inkluderas i det fortsatta arbetet.

3.12 Samråd med Naturvårdsverket

Naturvårdsverket inkom inom det utökade samrådet med besked att de avstod från att yttra sig, se **Bilaga 32**.

3.13 Samråd med Region Stockholm Regionsledningskontoret

Region Stockholm har avstått från att lämna ett yttrande över remissen, se **Bilaga 33**.

3.14 Samråd med Region Stockholm Trafikförvaltning

Trafikförvaltningen framför att de ser fram emot att få ta del av ytterligare handlingar och beskrivningar gällande påverkan på Saltsjöbanan, som går genom Henriksdalsberget. AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) har ett officiälservitut för järnvägstunneln genom berget, vilket inte bara tillåter ett järnvägsspår utan även möjligheten att utöka till dubbla spår. Det understryks att eventuellt medgivande från Nacka tingsrätt eller Mark- och miljödomstolen inte bör hindra en framtida utbyggnad av Saltsjöbanan till dubbelspår inom den aktuella servitutssträckningen, se **Bilaga 34**.

SVOA:s bemötande:

SVOA avser att beakta synpunkterna som framförts i det kommande arbetet.

3.15 Samråd med Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet har avstått från att yttra sig och hänvisade till länsstyrelsen som företrädare för de statliga kulturmiljöintressena, se **Bilaga 35**.

3.16 Samråd med Skanova (Telia Company) AB

Skanova har inget att erinra. De meddelar att om det krävs flytt eller skydd av telekablar förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Skanova önskar också att i ett tidigt skede medverka i planarbetet och kallas till samrådsmöten för att kunna samordna nya ledningar, se **Bilaga 36**.

Inom det utökade samrådet inkom Skanova med samma yttrande, se **Bilaga 37**.

SVOA:s bemötande:

SVOA avser att beakta synpunkterna som framförts i det kommande arbetet. Till förtydligande är samrådet en del av tillståndsansökan till vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken.

3.17 Samråd med Statens geotekniska institut (SGI)

SGI påtalar att de tidigare uttryckta frågorna om stabiliteten för Värmdövägens vägbank och eventuella förändringar i grundvattensituationen kvarstår.

SGI noterar att ett kontrollprogram för mätning av grundvattennivåer har påbörjats men anser att redovisningen behöver kompletteras med uppföljningsplaner och åtgärder för olika scenarier. SGI efterfrågar också en mer detaljerad beskrivning av skyddsåtgärder som injektering och hur dessa ska övervakas.

Slutligen framför SGI att det saknas konkreta underlag för att styrka påståendet att omgivningspåverkan bedöms som låg. Den kommande ansökan bör innehålla undersökningar, antaganden och analyser som ligger till grund för bedömningen av verksamhetens omgivningspåverkan, se **Bilaga 38**.

Inom det utökade samrådet avstod SGI från att lämna ytterligare synpunkter och hänvisade till sitt tidigare yttrande (**Bilaga 38**), se **Bilaga 39**.

SVOA:s bemötande:

SVOA avser att beakta synpunkterna som framförts i det kommande arbetet.

3.18 Samråd med Stockholm Exergi

Stockholm Exergi framför att de har fjärrvärmeledningar inom det hydrogeologiska utredningsområdet. För att bevaka att ledningarna ej riskerar sättningsskador önskar Stockholm Exergi få uppdateringar kring förändringar i grundvattennivån under projektets gång, se **Bilaga 40**.

Inom det utökade samrådet hade Stockholm Exergi inget att erinra, se **Bilaga 41**.

SVOA:s bemötande:

SVOA saknar möjlighet att förse enskilda aktörer med löpande information om grundvattennivåerna. Om det skulle visa sig i den kommande hydrogeologiska utredningen att det skulle kunna förekomma en risk för sättningsskador så kommer det att hanteras inom ramen för kontrollprogrammet. Önskad data kan delges vid förfrågan.

3.19 Samråd med Stockholms brandförsvär (SSBF)

SSBF har inget att erinra i ärendet, se **Bilaga 42**.

SSBF inkom även med besked inom det utökade samrådet att de avstod från att lämna ett yttrande, se **Bilaga 43**.

3.20 Samråd med Sveriges geologiska undersökning (SGU)

SGU har avstått från att lämna ett platsspecifikt yttrande. Myndigheten hänvisar till generella synpunkter i denna typ av ärenden på SGU:s webbplats, se **Bilaga 44**.

SGU inkom även med besked inom det utökade samrådet att de avstod från att lämna ett yttrande, se **Bilaga 45**.

3.21 Samråd med Sveriges metrologiska och hydrologiska institut (SMHI)

SMHI ställer sig positivt till den aktuella utbyggnaden av röt-kammare. Framställningen av biogas kan bidra till minskning av utsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. SMHI exemplifierar hur klimatet kan förändras i framtiden och hänvisar till flera länkar för mer information.

Om risk för överskridande av gällande riktvärden för buller finns bör möjligheten för bullerdämpande åtgärder undersökas.

Det bör specificeras huruvida utsläpp från rötgaskammaren förväntas innehålla luftföroreningar som exempelvis kväveoxider, svavelföreningar eller partiklar och hur stora dessa utsläpp kan förväntas vara i halter och totala mängder.

Yttrandet bifogas i sin helhet, se **Bilaga 47**. SMHI hänvisade också till det yttrande de skickade till samrådet för röt-kammarna, se **Bilaga 46**.

SMHI hade inga synpunkter vid det utökade samrådet, se **Bilaga 48**.

SVOA:s bemötande:

Vid bullrande arbeten kommer hänsyn att tas och, i förekommande fall, åtgärder att vidtas för att dämpa bullernivåer ska användas om riktvärdena överskrids.

Utsläpp sker normalt inte från röt-kammarna. Utsläpp i samband med underhåll och annan onormal drift kommer att beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n).

3.22 Samråd med Trafikverket

Av samrådsunderlaget framgår att byggtrafiken under anläggningsskedet uppskattas till drygt 15 000 lastbilsrörelser totalt, returtrafik inkluderad. Transporterna kommer ske via tunnelmynningen vid trafikplats Lugnet. Då vägnätet i området är störningskänsligt bör i miljökonsekvensbeskrivningen totalt tillkommande trafik under såväl anläggning- som driftskedet att redovisas.

Av samrådsunderlaget framgår att en hydrogeologisk utredning är under framtagande. Trafikverket önskar ta del av utredningen när den är klar, se **Bilaga 49**.

Inom ramen för det utökade samrådet inkom Trafikverket med fråga om vad som ändrats i samrådsunderlaget, se **Bilaga 50**.

SVOA:s bemötande:

Den tillkommande trafiken kommer att beskrivas i den kommande MKB:n. Resultaten av den hydrogeologiska utredningen kommer finnas att ta del av i den kommande MKB:n inklusive bilaga PM Hydrogeologi.

3.23 Samråd med Vågskvalpet 4

Fastighetsägare av Vågskvalpet 4, Stockholm Parkering, har inget att erinra, se **Bilaga 51**.

4 Samråd med enskilt berörda

4.1 Samråd med boende 1 i Brf Mjölaren

Boende i bostadsrättsföreningen Mjölaren framför i yttrande att det finns flera naturvärden och skyddsvärda trädmiljöer som inventerats av Nacka kommun inom detaljplaner som inte redovisas i samrådsunderlaget, se **Bilaga 52**.

Bolagets bemötande:

SVOA avser att beakta synpunkterna som framförts i det kommande arbetet.

4.2 Samråd med boende 2 på Henriksdalsberget

Boende på Henriksdalsberget framför synpunkter på befintliga bullernivåer. Ljudnivån är oacceptabel och det fodras bättre bullerskydd för att sänka bullernivån till cirka 30 db, se **Bilaga 53**.

Bolagets bemötande:

SVOA planerar att efterfölja Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Åtgärder för att dämpa bullernivåer ska användas om riktvärdena överskrids. Det planeras för en bullerskärm i den riktningen bullret sprider sig. Ett kontrollprogram kommer också att tas fram för att säkerställa att angivna riktvärden inte överskrids. Bullermätningar kommer att genomföras löpande.

4.3 Samråd med boende 3 i Henriksdalsringen

Boende i Henriksdalsringen protesterar mot byggandet av rötkammare på Henriksdalsberget. Kritik framför mot sprängningar, farlig tung trafik, begränsning av utsikt och hänsyn till naturvärden, se **Bilaga 54**.

Bolagets bemötande:

SVOA planerar att efterfölja Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Konsekvenser till följd av transporter och andra arbeten kommer att beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n). Åtgärder för att dämpa bullernivåer ska användas om riktvärdena överskrids.

Den hydrogeologiska utredningen pågår och påverkan på bland annat naturmiljön kommer att beskrivas i den kommande MKB:n.

Stockholm Vatten AB är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus. Varje dag, året runt förser vi 1,5 miljoner stockholmare med rent och gott kranvatten, renar avloppsvatten och ser till att avfallet tas om hand. Tillsammans med invånare, företag och andra intressenter arbetar vi för att Stockholm ska bli världens mest hållbara stad.

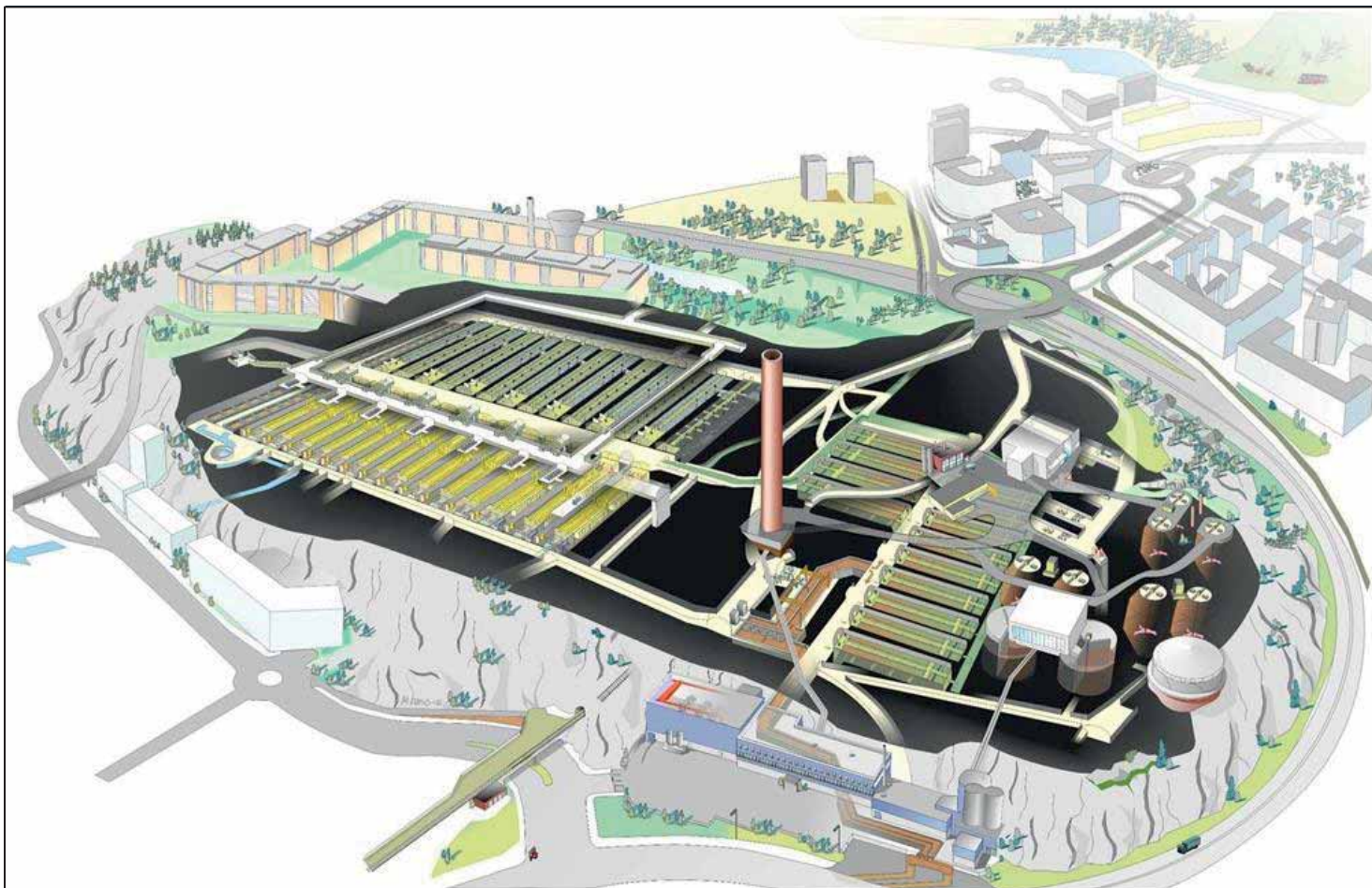
Stockholm Vatten AB

Tel 08-522 120 00

kund@svoa.se

www.svoa.se

En del av Stockholms stad

Samrådsunderlag

Tillstånd för befintlig grundvattenbortledning och
rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk

Stockholm kommun och Nacka kommun

Underlag för avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för
vattenverksamhet och ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig
verksamhet vid Henriksdals reningsverk

2024-02-15

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

© Stockholm Vatten och Avfall 2024

Författare: Sweco. Hanna Eriksson, Linda Strajnar, David Ström, Eva Lindahl

Stockholm Vatten och Avfall

Diarienummer: 24SVOA291

Projektnummer: 500964

Kontaktuppgifter: Stockholm Vatten och Avfall, 106 36 Stockholm

Telefon: 08-522 120 00

Webb: www.svoa.se

Innehåll

1.	Inledning	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Lokalisering	5
1.3	Syfte	6
2.	Alternativ lokalisering och utformning	7
2.1.1	Sökt verksamhet	7
2.1.2	Nollalternativ	7
2.1.3	Alternativ lokalisering och utformning	7
3.	Tillstånd och samråd	7
3.1	Tillståndsprocessen	7
3.1.1	Samråd	8
3.2	Gällande tillstånd	8
4.	Beskrivning av befintlig grundvattenbortledning	8
4.1	Anläggningens utformning	8
4.2	Befintlig grundvattenbortledning	10
5.	Beskrivning av planerad verksamhet	10
5.1	Omfattning	10
5.2	Genomförande	12
5.2.1	Ettapp 1	13
5.2.2	Ettapp 2	13
5.3	Behov av grundvattenbortledning	13
5.4	Länshållningsvatten	13
5.5	Masshantering	13
5.6	Rötkamrarna i driftskedet	14
5.6.1	Rötningsprocessen	14
5.6.2	Utsläpp till luft	14
5.6.3	Ventilation	14
6.	Avgränsning av utredningsområde inför samråd	15
7.	Platsspecifika förutsättningar	16
7.1	Planförhållanden	16
7.2	Riksentressen och områdesskydd	16
7.2.1	Kommunikation	16
7.2.2	Kulturmiljövård	17
7.3	Ytvatten	17
7.4	Geologi och hydrogeologi	18
7.5	Naturmiljö	22
7.6	Kulturmiljö	23
7.7	Sulfider i berg	23
7.8	Markföroreningar	24
7.9	Befintliga anläggningar	25
7.9.1	Infrastruktur	25
7.9.2	Byggnader	25
7.9.3	Brunnar	25
7.9.4	Ledningar	25
8.	Förväntade miljöeffekter befintlig bergrumsanläggning	26
8.1	Ytvatten	26
8.2	Naturmiljö	26

8.3	Kulturmiljö	26
8.4	Föroreningar.....	26
8.5	Grundvattenberoende objekt	26
9.	Förväntade miljöeffekter rötkammare med tillhörande anläggningar	27
9.1	Byggskede	27
9.1.1	Ytvatten.....	27
9.1.2	Naturmiljö.....	27
9.1.3	Kulturmiljö	27
9.1.4	Masshantering	27
9.1.5	Föroreningar	27
9.1.6	Grundvattenberoende objekt	27
9.1.7	Luftburet buller och stomljud	28
9.2	Driftskede	29
10.	Skyddsåtgärder och kontrollprogram	30
11.	Kumulativa effekter.....	30
12.	Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivning	30
	Referenser	31

1. Inledning

Stockholm Vatten AB:s (SVOA) avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket. Anläggningen vid Henriksdal är till största delen insprängd i berg och omfattar en yta om cirka 300 000 m² och har cirka 18 kilometer tunnlar.

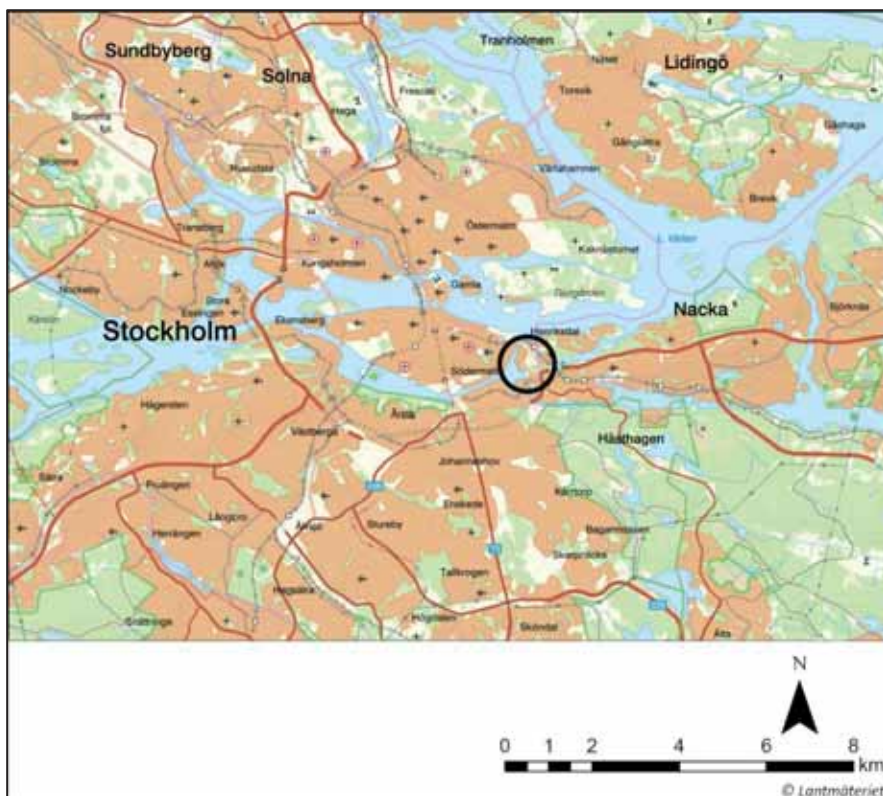
Föreliggande samrådsunderlag avser samråd för kommande tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för befintlig bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningen samt för två rötkammare med tillhörande processtunnlar, evakueringsschakt och tunnel samt arbetstunnel som planeras byggas vid avloppsreningsverket. Vidare omfattar samrådet även ansökan om ändrings-tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken för de tillkommande rötkammarna.

1.1 Bakgrund

SVOA ingav den 27 mars 2023 en ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (mål M 2281-239) för att anlägga två nya rötkammare med tillhörande anläggningar vid Henriksdalsanläggningen. SVOA beslutade att återkalla ansökan för att inkomma med en ny ansökan om tillstånd som, utöver tillstånd för rötkammarna, även omfattar yrkande om tillstånd för befintlig vattenverksamhet för bergrumsanläggningen inom Henriksdalsanläggningen. Detta samrådsunderlag är en del av samrådsprocessen som föregår inlämnande av den aktuella tillståndsansökan.

1.2 Lokalisering

Kommande tillståndsansökan avser Henriksdalsanläggningen vilken utgör en del av Henriksdals reningsverk. Henriksdalsanläggningen, är lokaliserad i området Henriksdal i Stockholm, se Figur 1. Verksamheten är belägen inom fastighet Reningsverket 1, Södra Hammarbyhamnen 1:37, Nacka Sicklaön 37:11 m.fl.

Figur 1. Lokalisering av Henriksdalsanläggningen.

1.3 Syfte

De åtgärder som detta samrådsunderlag avser utgör delvis en del av projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA). SFA-projektet är ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm och möjliggör för staden att växa samt förbättra miljön för invånarna i Stockholm, Mälaren och Östersjön.

De två nya bergförlagda rötkamrarna som benämns RK8 och RK9 syftar till att hantera slam från avloppsvatten för att möta framtida behov i samband med avvecklingen av Bromma reningsverk år 2028. Nedläggningen av Bromma medför att avloppsvattnet i stället kommer att ledas till Henriksdal.

Rötningsprocessen behöver ha marginal för att reningsverket ska kunna ta åtminstone en rötkammare ur drift för förebyggande och avhjälpande underhåll. Den marginalen uppnås inte med de befintliga sju rötkamrarna. Med en utökning av rötkammarvolymen med två nya rötkammare möjliggörs för SVOA att stänga av en rötkammare för underhållsarbete utan att uppehållstiden i övriga rötkamrar blir för kort och härigenom uppnås en stabilare process med minskade processrisker.

RK8 behöver vara färdigställd innan Bromma reningsverk avvecklas för att på ett erforderligt sätt hantera vattnet som idag leds till Bromma reningsverk. Den andra rötkammaren, RK9, planeras att anläggas när RK8 är på plats.

I anslutning till rötkamrarna ska två processtunnlar och en arbetstunnel anläggas. Mellan rötkammarlägena kommer även ett evakueringsschakt med tillhörande tunnel att byggas. Eftersom dessa anläggningar kommer att ligga under grundvattennivå kommer SVOA även behöva pumpa bort inläckande grundvatten. Kommande tillståndsansökan syftar därför även till att möjliggöra denna bortledning av grundvatten.

Slutligen syftar ansökan även till att medge tillstånd för den grundvattenbortledning som redan i dagsläget sker i den befintliga Henriksdalsanläggningen för att SVOA fortsatt ska kunna bedriva verksamhet och rena inkommande avloppsvatten.

2. Alternativ lokalisering och utformning

2.1.1 Sökt verksamhet

Den sökta vattenverksamheten innebär fortsatt bortledning av grundvatten från befintliga bergrumsanläggningar inom Henriksdalsanläggningen samt tillkommande grundvattenbortledning från de två nya rötkamrarna med tillhörande anläggningar. Sökt ändring av befintligt tillstånd avser uppförandet och nyttjandet av två tillkommande rötkammare med tillhörande anordningar.

2.1.2 Nollalternativ

Eftersom bergrumsanläggningarna inom Henriksdalsanläggningen är befintliga innebär nollalternativet för befintlig bergrumsanläggning att bortledning av inläckande grundvatten upphör. Detta leder till att vissa av bergrummen successivt fylls med vatten. Om anläggningen vattenfylls minskar påverkan på omgivande grundvattennivåer. Att avsluta bortledningen av grundvatten från befintlig bergrumsanläggning bedöms dock inte som realistiskt mot bakgrund av att reningsverket, som fyller en mycket stor och samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten, då inte skulle kunna drivas.

Om rötkamrarna inte anläggs kommer grundvattenbortledning inte att ske på grund av rötkamrarna och tillhörande anläggning. Därmed skulle det inte ske någon påverkan på rådande grundvattenförhållanden av rötkamrarna och tillhörande anläggning. Om rötkamrarna inte anläggs kommer det bli en kapacitetsbrist för slamhantering vid Henriksdalsanläggningen. Det kan leda till dels att allt rötslam inte kan hanteras, dels till fler driftstörningar.

2.1.3 Alternativ lokalisering och utformning

En alternativ lokalisering av de befintliga bergrumsanläggningarna inom Henriksdalsanläggningen bedöms oskälig eftersom kostnaderna och miljöpåverkan för att anlägga en ny motsvarande anläggning på annan plats är mycket höga. Att fortsätta bedriva Henriksdalsanläggningen på befintlig plats bedöms därmed mest fördelaktigt.

Alternativ lokalisering för rötkamrarna och tillhörande anläggningar har inte varit aktuellt då befintlig infrastruktur som behövs för slamhantering och efterbehandling är vid Henriksdalsanläggningen. Om rötkamrarna skulle anläggas på annan plats skulle övriga anläggningar som krävs för slamhantering behöva byggas.

3. Tillstånd och samråd

3.1 Tillståndprocessen

En ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken sökes i detta fall för befintlig bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningen likväl som för tillkommande bortledning av grundvatten med anledning av anläggandet av RK8 och RK9 med tillhörande arbetstunnlar, process-tunnlar, anslutningstunnel, evakueringsschakt och evakueringsstunnel.

SVOA söker även ändringstillstånd enligt 9 kap. för miljöfarlig verksamhet. SVOA yrkar ändring av det befintliga allmänna villkoret för verksamheten, villkor 1 i befintligt tillstånd (se avsnitt 3.2), på så

vis att det även omfattar rätt för SVOA att uppföra de två nya rötkamrarna RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar samt att bruka dessa inom den tillståndsgivna avloppsreningsverksamheten.

3.1.1 Samråd

Detta samrådsunderlag är ett led i den samrådsprocess som ska föregå upprättandet och ingivandet av ansökan om tillstånd respektive ändringstillstånd enligt miljöbalken. Syftet med samrådet är att alla som berörs av verksamheten i ett tidigt skede ska få möjlighet att påverka kommande beslut och lämna upplysningar som sökanden kan ta hänsyn till i den fortsatta planeringen.

SVOA har valt att genomföra ett avgränsningssamråd, utan tidigare undersökningssamråd. Samråd kommer att genomföras med länsstyrelsen, kommun, allmänheten och enskilda som antas bli särskilt berörda av verksamheten samt övriga statliga myndigheter.

Avgränsningssamråd planeras att genomföras under mars-april 2024. Ansökan planeras lämnas in under 2024.

3.2 Gällande tillstånd

Verksamheten vid Henriksdals reningsverk är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 § (90.10) och 29 kap. 65 § 1 (90.406-i) miljöprövningsförordningen och omfattas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk m.m. i Stockholm, Huddinge och Nacka kommuner meddelad den 14 december 2017 (mål nr M 3980-15).

Befintligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken avser bland annat:

- fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk i Nacka och Stockholms kommuner med ledningsnät i Stockholms och Huddinge kommuner avseende en belastning om 2,7 miljoner personekvivalenter maximal genomsnittlig veckobelastning, samt att vid reningsverket motta och utöver fettavskiljarslam röta externt organiskt material vid reningsverket som uppfyller Hållbarhetskriterier (HBK) för biogas om maximalt 100 000 ton/år, varav upp till 100 000 ton/år avfall,
- att utföra den utbyggnad av Henriksdals reningsverk med tillhörande ledningsnät, som den utökade verksamheten förutsätter,
- att släppa ut behandlat avloppsvatten i Saltsjön, Stockholms- och Nacka kommuner.

4. Beskrivning av befintlig grundvattenbortledning

4.1 Anläggningens utformning

SVOA avser söka tillstånd för den grundvattenbortledning som redan i dagsläget pågår inom Henriksdalsanläggningen.

Henriksdalsanläggningen började byggas på 1930-talet och invigdes år 1941. Anläggningen är byggd i fyra nivåer (A-D). Inom nivå A ligger anläggningsdelar ovan mark och inom nivå B-D finns bergrumsanläggningarna, se Figur 2 för översiktlig illustration av anläggningen. Nivåer i detta dokument anges i höjdsystemet RH2000.

Figur 2. Befintlig bergrumsanläggning.

1. Sandfilter
2. Eftersedimenteringsbassänger
3. Luftningsbassänger
4. Sicklaschaktet
5. Galler, sandfång
6. Försedimentering
7. Rötning och slamhantering

Vid invigningen år 1941 bestod Henriksdalsanläggningen i huvudsak av grovrening, sedimenteringsbassänger och två rötkammare (RK1 och RK2), slamhantering samt insamling av rötgas. Bassängerna byggdes i huvudsak inom nivå C med lägsta bottennivå på cirka -6 meter. År 1953 gjordes den första utbyggnaden med ytterligare försedimenteringsbassänger inom nivå C med lägsta bottennivå på cirka -9 meter. Även två nya rötkamrar (RK3 och RK4) ingick i utbyggnaden.

Den andra utbyggnaden av reningsverket gjordes under 1960-talet då verket försågs med biologisk rening. Det biologiska reningssteget byggdes med 11 parvis ordnade luftnings- och eftersedimenteringsbassänger på nivå C och anlades med lägsta bottennivå på cirka -4 meter. Anläggningen byggdes ut med ytterligare tre rötkamrar (RK5, RK6 och RK7), gassystem och ny separat gasklocka samt kraftverk för att tillvarata rötgasen.

Mellan år 1969-1972 genomfördes en tredje utbyggnad då Sicklaschaktet tillkom, vilket utgör den lägsta bottennivån på Henriksdalsanläggningen på cirka -30 meter.

Under år 1998 genomfördes en fjärde utbyggnad inom nivå C för att förbättra kvävereduktion. I utbyggnaden ingick en fördjupning av befintliga luftningsbassänger från -4 till -11 meter och linjerna utökades med tre nya linjer, vilket ger sju stycken parvis anordnade biolinjer. En servicetunnel för

tömning av luftningsbassängerna anlades på cirka -20 meter. Det infördes även ett slutfiltreringssteg i form av sandfilter på nivå C. Verket fick ny kraftförsörjning och även en gasmotoranläggning.

Henriksdalsanläggningen fick en femte utbyggnad år 2010 med en ny grovrening. Denna byggdes på nivå C med lägsta bottennivå på cirka -4 meter. Mottagningsstation för organiskt material byggdes inne i berget på nivå B.

Sedan år 2014 pågår SFA-projektet. SFA-projektet genomförs i befintlig anläggning och omfattar utbyggnad, renovering och ombyggnation av anläggningen. Nya bergrum har främst byggts på nivå B, vilket innefattar en tekniktunnel ovanför biolinjerna med bottennivå mellan cirka +17 och +22 meter. Utrymmen för slamhantering, avvattnings och slamsilos har även byggts med bottennivåer mellan +22 och +40. På nivå C och D har de byggts arbets- och installationstunnlar för ombyggnation av biolinjerna.

4.2 Befintlig grundvattenbortledning

Henriksdalsanläggningen är en stor anläggning med många bergrum på olika nivåer och ett flertal lågpunkter.

Till anläggningens olika bergrum läcker grundvatten in då bergrummen i huvudsak inte är injekterade (tätade) mot inläckage och därmed står i kontakt med den omgivande bergmatrisen via sprickor. Spolvatten¹, kondensvatten och grundvatten går via uppsamlingsrör till inkommande tunnlar, varav många vattenfyllda, samt i flera länspumpgropar inom anläggningen. Från pumpgropar pumpas sedan vattnet till reningsanläggningen.

Där dropp från tak förekommer har droppskålar monterats och vattnet från dessa avdunstar (temperaturen i bergrummet är cirka 17 grader Celsius) eller leds via golvrännor till bassänger där vattnet renas i den befintliga reningsprocessen. Det gäller även för vissa delar där tunnelduk har installerats. I en del bergrum på nivå C förekommer också dropp rakt ned i bassängerna där vattnet behandlas.

I kommande tillståndsansökan avser SVOA att söka tillstånd för pågående bortledning av grundvatten.

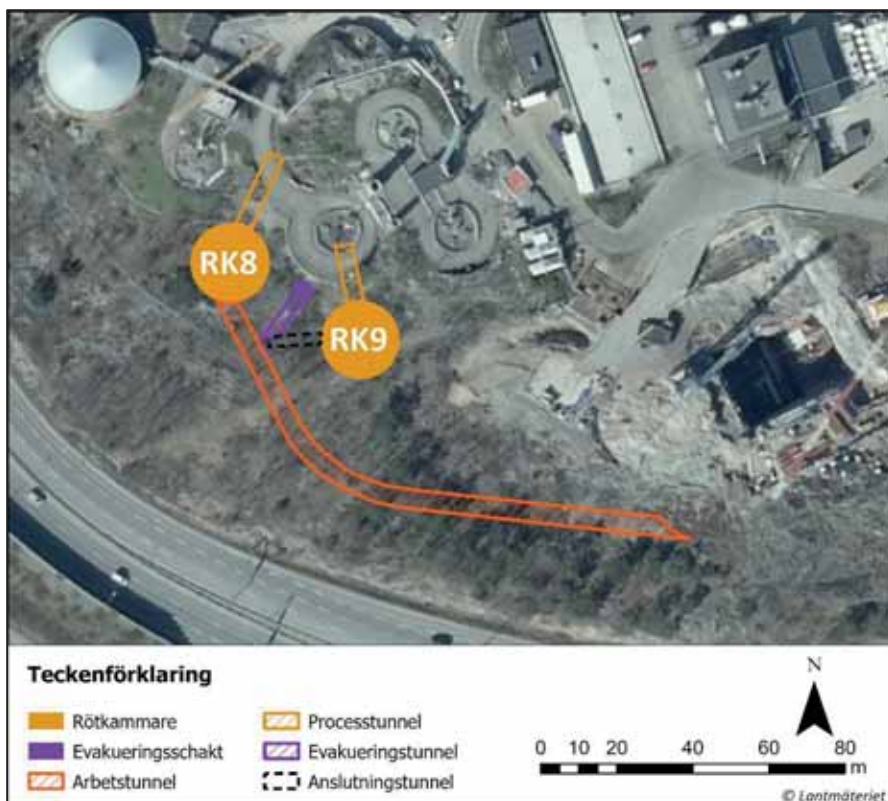
5. Beskrivning av planerad verksamhet

5.1 Omfattning

Henriksdals reningsverk avser utöka sin anläggning med två nya bergförlagda rötkammare, RK8 och RK9. I anslutning till vardera rötkammaren byggs en processtunnel som ansluts till befintlig anläggning. Det byggs också en arbetstunnel som kommer att nyttjas under byggtiden såväl som drifttiden för åtkomst till botten av båda rötkammare.

Mellan rötkammarlägena kommer det även byggas ett evakueringsschakt med tillhörande tunnel som ansluts till arbetstunneln. Från RK9 planeras en anslutningstunnel som kommer att mynna i antingen evakueringstunneln eller arbetstunneln. Placering av anslutningstunneln är inte fastställd men ett förslag finns framtaget. Samtliga planerade anläggningsdelar utvisas i Figur 3.

¹ Spolvatten används för att rengöra golvytor eller utrustning i verket

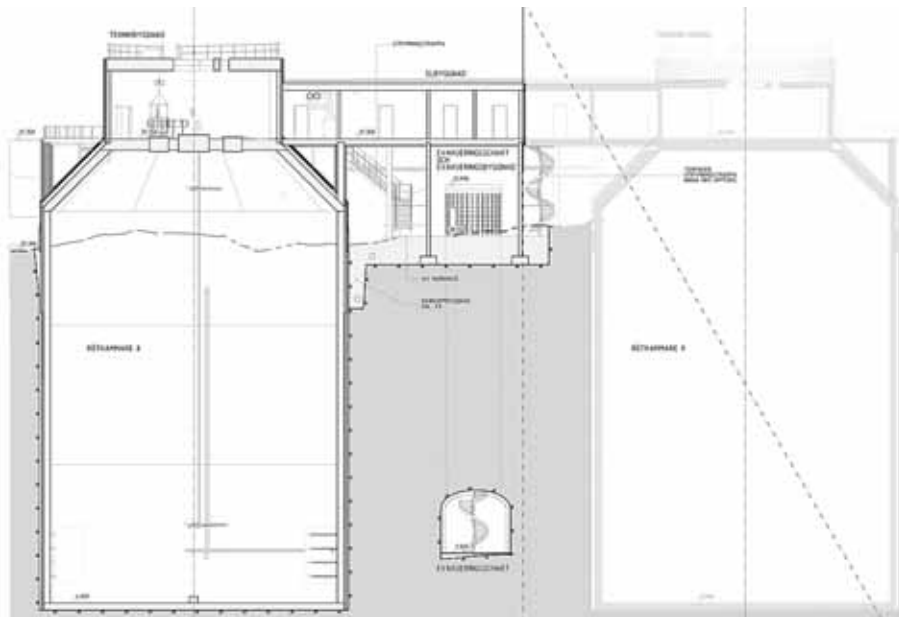
Figur 3. Planerade anläggningsdelar.

RK8 planeras bestå av en cylindrisk röt-kammare med 22 meter i diameter och cirka 34 meter i höjd. Till röt-kammaren avses en cirka 160 meter lång arbetstunnel i berg byggas samt en cirka 20 meter lång processtunnel mellan RK8 och den befintliga anläggningen. Röt-kammaren avses schaktas ner till cirka 23 - 31 meter under nuvarande markyta och kommer kräva bergschaktarbeten.

RK9 planeras bestå av en cylindrisk röt-kammare med 22 meter i diameter och cirka 34 meter i höjd. Mellan RK9 och befintlig anläggning ska det gå en cirka 16 meter lång processtunnel. Från RK9 till antingen evakueringstunneln eller arbetstunneln ska det gå en anslutningstunnel. Röt-kammaren ska anläggas 23 - 34 meter under nuvarande markyta och kommer kräva bergschaktarbeten.

Utöver det ska ett vertikalt evakueringsschakt anläggas, vilket kommer vara cirka 34 meter djupt och ha en bottenarea på 4x4 m². Evakueringsschaktet anläggs upp till marknivå.

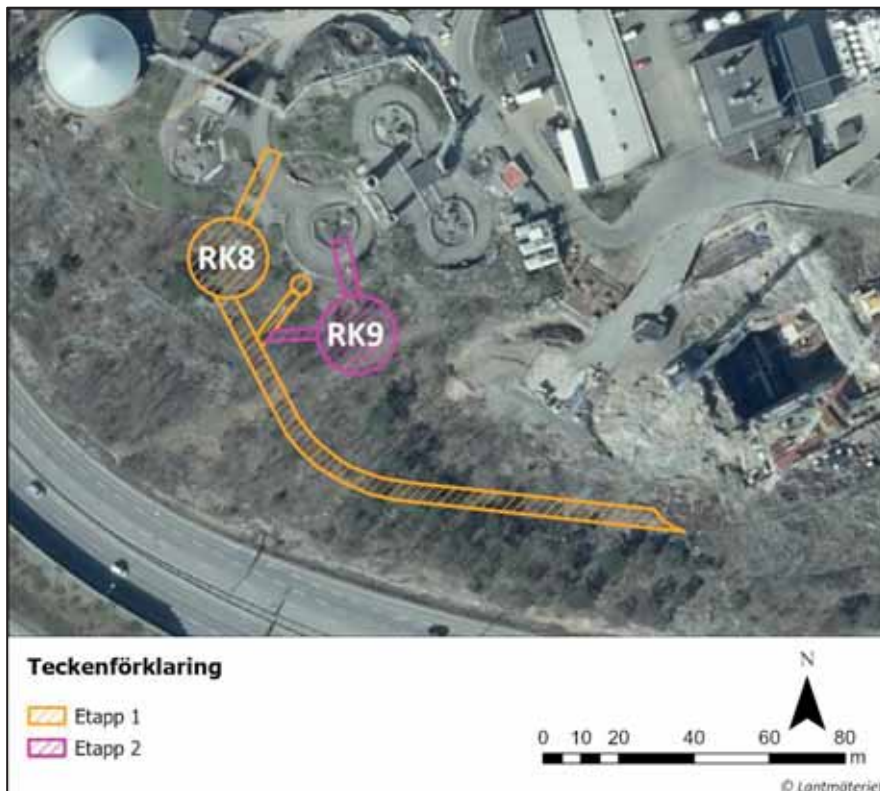
Lägsta dränerande nivå för båda röt-kammarna, arbetstunnlarna samt evakueringsschakt planeras till cirka +3,5 meter. Lägsta dränerande nivå för processtunnlarna planeras till cirka +5 meter. Se skiss på RK8 och RK9 samt tillhörande anläggningar i Figur 4.

Figur 4. Skiss på utformning av RK8 och RK9 samt evakueringsschakt.

5.2 Genomförande

Anläggandet av RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar planeras att ske i två etapper. Etappindelningen kan ses i Figur 5.

Figur 5. Etappindelning för planerade anläggningar.

5.2.1 Etapp 1

Förberedande arbeten på marknivå (nivå A) samt drivning av del av arbetstunneln från en befintlig tunnel genomfördes under 2022 och 2023. De påbörjade arbetena är belägna ovanför bedömd grundvattennivå och kräver därmed inte tillstånd för vattenverksamhet. Fortsatt arbete under grundvattennivån som bedöms vara vattenverksamhet avses ske först när tillstånd erhållits.

Bergarbeten för etapp 1 planeras pågå cirka 1 år. Den totala byggtiden för de arbeten som avser vattenverksamhet, från berguttag till färdiga installationer, för etapp 1 beräknas till cirka 3 år.

Först påbörjas planspräckning för RK8 och drivning av arbetstunneln. Drivningen av tunnarna sker genom konventionell bergdrift (borra-spräng). Efter att arbetstunneln är byggd genomförs raiseborring för schakterna till RK8 och evakueringsschaktet. Raiseborring innebär att man borrar ett hål med liten diameter från ytan ned till ett redan utsprängt utrymme varefter en borrkrona med stor diameter monteras och borrar ett schakt nerifrån upp till markytan. Efter raiseborring kan bergschakt, pallsprängning och successiv förstärkning påbörjas. Slutligen planeras drivning av processtunneln från RK8 till befintlig anläggning.

5.2.2 Etapp 2

Arbetet med att anlägga RK9 samt tillhörande process- och anslutningstunnel planeras starta omkring år 2032.

Bergarbeten för etapp 2 beräknas pågå i cirka 1,5 år. Den totala byggtiden för de arbeten som avser vattenverksamhet, från berguttag till färdiga installationer, för etapp 2 beräknas till cirka 3 år.

Drivning av tunnel samt berguttag av RK9 kommer sannolikt ske på motsvarande sätt som för etapp 1, se avsnitt 5.2.1.

5.3 Behov av grundvattenbortledning

Schaktning i berg vid byggnation av rötkastrarna med tillhörande tunnlar och evakueringsschakt under bedömd grundvattennivå kräver grundvattenbortledning. Medeltrycknivån för grundvatten i berget har vid läget för rötkastrarna bedömts motsvara cirka +8 baserat på mätningar i två bergborrhål som vardera har drivits cirka 40 meter från markytan. Vid de planerade nya rötkastrarna kommer den lägsta dräneringsnivån att vara +3,5 vilket motsvarar botten på anläggningsdelarna.

Förinjektering planeras att ske för arbetstunneln samt evakueringstunneln under grundvattennivån.

Grundvattenbortledning sker främst under byggskedet innan injektering av arbets- och evakueringstunneln. Viss dränering kommer även fortsättningsvis att ske i driftskedet för övriga anläggningsdelar. För driftskedet kommer inläckande grundvatten att avledas till inkommande spillvattentunnel från Nacka.

5.4 Länshållningsvatten

Länshållningsvatten kommer utgöras av i huvudsak nederbörd, processvatten för borring samt en mindre mängd inläckande grundvatten.

Länshållningsvatten som uppstår i samband med grundvattenbortledningen ska ledas till inloppet för spillvattennätet på Henriksdals reningsverk och ska som lägsta krav klara SVOA:s egna riktlinjer för länshållningsvatten.

5.5 Masshantering

Totalt ska cirka 18 840 m³ bergmassor tas ut under etapp 1 motsvarande ungefär 56 520 ton respektive cirka 4 300 lastbilar. Etapp 2 är ännu inte projekterad men en uppskattning är att cirka

13 650 m³ bergmassor behöver tas ut vilket motsvarar ungefär 40 920 ton respektive cirka 3 200 lastbilar.

Bergmassor planeras att lastas i tunnel och transporteras ut via tunnelmynning vid Lugnets trafikplats på Värmdöleden. En del transporter behöver även ske vid markplan via Henriksdalsringen.

Bergmassorna kommer antingen återanvändas inom projektet eller transporteras till en godkänd mottagningsanläggning. Påträffas förorenade massor ska dessa transporteras till en godkänd mottagningsanläggning.

5.6 Rötkamrarna i driftskedet

På Henriksdals reningsverk finns idag sju rötammare med en sammanlagd volym på 38 400 m³. De tillkommande rötammarna, RK8 och RK9, kommer att ha en respektive vätskevolym på minst 10 000 m³. De nya rötammarna kommer att tillföras slam och kommer kunna drivas parallellt med övriga rötammare.

Rötkamrarna anläggs för att klara kapaciteten för befintligt tillstånd och ge möjlighet till redundans vid underhållsarbeten. Det kommer således inte att ske en ökad rötning med en större mängd substrat än vad som framgår av gällande tillstånd (se avsnitt 3.2).

5.6.1 Röttningsprocessen

Under avloppsreningen avskiljs det organiska materialet i form av slam från vattnet. Slammet tas sedan omhand i rötammare där det rötas genom att det bryts ner i en syrefri miljö. Vid rötningen bildas metan och koldioxid som uppgraderas till biogas och används bland annat som miljövänligt fordonsbränsle efter uppgradering hos extern part.

Efter rötning i rötammare mellanlagras restprodukten, rötrest, i slamtankar innan det slutavvattnas. Därefter transporteras det avvattnade slammet bort och kan bland annat användas som jordförbättringsmaterial på åkermark.

5.6.2 Utsläpp till luft

Den producerade rötgasen från RK8 och RK9 kommer att anslutas till befintligt gassystem.

RK8 och RK9 kommer att ha var sin säkerhetsventil som innebär att rötgas kan släppas ut på en för Henriksdalanläggningen ny plats.

5.6.3 Ventilation

RK8 och RK9 är slutna och kräver ingen ventilerings förutom vid underhållsarbete och tömning, på samma sätt som för befintliga rötammare vid reningsverket. Ventilationen från den nya arbets-tunneln, evakueringsschakt och evakueringstunnel kommer inte att vara i kontakt med illaluktande delströmmar eller processluft utan kommer att ledas direkt till skorsten. Processtunnlarna kopplas ihop med ventilation för befintlig anläggning.

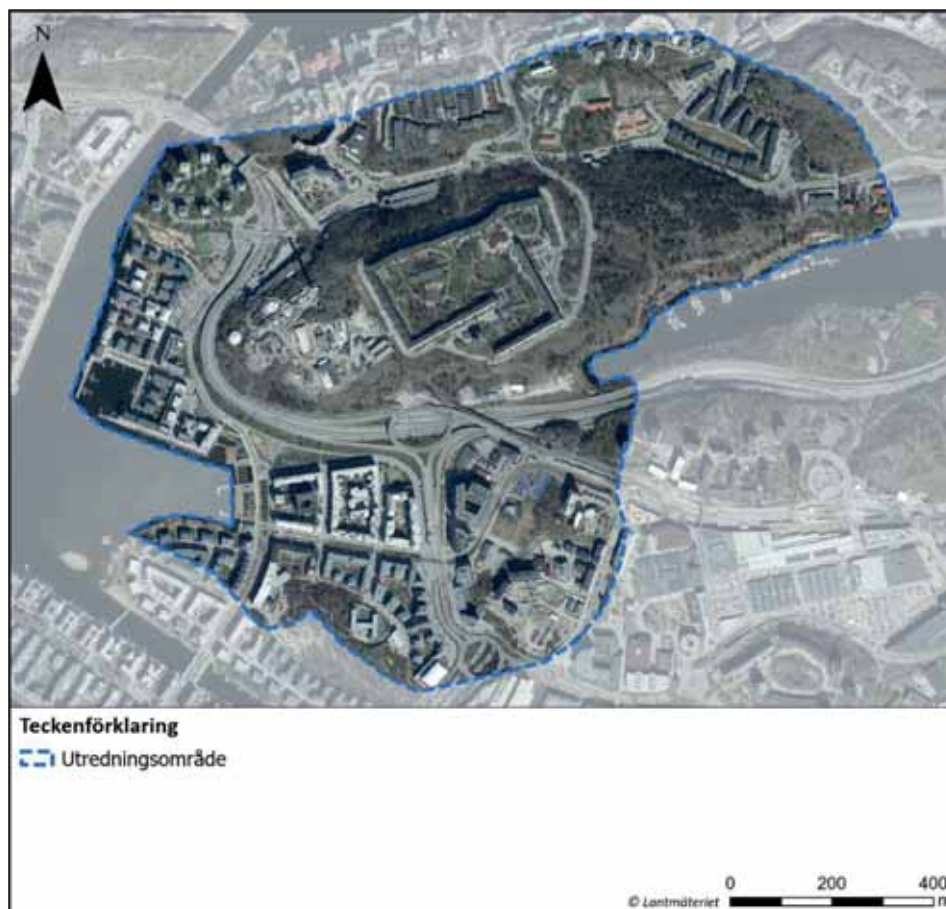
6. Avgränsning av utredningsområde inför samråd

Den befintliga bergrumsanläggningen i Henriksdalsberget ligger till viss del under befintliga grundvattennivåer i berg och anslutande jordlager. Detta ger upphov till inläckage av grundvatten som avleds från anläggningen. Grundvattenbortledningen påverkar grundvattennivåer ovan och omkring anläggningen.

Vidare kommer byggnation och uppförandet av tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar inom Henriksdalsanläggningen till viss del ske under befintliga grundvattennivåer i berg och anslutande jordlager.

Utifrån den befintliga grundvattenbortledningen samt planerad grundvattenbortledning för RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar har ett hydrogeologiskt utredningsområde tagits fram, se Figur 6. Det framtagna utredningsområdet är mycket väl tilltaget och baseras i huvudsak på fasta vattendelare som karterats med hjälp av underlagsinformation från SGU och Lantmäteriet, och som inte kan förväntas påverkas av anläggningen. Utredningsområdets storlek bedöms därmed vara tillräckligt.

Inom utredningsområdet kommer grundvattenförhållandena att studeras och risk för påverkan på grundvattennivåer utredas. Därefter tas ett s.k. påverkansområde fram inom vilket det kan finnas risk för påverkan på grundvattennivåer. Detta påverkansområde kommer vara mindre än utredningsområdet storleksmässigt.

Figur 6. Hydrogeologiskt utredningsområde för befintlig bergrumsanläggning och tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar.

7. Platsspecifika förutsättningar

Henriksdalsanläggningen ligger ovanpå och insprängt inuti Henriksdalsberget. Ovanpå Henriksdalsberget finns anläggningar tillhörande SVOA och Henriksdalsanläggningen, bostadsområdet Henriksdalsringen samt Trollskogen. Den omgivande naturen på berget utgörs av bergsbranter med en del träd, buskage samt gräsbeklädda bergsytor.

Nedanför Henriksdalsberget går Värmdöleden runt berget från sydväst till öst. Norr om Henriksdalsberget ligger Danviken och söderut ligger Sickla. Inom områdena finns omfattande infrastruktur för bostäder samt offentlig och kommersiell verksamhet.

7.1 Planförhållanden

Området ingår i Stockholm och Nacka kommuns översiktsplaner, båda antagna 2018. Planerade åtgärder står inte i strid med översiktsplanerna.

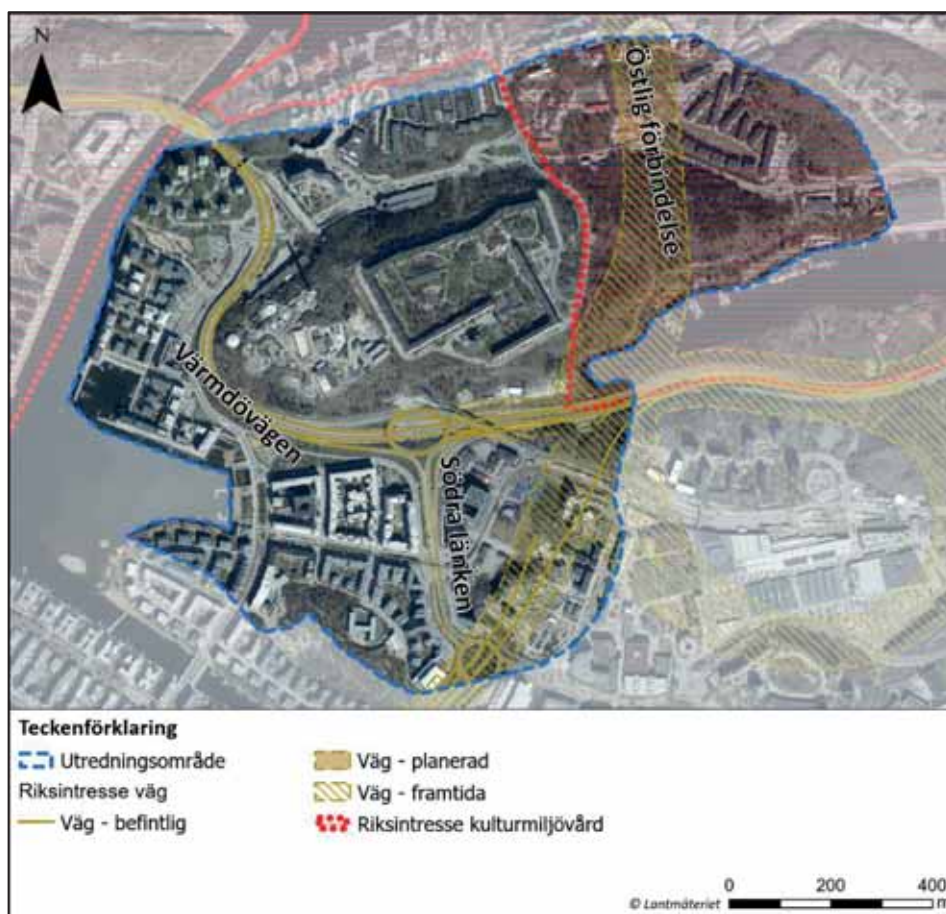
För fastighet Reningsverket 1 finns en gällande detaljplan (diarienummer PI 3925A). Vidare omfattas fastighet 37:11 med flera av en gällande detaljplan (akt nr. 0182K-96/22). Ansökta verksamheter står inte i strid med gällande detaljplaner.

7.2 Riksintressen och områdesskydd

7.2.1 Kommunikation

Inom utredningsområdet finns flera riksintressen för kommunikation, se Figur 7. Väster och söder om Henriksdalsanläggningen går Värmdövägen (väg 222) vilken omfattas av riksintresse för befintliga vägar. Söder om Henriksdalsanläggningen går också Södra länken som omfattas av riksintresse för befintliga vägar. Det är dock enbart en liten del av Södra länken som går inom utredningsområdet.

Öster om Henriksdalsanläggningen finns planer på vägdragning för framtida Östlig förbindelse. Den Östliga förbindelsen är utpekad som ett framtida riksintresse och är en väg- och kollektivtrafikförbindelse som knyter ihop Södra och Norra länken med varandra. Östlig förbindelse kommer till stor del att gå under mark och går inom utredningsområdet i nordsydlig riktning (Trafikverket, 2022).

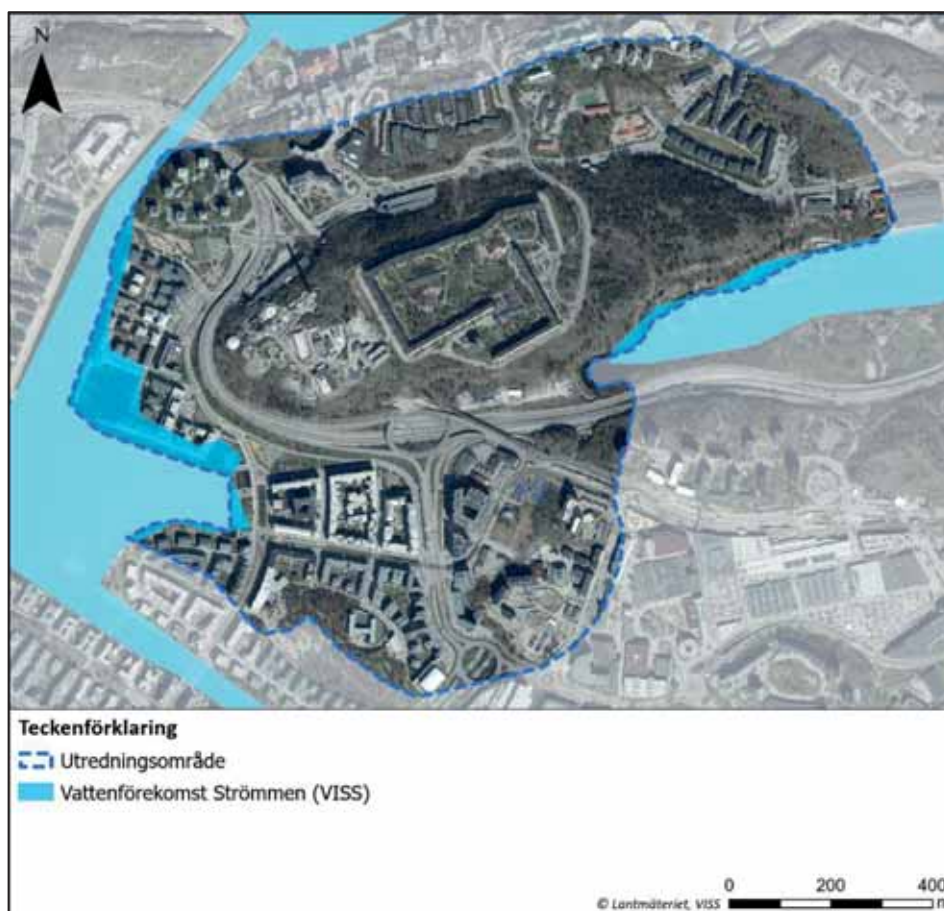
Figur 7. Riksintressen inom området.

7.2.2 Kulturmiljövård

Nordost om Henriksdalsanläggningen ligger inloppet till Stockholm via Vaxholm vilket beskrivs som en farledsmiljö som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Riksintresset benämns Norra Boo - Vaxholm - Oxdjupet - Lindalssundet [AB 51, 58] och ligger delvis inom utredningsområdet (Riksantikvarieämbetet, 2023).

7.3 Ytvatten

Den befintlig bergrumsanläggning och tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar omges i nordlig, västlig och östlig riktning av kustvattenförekomsten Strömmen (SE591920-180800), se Figur 8. Vattnet norr om Henriksdal kallas Saltsjön. Väster om Henriksdal ligger Hammarby sjö som ansluter till Saltsjön via Danvikskanalen. Sydöst om Henriksdal finns en vik benämnd Svindersviken. Den ekologiska statusen för Strömmen är klassad som "Otillfredsställande" och den kemiska statusen är klassad som "Uppnår ej god" (VISS, 2024).

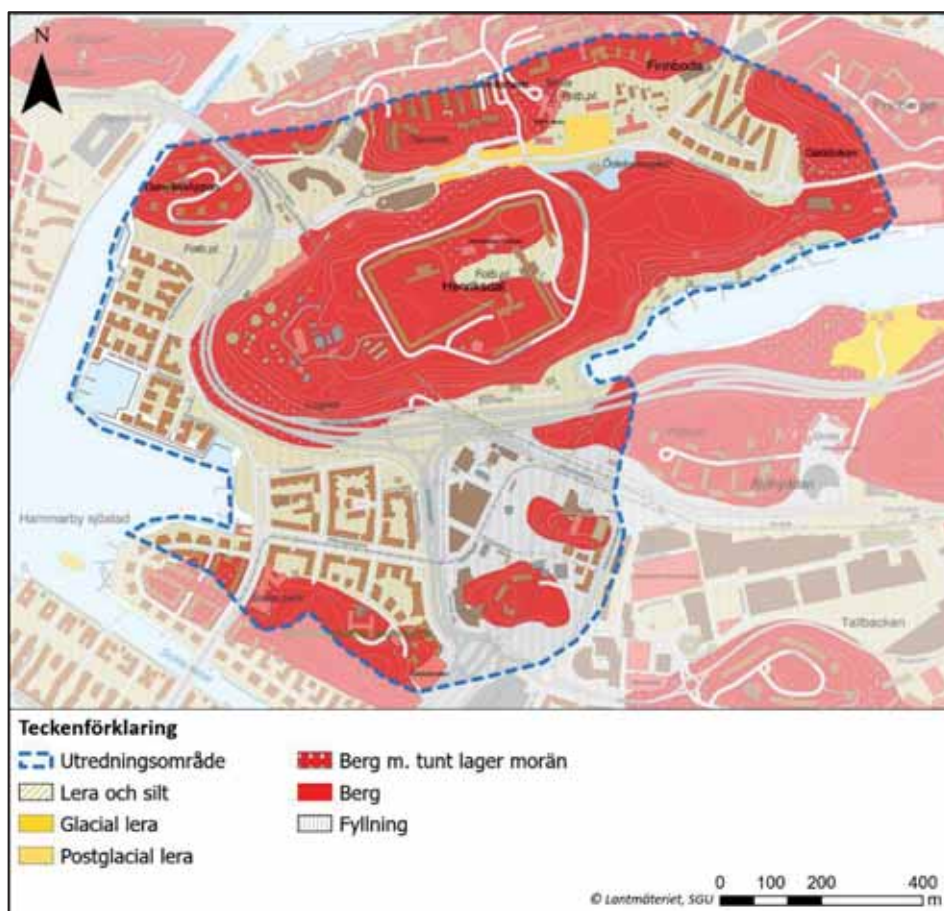
Figur 8. Vattenförekomst Strömmen.

7.4 Geologi och hydrogeologi

I området kring Henriksdalsberget förekommer grundvatten huvudsakligen i två separata magasin. Grundvatten förekommer även ställvis i fyllnadsmassor vars utbredning varierar med säsong och förväntas periodvis vara torrt. Inom området förväntas ett undre magasin förekomma, under mer eller mindre täta jordarter som lera och silt. Slutligen påträffas grundvatten i berg i vattenfyllda sprickor.

I en urban miljö är grundvattenförhållandena i stor utsträckning påverkade av mänsklig aktivitet. Detta kan yttra sig genom att det lokalt förekommer kontakt mellan övre och undre grundvattenmagasin genom husgrunder, pålar eller tunnlar eller exempelvis genom hårdgörning av ytor som minskar grundvattenbildningen i ett område.

Grundvatten bildas genom att nederbörd infiltrerar i marken (perkolation) i så kallade inströmningsområden, där det förekommer en omättad zon som medger infiltration av grundvatten. Dessa bildningsområden brukar i den här typen av geologi förekomma huvudsakligen i randzonerna kring uppstickande berg där moränjord går i dagen, se Figur 9. I vidsträckta lerområden hindras en stor andel av den potentiella grundvattenbildningen effektivt från att nå ett eventuellt undre magasin då lera är en mycket tät jordart. Sådana lerområden bidrar därför inte i någon nämnvärd grad till grundvattenbildningen.

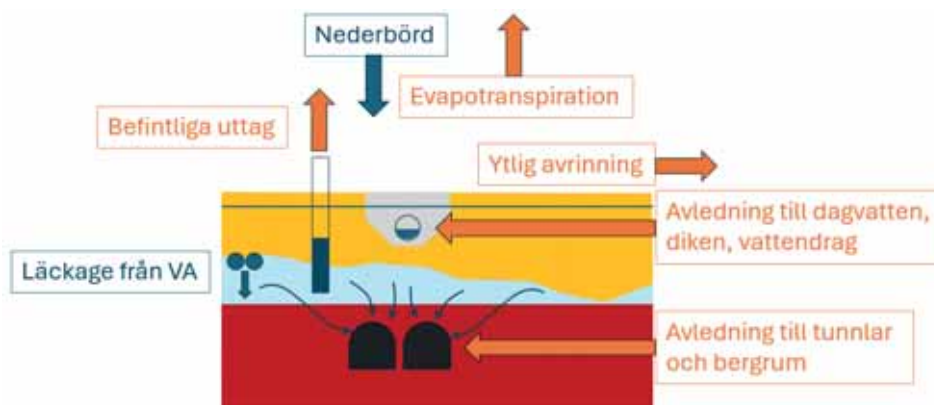

Figur 9. Jordartskarta över området.

I högurban miljö, som till exempel en stadskärna, kan utbyggda VA-system både bidra till grundvattenbildningen på grund av läckage och fungera dränerande i det fall grundvattennivån är högre än den dränerade nivån för VA-schakten. Det är svårt att kvantifiera storleken och läget för den här typen av bidrag eller bortledning till/från magasinet.

Andra faktorer som påverkar grundvattenbildningen inom ett avrinningsområde är andelen hårdgjorda ytor och markens generella beskaffenhet. I områden med mycket hårdgjord mark (asfalt, tak, mm.) reduceras grundvattenbildningen väsentligt genom att en stor andel aldrig tillförs grundvattnet, utan leds i stället till dagvattensystem eller diken som i sin tur leds ut från avrinningsområdet. En schematisk beskrivning av områdets hydrogeologiska situation redovisas i Figur 10.

Inom det aktuella området bedöms nettonederbörden till ca 220 mm/år, det vill säga den nederbördsmängd som finns tillgänglig för grundvattenbildning innan hänsyn är tagen till markslag och andra eventuella yttre faktorer som beskrivits.

Figur 10. Schematisk beskrivning av vattnets rörelse inom ett avrinningsområde.

Den naturliga och opåverkade grundvattenströmningen rör sig med topografin från högre till lägre terräng. I urbana områden påverkas dock flödesmönstret av en rad olika faktorer som delvis exemplifierats i Figur 10. Den övergripande grundvattenströmningen vid Henriksdalsberget är mot de större öppna vattendragen Hammarby sjö, Saltsjön och Svindersviken.

Generellt antas grundvattnets rörelse i marken följa den konceptuella beskrivningen som redovisas i Figur 11.

Figur 11. Bedömd flödesriktning för grundvatten och förmodade grundvattendelare.

Grundvattengradienten söder om Henriksdalsberget är tämligen flack i riktning mot Hammarby Sjö. Norr om Henriksdalsberget delar grundvattenflödet upp sig i en västlig respektive östlig riktning ungefär i läget där Kvarnholmsvägen möter Danvikshemsvägen.

I berget förväntas grundvattennivåerna variera mycket på grund av bergets heterogenitet, med stora nivåvariationer över korta avstånd. Trycknivån i enskilda sprickor beror i mycket hög grad på hur väl de står i kontakt med olika bergrum i Henriksdalsanläggningen.

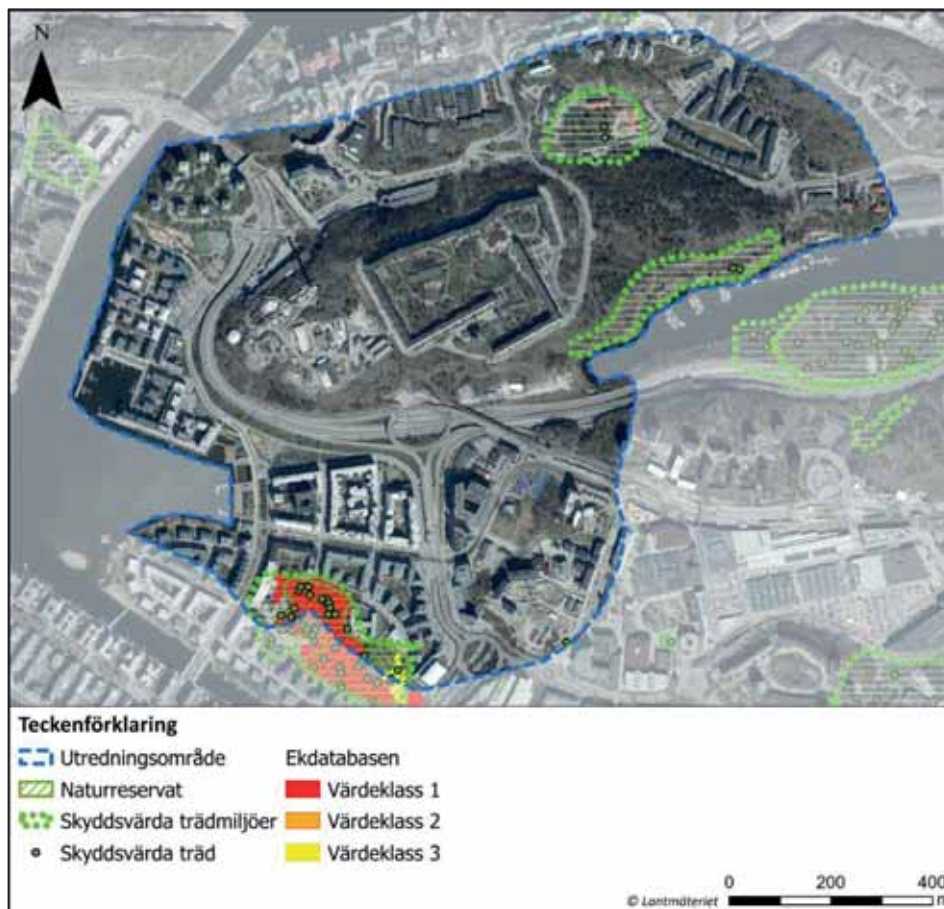
Området för tillkommande RK8 och RK9 och tillhörande anläggningar är beläget i en kraftigt sluttande bergsbrant där markytan är belägen mellan nivå +26 och +37 meter. I läge för tillkommande RK8 och RK9 och tillhörande anläggningar ligger berget i dagen, utan ovanliggande jordlager, se jordartskarta i Figur 9. I bergssluttningen söder och väster om anläggningen finns tunna, osammanhängande moränlager. I dalgångarna nedanför berget förekommer fyllningsjordar ovanpå lera. Mellan lera och berg finns ett vattenförande friktionslager som bedöms bestå av morän.

Berggrunden vid bergrumsanläggningen består främst av gnejsig granit till granodiorit. Området vid Henriksdalsanläggningen genomkorsas av ett antal lokala deformationszoner i framför allt nordost – sydvästlig riktning. Dessa zoner framträder som lokala svaghetszoner eller mer uppspruckna partier i berggrunden och följer ofta dalgångar likt de som uppträder norr om respektive söder om Henriksdalsberget.

7.5 Naturmiljö

Inom utredningsområdet finns ett naturreservat samt några skyddade träd och trädmiljöer, se Figur 12. En del av Nackareservatets naturreservat, Sickla park, ligger längst i söder inom utredningsområdet och utgörs av en parkmiljö med mycket träd. Inom naturreservatet finns skyddsvärda trädmiljöer, särskilt utpekade skyddsvärda träd samt ekområden med värdeklass 1 (Stockholms stad, 2006).

I de östra delarna av utredningsområdet, längs med Svindersviken och vid Danvikens begravningsplats, finns det områden med skyddsvärda trädmiljöer samt några enskilda skyddsvärda träd.

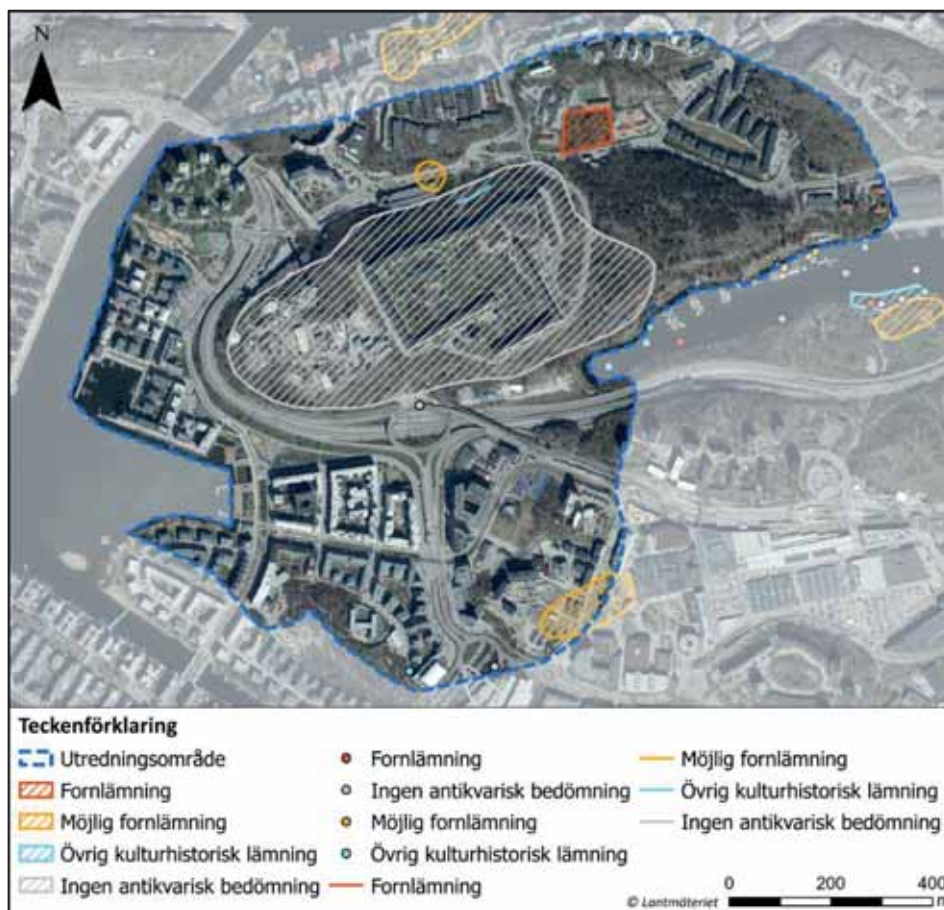
Figur 12. Naturmiljö i området.

7.6 Kulturmiljö

Inom utredningsområdet finns ett större område ovan Henriksdalsanläggningen som är utpekad som en lämning, lämningstyp Fornborg. Ingen antikvarisk bedömning har gjorts och lämningen bedöms skadad. Lämningen bedöms bestå av rester av murar.

Inom utredningsområdet finns det en begravningsplats från senast år 1834, som klassats som en fornlämning. Begravningsplatsen är av typen ödekyrkogård och har inte undersökts. Skadestatusen är okänd (Riksantikvarieämbetet, 2024).

Övriga lämningar inom utredningsområdet är en hägnad, av lämningstypen stenmur, som klassats som övrig kulturhistorisk lämning. Det finns även en bytomt/gårdstomt som klassats som en möjlig fornlämning samt ett gränsmärke där ingen antikvarisk bedömning har gjorts. Längs med vattnet vid Svindersviken finns flertalet fartygs-/båtlämningar med klassningen möjlig fornlämning. Dessa ligger precis i ytterkanten av påverkansområdet. Se Figur 13 för översiktlig lokalisering av lämningar inom utredningsområdet.

Figur 13. Kulturmiljö i området.

7.7 Sulfider i berg

I Stockholm och Sverige finns det ibland sulfider i berg som kan ha en försurande påverkan på omgivningen.

Förordningen om utvinningsavfall, SFS 2013:319 6§, anger nivåer för klassning av utvinningsavfall, se Tabell 1, och används i branschen som riktvärden för sulfider. Bergmaterialet bedöms inte

reagera kemiskt, om sulfidsvavelhalterna är max 0,1 procent (1000 mg/kg TS), eller 1 procent om avfallets neutraliseringspotentialkvot är större än 3 (Regeringskansliet, 2013).

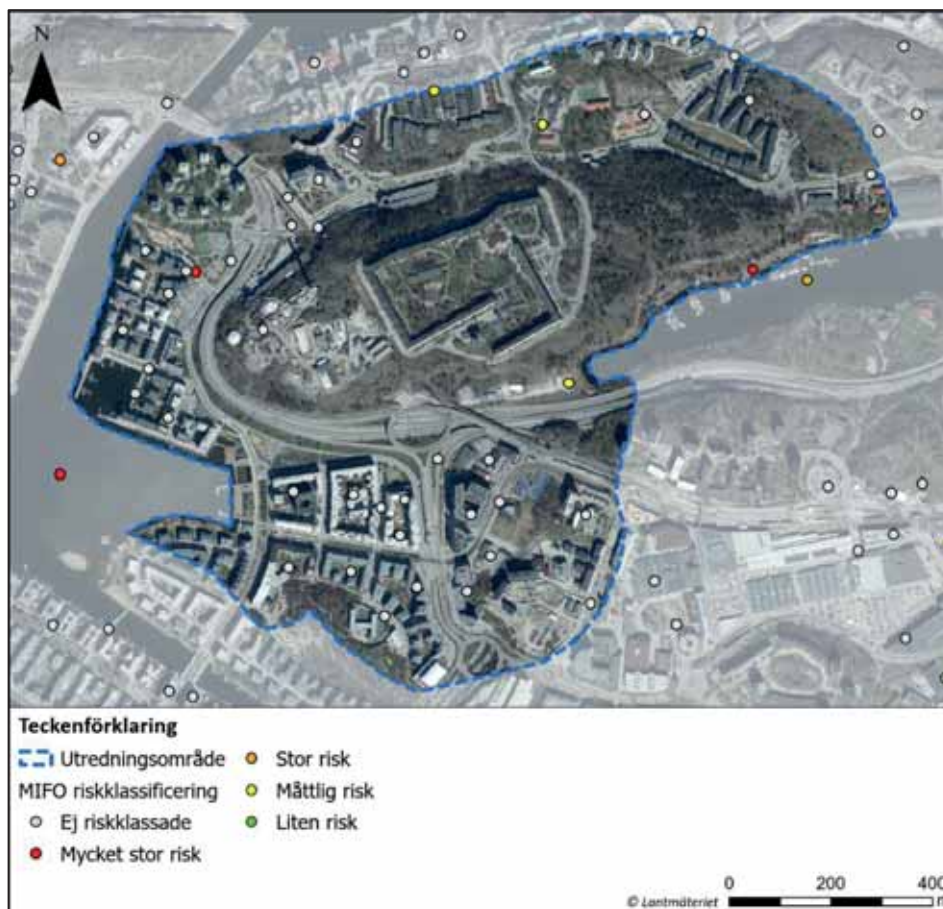
Tabell 1. Riktvärden enligt SFS 2013:319 6§

Beskrivning	mg/kg TS [ppm]
Klassas som inert avfall om svavelhalt	<1000
Klassas som inert avfall vid NPR> 3 om svavelhalt	<10 000

Tidigare provtagning av bergmassan inom hela verksamhetsområdet för Henriksdalsanläggningen, samt provtagning för tillkommande RK8 och RK9 och tillhörande anläggningar, visar på en variation i halter totalsvavel där snitthalten understiger 1000 mg/kg.

7.8 Markföroreningar

Inom utredningsområdet finns områden med aktiviteter och verksamheter som lett till föroreningar i mark och vatten. I MIFO-registret (Metodik för inventering av förorenade områden) finns de misstänkt förorenade områdena redovisade indelat i fyra riskklasser. I Figur 14 visas de MIFO-objekt som ligger inom utredningsområdet med tillhörande riskklass. Det finns flera objekt inom utredningsområdet som inte är riskklassade, tre objekt med måttlig risk och två med mycket stor risk för människors hälsa och miljö.

Figur 14. MIFO-objekt i området.

7.9 Befintliga anläggningar

7.9.1 Infrastruktur

Inom utredningsområdet finns flera mindre vägar, delar av Värmdövägen (222) samt Södra länken.

Genom Henriksdalsberget och Henriksdalsanläggningen går lokalbanan Saltsjöbanan i en tunnel. Även Nya Östbergatunneln ska drivas i berget nedan Henriksdalsanläggningen. Det är en ny dagvattentunnel från Sicklaanläggningen till Saltsjön vid Finnboda (Mål nr M 2606-20).

Under Henriksdalsanläggningen går tunnlar för att leda renat avloppsvatten till Hammarbyverket för värmeåtervinning och vattnet återförs via gamla dagvattentunneln till utloppet till Saltsjön.

7.9.2 Byggnader

Inom utredningsområdet finns, utöver SVOA:s ytliga byggnader, flera bostadsområden med flerfamiljshus samt byggnader för offentlig och kommersiell verksamhet.

7.9.3 Brunnar

Enligt SGU:s brunnarsarkiv förekommer det inom utredningsområdet några få enskilda brunnar samt många energibrunnar, se Figur 15.

Figur 15. Lokalisering av brunnar (SGU:s brunnarsarkiv) i området.

7.9.4 Ledningar

Inom utredningsområdet finns gas-, vatten- och avloppsledningar i marken.

8. Förväntade miljöeffekter befintlig bergrumsanläggning

8.1 Ytvatten

Strömmen bedöms inte historiskt ha påverkats eller komma att påverkas av en grundvattenavsänkning på grund av befintlig bergrumsanläggning inom Henriksdalsanläggningen.

8.2 Naturmiljö

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns naturmiljövärden inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

8.3 Kulturmiljö

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns kulturmiljöobjekt inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

8.4 Föroreningar

Förändringar i grundvattennivåer kan orsaka förändringar i grundvattnets naturliga flödesriktning. Om strömningsförhållandena förändras kan det orsaka att befintliga föroreningar sprids till nya områden eller rinner in till bergrummen.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns kända föroreningar inom påverkansområdet som kan komma att spridas till följd av en grundvattensänkning.

8.5 Grundvattenberoende objekt

Anläggningar kan vara känsliga för grundvattenavsänkningar på grund av sättningar till följd av sänkta grundvattentrycknivåer i undre magasin inom områden med sättningkänslig mark. Byggnader med trägrundläggning kan också vara känsliga för grundvattenavsänkning på grund av att det kan ske en nedbrytning av trägrundläggningen till följd av sänkta grundvattennivåer i öppna övre magasin som gör att det organiska materialet utsätts för syre och nedbrytning sker.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns grundvattenberoende objekt inom påverkansområdet som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9. Förväntade miljöeffekter rötkammare med tillhörande anläggningar

9.1 Byggskede

9.1.1 Ytvatten

Strömmen bedöms inte påverkas av en grundvattenavsänkning på grund av rötkammare och tillhörande anläggningar. Någon påverkan på recipient kommer således inte att uppstå på grund av anläggningarna.

9.1.2 Naturmiljö

För att anlägga rötkamrarna och evakueringsschaktet behöver några träd avverkas.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns naturmiljövärden inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9.1.3 Kulturmiljö

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns kulturmiljöobjekt inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9.1.4 Masshantering

Bergschakt och drivning av tunnlar för anläggningarna kommer att generera bergmassor som behöver hanteras. Totalt uppskattas bergmassor uppgå till cirka 32 490 m³. Bergmassorna kommer antingen återanvändas inom projektet eller transporteras till en godkänd mottagningsanläggning. En masshanteringsplan kommer att upprättas.

9.1.5 Föroreningar

Förändringar i grundvattennivåer kan orsaka förändringar i grundvattnets naturliga flödesriktning. Om strömningsförhållandena förändras kan det orsaka att befintliga föroreningar sprids till nya områden eller rinner in till bergrummen.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns kända föroreningar inom påverkansområdet som kan spridas till följd av en grundvattensänkning.

9.1.6 Grundvattenberoende objekt

Anläggningar kan vara känsliga för grundvattenavsänkningar på grund av sättningar till följd av sänkta grundvattentrycknivåer i undre magasin inom områden med sättningskänslig mark. Byggnader med trägrundläggning kan också vara känsliga för grundvattenavsänkning på grund av att det kan ske en nedbrytning av trägrundläggningen till följd av sänkta grundvattennivåer i öppna övre magasin som gör att det organiska materialet utsätts för syre och nedbrytning sker.

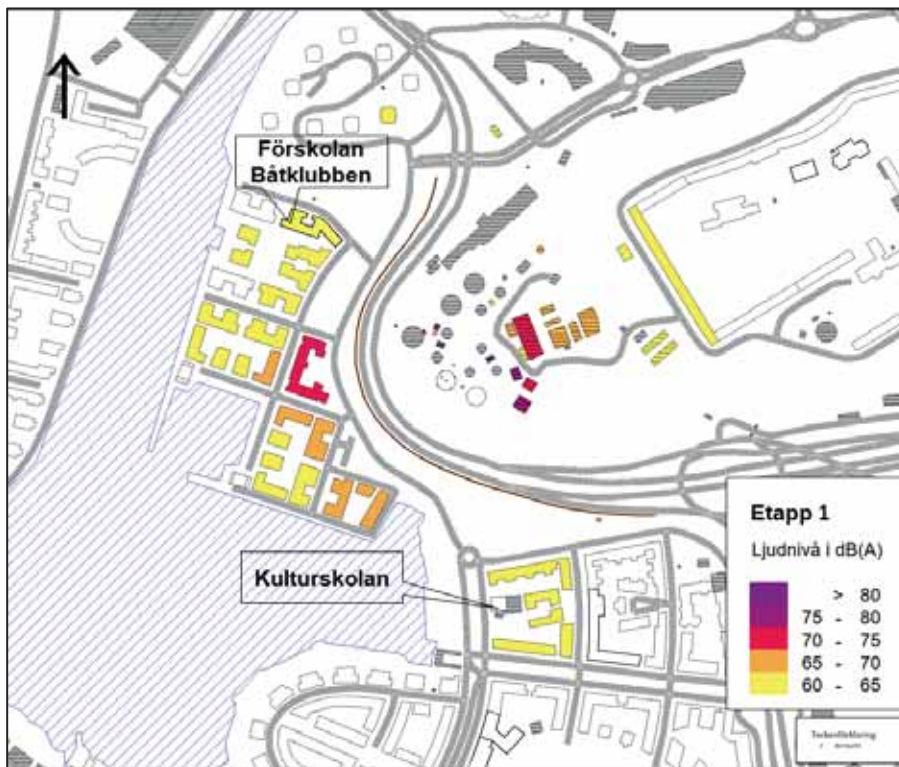
Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns grundvattenberoende objekt inom påverkansområdet som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9.1.7 Luftburet buller och stomljud

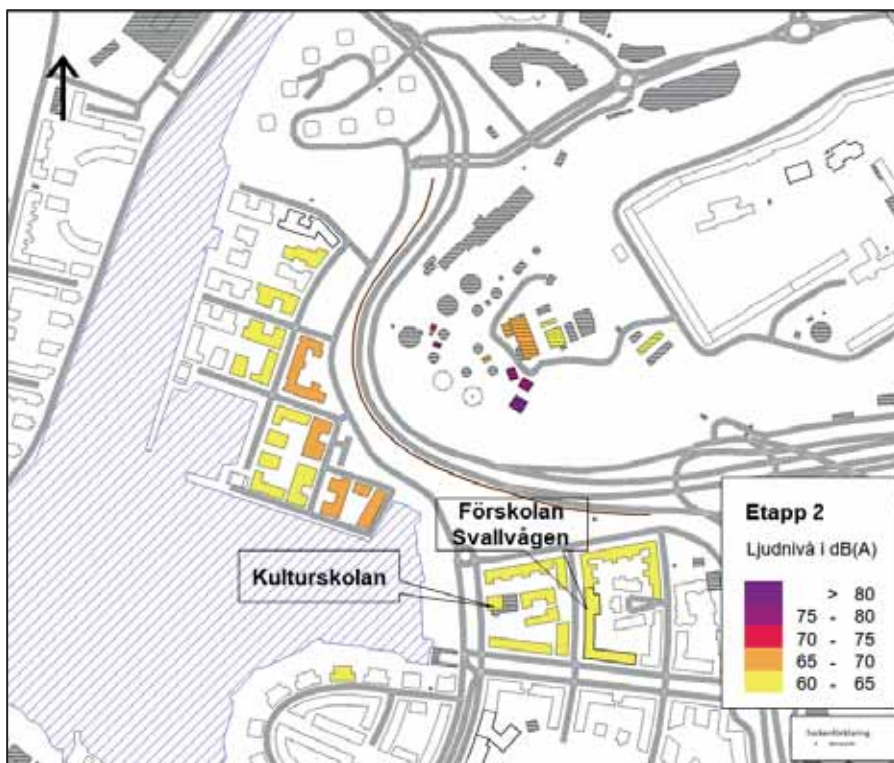
9.1.7.1 Luftburet buller

Under byggtiden kommer anläggningsarbeten att pågå i området och byggbuller förväntas uppstå till följd av borring och sprängning för bergarbeten. Arbeten som innebär luftburet buller ska genomföras på sätt som uppfyller Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. Enligt de allmänna råden för bostäder gäller riktvärdet 45 dBA inomhus och 60 dBA utomhus (vid fasad) dagtid kl. 07–19. För undervisningslokaler gäller 40 dBA inomhus och 60 dBA utomhus (vid fasad) dagtid kl. 07–19.

För att bedöma vilka ljudnivåer som verksamheten kan komma att orsaka under byggskede har en bullerutredning genomförts för luftburet buller utomhus. Bullerutredningen har utgått ifrån att den förväntade mest bulleralstrande arbetsmomentet, borring, utförs utan specifika skyddsåtgärder för etapp 1 respektive etapp 2. Resultatet kan ses i Figur 16 och Figur 17.

Figur 16. Kartan visar de byggnader som bedöms påverkas av ljudnivåer från byggbuller för 60 dBA och över vid fasad för etapp 1.

Figur 17. Kartan visar de byggnader som bedöms påverkas av ljudnivåer från byggbuller för 60 dBA och över vid fasad för etapp 2.

För båda etapperna finns det flertal byggnader där riktvärdet för buller utomhus (vid fasad) förväntas att överskridas utan skyddsåtgärder, däribland en förskola under etapp 1, en annan förskola under etapp 2, samt en skola under båda etapperna, se placering i Figur 16 och Figur 17.

För nivåer inomhus bedöms husfasader med okänd uppbyggnad dämpa cirka 30 dBA. Utifrån detta förväntas inte riktvärdet för buller inomhus för undervisningslokaler, 40 dBA, eller riktvärde för buller inomhus för bostäder, 45 dBA, att överskridas.

I ansökan ämnar SVOA att följa Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. Vid behov planeras skyddsanordningar att användas i syfte att klara dessa riktvärden.

9.1.7.2 Stomljud

Stomljud genereras i samband med bergborrning för placering av sprängladdningar. Sådant arbete kommer förekomma för tunneldrivningen samt för bergschakt.

Likväl som för luftburet buller har en bullerutredning för stomljud genomförts för att bedöma vilka ljudnivåer som verksamheten kan komma att orsaka under byggskedet. Resultatet av utredningen visar att utbredningen av stomljud är begränsat och bedöms inte överstiga 30 dBA för bostäder. Således uppfylls riktvärdena avseende stomljud.

9.2 Driftskede

I driftskedet har rötkamrarna och tillhörande anläggningar en viss dränerande effekt som beror på injekteringens utformning samt bergets egenskaper. Den förväntade omgivningspåverkan bedöms dock som låg och risker för grundvattenberoende objekt i det närmaste bedöms obefintlig.

De tillkommande rötkamrarna och tillhörande anläggningar medför i driftskedet ingen ökad kemikalieanvändning, transportbehov eller genererat avfall jämfört med ett nollalternativ utan nya rötkammare. Med avseende på att mängden substrat som rötas inte planeras att utökas från gällande tillstånd bedöms inte utsläpp av metan och koldioxid till omgivande luft att öka. Säkerhetsventiler på RK8 och RK9 innebär dock nya utsläppspunkter som kan komma att användas i nödfall vid eventuellt övertryck i kamrarna. Med de nya rötkamrarna fås dock en större driftstabilitet som minskar behovet av att använda säkerhetsventil.

10. Skyddsåtgärder och kontrollprogram

För grundvattenbortledningen har ett kontrollprogram för grundvattennivåer startats och kommer att fortlöpa. Detta avser bevaka grundvattensituationen runt bergrumsanläggningen.

För länshållningsvatten under byggskedet kommer rening att genomföras enligt SVOA:s riktlinjer.

För byggbuller kommer skyddsanordningar planeras in vid behov i syfte att följa Naturvårdsverkets riktlinjer för byggbuller NFS 2004:15.

11. Kumulativa effekter

Kumulativa effekter uppstår när flera separata effekter samverkar med varandra. Det kan handla om tidigare, nuvarande och/eller framtida verksamheter. Effekterna kan vara från en och samma verksamhet eller från olika verksamheter. Eventuella kumulativa effekter kommer att hanteras i kommande MKB.

12. Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivning

Den kommande miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning kommer delvis att framarbetas parallellt med samrådsprocessen och fortlöpa till dess att ansökan lämnas in. Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivningen är:

1. Icke teknisk sammanfattning
2. Administrativa uppgifter
3. Inledning (syfte, bakgrund, lokalisering med mera)
4. Samråd (inkl. samrådsredogörelse)
5. Beskrivning av befintlig bergrumsanläggning
6. Beskrivning av planerad verksamhet
7. Platsspecifika förutsättningar
8. Nollalternativ
9. Alternativa lösningar
10. Avgränsning av miljöaspekter
11. Beskrivning av miljöeffekter
12. Kumulativa effekter
13. Avvägning mot miljömål
14. Samlad bedömning

Referenser

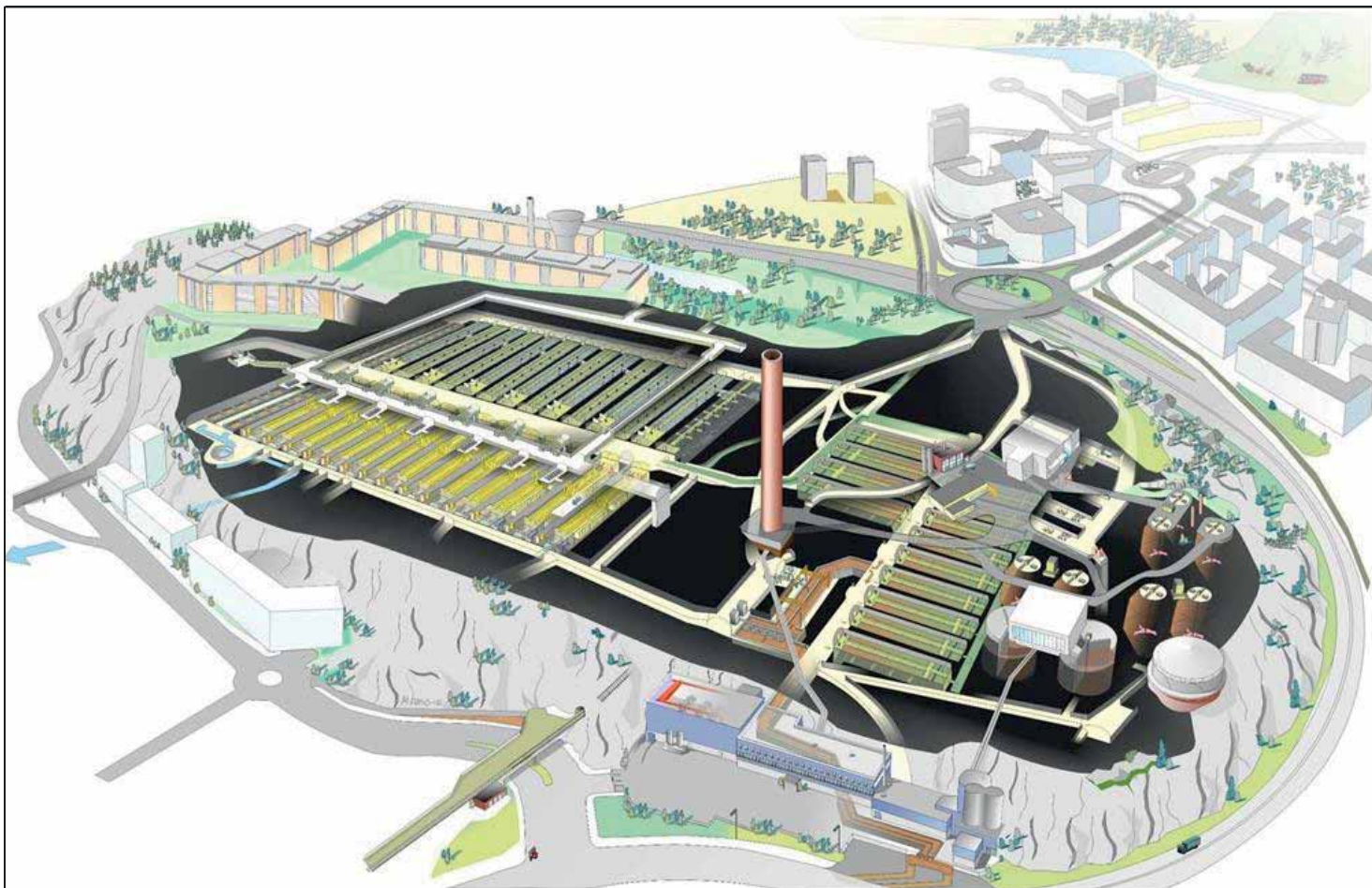
- Regeringskansliet. (2013). *Förordning om utvinningsavfall, SFS 2013:319 6§*.
- Riksantikvarieämbetet. (den 23 Januari 2023). *Riksintressen för kulturmiljövården - Stockholms län (AB)*. Hämtat från raa.se: http://www.raa.se/app/uploads/2023/12/Stockholm-AB_riksintressen.pdf
- Riksantikvarieämbetet. (den 31 Januari 2024). *Fornsök*. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- Stockholm Vatten. (2014). *PM Hydrogeologi Henriksdal*. Stockholm: Stockholm Vatten.
- Stockholms stad. (den 31 December 2006). *Ekdatabasen - Kärnområden*. Hämtat från Dataportalen: <https://dataportalen.stockholm.se/dataportalen/GetMetaDataById?id=74cfd75f-125c-4e44-b7fa-690311103fc4>
- Sweco. (2021). *Rapport Hydrogeologi. Fördjupad utredning av rötkammare 8 och 9, Henriksdals reningsverk*. .
- Trafikverket. (den 28 september 2022). *Trafikverket.se*. Hämtat från Östlig förbindelse - Precisering av riksintresse kommunikation Nacka och Stockholms kommuner, Stockholms län, Slutversion 2022-09-28 Ärendenummer: TRV 2018/125435: <https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1700959/FULLTEXT01.pdf>
- VISS. (den 31 Januari 2024). *Vatteninformationssystem Sverige*. Hämtat från Strömmen: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA79755821>

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus. Varje dag, året runt förser vi 1,5 miljoner stockholmare med rent och gott kranvatten, renar avloppsvatten och ser till att avfallet tas om hand. Tillsammans med invånare, företag och andra intressenter arbetar vi för att Stockholm ska bli världens mest hållbara stad.

Stockholm Vatten och Avfall
Tel 08-522 120 00
kund@svoa.se
www.svoa.se

En del av Stockholms stad

Samrådsunderlag

Tillstånd för befintlig grundvattenbortledning och
rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk

Stockholm kommun och Nacka kommun

Underlag för avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för
vattenverksamhet och ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig
verksamhet vid Henriksdals reningsverk

2024-05-13

Revidering 1

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

© Stockholm Vatten och Avfall 2024

Författare: Sweco. Hanna Eriksson, Linda Strajnar, David Ström, Eva Lindahl

Stockholm Vatten och Avfall

Diarienummer: 24SVOA291

Projektnummer: 500964

Kontaktuppgifter: Stockholm Vatten och Avfall, 106 36 Stockholm

Telefon: 08-522 120 00

Webb: www.svoa.se

Innehåll

1.	Inledning	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Lokalisering	5
1.3	Syfte	6
2.	Alternativ lokalisering och utformning	7
2.1.1	Sökt verksamhet	7
2.1.2	Nollalternativ	7
2.1.3	Alternativ lokalisering och utformning	7
3.	Tillstånd och samråd	7
3.1	Tillståndsprocessen	7
3.1.1	Samråd	8
3.2	Gällande tillstånd	8
4.	Beskrivning av befintlig grundvattenbortledning	8
4.1	Anläggningens utformning	8
4.2	Befintlig grundvattenbortledning	10
5.	Beskrivning av planerad verksamhet	10
5.1	Omfattning	10
5.2	Genomförande	12
5.2.1	Ettapp 1	13
5.2.2	Ettapp 2	13
5.3	Behov av grundvattenbortledning	13
5.4	Länshållningsvatten	13
5.5	Masshantering	13
5.6	Rötkamrarna i driftskedet	14
5.6.1	Rötningsprocessen	14
5.6.2	Utsläpp till luft	14
5.6.3	Ventilation	14
6.	Avgränsning av utredningsområde inför samråd	15
7.	Platsspecifika förutsättningar	16
7.1	Planförhållanden	16
7.2	Riksintressen och områdesskydd	16
7.2.1	Kommunikation	16
7.2.2	Kulturmiljövård	17
7.3	Ytvatten	17
7.4	Geologi och hydrogeologi	18
7.5	Naturmiljö	22
7.6	Kulturmiljö	23
7.7	Sulfider i berg	23
7.8	Markföroreningar	24
7.9	Befintliga anläggningar	25
7.9.1	Infrastruktur	25
7.9.2	Byggnader	25
7.9.3	Brunnar	25
7.9.4	Ledningar	26
8.	Förväntade miljöeffekter befintlig bergrumsanläggning	26
8.1	Ytvatten	26
8.2	Naturmiljö	26

8.3	Kulturmiljö	26
8.4	Föroreningar.....	26
8.5	Grundvattenberoende objekt	26
9.	Förväntade miljöeffekter rötkammare med tillhörande anläggningar	27
9.1	Byggskede	27
9.1.1	Ytvatten.....	27
9.1.2	Naturmiljö.....	27
9.1.3	Kulturmiljö	27
9.1.4	Masshantering	27
9.1.5	Föroreningar	27
9.1.6	Grundvattenberoende objekt	27
9.1.7	Luftburet buller och stomljud	28
9.2	Driftskede	29
10.	Skyddsåtgärder och kontrollprogram	30
11.	Kumulativa effekter.....	30
12.	Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivning	30
	Referenser	31

1. Inledning

Stockholm Vatten AB:s (SVOA) avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket. Anläggningen vid Henriksdal är till största delen insprängd i berg och omfattar en yta om cirka 300 000 m² och har cirka 18 kilometer tunnlar.

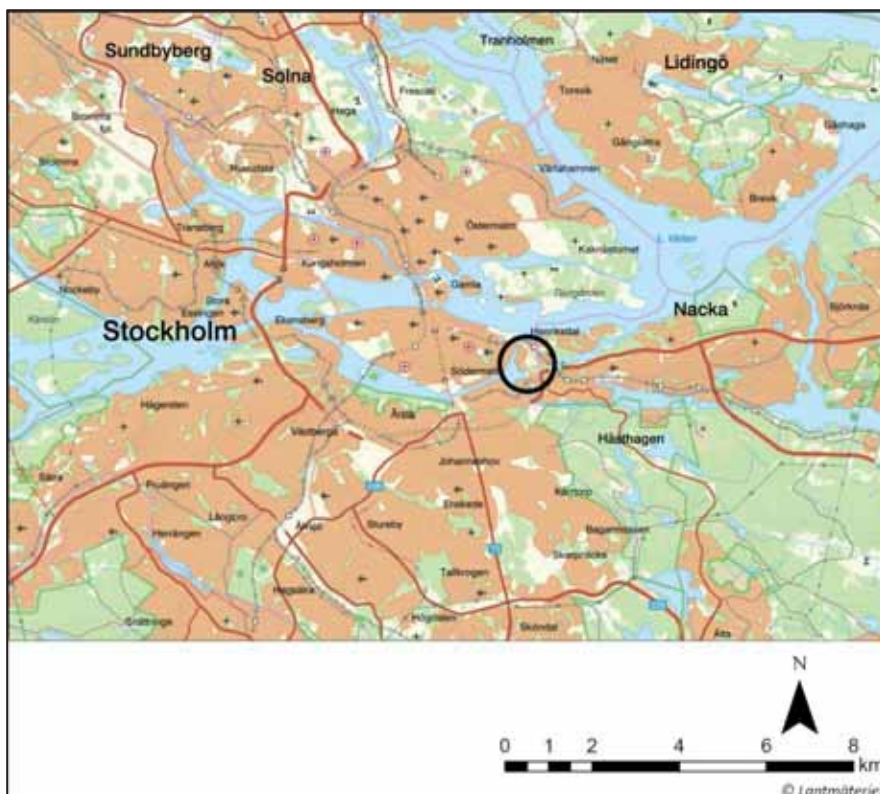
Föreliggande samrådsunderlag avser samråd för kommande tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för befintlig bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningen samt för två rötkammare med tillhörande processtunnlar, evakueringsschakt och tunnel samt arbetstunnel som planeras byggas vid avloppsreningsverket. Vidare omfattar samrådet även ansökan om ändrings-tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken för de tillkommande rötkammarna.

1.1 Bakgrund

SVOA ingav den 27 mars 2023 en ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (mål M 2281-239) för att anlägga två nya rötkammare med tillhörande anläggningar vid Henriksdalsanläggningen. SVOA beslutade att återkalla ansökan för att inkomma med en ny ansökan om tillstånd som, utöver tillstånd för rötkammarna, även omfattar yrkande om tillstånd för befintlig vattenverksamhet för bergrumsanläggningen inom Henriksdalsanläggningen. Detta samrådsunderlag är en del av samrådsprocessen som föregår inlämnande av den aktuella tillståndsansökan.

1.2 Lokalisering

Kommande tillståndsansökan avser Henriksdalsanläggningen vilken utgör en del av Henriksdals reningsverk. Henriksdalsanläggningen, är lokaliserad i området Henriksdal i Stockholm, se Figur 1. Verksamheten är belägen inom fastighet Reningsverket 1, Södra Hammarbyhamnen 1:37, Nacka Sicklaön 37:11 m.fl.

Figur 1. Lokalisering av Henriksdalsanläggningen.

1.3 Syfte

De åtgärder som detta samrådsunderlag avser utgör delvis en del av projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA). SFA-projektet är ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm och möjliggör för staden att växa samt förbättra miljön för invånarna i Stockholm, Mälaren och Östersjön.

De två nya bergförlagda rötkamrarna som benämns RK8 och RK9 syftar till att hantera slam från avloppsvatten för att möta framtida behov i samband med avvecklingen av Bromma reningsverk år 2028. Nedläggningen av Bromma medför att avloppsvattnet i stället kommer att ledas till Henriksdal.

Rötningsprocessen behöver ha marginal för att reningsverket ska kunna ta åtminstone en rötkammare ur drift för förebyggande och avhjälpande underhåll. Den marginalen uppnås inte med de befintliga sju rötkamrarna. Med en utökning av rötkammarvolymen med två nya rötkammare möjliggörs för SVOA att stänga av en rötkammare för underhållsarbete utan att uppehållstiden i övriga rötkamrar blir för kort och härigenom uppnås en stabilare process med minskade processrisker.

RK8 behöver vara färdigställd innan Bromma reningsverk avvecklas för att på ett erforderligt sätt hantera vattnet som idag leds till Bromma reningsverk. Den andra rötkammaren, RK9, planeras att anläggas när RK8 är på plats.

I anslutning till rötkamrarna ska två processtunnlar och en arbetstunnel anläggas. Mellan rötkammarlägena kommer även ett evakueringsschakt med tillhörande tunnel att byggas. Eftersom dessa anläggningar kommer att ligga under grundvattennivå kommer SVOA även behöva pumpa bort inläckande grundvatten. Kommande tillståndsansökan syftar därför även till att möjliggöra denna bortledning av grundvatten.

Slutligen syftar ansökan även till att medge tillstånd för den grundvattenbortledning som redan i dagsläget sker i den befintliga Henriksdalsanläggningen för att SVOA fortsatt ska kunna bedriva verksamhet och rena inkommande avloppsvatten.

2. Alternativ lokalisering och utformning

2.1.1 Sökt verksamhet

Den sökta vattenverksamheten innebär fortsatt bortledning av grundvatten från befintliga bergrumsanläggningar inom Henriksdalsanläggningen samt tillkommande grundvattenbortledning från de två nya rötkamrarna med tillhörande anläggningar. Sökt ändring av befintligt tillstånd avser uppförandet och nyttjandet av två tillkommande rötkammare med tillhörande anordningar.

2.1.2 Nollalternativ

Eftersom bergrumsanläggningarna inom Henriksdalsanläggningen är befintliga innebär nollalternativet för befintlig bergrumsanläggning att bortledning av inläckande grundvatten upphör. Detta leder till att vissa av bergrummen successivt fylls med vatten. Om anläggningen vattenfylls minskar påverkan på omgivande grundvattennivåer. Att avsluta bortledningen av grundvatten från befintlig bergrumsanläggning bedöms dock inte som realistiskt mot bakgrund av att reningsverket, som fyller en mycket stor och samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten, då inte skulle kunna drivas.

Om rötkamrarna inte anläggs kommer grundvattenbortledning inte att ske på grund av rötkamrarna och tillhörande anläggning. Därmed skulle det inte ske någon påverkan på rådande grundvattenförhållanden av rötkamrarna och tillhörande anläggning. Om rötkamrarna inte anläggs kommer det bli en kapacitetsbrist för slamhantering vid Henriksdalsanläggningen. Det kan leda till dels att allt rötslam inte kan hanteras, dels till fler driftstörningar.

2.1.3 Alternativ lokalisering och utformning

En alternativ lokalisering av de befintliga bergrumsanläggningarna inom Henriksdalsanläggningen bedöms oskälig eftersom kostnaderna och miljöpåverkan för att anlägga en ny motsvarande anläggning på annan plats är mycket höga. Att fortsätta bedriva Henriksdalsanläggningen på befintlig plats bedöms därmed mest fördelaktigt.

Alternativ lokalisering för rötkamrarna och tillhörande anläggningar har inte varit aktuellt då befintlig infrastruktur som behövs för slamhantering och efterbehandling är vid Henriksdalsanläggningen. Om rötkamrarna skulle anläggas på annan plats skulle övriga anläggningar som krävs för slamhantering behöva byggas.

3. Tillstånd och samråd

3.1 Tillståndprocessen

En ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken sökes i detta fall för befintlig bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningen likväl som för tillkommande bortledning av grundvatten med anledning av anläggandet av RK8 och RK9 med tillhörande arbetstunnlar, process-tunnlar, anslutningstunnel, evakueringsschakt och evakueringsstunnel.

SVOA söker även ändringstillstånd enligt 9 kap. för miljöfarlig verksamhet. SVOA yrkar ändring av det befintliga allmänna villkoret för verksamheten, villkor 1 i befintligt tillstånd (se avsnitt 3.2), på så

vis att det även omfattar rätt för SVOA att uppföra de två nya rötkamrarna RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar samt att bruka dessa inom den tillståndsgivna avloppsreningsverksamheten.

3.1.1 Samråd

Detta samrådsunderlag är ett led i den samrådsprocess som ska föregå upprättandet och ingivandet av ansökan om tillstånd respektive ändringstillstånd enligt miljöbalken. Syftet med samrådet är att alla som berörs av verksamheten i ett tidigt skede ska få möjlighet att påverka kommande beslut och lämna upplysningar som sökanden kan ta hänsyn till i den fortsatta planeringen.

SVOA har valt att genomföra ett avgränsningssamråd, utan tidigare undersökningssamråd. Samråd kommer att genomföras med länsstyrelsen, kommun, allmänheten och enskilda som antas bli särskilt berörda av verksamheten samt övriga statliga myndigheter.

Avgränsningssamråd planeras att genomföras under mars-april 2024. Ansökan planeras lämnas in under 2024.

3.2 Gällande tillstånd

Verksamheten vid Henriksdals reningsverk är tillståndspliktig enligt 28 kap. 1 § (90.10) och 29 kap. 65 § 1 (90.406-i) miljöprövningsförordningen och omfattas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk m.m. i Stockholm, Huddinge och Nacka kommuner meddelad den 14 december 2017 (mål nr M 3980-15).

Befintligt tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken avser bland annat:

- fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk i Nacka och Stockholms kommuner med ledningsnät i Stockholms och Huddinge kommuner avseende en belastning om 2,7 miljoner personekvivalenter maximal genomsnittlig veckobelastning, samt att vid reningsverket motta och utöver fettavskiljarslam röta externt organiskt material vid reningsverket som uppfyller Hållbarhetskriterier (HBK) för biogas om maximalt 100 000 ton/år, varav upp till 100 000 ton/år avfall,
- att utföra den utbyggnad av Henriksdals reningsverk med tillhörande ledningsnät, som den utökade verksamheten förutsätter,
- att släppa ut behandlat avloppsvatten i Saltsjön, Stockholms- och Nacka kommuner.

4. Beskrivning av befintlig grundvattenbortledning

4.1 Anläggningens utformning

SVOA avser söka tillstånd för den grundvattenbortledning som redan i dagsläget pågår inom Henriksdalsanläggningen.

Henriksdalsanläggningen började byggas på 1930-talet och invigdes år 1941. Anläggningen är byggd i fyra nivåer (A-D). Inom nivå A ligger anläggningsdelar ovan mark och inom nivå B-D finns bergrumsanläggningarna, se Figur 2 för översiktlig illustration av anläggningen. Nivåer i detta dokument anges i höjdsystemet RH2000.

Figur 2. Befintlig bergrumsanläggning.

1. Sandfilter
2. Eftersedimenteringsbassänger
3. Luftningsbassänger
4. Sicklaschaktet
5. Galler, sandfång
6. Försedimentering
7. Rötning och slamhantering

Vid invigningen år 1941 bestod Henriksdalsanläggningen i huvudsak av grovrening, sedimenteringsbassänger och två rötkammare (RK1 och RK2), slamhantering samt insamling av rötgas. Bassängerna byggdes i huvudsak inom nivå C med lägsta bottennivå på cirka -6 meter. År 1953 gjordes den första utbyggnaden med ytterligare försedimenteringsbassänger inom nivå C med lägsta bottennivå på cirka -9 meter. Även två nya rötkamrar (RK3 och RK4) ingick i utbyggnaden.

Den andra utbyggnaden av reningsverket gjordes under 1960-talet då verket försågs med biologisk rening. Det biologiska reningssteget byggdes med 11 parvis ordnade luftnings- och eftersedimenteringsbassänger på nivå C och anlades med lägsta bottennivå på cirka -4 meter. Anläggningen byggdes ut med ytterligare tre rötkamrar (RK5, RK6 och RK7), gassystem och ny separat gasklocka samt kraftverk för att tillvarata rötgasen.

Mellan år 1969-1972 genomfördes en tredje utbyggnad då Sicklaschaktet tillkom, vilket utgör den lägsta bottennivån på Henriksdalsanläggningen på cirka -30 meter.

Under år 1998 genomfördes en fjärde utbyggnad inom nivå C för att förbättra kvävereduktion. I utbyggnaden ingick en fördjupning av befintliga luftningsbassänger från -4 till -11 meter och linjerna utökades med tre nya linjer, vilket ger sju stycken parvis anordnade biolinjer. En servicetunnel för

tömning av luftningsbassängerna anlades på cirka -20 meter. Det infördes även ett slutfiltreringssteg i form av sandfilter på nivå C. Verket fick ny kraftförsörjning och även en gasmotoranläggning.

Henriksdalsanläggningen fick en femte utbyggnad år 2010 med en ny grovrening. Denna byggdes på nivå C med lägsta bottennivå på cirka -4 meter. Mottagningsstation för organiskt material byggdes inne i berget på nivå B.

Sedan år 2014 pågår SFA-projektet. SFA-projektet genomförs i befintlig anläggning och omfattar utbyggnad, renovering och ombyggnation av anläggningen. Nya bergrum har främst byggts på nivå B, vilket innefattar en tekniktunnel ovanför biolinjerna med bottennivå mellan cirka +17 och +22 meter. Utrymmen för slamhantering, avvattning och slamsilos har även byggts med bottennivåer mellan +22 och +40. På nivå C och D har de byggts arbets- och installationstunnlar för ombyggnation av biolinjerna.

4.2 Befintlig grundvattenbortledning

Henriksdalsanläggningen är en stor anläggning med många bergrum på olika nivåer och ett flertal lågpunkter.

Till anläggningens olika bergrum läcker grundvatten in då bergrummen i huvudsak inte är injekterade (tätade) mot inläckage och därmed står i kontakt med den omgivande bergmatrisen via sprickor. Spolvatten¹, kondensvatten och grundvatten går via uppsamlingsrör till inkommande tunnlar, varav många vattenfyllda, samt i flera länspumpgropar inom anläggningen. Från pumpgropar pumpas sedan vattnet till reningsanläggningen.

Där dropp från tak förekommer har droppskålar monterats och vattnet från dessa avdunstar (temperaturen i bergrummet är cirka 17 grader Celsius) eller leds via golvrännor till bassänger där vattnet renas i den befintliga reningsprocessen. Det gäller även för vissa delar där tunnelduk har installerats. I en del bergrum på nivå C förekommer också dropp rakt ned i bassängerna där vattnet behandlas.

I kommande tillståndsansökan avser SVOA att söka tillstånd för pågående bortledning av grundvatten.

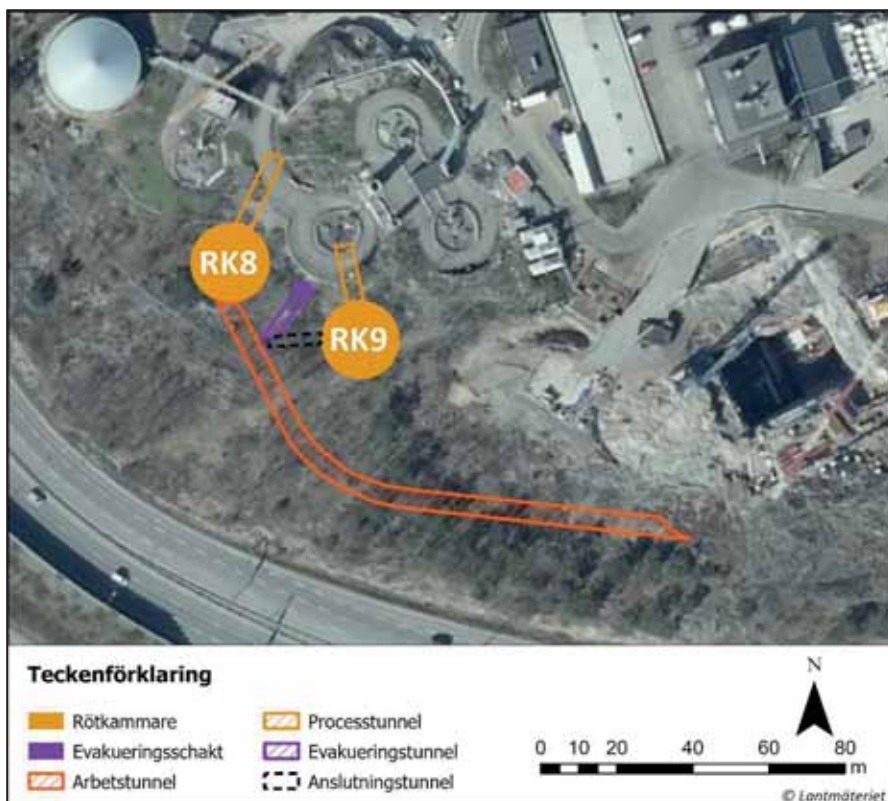
5. Beskrivning av planerad verksamhet

5.1 Omfattning

Henriksdals reningsverk avser utöka sin anläggning med två nya bergförlagda rötkammare, RK8 och RK9. I anslutning till vardera rötkammaren byggs en processtunnel som ansluts till befintlig anläggning. Det byggs också en arbetstunnel som kommer att nyttjas under byggtiden såväl som drifttiden för åtkomst till botten av båda rötkammare.

Mellan rötkammarlägena kommer det även byggas ett evakueringsschakt med tillhörande tunnel som ansluts till arbetstunneln. Från RK9 planeras en anslutningstunnel som kommer att mynna i antingen evakueringstunneln eller arbetstunneln. Placering av anslutningstunneln är inte fastställd men ett förslag finns framtaget. Samtliga planerade anläggningsdelar utvisas i Figur 3.

¹ Spolvatten används för att rengöra golvytor eller utrustning i verket

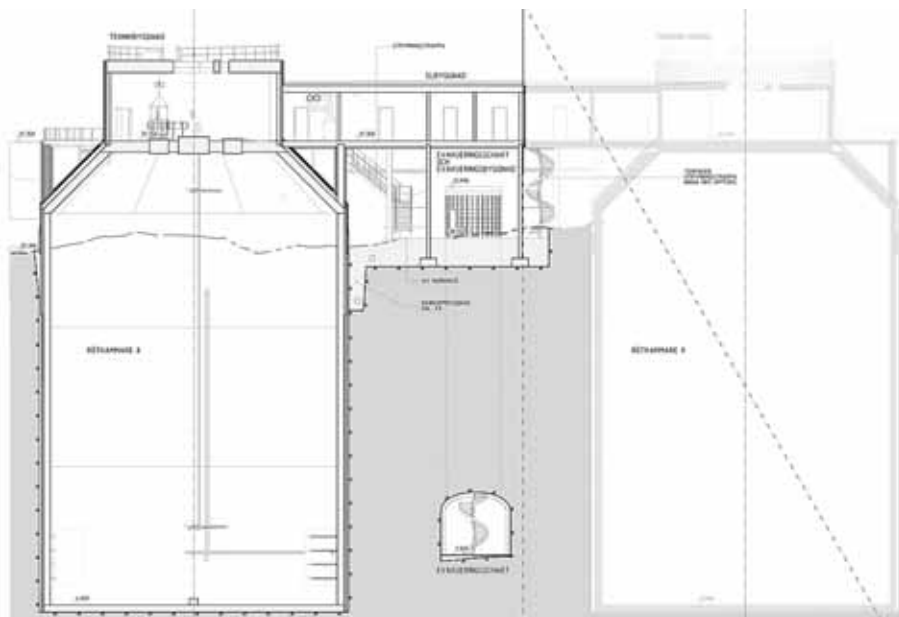
Figur 3. Planerade anläggningsdelar.

RK8 planeras bestå av en cylindrisk rötkammare med 22 meter i diameter och cirka 34 meter i höjd. Till rötkammaren avses en cirka 160 meter lång arbetstunnel i berg byggas samt en cirka 20 meter lång processtunnel mellan RK8 och den befintliga anläggningen. Rötkammaren avses schaktas ner till cirka 23 - 31 meter under nuvarande markyta och kommer kräva bergschaktarbeten.

RK9 planeras bestå av en cylindrisk rötkammare med 22 meter i diameter och cirka 34 meter i höjd. Mellan RK9 och befintlig anläggning ska det gå en cirka 16 meter lång processtunnel. Från RK9 till antingen evakueringstunneln eller arbetstunneln ska det gå en anslutningstunnel. Rötkammaren ska anläggas 23 - 34 meter under nuvarande markyta och kommer kräva bergschaktarbeten.

Utöver det ska ett vertikalt evakueringsschakt anläggas, vilket kommer vara cirka 34 meter djupt och ha en bottenarea på 4x4 m². Evakueringsschaktet anläggs upp till marknivå.

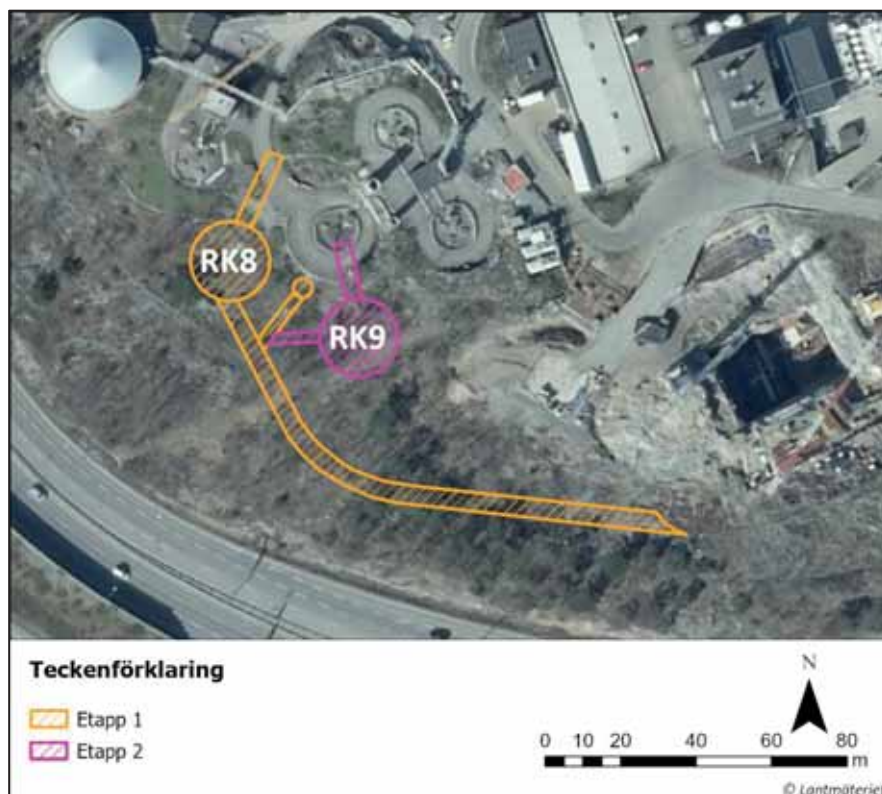
Lägsta dränerande nivå för båda rötkastrarna, arbetstunnlarna samt evakueringsschakt planeras till cirka +3,5 meter. Lägsta dränerande nivå för processtunnlarna planeras till cirka +5 meter. Se skiss på RK8 och RK9 samt tillhörande anläggningar i Figur 4.

Figur 4. Skiss på utformning av RK8 och RK9 samt evakueringsschakt.

5.2 Genomförande

Anläggandet av RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar planeras att ske i två etapper. Etappindelningen kan ses i Figur 5.

Figur 5. Etappindelning för planerade anläggningar.

5.2.1 Etapp 1

Förberedande arbeten på marknivå (nivå A) samt drivning av del av arbetstunneln från en befintlig tunnel genomfördes under 2022 och 2023. De påbörjade arbetena är belägna ovanför bedömd grundvattennivå och kräver därmed inte tillstånd för vattenverksamhet. Fortsatt arbete under grundvattennivån som bedöms vara vattenverksamhet avses ske först när tillstånd erhållits.

Bergarbeten för etapp 1 planeras pågå cirka 1 år. Den totala byggtiden för de arbeten som avser vattenverksamhet, från berguttag till färdiga installationer, för etapp 1 beräknas till cirka 3 år.

Först påbörjas planspräckning för RK8 och drivning av arbetstunneln. Drivningen av tunnarna sker genom konventionell bergdrift (borra-spräng). Efter att arbetstunneln är byggd genomförs raiseborring för schakterna till RK8 och evakueringsschaktet. Raiseborring innebär att man borrar ett hål med liten diameter från ytan ned till ett redan utsprängt utrymme varefter en borrkrona med stor diameter monteras och borrar ett schakt nerifrån upp till markytan. Efter raiseborring kan bergschakt, pallsprängning och successiv förstärkning påbörjas. Slutligen planeras drivning av processtunneln från RK8 till befintlig anläggning.

5.2.2 Etapp 2

Arbetet med att anlägga RK9 samt tillhörande process- och anslutningstunnel planeras starta omkring år 2032.

Bergarbeten för etapp 2 beräknas pågå i cirka 1,5 år. Den totala byggtiden för de arbeten som avser vattenverksamhet, från berguttag till färdiga installationer, för etapp 2 beräknas till cirka 3 år.

Drivning av tunnel samt berguttag av RK9 kommer sannolikt ske på motsvarande sätt som för etapp 1, se avsnitt 5.2.1.

5.3 Behov av grundvattenbortledning

Schaktning i berg vid byggnation av rötkastrarna med tillhörande tunnlar och evakueringsschakt under bedömd grundvattennivå kräver grundvattenbortledning. Medeltrycknivån för grundvatten i berget har vid läget för rötkastrarna bedömts motsvara cirka +8 baserat på mätningar i två bergborrhål som vardera har drivits cirka 40 meter från markytan. Vid de planerade nya rötkastrarna kommer den lägsta dräneringsnivån att vara +3,5 vilket motsvarar botten på anläggningsdelarna.

Förinjektering planeras att ske för arbetstunneln samt evakueringstunneln under grundvattennivån.

Grundvattenbortledning sker främst under byggskedet innan injektering av arbets- och evakueringstunneln. Viss dränering kommer även fortsättningsvis att ske i driftskedet för övriga anläggningsdelar. För driftskedet kommer inläckande grundvatten att avledas till inkommande spillvattentunnel från Nacka.

5.4 Länshållningsvatten

Länshållningsvatten kommer utgöras av i huvudsak nederbörd, processvatten för borring samt en mindre mängd inläckande grundvatten.

Länshållningsvatten som uppstår i samband med grundvattenbortledningen ska ledas till inloppet för spillvattennätet på Henriksdals reningsverk och ska som lägsta krav klara SVOA:s egna riktlinjer för länshållningsvatten.

5.5 Masshantering

Totalt ska cirka 18 840 m³ bergmassor tas ut under etapp 1 motsvarande ungefär 56 520 ton respektive cirka 4 300 lastbilar. Etapp 2 är ännu inte projekterad men en uppskattning är att cirka

13 650 m³ bergmassor behöver tas ut vilket motsvarar ungefär 40 920 ton respektive cirka 3 200 lastbilar.

Bergmassor planeras att lastas i tunnel och transporteras ut via tunnelmynning vid Lugnets trafikplats på Värmdöleden. En del transporter behöver även ske vid markplan via Henriksdalsringen.

Bergmassorna kommer antingen återanvändas inom projektet eller transporteras till en godkänd mottagningsanläggning. Påträffas förorenade massor ska dessa transporteras till en godkänd mottagningsanläggning.

5.6 Rötkamrarna i driftskedet

På Henriksdals reningsverk finns idag sju rötammare med en sammanlagd volym på 38 400 m³. De tillkommande rötammarna, RK8 och RK9, kommer att ha en respektive vätskevolym på minst 10 000 m³. De nya rötammarna kommer att tillföras slam och kommer kunna drivas parallellt med övriga rötammare.

Rötkamrarna anläggs för att klara kapaciteten för befintligt tillstånd och ge möjlighet till redundans vid underhållsarbeten. Det kommer således inte att ske en ökad rötning med en större mängd substrat än vad som framgår av gällande tillstånd (se avsnitt 3.2).

5.6.1 Röttningsprocessen

Under avloppsreningen avskiljs det organiska materialet i form av slam från vattnet. Slammet tas sedan omhand i rötammare där det rötas genom att det bryts ner i en syrefri miljö. Vid rötningen bildas metan och koldioxid som uppgraderas till biogas och används bland annat som miljövänligt fordonsbränsle efter uppgradering hos extern part.

Efter rötning i rötammare mellanlagras restprodukten, rötrest, i slamtankar innan det slutavvattnas. Därefter transporteras det avvattnade slammet bort och kan bland annat användas som jordförbättringsmaterial på åkermark.

5.6.2 Utsläpp till luft

Den producerade rötgasen från RK8 och RK9 kommer att anslutas till befintligt gassystem.

RK8 och RK9 kommer att ha var sin säkerhetsventil som innebär att rötgas kan släppas ut på en för Henriksdalanläggningen ny plats.

5.6.3 Ventilation

RK8 och RK9 är slutna och kräver ingen ventilerings förutom vid underhållsarbete och tömning, på samma sätt som för befintliga rötammare vid reningsverket. Ventilationen från den nya arbets-tunneln, evakueringsschakt och evakueringstunnel kommer inte att vara i kontakt med illaluktande delströmmar eller processluft utan kommer att ledas direkt till skorsten. Processtunnlarna kopplas ihop med ventilation för befintlig anläggning.

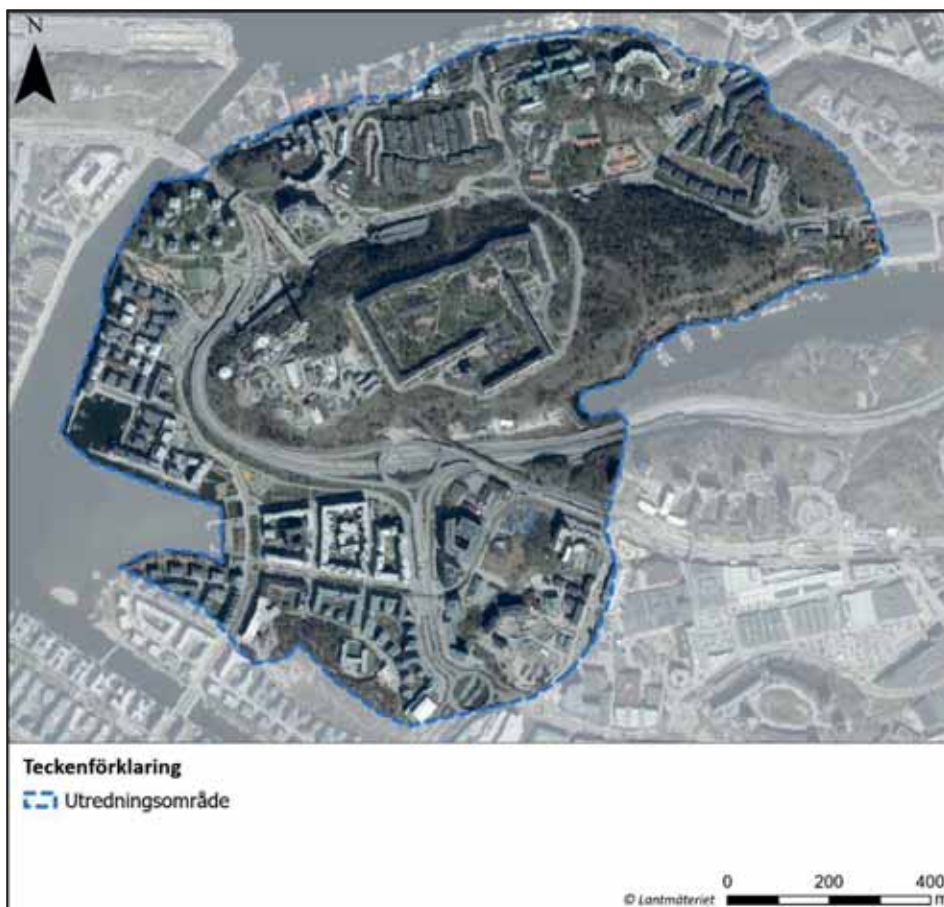
6. Avgränsning av utredningsområde inför samråd

Den befintliga bergrumsanläggningen i Henriksdalsberget ligger till viss del under befintliga grundvattennivåer i berg och anslutande jordlager. Detta ger upphov till inläckage av grundvatten som avleds från anläggningen. Grundvattenbortledningen påverkar grundvattennivåer ovan och omkring anläggningen.

Vidare kommer byggnation och uppförandet av tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar inom Henriksdalsanläggningen till viss del ske under befintliga grundvattennivåer i berg och anslutande jordlager.

Utifrån den befintliga grundvattenbortledningen samt planerad grundvattenbortledning för RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar har ett hydrogeologiskt utredningsområde tagits fram, se Figur 6. Det framtagna utredningsområdet är mycket väl tilltaget och baseras i huvudsak på fasta vattendelare som karterats med hjälp av underlagsinformation från SGU och Lantmäteriet, och som inte kan förväntas påverkas av anläggningen. Utredningsområdets storlek bedöms därmed vara tillräckligt.

Inom utredningsområdet kommer grundvattenförhållandena att studeras och risk för påverkan på grundvattennivåer utredas. Därefter tas ett s.k. påverkansområde fram inom vilket det kan finnas risk för påverkan på grundvattennivåer. Detta påverkansområde kommer vara mindre än utredningsområdet storleksmässigt.

Figur 6. Hydrogeologiskt utredningsområde för befintlig bergrumsanläggning och tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar.

7. Platsspecifika förutsättningar

Henriksdalsanläggningen ligger ovanpå och insprängt inuti Henriksdalsberget. Ovanpå Henriksdalsberget finns anläggningar tillhörande SVOA och Henriksdalsanläggningen, bostadsområdet Henriksdalsringen samt Trollskogen. Den omgivande naturen på berget utgörs av bergsbranter med en del träd, buskage samt gräsbeklädda bergsytor.

Nedanför Henriksdalsberget går Värmdöleden runt berget från sydväst till öst. Norr om Henriksdalsberget ligger Danviken och söderut ligger Sickla. Inom områdena finns omfattande infrastruktur för bostäder samt offentlig och kommersiell verksamhet.

7.1 Planförhållanden

Området ingår i Stockholm och Nacka kommuns översiktsplaner, båda antagna 2018. Planerade åtgärder står inte i strid med översiktsplanerna.

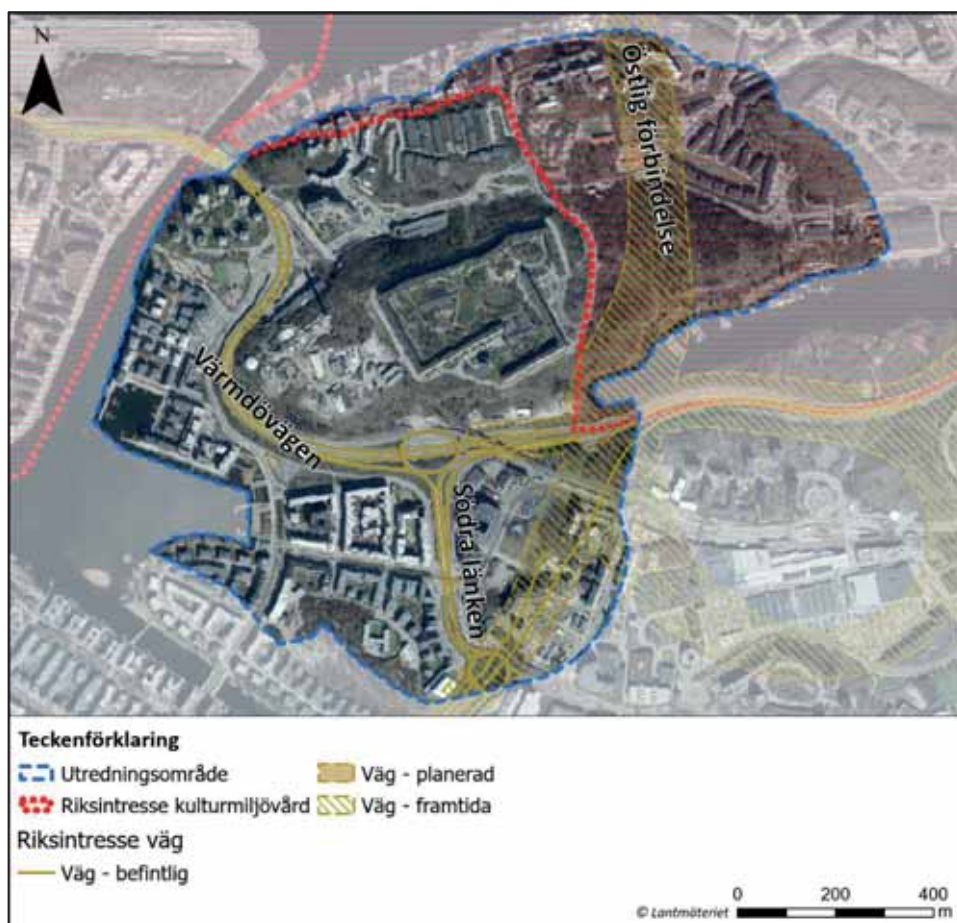
För fastighet Reningsverket 1 finns en gällande detaljplan (diarienummer PI 3925A). Vidare omfattas fastighet 37:11 med flera av en gällande detaljplan (akt nr. 0182K-96/22). Ansökta verksamheter står inte i strid med gällande detaljplaner.

7.2 Riksintressen och områdesskydd

7.2.1 Kommunikation

Inom utredningsområdet finns flera riksintressen för kommunikation, se Figur 7. Väster och söder om Henriksdalsanläggningen går Värmdövägen (väg 222) vilken omfattas av riksintresse för befintliga vägar. Söder om Henriksdalsanläggningen går också Södra länken som omfattas av riksintresse för befintliga vägar. Det är dock enbart en liten del av Södra länken som går inom utredningsområdet.

Öster om Henriksdalsanläggningen finns planer på vägdragning för framtida Östlig förbindelse. Den Östliga förbindelsen är utpekad som ett framtida riksintresse och är en väg- och kollektivtrafikförbindelse som knyter ihop Södra och Norra länken med varandra. Östlig förbindelse kommer till stor del att gå under mark och går inom utredningsområdet i nordsydlig riktning (Trafikverket, 2022).

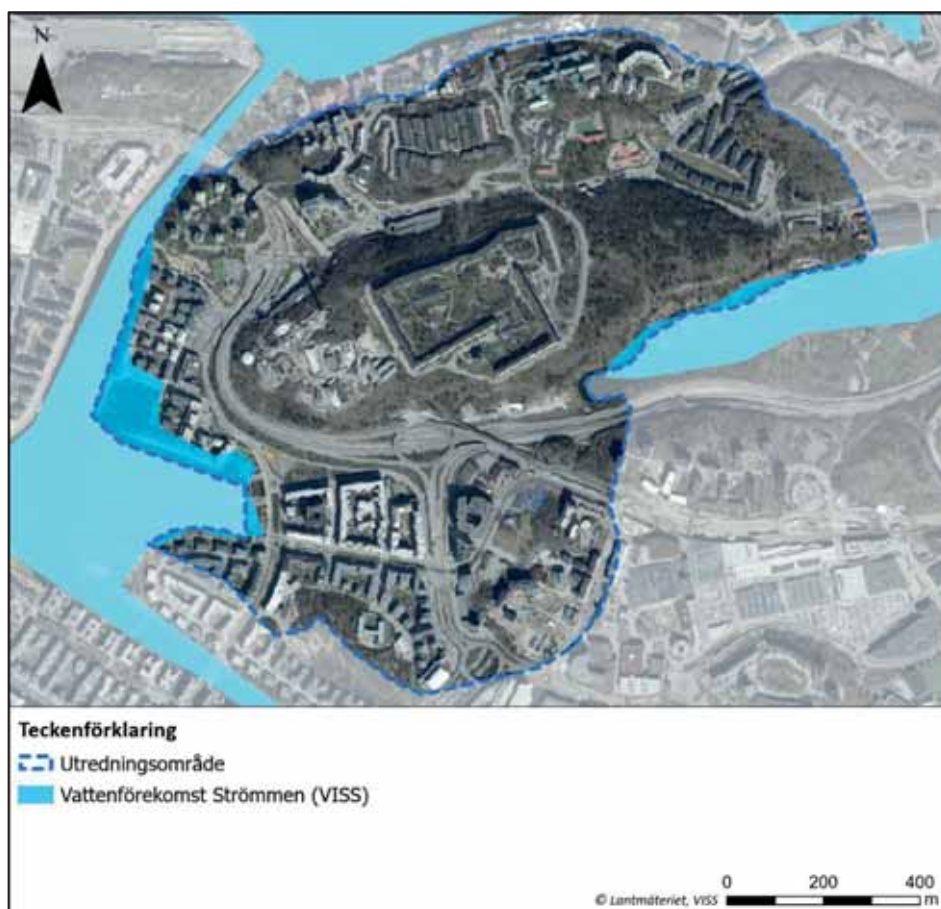
Figur 7. Riksintressen inom området.

7.2.2 Kulturmiljövård

Nordost om Henriksdalsanläggningen ligger inloppet till Stockholm via Vaxholm vilket beskrivs som en farledsmiljö som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Riksintresset benämns Norra Boo - Vaxholm - Oxdjupet - Lindalssundet [AB 51, 58] och ligger delvis inom utredningsområdet (Riksantikvarieämbetet, 2023).

7.3 Ytvatten

Den befintlig bergrumsanläggning och tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar omges i nordlig, västlig och östlig riktning av kustvattenförekomsten Strömmen (SE591920-180800), se Figur 8. Vattnet norr om Henriksdal kallas Saltsjön. Väster om Henriksdal ligger Hammarby sjö som ansluter till Saltsjön via Danvikskanalen. Sydöst om Henriksdal finns en vik benämnd Svindersviken. Den ekologiska statusen för Strömmen är klassad som "Otillfredsställande" och den kemiska statusen är klassad som "Uppnår ej god" (VISS, 2024).

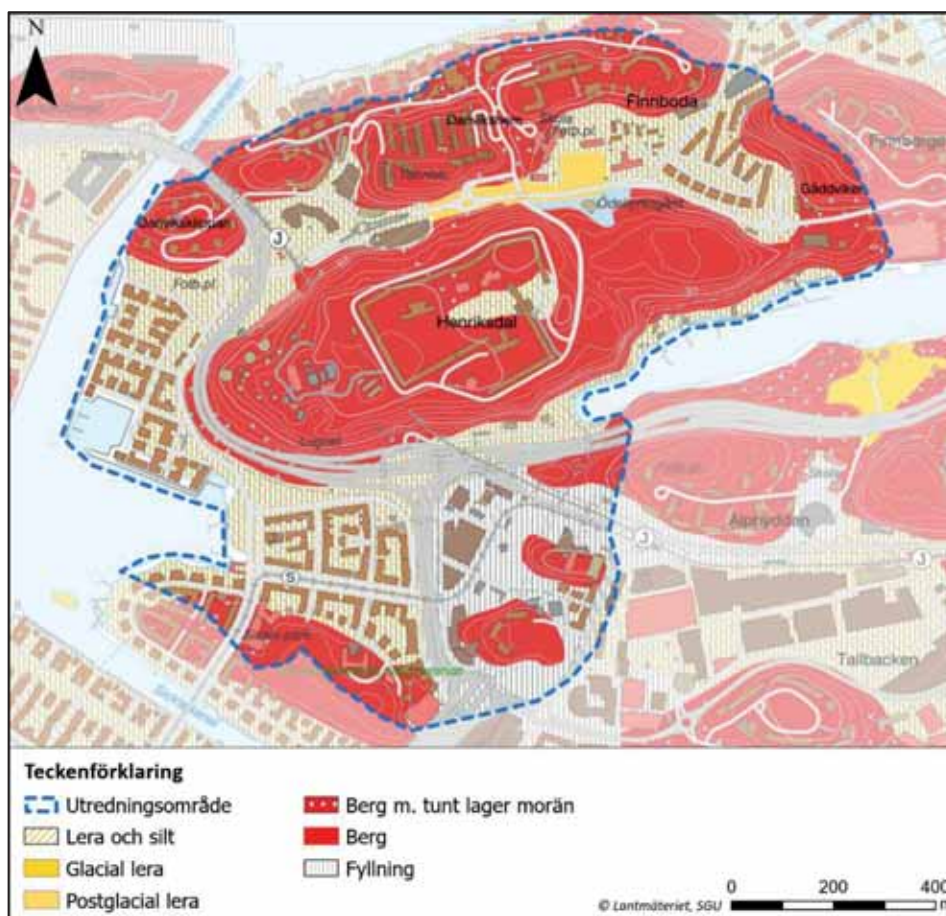
Figur 8. Vattenförekomst Strömmen.

7.4 Geologi och hydrogeologi

I området kring Henriksdalsberget förekommer grundvatten huvudsakligen i två separata magasin. Grundvatten förekommer även ställvis i fyllnadsmassor vars utbredning varierar med säsong och förväntas periodvis vara torrt. Inom området förväntas ett undre magasin förekomma, under mer eller mindre täta jordarter som lera och silt. Slutligen påträffas grundvatten i berg i vattenfyllda sprickor.

I en urban miljö är grundvattenförhållandena i stor utsträckning påverkade av mänsklig aktivitet. Detta kan yttra sig genom att det lokalt förekommer kontakt mellan övre och undre grundvattenmagasin genom husgrunder, pålar eller tunnlar eller exempelvis genom hårdgörning av ytor som minskar grundvattenbildningen i ett område.

Grundvatten bildas genom att nederbörd infiltrerar i marken (perkolation) i så kallade inströmningsområden, där det förekommer en omättad zon som medger infiltration av grundvatten. Dessa bildningsområden brukar i den här typen av geologi förekomma huvudsakligen i randzonerna kring uppstickande berg där moränjord går i dagen, se Figur 9. I vidsträckta lerområden hindras en stor andel av den potentiella grundvattenbildningen effektivt från att nå ett eventuellt undre magasin då lera är en mycket tät jordart. Sådana lerområden bidrar därför inte i någon nämnvärd grad till grundvattenbildningen.

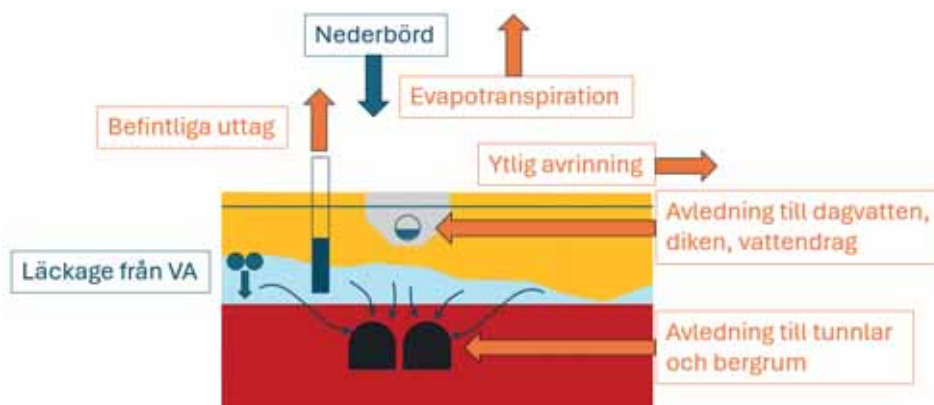

Figur 9. Jordartskarta över området.

I högurban miljö, som till exempel en stadskärna, kan utbyggda VA-system både bidra till grundvattenbildningen på grund av läckage och fungera dränerande i det fall grundvattennivån är högre än den dränerade nivån för VA-schakten. Det är svårt att kvantifiera storleken och läget för den här typen av bidrag eller bortledning till/från magasinet.

Andra faktorer som påverkar grundvattenbildningen inom ett avrinningsområde är andelen hårdgjorda ytor och markens generella beskaffenhet. I områden med mycket hårdgjord mark (asfalt, tak, mm.) reduceras grundvattenbildningen väsentligt genom att en stor andel aldrig tillförs grundvattnet, utan leds i stället till dagvattensystem eller diken som i sin tur leds ut från avrinningsområdet. En schematisk beskrivning av områdets hydrogeologiska situation redovisas i Figur 10.

Inom det aktuella området bedöms nettonederbörden till ca 220 mm/år, det vill säga den nederbördsmängd som finns tillgänglig för grundvattenbildning innan hänsyn är tagen till markslag och andra eventuella yttre faktorer som beskrivits.

Figur 10. Schematisk beskrivning av vattnets rörelse inom ett avrinningsområde.

Den naturliga och opåverkade grundvattenströmningen rör sig med topografin från högre till lägre terräng. I urbana områden påverkas dock flödesmönstret av en rad olika faktorer som delvis exemplifierats i Figur 10. Den övergripande grundvattenströmningen vid Henriksdalsberget är mot de större öppna vattendragen Hammarby sjö, Saltsjön och Svindersviken.

Generellt antas grundvattnets rörelse i marken följa den konceptuella beskrivningen som redovisas i Figur 11.

Figur 11. Bedömd flödesriktning för grundvatten och förmodade grundvattendelare.

Grundvattengradienten söder om Henriksdalsberget är tämligen flack i riktning mot Hammarby Sjö. Norr om Henriksdalsberget delar grundvattenflödet upp sig i en västlig respektive östlig riktning ungefär i läget där Kvarnholmsvägen möter Danvikshemsvägen.

I berget förväntas grundvattennivåerna variera mycket på grund av bergets heterogenitet, med stora nivåvariationer över korta avstånd. Trycknivån i enskilda sprickor beror i mycket hög grad på hur väl de står i kontakt med olika bergrum i Henriksdalsanläggningen.

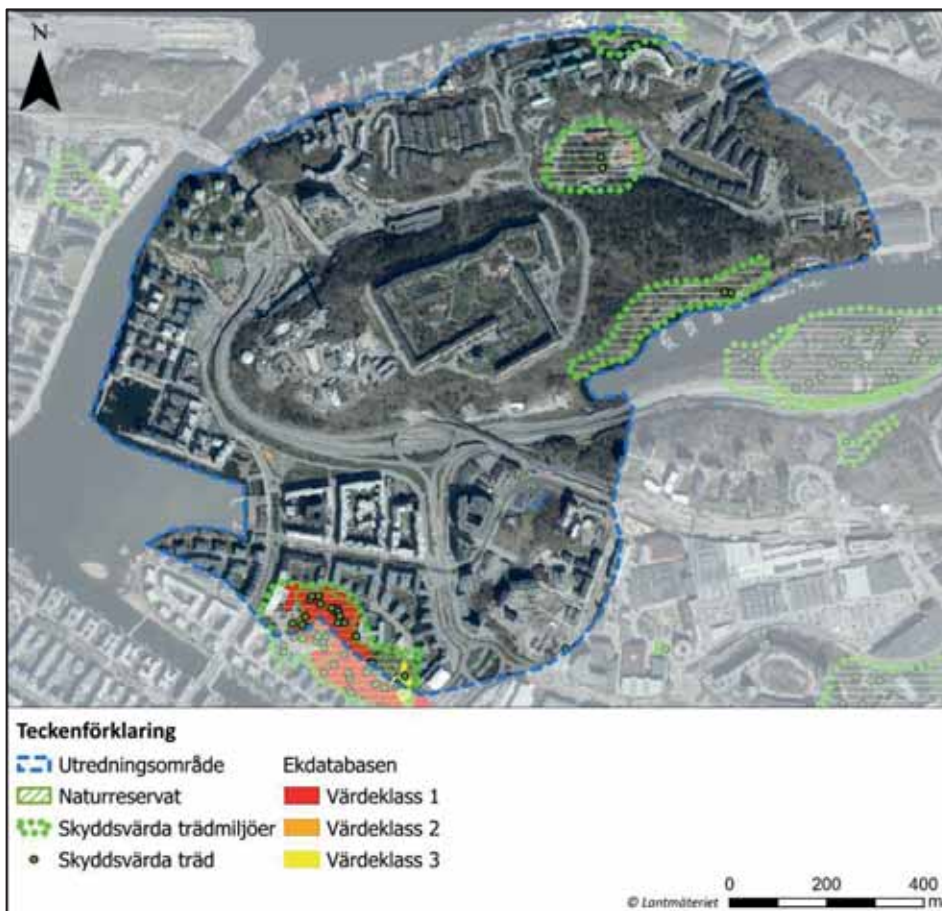
Området för tillkommande RK8 och RK9 och tillhörande anläggningar är beläget i en kraftigt sluttande bergsbrant där markytan är belägen mellan nivå +26 och +37 meter. I läge för tillkommande RK8 och RK9 och tillhörande anläggningar ligger berget i dagen, utan ovanliggande jordlager, se jordartskarta i Figur 9. I bergsslutningen söder och väster om anläggningen finns tunna, osammanhängande moränlager. I dalgångarna nedanför berget förekommer fyllningsjordar ovanpå lera. Mellan lera och berg finns ett vattenförande friktionslager som bedöms bestå av morän.

Berggrunden vid bergrumsanläggningen består främst av gnejsig granit till granodiorit. Området vid Henriksdalsanläggningen genomkorsas av ett antal lokala deformationszoner i framför allt nordost – sydvästlig riktning. Dessa zoner framträder som lokala svaghetszoner eller mer uppspruckna partier i berggrunden och följer ofta dalgångar likt de som uppträder norr om respektive söder om Henriksdalsberget.

7.5 Naturmiljö

Inom utredningsområdet finns ett naturreservat samt några skyddade träd och trädmiljöer, se Figur 12. En del av Nackareservatets naturreservat, Sickla park, ligger längst i söder inom utredningsområdet och utgörs av en parkmiljö med mycket träd. Inom naturreservatet finns skyddsvärda trädmiljöer, särskilt utpekade skyddsvärda träd samt ekområden med värdeklass 1 (Stockholms stad, 2006).

I de östra delarna av utredningsområdet, längs med Svindersviken, vid Danvikens begravningsplats samt vid Östra Finnbodavägen finns det områden med skyddsvärda trädmiljöer samt några enskilda skyddsvärda träd.

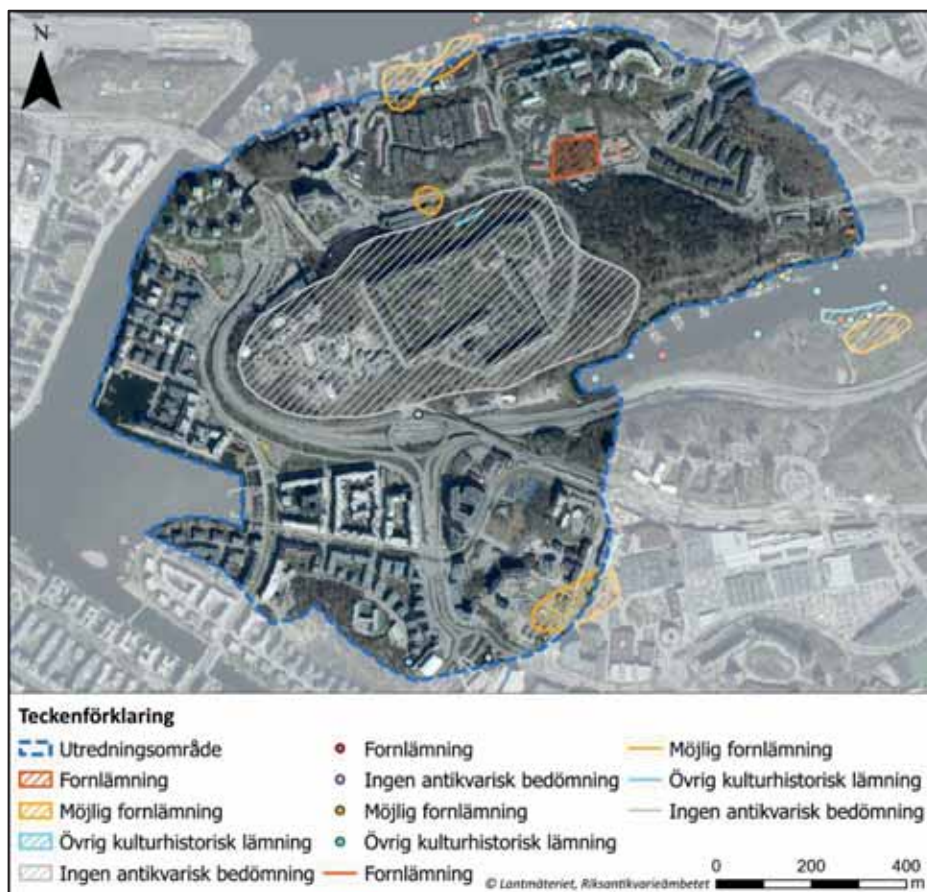
Figur 12. Naturmiljö i området.

7.6 Kulturmiljö

Inom utredningsområdet finns ett större område ovan Henriksdalsanläggningen som är utpekad som en lämning, lämningstyp Fornborg. Ingen antikvarisk bedömning har gjorts och lämningen bedöms skadad. Lämningen bedöms bestå av rester av murar.

Inom utredningsområdet finns det en begravningsplats från senast år 1834, som klassats som en fornlämning. Begravningsplatsen är av typen ödekyrkogård och har inte undersökts. Skadestatusen är okänd (Riksantikvarieämbetet, 2024).

Övriga lämningar inom utredningsområdet är en hägnad, av lämningstypen stenmur, som klassats som övrig kulturhistorisk lämning. Det finns även två bytomter/gårdstomter som klassats som möjlig fornlämning samt ett gränsmärke där ingen antikvarisk bedömning har gjorts. Längs med vattnet vid Svindersviken finns flertalet fartygs-/båtlämningar med klassningen möjlig fornlämning. Dessa ligger precis i ytterkanten av påverkansområdet. Se Figur 13 för översiktlig lokalisering av lämningar inom utredningsområdet.

Figur 13. Kulturmiljö i området.

7.7 Sulfider i berg

I Stockholm och Sverige finns det ibland sulfider i berg som kan ha en försurande påverkan på omgivningen.

Förordningen om utvinningsavfall, SFS 2013:319 6§, anger nivåer för klassning av utvinningsavfall, se Tabell 1, och används i branschen som riktvärden för sulfider. Bergmaterialet bedöms inte

reagera kemiskt, om sulfidsvavelhalterna är max 0,1 procent (1000 mg/kg TS), eller 1 procent om avfallets neutraliseringspotentialkvot är större än 3 (Regeringskansliet, 2013).

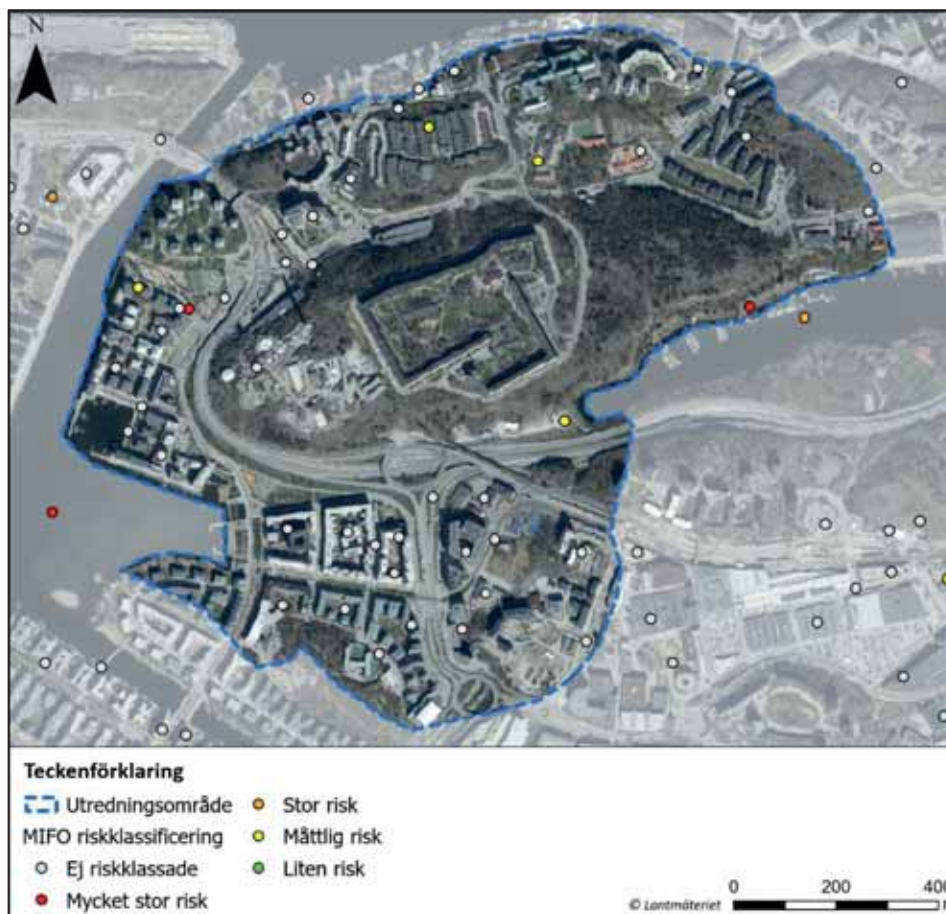
Tabell 1. Riktvärden enligt SFS 2013:319 6§

Beskrivning	mg/kg TS [ppm]
Klassas som inert avfall om svavelhalt	<1000
Klassas som inert avfall vid NPR> 3 om svavelhalt	<10 000

Tidigare provtagning av bergmassan inom hela verksamhetsområdet för Henriksdalsanläggningen, samt provtagning för tillkommande RK8 och RK9 och tillhörande anläggningar, visar på en variation i halter totalsvavel där snitthalten understiger 1000 mg/kg.

7.8 Markföroreningar

Inom utredningsområdet finns områden med aktiviteter och verksamheter som lett till föroreningar i mark och vatten. I MIFO-registret (Metodik för inventering av förorenade områden) finns de misstänkt förorenade områdena redovisade indelat i fyra riskklasser. I Figur 14 visas de MIFO-objekt som ligger inom utredningsområdet med tillhörande riskklass. Det finns flera objekt inom utredningsområdet som inte är riskklassade, tre objekt med måttlig risk och två med mycket stor risk för människors hälsa och miljö.

Figur 14. MIFO-objekt i området.

7.9 Befintliga anläggningar

7.9.1 Infrastruktur

Inom utredningsområdet finns flera mindre vägar, delar av Värmdövägen (222) samt Södra länken.

Genom Henriksdalsberget och Henriksdalsanläggningen går lokalbanan Saltsjöbanan i en tunnel. Även Nya Östbergatunneln ska drivas i berget nedan Henriksdalsanläggningen. Det är en ny dagvattentunnel från Sicklaanläggningen till Saltsjön vid Finnboda (Mål nr M 2606-20).

Under Henriksdalsanläggningen går tunnlar för att leda renat avloppsvatten till Hammarbyverket för värmeåtervinning och vattnet återförs via gamla dagvattentunneln till utloppet till Saltsjön.

7.9.2 Byggnader

Inom utredningsområdet finns, utöver SVOA:s ytliga byggnader, flera bostadsområden med flerfamiljshus samt byggnader för offentlig och kommersiell verksamhet.

7.9.3 Brunnar

Enligt SGU:s brunnsarkiv förekommer det inom utredningsområdet några få enskilda brunnar samt många energibrunnar, se Figur 15.

Figur 15. Lokalisering av brunnar (SGU:s brunnsarkiv) i området.

7.9.4 Ledningar

Inom utredningsområdet finns gas-, vatten- och avloppsledningar i marken.

8. Förväntade miljöeffekter befintlig bergrumsanläggning

8.1 Ytvatten

Strömmen bedöms inte historiskt ha påverkats eller komma att påverkas av en grundvattenavsänkning på grund av befintlig bergrumsanläggning inom Henriksdalsanläggningen.

8.2 Naturmiljö

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns naturmiljövärden inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

8.3 Kulturmiljö

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns kulturmiljöobjekt inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

8.4 Föroreningar

Förändringar i grundvattennivåer kan orsaka förändringar i grundvattnets naturliga flödesriktning. Om strömningsförhållandena förändras kan det orsaka att befintliga föroreningar sprids till nya områden eller rinner in till bergrummen.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns kända föroreningar inom påverkansområdet som kan komma att spridas till följd av en grundvattensänkning.

8.5 Grundvattenberoende objekt

Anläggningar kan vara känsliga för grundvattenavsänkningar på grund av sättningar till följd av sänkta grundvattentrycknivåer i undre magasin inom områden med sättningkänslig mark. Byggnader med trägrundläggning kan också vara känsliga för grundvattenavsänkning på grund av att det kan ske en nedbrytning av trägrundläggningen till följd av sänkta grundvattennivåer i öppna övre magasin som gör att det organiska materialet utsätts för syre och nedbrytning sker.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns grundvattenberoende objekt inom påverkansområdet som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9. Förväntade miljöeffekter rötkammare med tillhörande anläggningar

9.1 Byggskede

9.1.1 Ytvatten

Strömmen bedöms inte påverkas av en grundvattenavsänkning på grund av rötkammare och tillhörande anläggningar. Någon påverkan på recipient kommer således inte att uppstå på grund av anläggningarna.

9.1.2 Naturmiljö

För att anlägga rötkamrarna och evakueringsschaktet behöver några träd avverkas.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns naturmiljövärden inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9.1.3 Kulturmiljö

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns kulturmiljöobjekt inom påverkansområdet som är grundvattenberoende och kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9.1.4 Masshantering

Bergschakt och drivning av tunnlar för anläggningarna kommer att generera bergmassor som behöver hanteras. Totalt uppskattas bergmassor uppgå till cirka 32 490 m³. Bergmassorna kommer antingen återanvändas inom projektet eller transporteras till en godkänd mottagningsanläggning. En masshanteringsplan kommer att upprättas.

9.1.5 Föroreningar

Förändringar i grundvattennivåer kan orsaka förändringar i grundvattnets naturliga flödesriktning. Om strömningsförhållandena förändras kan det orsaka att befintliga föroreningar sprids till nya områden eller rinner in till bergrummen.

Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns kända föroreningar inom påverkansområdet som kan spridas till följd av en grundvattensänkning.

9.1.6 Grundvattenberoende objekt

Anläggningar kan vara känsliga för grundvattenavsänkningar på grund av sättningar till följd av sänkta grundvattentrycknivåer i undre magasin inom områden med sättningskänslig mark. Byggnader med trägrundläggning kan också vara känsliga för grundvattenavsänkning på grund av att det kan ske en nedbrytning av trägrundläggningen till följd av sänkta grundvattennivåer i öppna övre magasin som gör att det organiska materialet utsätts för syre och nedbrytning sker.

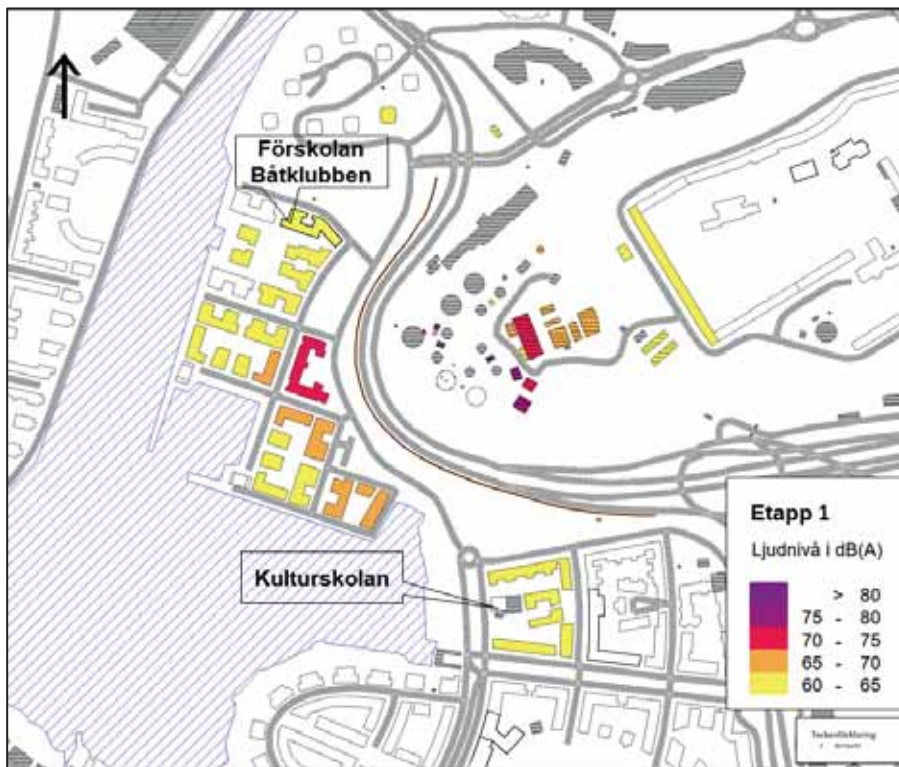
Utredning pågår i syfte att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde för rötkamrarna och tillhörande anläggningar. Vidare kommer det att utredas om det finns grundvattenberoende objekt inom påverkansområdet som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.

9.1.7 Luftburet buller och stomljud

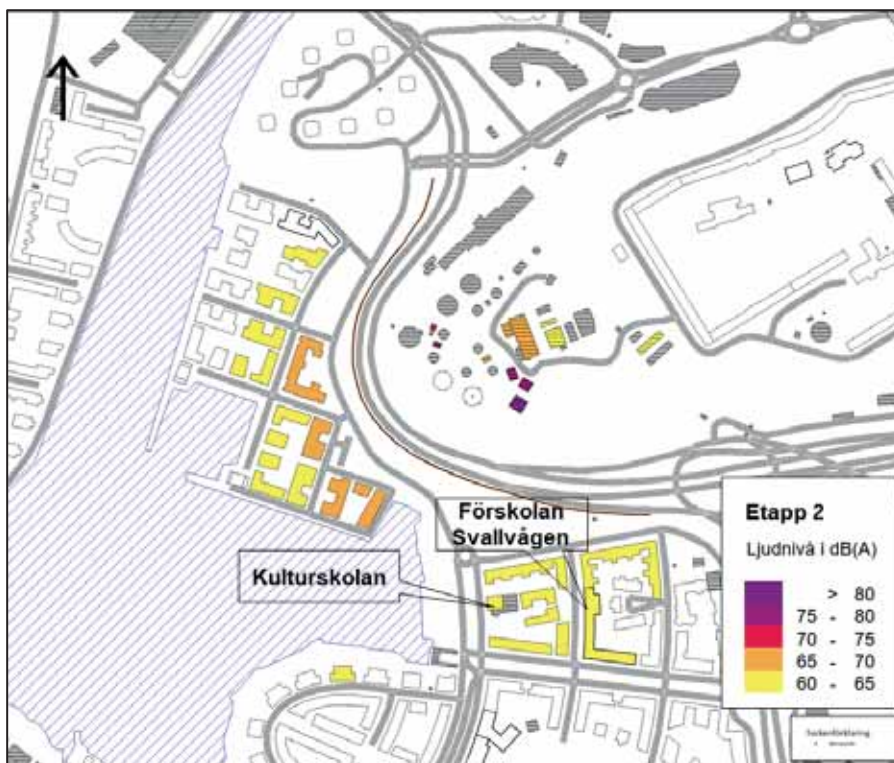
9.1.7.1 Luftburet buller

Under byggtiden kommer anläggningsarbeten att pågå i området och byggbuller förväntas uppstå till följd av borrar och sprängning för bergarbeten. Arbeten som innebär luftburet buller ska genomföras på sätt som uppfyller Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. Enligt de allmänna råden för bostäder gäller riktvärdet 45 dBA inomhus och 60 dBA utomhus (vid fasad) dagtid kl. 07–19. För undervisningslokaler gäller 40 dBA inomhus och 60 dBA utomhus (vid fasad) dagtid kl. 07–19.

För att bedöma vilka ljudnivåer som verksamheten kan komma att orsaka under byggskede har en bullerutredning genomförts för luftburet buller utomhus. Bullerutredningen har utgått ifrån att den förväntade mest bulleralstrande arbetsmomentet, borrar, utförs utan specifika skyddsåtgärder för etapp 1 respektive etapp 2. Resultatet kan ses i Figur 16 och Figur 17.

Figur 16. Kartan visar de byggnader som bedöms påverkas av ljudnivåer från byggbuller för 60 dBA och över vid fasad för etapp 1.

Figur 17. Kartan visar de byggnader som bedöms påverkas av ljudnivåer från byggbuller för 60 dBA och över vid fasad för etapp 2.

För båda etapperna finns det flertal byggnader där riktvärdet för buller utomhus (vid fasad) förväntas att överskridas utan skyddsåtgärder, däribland en förskola under etapp 1, en annan förskola under etapp 2, samt en skola under båda etapperna, se placering i Figur 16 och Figur 17.

För nivåer inomhus bedöms husfasader med okänd uppbyggnad dämpa cirka 30 dBA. Utifrån detta förväntas inte riktvärdet för buller inomhus för undervisningslokaler, 40 dBA, eller riktvärde för buller inomhus för bostäder, 45 dBA, att överskridas.

I ansökan ämnar SVOA att följa Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. Vid behov planeras skyddsanordningar att användas i syfte att klara dessa riktvärden.

9.1.7.2 Stomljud

Stomljud genereras i samband med bergborrning för placering av sprängladdningar. Sådant arbete kommer förekomma för tunneldrivningen samt för bergschakt.

Likväl som för luftburet buller har en bullerutredning för stomljud genomförts för att bedöma vilka ljudnivåer som verksamheten kan komma att orsaka under byggskedet. Resultatet av utredningen visar att utbredningen av stomljud är begränsat och bedöms inte överstiga 30 dBA för bostäder. Således uppfylls riktvärdena avseende stomljud.

9.2 Driftskede

I driftskedet har rötkamrarna och tillhörande anläggningar en viss dränerande effekt som beror på injekteringens utformning samt bergets egenskaper. Den förväntade omgivningspåverkan bedöms dock som låg och risker för grundvattenberoende objekt i det närmaste bedöms obefintlig.

De tillkommande rötkamrarna och tillhörande anläggningar medför i driftskedet ingen ökad kemikalieanvändning, transportbehov eller genererat avfall jämfört med ett nollalternativ utan nya rötkammare. Med avseende på att mängden substrat som rötas inte planeras att utökas från gällande tillstånd bedöms inte utsläpp av metan och koldioxid till omgivande luft att öka. Säkerhetsventiler på RK8 och RK9 innebär dock nya utsläppspunkter som kan komma att användas i nödfall vid eventuellt övertryck i kamrarna. Med de nya rötkamrarna fås dock en större driftstabilitet som minskar behovet av att använda säkerhetsventil.

10. Skyddsåtgärder och kontrollprogram

För grundvattenbortledningen har ett kontrollprogram för grundvattennivåer startats och kommer att fortlöpa. Detta avser bevaka grundvattensituationen runt bergrumsanläggningen.

För länshållningsvatten under byggskedet kommer rening att genomföras enligt SVOA:s riktlinjer.

För byggbuller kommer skyddsanordningar planeras in vid behov i syfte att följa Naturvårdsverkets riktlinjer för byggbuller NFS 2004:15.

11. Kumulativa effekter

Kumulativa effekter uppstår när flera separata effekter samverkar med varandra. Det kan handla om tidigare, nuvarande och/eller framtida verksamheter. Effekterna kan vara från en och samma verksamhet eller från olika verksamheter. Eventuella kumulativa effekter kommer att hanteras i kommande MKB.

12. Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivning

Den kommande miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och omfattning kommer delvis att framarbetas parallellt med samrådsprocessen och fortlöpa till dess att ansökan lämnas in. Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivningen är:

1. Icke teknisk sammanfattning
2. Administrativa uppgifter
3. Inledning (syfte, bakgrund, lokalisering med mera)
4. Samråd (inkl. samrådsredogörelse)
5. Beskrivning av befintlig bergrumsanläggning
6. Beskrivning av planerad verksamhet
7. Platsspecifika förutsättningar
8. Nollalternativ
9. Alternativa lösningar
10. Avgränsning av miljöaspekter
11. Beskrivning av miljöeffekter
12. Kumulativa effekter
13. Avvägning mot miljömål
14. Samlad bedömning

Referenser

- Regeringskansliet. (2013). *Förordning om utvinningsavfall, SFS 2013:319 6§*.
- Riksantikvarieämbetet. (den 23 Januari 2023). *Riksintressen för kulturmiljövården - Stockholms län (AB)*. Hämtat från raa.se: http://www.raa.se/app/uploads/2023/12/Stockholm-AB_riksintressen.pdf
- Riksantikvarieämbetet. (den 31 Januari 2024). *Fornsök*. Hämtat från <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- Stockholm Vatten. (2014). *PM Hydrogeologi Henriksdal*. Stockholm: Stockholm Vatten.
- Stockholms stad. (den 31 December 2006). *Ekdatabasen - Kärnområden*. Hämtat från Dataportalen: <https://dataportalen.stockholm.se/dataportalen/GetMetaDataById?id=74cfd75f-125c-4e44-b7fa-690311103fc4>
- Sweco. (2021). *Rapport Hydrogeologi. Fördjupad utredning av rötkammare 8 och 9, Henriksdals reningsverk*. .
- Trafikverket. (den 28 september 2022). *Trafikverket.se*. Hämtat från Östlig förbindelse - Precisering av riksintresse kommunikation Nacka och Stockholms kommuner, Stockholms län, Slutversion 2022-09-28 Ärendenummer: TRV 2018/125435: <https://trafikverket.diva-portal.org/smash/get/diva2:1700959/FULLTEXT01.pdf>
- VISS. (den 31 Januari 2024). *Vatteninformationssystem Sverige*. Hämtat från Strömmen: <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA79755821>

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus. Varje dag, året runt förser vi 1,5 miljoner stockholmare med rent och gott kranvatten, renar avloppsvatten och ser till att avfallet tas om hand. Tillsammans med invånare, företag och andra intressenter arbetar vi för att Stockholm ska bli världens mest hållbara stad.

Stockholm Vatten och Avfall

Tel 08-522 120 00

kund@svoa.se

www.svoa.se

En del av Stockholms stad

FONDER

FONDER	NAV-kurs	Förändring i %
Fondnamn	NAV-kurs	igår (en vecka) (sist mkt)

•Asien SH	299,22	-0,6	1,2	7,1
•Baltfond	399,79	0,2	1,1	4,1
•Europa	338,73	0,2	0,9	7,5
Företagsöb.	107,64	0,1	1,2	
•Global	362,67	0,6	10,5	
•Nordamerika	638,33	0,3	0,6	12,3
•Rf kort	116,18	0,1	0,8	
•Rf lång	147,5	-0,1	-0,5	
•Rnterf. Mix	111,19	-0,1	-0,4	-1,4
•Småbolag	1189,48	0,1	2	2,4
•Sverige	914,27	0,5	2,3	5,3
Tillväxtmark	112,36	-1	2,8	4,7
•Världen	686,23	0,1	1,5	7,8

CLIENS

Företagsöb.	998,57	-0,1	0,1	
Global Småb.	993,19	0,6	-0,2	10,2
•Micro Cap A	1262,31	-0,3	-0,1	1,4
Midfond B	3611,14	0,4	1,8	4,1
Rnterf. Kort	115,34	0,2	1,4	
Small & Micr	1115,37	-0,1	1,6	2,1
Småbolag A	3246,81	0,1	1,6	3,2
Sverige B	6505,76	0,5	2,3	6,5
Sverige Foku	383,17	0,3	3	5,3

AsienMidCap	86,73	1,5	0,3	4,1
Bioteknolog	107,49	-0,9	-1,3	-0,5
Brighter Fut. U	3,08	-0,4	-0,6	4,1
Divid Oppar	114,53	-0,7	-2,3	-4,9
•Europa Index	122,76	0,3	1,2	7,1
Finans	121,14	0,1	1,6	9,4
Future Waves	72,14	0,4	-0,3	4
Glob Emk. Ind	109,02	1,1	2,8	5,1
•Glob. Indeks	129,65	0,6	0,7	9,8
Glob. Larkar	119,07	0,7	0,5	10,6
•Global Sk.Nor	147,67	0,3	0,9	7,5
•Health Care	162,77	0,6	0,7	6,9
High Yield	108,23	-0,1	0,4	3,2
India	3234,03	2	-1,5	5,8
Klimat Indek	144,38	0,6	0,5	8,8
Norden Indek	118,56	0,2	1,5	6
Nordic Equit	77,16	0,3	0,9	7,3
Nordic Small	175,58	-0,6	0,2	-0,5
Private Eq	3449,38	-0,3	9,1	
Renewable E	2378,64	-0,3	-1,6	-8,6
•SMI Norge	109,36	0,7	0,6	-1
•Teknolog	147,8	0,5	0,8	10,3
Telecom	111,41	0,4	0,4	2,6
TMT Long/Short	1388,65	0,1	1,6	2,1
USA Indeks	134,04	0,7	0,7	11

Handelsbanken

Am. Småb. Tr	1474,83	-0,1	8	
•Amerika Tema	2154,18	0,7	1,2	10,9
Asien Småb.	262,87	0,1	8,7	
•Asien Tema	820,78	0,5	3,4	4,7
Auto 100 Cr	181,76	1,4	8,4	
Auto 25 Cr	116,04	0,5	2,1	
Auto 50 Cr	135,89	0,8	4,1	
Auto 75 Cr	157,79	1,1	6,3	
Brasilien	100,14	0,7	2,3	-0,9
Dev. Marketer	112,22	0,3	0,5	9,9
•Em. Markets	194,22	0,9	2,4	5,3
EMEA Tema	443,66	0,3	1,1	1,9
Euro Rnterf	2265,36	0,4	0,5	1,8
Europa Småb	477,67	-0,2	-1,1	0,4
•Europatide	197,01	0,6	7,3	
EuropaSel	416,28	0,4	0,3	6,7
Fintand Småb	122,41	0,2	1	0,3
FlexiRenta	117,96	0,9		

SÅ LÄSER DU FONDABELLEN

NAV-kurs = Net Asset Value
enkel uttryckt fondens kurs.
* Fonden ingår i PP-urvalet.

Bäst i går
Simplicity Småb. Global
0,94%

Företagsöb.	134,2	-0,1	0,1	0,5
Företagsöb.	104,99	0,1	0,7	
•Glob. Småb. Ind	172,82	-0,3	-0,5	4
Global Digt	141,36	0,4	0,3	14,6
Global Dynam	192,44	-0,2	5,9	
Global Impac	108,09	0,9	0,9	8
•Global Index	506,72	0,4	0,8	9,4
Global Infra	108,94	-0,7	-1	0,2
Global Selekt	376,78	1,7	1,6	10,7
•Global Tema	962,69	0,6	0,5	10,9
•Hållbar Ener	292,59	-1,3	-1,4	-12
•Hållbar Ind	450,58	-0,1	-0,5	11,7
Japan Tema	122,24	0,7	-2,4	8,7
•Kortränta	152,7	0,1	0,8	
•Lansamen	353,34	1	2,4	2,4
•Långränta	108,98	-0,3	-0,1	-1,3
MultiAsset 15	114,11	0,4	1,9	
MultiAsset 25	178,67	0,6	2,7	
MultiAsset 40	130,8	0,8	3,8	
MultiAsset 50	257,64	0,9	4,6	
MultiAsset 60	147,01	1	5,4	
MultiAsset 75	312,76	0,1	1,2	6,5
MultiAsset 100	503,09	0,1	1,6	8,4
MultiAsset 120	216,94	0,1	1,9	9,3
Norden Index	202,83	0,3	0,7	8,5
Norden Selekt	714,06	0,3	1,2	6,9
•Nordenfond	1877,26	0,1	0,8	7,7
•Nordiska Småb	1626,99	0,3	1,6	4,7
Norge	1560,36	1,1	1	
Pen. Aktiv 5	251,56	0,6	2,9	
Pen. Aktiv 8	383,26	1,1	5,9	
Pen. Aktiv 7	429,5	0,3	1,5	8,2
Pen. Aktiv 8	432,62	0,1	1,5	8,2
Pen. Aktiv 9	228,78	-0,1	1,5	9,1
Pension 90 A	217,45	0,1	1,5	8,2
Pension 40A1	125,41	-0,1	0,5	2,2
•Pension 40A2	162,72	0,5	2,3	
Pension 50A1	144,69	-0,1	0,6	2,6
•Pension 50A2	226,87	-0,1	0,6	2,7
Pension 60A1	194,71	0,1	1,1	6,1
•Pension 60A2	356,54	-0,1	1,1	6,2
Pension 70A1	227,13	-0,1	1,8	8,9
•Pension 70A2	418,79	-0,1	1,6	9,1
Pension 80A1	228,26	-0,1	1,6	9,1
•Pension 80A2	420,93	-0,1	1,6	9,2
Real Return	120,78	-0,5	-0,4	-1,1
Rentestrategi	1855,77	-0,2	-0,6	
Rentestrategi	109,37	-0,3		
Rnterf. Ind	109,64	0,1	0,7	
SHB AstraZen	3699,58	2,1	5	
SHB Euro Orb	4042,72	-0,7	-0,5	
Stiftelse	148,65	0,1	1,1	5
•SV 100 Ind C	415,81	2,2	5	
Sw. Idex Cr	465,86	-0,3	2,3	4,4
•Sverige Tema	3282,86	2,7	4	
SveSel	850,6	0,1	1,8	6,5
•SveSel	2250,26	-0,3	2,4	-0,7
Tillväxtm. Öst	120,51	0,4	0,3	0,6
•Tillväxtm. Tr	406,06	0,2	2,1	4,5
•USA Index	843,7	0,5	0,7	11,3

ICA Banken

Modig	348,56	0,1	1	6,4
Märling	232,8	0,1	0,8	4,8
Varlig	171,62	0,1	0,7	3,5

Lannebo

Europa Småb.	1128,12	-0,5	-0,2	
High Yield A	136,52	-0,1	0,1	2,7
•Mix Offensiv	301,09	0,4	1,3	3
•Mixfond	34,65	0,3	1,1	2,5
Norden Hållb	174,31	0,3	0,7	2,7
•Rnterf. Ind	125,08	0,1	1,5	
Småbolag	169,76	0,4	1,7	1,5
Sustainable	111,88	0,3	2,6	
•Ven. Hållbar	2247,38	0,5	1,2	2,6
•Sverige	65,21	0,5	1,6	4
•Sverige Plus	88,88	0,5	1,7	5,8
•Teknik	20,17	-1,2	1,1	8,7
Teknik Småb.	144,37	-0,1	-0,8	3,3

skandia:

Asien	538,9	-1,2	2,1	2,7
Cancertfond	244,21	0,6	2,2	3,5
•Europa Expo	877,62	0,6	0,7	8,3
•Global Expon	420,54	0,1	0,5	9,8
Idder För Li	1334,12	0,6	2,3	3,2
•Japan Expo	313,58	0,1	-1,9	10,9
•Kortränta	137,04	0,1	0,9	
•Nordam Expo	559,28	0,6	10,2	
Norden	375,87	0,1	0,9	6,5
•Obligationf	175,12	-0,1	-0,6	
•Realränta	154,4	-0,2	-0,3	-1
•Svensk Balans	532,74	0,2	0,8	4,3
•Svensk Försik	221,19	0,3	1,8	
•Småbolag Sve	172,86	0,4	2	3
•Sverige Expo	319,22	0,6	2,3	5,3
•Sverige Hållb	163,11	1,7		
•TIME Global	766,44	-0,3	1,2	9,5
•USA	2102,88	-0,1	0,1	5,6
•Världen	857,97	0,1	0,9	7,6
Världsnatur	247,09	0,6	2,3	3,5

SkandiaLink/Idag fördrojn

•B.R. India, U	53,4	1,3	-1,9	2,5
•CarnegieStra	2135,16	0,2	1,6	4,6
FidelityEMEA, U	11,55	-0,9	2,1	
FidelityIndia, U	26,93	0,6	1,6	4,4
•Lannebo Sver	301,09	0,4	1,3	3
•LanneboSmåb	68,76	0,4	1,7	3,5
Lyria Dynamic	152,38	0,3	8,2	
NordeaLifHYF	357,59	0,6	2,2	
•Sika GLEK	420,58	0,1	0,5	9,8
SkandCancer	244,21	0,6	2,2	3,5
•Skandia Nord	559,28	0,6	10,2	
SkandiaAsia	538,9	-1,2	2,1	2,7
•SkandiaExp	877,62	0,6	0,7	8,3
SkandiaLiv	1334,12	0,6	2,3	3,2
•SkandiaExp	313,58	0,1	-1,9	10,9
•SkandiaKap	175,12	-0,1	-0,6	
•SkandiaTent	137,04	0,1	0,9	
SkandiaTent	375,87	0,1	0,9	6,5
•SkandiaTent	154,4	-0,2	-0,3	-1
•SkandiaTent	532,74	0,2	0,8	4,3
•SkandiaTent	221,19	0,3	1,8	
•SkandiaTent	172,86	0,4	2	3
•SkandiaTent	2102,88	-0,1	0,1	5,6
•SkandiaTent	857,97	0,1	0,9	7,6
SkandiaTent	247,09	0,6	2,3	3,5
•SkandiaTent	118,98	-0,1	0,1	1,7

SPILTAN

AF Invest	772,12	-0,1	2,7	9,1
•AF Småb.	918,58	-0,1	1,9	3,4
•AF Stab	1275,05	-0,4	1,6	2,6
Enkel	163,5	-0,2	1	4,6
•Globalfond F	258,78	0,6	1,1	9,6
•Högrentefond	120,18	-0,6	-0,1	0,8
Realinvest G	101,55	-0,1	0,3	-0,2
•RF Sverige	137,06	-1	-0,7	0,1
•Småbolag	1350,19	-0,4	0,7	4,8

Storebrand

•Em. Mkts. P	198,27	1,2	3,1	5,5
•Emerging Mar	180,12	1,2	3	5,3
•Europa	228,87	0,3	1,2	7,4
•EuropaPlus	174,42	0,5	1,1	6,5
•FRNForÖst	122,6	0,1	0,2	2
•Generat. 40	286,27	0,3	1,6	
•Generat. 50	455,08	0,4	2,1	
•Generat. 60	812,52	0,2	0,9	5,1
•Generat. 70	404,34	0,4	1,7	7,3
•Generat. 80	213,18	0,4	1,1	7,5
•Glb Solution	454,22	0,1	0,5	4,1
•Glb For Öst	100,77	-0,3	-0,2	-0,6
•Global All C	247,81	0,6	0,9	9,4
•Global Plus	292,7	0,6	0,7	9,2
•Grön Obliga	105,27	-0,1	0,1	0,2
•HYFFigObi	114,96	-0,5	-0,1	1,7
•Japan	134,22	1	-1,5	10,5
•Korträntefor	124,55	0,1	0,9	
Mix 100	241,29	0,4	1,3	7,1
Mix 20	127,82	0,3	1,8	
Mix 50	164,34	0,2	0,7	4,1

Sämst i går
UBS GrChina B
-3,86%

Mix 80	216,05	0,4	1,1	6,5
•Obligation A	144,8	-0,3	-0,1	-0,8
•Sverige	505,16	-0,1	2,3	5,2
•Sverige Plus	217,81	-0,1	2,3	4,6
SveSmåbPlus	109,6	-0,1	2,2	0,5
Tillväxtm. P	146	1,2	3,1	5,5
•USA	538,58	0,6	0,7	11,1

Strand F OM	115,37	0,2	0,9	3,5
Strand Förm	1745,88	-0,2		
Strand Småb	3993,77	0,6		

•Access Asien	310,04	-1,1	3,4	5,2
•Access Europ	226,65	0,6	0,6	7,3
•Access Globa	289,63	0,6	9,6	
Access Japan	204,03	0,1	-1,7	11,2
•Access Sveri	295,22	0,5	2,2	4,9
•Access USA	633,65	-0,1	0,8	10,9

FAMILJ · SLÄKT · VÄNNER

SKAPA DIN ANNONS! Beställ via webben. Klicka på "Privatannonser" på mitti.se – eller genom att skanna QR-koden med mobilkameran!

Vår älskade

Magnus Odin

* 28 januari 1956
† 7 mars 2024

MADELINE

BEATRICE och JONAS
Otto August

JACQUELINE och FREDRIK
Nicholas

MAXIMILIAN och MARIT
Henrik Martine

Ulrika och Göran
med familj

Släkt och många vänner

*Vi söker Dig med tårar
Saknar Dig med värme
Minns Dig med glädje
I våra hjärtan
lever Du för evigt!*

Begravningen äger rum
fredagen den 5 april kl 14.00
i Oscarskyrkan. Efter akten
inbjuds till minnesstund.
Anmäl deltagande till
osa@fridbegravning.se
eller tel 08-664 25 00 senast
den 27 mars. Tänk gärna på
Sjöräddningssällskapet
gävttelefon 077-579 00 90.
FRID Begravning

Min älskade livskamrat
Vår kära pappa farfar
svärfar

Roine Eklöf

* 18 juli 1951

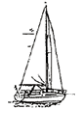
har lämnat oss
i stor sorg och saknad

25 februari 2024

MAJ - LEN
SUSANNE
JIMMI och PETRA
BENNY och HEIDI
Barnbarn barnbarnbarn
Släkt och Vänner

Älskad - Saknad

Begravningsakten äger rum i
Hoppets kapell
skogskyrkogården
Torsdag 28 mars kl 12.15
Därefter inbjuds det till
minnesstund. O.s.a.
Begravningsbyrå Vita Liljan
senast 25 mars.
Tel 010-455 03 90
Se Roines minnessida på
vitaliljan.se

Vår älskade pappa
Min livskamrat

Leif Öhman

* 21 juni 1936

† 22 februari 2024

har lämnat oss
i stor sorg och saknad

SUSANNE JEANETTE
med familj
MIRJAM
Släkt och vänner

Begravningen äger rum i
Österhaninge kyrka,
torsdag 21 mars kl. 14.00.
Därefter inbjuds till
minnesstund. Anmäl deltagande
på Leifs minnessida, tel. 08-709
84 30 eller haninge@fonus.se
senast 19 mars. Tänk gärna på
Sjöräddningssällskapet.

Se fonus.se/minnessidor

GRATTIS

Grattis älskade
barnbarn, Lova 11
år 2/2 och Livia 13
år 20/3.
Jättekramar från
farmor o farfar och
Tullingefamiljen

Grattis på
1-årsdagen
världens bästa
Alma! Kramar från
Valter, mamma
och pappa.

Grattis på din stora
dagen, min
Solstråle. Älskar
dig mer än
choklad! Viva
Lucial! Från
mamma

Vår älskling prins
Arvin fyller 3 år
23/3. Grattis. Från
farfar, farmor och
farbroder/ Hassan,
Mino, Navid

Grattis vår fina
Sophie på
10årsdagen 31/1
önskar
mamma, pappa
Lina mormor och
morfär i Sköndal.

Grattis älskade
Julius! Du fyller 4 år
på torsdag den 21a
mars! Hurra, säger
mamma Amanda
och pappa
Christian.

Grattis på
11-årsdagen
älskade Norton!
Kramar från
mormor.

Mira fyller 15 år
den 12/3. Stort
Grattis! Hurra
hurra hurra!!
Kramar från
mamma och
moster

Grattis vår älskade
Troy på din 5års
dag! En hel hand
med ärt, ett hjärta
fullt med kärlek <3
/din familj

Grattis vår älskade
Billie två år!

UPPVAKTNING

Jag vill skicka en hälsning till dig
min älskade storsyster Anita, du
är en sån kätte, är så tacksam
och lycklig att du alltid tar dig upp
igen.
Jag längtar tills vi får ses men
hoppas du känner att jag sitter i
ditt hjärta och följer med dig på de
krokiga stigarna.
Älskar dig så mycket, varma
kramar från lillasyster Lena.

Lena P

NYFÖDD

Den 5/1 2024 kom
vår efterlängtnade
lille Melvin till
världen. 46 cm och
2760 gram.
Välkommen till
världen vår skatt!

15/12- 2023 föddes vår lillasyster
Beatrice på NKS, 2711 g och 48 cm
Vi älskar dig! Storsyster Rebecka,
mamma Kristin och pappa Fredrik

Kungörelse

Inbjudan till samråd inför ansökan om miljötillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verk- samhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och
miljöödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för
bortledning av grundvatten från befintlig bergbrunnsanlägg-
ning vid Henriksdals reningsverk. Stockholm Vatten och
Avfall planerar även att ansöka om ändring av befintligt
tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15)
för att kunna uppföra två nya röttkammare med tillhö-
rande tunnlar och ett evakueringsschakt, samt ansöka om
tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa
anläggningar.

Prövningen av en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kapitlet
miljöbalken omfattar en rad moment som syftar till att ge
berörda parter möjlighet att påverka beslutet. För när-
varande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd i
ärendet enligt 6 kapitlet Miljöbalken. Denna annons är en
del i detta samråd.

Mer information och samrådsunderlag finns på
www.svoa.se/samrad-henriksdal

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 21 april 2024.

Adress: Linda Strajnar,
Sweco Sverige AB,
Box 340 44,
100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

BEHÖVER DU NÅ UT?

Kontakta oss så hjälper vi dig.
annons@mitti.se • 08-550 552 50

HAMMARBY
ISHOCKEYFAST
FIX

FÖR EN GRÖNARE VÅR

Våra erfarna trädgårdskoacher och
skickliga ukrainare fixar värfint i hem
och trädgård.

JUST NU

Beskrining av träd
och buskar

+ vi kör grenar och annat till
återvinningen

Självklart tar vi hand om ROT-
och RUT.

BOKA TRÄDBESKÄRING

Ring: 0706-500 242

kontakt@fastfix.nu

★★★★★ Trustpilot

Lön enligt
fackliga villkor

Skatt och sociala
avgifter

Ansvars- och
arbetsskadeersättning

Varmt välkommen till din begravningsbyrå i Nacka

Vi hjälper dig att få ett personligt
avsked och på samma kontor
finns också våra jurister från
Verahill som kan bistå med
juridiken vid ett dödsfall.
Boka en tid med oss på
Sicklastråket 3, strax intill
Nacka Tingsrätt.

Vi har telefonjour dygnet runt.

HALLSÉNIUS BEGRAVNINGSBYRÅ
Sicklastråket 3, Nacka
08-586 124 00
nacka@hallsenius.se
www.hallsenius.se

HALLSÉNIUS
BEGRAVNINGSBYRÅ90
ISVENS
INSÄKING
KONTROLL

HÅLL SVERIGE RENT®

Vi vill bli fler som inte skräpar ner.
Vill du hjälpa till? Gå med i Sveriges största
rörelse mot skräp eller swisha 90 02 817.

TRÄFFEN · KONTAKT

HITTA FLER KONTAKTER! Lyssna av! Mitt i publicerar ett urval och förbehåller rätten att ta bort osedliga annonser, fler finns tillgängliga via 0939-105 3186. Samtalet kostar 9,60 kr/min.

● **Du som vill annonsera, svara eller lyssna av svar** på din annons, ring 0939-105 3186. Samtalet kostar 9,60 kr/min. Du måste använda en mobil som har ett abonnemang eller en hemtelefon.
● **Om du vill svara** på en annons har du 1 minut på dig att tala in ett meddelande till den som har annonserat. Du kan endast svara på annonser via telefon.

MÄN SÖKER KVINNOR

En trevlig, 58-årig man med bra utseende och ordnad ekonomi. Jag söker en snäll, attraktiv, kurvig kvinna 60-80 år ungefär för en relation. **46765**

Gubbe 75 år vill gärna träffa en snäll, glad och kramig kvinna, max 73 år, boende på norrsidan Stockholm, gärna polska, för träffar på fritid. Jag tycker mycket om promenader och utflykter med bil sommartid söderut i Europa. Tala om telefonnummer sakta och tydligt, ej mejl. **46753**

Jag är en singelkille, blond, 57 år, ungdomlig. Ärlig, omtänksam, pålitlig. Söker en tjej eller kvinna för träffar. Din nationalitet saknar betydelse. 46752

Jag är en 40-talist som har tröttnat på ensamheten. Jag är aktiv på många sätt men saknar dig att ha en fin gemenskap med. Någon att bry sig om och dela intressen med. Jag gillar att vara ute i naturen, göra bilutflykter, upptäcka nya platser, gå på bio, teater och är nyfiken och öppen för nya intressen. Lugna hemmakvällar är också mysigt om man är två. Hoppas kunna finna dig på det här viset. Hej så länge. **46747**

Attraktiv, stilig, trevlig, seriös och stabil gentleman. 73 år gammal, välutbildad med spansk bakgrund, 180 cm lång, 82 kg. Söker en likasinnad attraktiv, stilig, trevlig, seriös, stabil, snäll och omtänksam kvinna, max 70 år. 46746

Ensam man på drygt 50 år söker kvinna för trevliga träffar när lusten faller på. Jag är rökfri, smärt och tycker om ett glas vin då och då. Bor centralt och har en trevlig balkong sommartid. Hör av dig så hörs vi. **46738**

En kvinna under 40 år, helst med finska rötter, sökes. Vi söker en levnadskamrat till vår son som vill skaffa familj. Vår son har ordnade förhållanden med arbete och bostad. En vanlig man som längtar efter en egen familj med barn. 46730

Pigg, smärt man, 70+. Läkare med varmt hjärta och många intressen, bor i innerstan. Söker kvinna 60+ som gärna tycker om Italien, kanske läser italienska eller franska, och tycker om att dansa. **46729**

Skötsam kille med många intressen söker flickvän, max 65 år, för en seriös relation. Tveka ej, svara nu. **46728**

Jag är 40-talist och änkling. Jag söker en kvinna, helst kurvig, och gärna yngre, att bygga en gemenskap med. 46724

KVINNOR SÖKER MÄN

Ungdomlig kvinna född -57 söker man som är djurvän, vegetarian, eller åtminstone med värderingar åt samma håll. Intressen lite konst, så kallat andliga frågor, fikastunder, vissa månastronauters berättelser. År 172 med ganska mörkt hår. Hoppas seriösa svar kommer fram. **46754**

Vill du unna dig ett givande, trevligt och positivt liv? Tycker

du om att resa, både inrikes och utrikes? Kultur i olika former, goda middagar hemma och ibland restaurangbesök och i emellanåt bara mysa hemma i soffan framför tv:n? Är du mån om dig själv, håller dig i form, rökfri, fräsch? Är du allmänbildad, social, pålitlig, välvärdad, har du humor och stil? Ser du trevlig ut, är du ungdomlig till utseende, sätt och sinne? Har du ordnade förhållanden? Om det här stämmer in på dig och du dessutom är lång och ca 67-74 år är du likasinnad Stockholmskvinna. **46742**

Jag är en kvinna på 75 år som kommer ifrån Centralasien. Jag vill träffa en svensk gentleman på 70-80 år för trevliga stunder, promenader, fika, resa, njuta av livet. Jag bor på Östermalm och kan bara engelska. Hör av dig. **46735**

Är du en snäll, empatisk, ärlig man som vill ha en vän för livet? Då är du välkommen att höra av dig till mig. Jag är omtänksam, ungdomlig, 65+. Har många intressen som till exempel musik, dans, promenader, film, natur och kultur m.m. Det skulle vara jättekul om du hörde av dig. **46732**

Jag är en 50-årig kvinna som är ensam. Jag söker en snäll och gärna kramig man. Själv är jag vegan och du får gärna vara intresserad av det, och jag älskar all slags musik men inte klassiskt. Någon du kan ha roligt tillsammans med och dela en djupare mening med livet och så. Du får gärna svara. **46726**

MÄN SÖKER MÄN

Jag vill gärna träffa dig som är pensionär som jag eller yngre. Du ska vara ensamboende

som jag och obunden. Jag bor centralt i Stockholm och är i god form. Vi kan göra mycket trevligt tillsammans. Tveka inte utan svara så hör jag av mig. **46759**

Jag är en 69-årig man som söker en annan man i min egen ålder eller yngre för trevliga träffar då och då. **46757**

Jag är pensionär, 67 år. Jag söker efter en man som är snäll och kanske skulle vi kunna få ihop det. Ring mig om du är intresserad. **46756**

Hej, Man 60 år söker dig lite äldre aktiv man som är ca 70-75 år, för trevliga och mysiga möten. Du får gärna vara lång och smal och tycka om promenader i skogen. Hoppas du hör av dig. **46749**

Jag är en trevlig kille på 60 år som bor i Nacka. Jag söker en kille/man för trevliga möten och samvaro. Hoppas du hör av dig. **46748**

Jag är en man på 75 år, finns i den norra delen av Stockholm. Söker dig kille för trevliga möten, trevliga samtal osv. Hör av dig. 46745

Frisk, nyfiken man, ser väldigt bra ut, ärlig, omtänksam. Söker dig som är omtänksam, pensionär och ärlig. 46722

VÄNNER

Jag är en 49-årig trevlig kvinna som söker nya vänner. Jag är rökfri och tycker om att bada, gå promenader, dricka vin, titta på Youtube, läsa böcker, bio och fika. Hör gärna av dig. **46751**

ÖVRIGT

Väntrum Karlakliniken. Du sa nej när du gick, jag besvarade det. Kan inte glömma dig, också en patient. **46740**

Kungörelse

Inbjudan till samråd inför ansökan om miljötillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för bortledning av grundvatten från befintlig berggrumsanläggning vid Henriksdals reningsverk. Stockholm Vatten och Avfall planerar även att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya röttkammare med tillhörande lunnlar och ett evakueringsschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar.

Prövningen av en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kapitlet miljöbalken omfattar en rad moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka beslutet. För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd i ärendet enligt 6 kapitlet Miljöbalken. Denna annons är en del i detta samråd.

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svcoa.se/samrad-henriksdal

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 21 april 2024.

Adress: Linda Strajnar,
Sweco Sverige AB,
Box 340 44,
100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

Jobb & Karriär

Hjälp en medmänniska. Bli god man.

Vill du bli god man eller förvaltare till någon som behöver din hjälp i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem eller Tyresö?

Läs mer och anmäl intresse på overformyndaren.haninge.se

HITTA RÄTT PERSONAL!

Kontakta oss så hjälper vi dig med anställningen.

annons@mitti.se
08-550 552 50

Din lokala marknad

RENOVERING AV DITT BOENDE

Vi är några (äldre) kvalificerade hantverkare med ett stort antal väl genomförda uppdrag.

Vi tar oss an din lägenhet eller sommarstuga.

Måleri, kök, badrum, golv o.s.v.

Vi lämnar ett fast pris med öppen redovisning av inköp. Ref. finns.

Erik, tel. 076-345 88 48

VILL DITT FÖRETAG SYNAS? Vi hjälper dig!
annons@mitti.se · 08-550 550 00

En städfirma med sund värdegrund

- Miljövänlig städning med svanenmärta produkter
- Kollektivavtal för samtlig personal
- Över 10 års erfarenhet i branschen

Boka ett abonnemang och få ett startkit! (värde 850:-)

Vardagsfrid
vardagsfrid.se · 010-516 43 00

Behöver du hjälp hemma?

- Personligt stöd
- Handla • Städa
- Tvätta • Laga mat
- Promenera
- Barnpassning
- Lärhjälper • Datorhjälp
- Olika hantverkssysslor
- Och mycket annat!

Anlita ett seniorproffs

WeRseniors

info@wearseniors.se www.wearseniors.se tel 08-807244

Har en egen design av hög kvalitet på våra smycken och har lyft hantverket till ny nivå. Vi säljer även till andra butiker och privatpersoner. Vi tar gärna emot beställningar på olika materiel, modeller, storlekar och stenar och andra speciella önskemål. Attea har flera anställda med olika specialkunskaper. Samtliga har lång erfarenhet. Vi klarar av hela processen när det gäller tillverkning eller reparation av kvalificerade smycken.

attea.se
Götgatan 83 · 072-303 23 11

Tillsammans klarar vi detta!

Välj en småföretagare

Du gör skillnad!

Joina FB-gruppen Välj en småföretagare
#väljensmåföretagare

driva eget

MYNT ORDNAR MEDALJER
Ulf Nordlind Mynthandel AB
KARLAVÄGEN 46
08-662 62 61

Alla bokrecensioner

svd.se/litteratur ➔

Bostad

MARBELLA

Uthyres privat charmigt radhus. Lomas de Marbella Club området. 4 sovplatser, patio, stor gemensam pool, lugnt läge med gångavstånd till havet. Veckor och perioder lediga hela våren och juni samt aug och hösten. Hyra beroende på period/längd.

Ring/Sms 070-988 50 00

STRANDTOMT EL NATUR- SKÖNT LÄGE NÄRA SJÖ

Max 1,5 timme från Stockholm, gärna Roslagen el Sörmland el annat förslag.

Hyrestid kan diskuteras, sommar el. ev. hela året.

Referenser finns.

**Vänligen ring
0709-829510**

Sveriges mest kända långläsning

Kungörelser & Dagens affärer

Inbjudan till samråd inför ansökan om miljötillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för bortledning av grundvatten från befintlig berggrunsanläggning vid Henriksdals reningsverk. Stockholm Vatten och Avfall planerar även att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya rökammare med tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar.

Prövningen av en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kapitlet miljöbalken omfattar en rad moment som syftar till att geberörda parter möjlighet att påverka beslutet. För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd i ärendet enligt 6 kapitlet Miljöbalken. Denna annons är en del i detta samråd.

**Mer information och samrådsunderlag finns på
www.sva.se/samrad-henriksdal**

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 21 april 2024.

Adress: Linda Strajnar,
Sweco Sverige AB, Box 340 44,
100 26 Stockholm

E-post: linda.strajnar@sweco.se

Mark- och miljödomstolen

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har den 13 mars 2024 i dom lämnat Region Stockholm, Trafikförvaltningen tillstånd till åtgärder i vattenområde m.m. vid Kyrkån på fastigheten Sunnana 1:2 i Vallentuna kommun m.fl. (mål nr M 1515-23). Domen och övriga handlingar i målet finns tillgängliga på domstolens kansli och hos aktförvararen Jennie Löfgren, Vallentuna kommun, Allévägen 1, Vallentuna, tel. 08-58785000.

Bolagsärenden

EXTRA BOLAGSSTÄMMA I LYCKEGÅRD GROUP AB

Kallelse har utfärdats till extra bolagsstämma i Lyckegård Group AB, 556757-7597. Den extra bolagsstämman äger rum den 28 mars 2024 kl. 10.00, Trollebergsvägen 102-28, 245 61 Staffanstorps kommun. Inregistrering sker från 09.00.

Aktieägare som önskar delta vid stämman måste dels vara införd som ägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken på avstämningsdagen som är onsdag den 20 mars 2024, dels senast fredag den 22 mars, måste ha anmält sitt deltagande och eventuellt biträde till bolaget, antingen skriftligen till Lyckegård Group AB, Trollebergsvägen 102-28, 245 61 eller via e-post till daniel@lyckegard.com.

Den fullständiga kallelsen hålls tillgänglig på bolagets webbplats: www.lyckegard.com. Den skickas också utan kostnad per post till de aktieägare som kontaktar bolaget på ovan angivet sätt och begär att få kallelsen per post samt uppger sin postadress.

För information om hur dina personuppgifter behandlas hänvisas till den integritetspolicy som finns tillgänglig på Euroclears webbplats, <https://www.euroclear.com/dam/ESw/Legal/Integritetspolicy-bolagsstammor-svenska.pdf>.

Staffanstorps kommun
Lyckegård Group AB
Styrelsen

Alla bokrecensioner

Film, litteratur och scen.

svd.se/litteratur ➔

Besök vårt konstgalleri

På SvD accent kan du köpa konst av intressanta, samtida konstnärer.

svd.se/accnt ➔

svd.se/understrecket ➔

DN. spotlight.

Vinnar-skallarna

I Spotlights nya serie **Vinnar-skallarna** minns stjärnorna själva de magiska svenska idrotts-ögonblicken.

Du hittar podden under Podd i DN-appen, och på andra ställen där poddar finns.

EKONOMI

Vårdförbundets blockad.

Vårdkonflikten kan trappas upp – rekryteringar skyndas på

På måndagen kan ett stort antal kommuner dras in i Vårdförbundets blockad av nyanställningar och övertid. Personal- och vårdchefer som DN pratat med har de senaste dagarna fått skynda på rekryteringar, och ser risker att kvaliteten i vården blir lidande.

Om Vårdförbundet och Sveriges kommuner och regioner (SKR) inte har kommit fram till en lösning klockan 16 på måndagen dras 29 kommuner in i den pågående vårdkonflikten. Däribland storstads-kommuner som Stockholm, Göteborg och Malmö.

Det handlar om en övertids- och nyanställningsblockad från Vårdförbundet, och väntas slå främst mot hälso-, vård- och omsorgsförvaltningarna. Detta just innan den traditionellt svårbemannade sommaren drar i gång.

I Göteborg såg schemat redan på förhand ut att bli knepigt, och varslat om blockaden har gjort att man har fått skynda på med rekrytering. Men det är fortfarande en del luckor i schemat.

Sjuksköterskor är en attraktiv grupp som är svår att rekrytera. Vi brukar vara lite sena inför sommaren och kommer ha vissa luckor även i år, men vi har ändå en bättre situation än förra året, säger Katarina Meuller, tillförordnad avdelningschef för hälso- och sjukvård vid äldreförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen.

Hur gör ni med luckorna om det blir blockad?

Vi kommer behöva ha flera olika åtgärder. Bemanningsanställda använder vi normalt sett och de omfattas inte av blockaden. Samtidigt är

det viktigt för oss att vi hanterar det på ett respektfullt sätt och inte överanvänder det så att vi trappar upp någonting, säger Katarina Meuller.

Man kommer också att få jobba med prioriteringsordningen, tillägger hon.

Det innebär att den som har störst behov ska få vård först. Det är klart att det finns risker att det blir en sjunkande kvalitet och vi kan behöva flytta eller prioritera om mellan insatser och personer, säger Meuller.

Även i Malmö tros blockaden få konsekvenser för till exempel hem-sjukvården och den vård som sker på korttidsboenden och särskilda boenden.

Vi kommer fortsätta göra vårt grunduppdrag som tidigare men det är klart att vi sannolikt kan behöva göra prioriteringar så att det som är mest akut blir gjort, och då kanske det är någon insats som blir lite fördröjd, men det kommer inte att rucka på patientsäkerheten, säger Olof Malmström, hr-chef på förvaltningen för hälsa, vård och omsorg.

Blockaden gäller alla former av nyanställningar, och även bokning av timavlönade faller inom den ramen enligt Olof Malmström, de måste ha knutits upp innan klockan 16 på måndagen.

Vi har trots detta kunnat täcka sommaren på det sättet som vi brukar göra, mestadels med ordinarie personal och tyvärr lite med bemanningsföretag, säger han.

Även skolsköterskor inom elev-hälsan berörs, men inom Stockholms stad ser man inga omedelbara risker för eleverna då det endast återstår ett par veckor av terminen.

Skulle blockaden däremot hålla i sig i höstterminen kan det bli märkbara problem för barnen.

Skolsköterskorna ansvarar för sådant som vaccinationer, hälso-kontroller och förebyggande arbete. Det skulle kunna innebära en fördröjning av sådant. Till exempel skulle remitteringar av NPF-utredningar kunna bli försenade, säger Petra Nergårdh, personalchef på utbildningsförvaltningen i Stockholm.

Staden har avtal med en handfull bemanningsföretag där det kan gå att hyra in skolsköterskor, och de kan enligt Petra Nergård användas även om blockaden träder i kraft. Samtidigt är det inte helt lätt att ta in en skolsköterska via bemanningsföretagen, och det är kostsamt. Men det är det alternativ vi har för skolor som står utan skolsköterska.

Andreas Lindberg
andreas.lindberg@dn.se

Fakta. Vårdkonflikten

Vårdförbundets övertidsblockad har pågått sedan den 25 april. Hittills har den riktats mot arbetsgivare i landets samtliga regioner. Om ingen lösning nås innan klockan 16 på måndagen dras dessa 29 kommuner in:

Borlänge	Karlstad	Stockholm
Borås	Kristianstad	Sundsvall
Eskilstuna	Luleå	Södertälje
Falun	Lund	Trollhättan
Göteborg	Malmö	Umeå
Halmstad	Norrköping	Uppsala
Helsingborg	Partille	Västerås
Jönköping	Skellefteå	Växjö
Kalmar		Örebro
Karlskrona		Östergötland

KUNGÖRELSER

Företagsannonser: Tel 08-409 345 28 eller kungorelse@dn.se

MILJÖRÄTT

Inbjudan till utökat samråd inför ansökan om miljötillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka ringsätt ansöka om tillstånd för bortledning av grundvatten från befintlig berggrunsanläggning vid Henriksdals reningsverk. Stockholm Vatten och Avfall planerar även att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya rökammare med tillhörande tunnlår och ett evakueringschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar.

Prövningen av en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kapitlet miljöbalken omfattar en rad moment som syftar till att ge berörda parter möjligheter att påverka beslutet. För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall ett utökat samråd i ärendet enligt 6 kapitlet miljöbalken. Stockholm Vatten och Avfall genomförde ett samråd mellan den 1-5 mars och 28 april 2024. I samband med fortsatta utredningar har samrådskreten utökats något i norr, för att säkerställa att samtliga som kan bli särskilt berörda har ingått i samrådskreten. Denna annons är en del i detta utökade samråd.

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoo.se/samrad-henriksdal

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 4 juni 2024.
Adress: Linda Strajnar,
Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

SOMMARLÄGER

v 24, 25, 26, 27, 28, 29

Ponnyridning på företagseven, marknader etc.

Barnkalas med ridning och körning med häst och vagn.

Alla våra hästar är snälla och vana vid olika miljöer.

För bokning maila ridskolan@ridklubbenmullen.se eller ring 070-745 40 74.

Vi finns på Skutans gård i Haninge

Linda & the MinistarsFör våra övriga aktiviteter se hemsidan www.ridklubbenmullen.se

90

SVEDESK
HÄLSNINGAR
KONTROLL**SVÅRA TIDER.
ENKELT VAL.**

Läkare Utan Gränser ger hjälp på plats. För mitt i allt svårt finns något enkelt. Valet att rädda liv.

Swish: 900 60 32

Din lokala marknad**Vi köper din bil, husbil och husvagn**Går ni i säljtankar?
Är ni ute efter att avyttra er bil snabbt och smidigt?
Då har ni kommit rätt.Vi köper in de flesta bilar, husbilar samt husvagnar.
Renoveringsobjekt, små defekter, skåpbilar, små bilar, kombi,
Sedan V6 och V8 samt taxibilar.**KÖPER • SÄLJER • BYTER • FÖRMEDLAR**
073-541 12 32 • www.jrl-bil.se • jimmyjrlbil@gmail.com**55Plus hjälper dig med bland annat:**

- Vårfixa din trädgård
- Hantverkshjälp - Boka en handyman
- Företag - hyr personal med flexibla lösningar
- Trygg hemstädning och fönsterputs

55Plus Nacka/Värmdö
Roger Seidefors, 0720-85 93 30
Nacka@55plus.se**55PLUS**
Vi underlättar ditt vardagVA-inkoppling | Grundisolerings & dränering
Markavlopp & infiltration
Stenarbeten & plattsättning**SPECIALITET
NATURSTEN**www.jovans.se
Tel. 070-1464658**30% RABATT**
på målarbets och snickeriarbeten

Vi utför allt inom

- Taktvätt
- Takmålning
- Fasadvätt
- Husmålning
- Snickeri
- Takbyte
- Trädgårdsarbete

Tel 073-779 03 45 | spa@hotmail.com | Org 000820-6054**KÖP & SÄLJ · PRIVATANNONSER**

- **Så här gör du:** Gå in på Mitti.se där du klickar dig in på "Privatannonser". Där bokar du sedan din annons med enkla steg; välj tidning, kategori och införingsdag. Du kan betala direkt med bankkort eller med Swish. Sidan är för privatpersoner.
- **Tjänsten är ett samarbete** med Tidningsannonsen.se och all support hanteras av support@tidningsannonsen.se.
- **Handla tryggt!** Vid alla köp, kräv alltid legitimation och betala aldrig i förskott. Vid bilköp, följ med på en provkörning.

KÖPES**KÖPER DIN BIL OAVSETT
SKICK**Köpes även om de är obesiktade rostiga eller defekta Ring
0739861327 Mvh John**BEGAGNADE BILAR KÖPES**

Tex defekta obes rostiga motor fel mm oavsett skick modell årgång köper även husbilar/husvagnar ej krav på skicket 0736393994 Rolle

Sälj Din Bil Oavsett Skick

Köper din Fordon Alla Märke Årsmmodell Av Intresse Samt Defekter Obesiktade Avställd M.M Tel 072 879 27 90 Fredrik Nilsson

SÄLJ DIN BIL REDAN IDAG!

Köper din bil oavsett skick ålder eller mital. Ring för värdering. Egen bärgare. Jonny 0707267401

Fina bilar köpes idagAlla märken & modeller, äv def, ej körbara, avställda, obes mm Christian Friberg: 070-4030101 info:bandhagensbil@gmail.com**Flytta? Städa eller
Bortforsling av dödsbo?**

Vi hjälper dig även med pack. 2 män med lastbil 495 /tim och fast pris. Vi köper bilar även defekta mm. 072-269 48 39

**Alla slags bilar, husbilar &
husvagnar köpes**

Alla märken & modeller. Ev. Defekt, obes, Krockat, fukt mm. Tel: 070-4045000

Alla bilar/husbilar köpes nu

Hejsan alla märken o mod korrekt värdering fr. 97- 2023 äv obes defekta snabb affär mvh Lars Håkansson 073-6775878

Bil Köpes Trasig/Fungerande

Bilar köpes snarast defekt obes ej körbar repobjekt & fungerande kommer på plats 0709441047 Joel Bergström Egen Verkstad Bärgare

Lotte LasersteinPrivat köper jag konst av Lotte Laserstein. 070-7727214 amnell@home.se**Sälj din bil idag**

köper din bil bäst betalt oavsett märke, Modell, Skick elr Årsmmodell mvh Anton 0729045009

SÄLJ DIN BIL IDAG RING

Alla Slags Bilar Köpes Alla Märken Och Modeller Även Trasiga Obes Ring 0738997774 Robban

**LP-SKIVOR, ROCK POP JAZZ
BLUES, ALLT AV INTRESSE !!**Bra betalt, hämtar på plats Ring Johan: 0735-414 508 Mail:grammofonskiva@gmail.com**LP-/VINYLSKIVOR KÖPES
Mycket bra betalt!**Hämtar och betalar på plats Hör gärna av dig på 076-9411965 skivfreak@hotmail.com**VINYL-Skivor LP, EP, Singlar**

Rock, Härdröck, Jazz, Pop. Bet. 50kr -> flera tusen för rariteter. Även samlingar. Privat hämtas, Olle 08-916881

Afrikanska träskulpturerAfrikanska masker figurer och vapen köpes. amnell@home.se 070-7727214**DIVERSE****Problem med dator/tv/skrivare/nätverk?**

Behöver du hjälp med det tekniska hemma? fr. 550kr/tim efter RUT Kontakta mig! Micke, 0737031607

UTHYRES**Hyr en trädgård för vårens händelse!**

En vacker trädgård med tillhörande lokal i centrala Solna uthyres kl 11-21. Bord, stolar, dukning ingår, max 24 pers. Egen mat och dryck medtages. Dukning inne eller ute beroende på väder. 0703739801

LOPPIS**LOPPIS MARIATORGET**Söndagar kl 11-15. Vill du sälja? Boka plats på soderloppisar.se**LOPPIS****Loppis Stora Sköndal**2 juni kl 11-15. Boka plats på loppistajm.se/skondal**SKAPA DIN ANNONS! Beställ via webben**

Klicka på "Privatannonser" på mitti.se - eller genom att skanna qr-koden med mobilskärmen!

Kungörelse

Inbjudan till utökat samråd inför ansökan om miljöstillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för bortledning av grundvatten från befintlig bergsumsanläggning vid Henriksdals reningsverk. Stockholm Vatten och Avfall planerar även att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya rökare med tillhörande tunnlar och ett evakueringschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar.

Prövningen av en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kapitlet miljöbalken omfattar en rad moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka beslutet. För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall ett utökat samråd i ärendet enligt 6 kapitlet miljöbalken. Stockholm Vatten och Avfall genomförde ett samråd mellan den 15 mars och 28 april 2024. I samband med fortsatta utredningar har samrådsretsen utökats något i norr, för att säkerställa att samtliga som kan bli särskilt berörda har ingått i samrådsretsen. Denna annons är en del i detta utökade samråd.

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 4 juni 2024.

Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm E-post: linda.strajnar@sweco.se**BEHÖVER DU NÅ UT?**Kontakta oss så hjälper vi dig.
annons@mitti.se • 08-550 552 50Anmäl ditt intresse genom att skanna QR-koden eller gå in på vår hemsida: veterankraft.se/nackavarmdo**Vi tar hand om trädgården i sommar!**

- ✓ Beskar träd och buskar
- ✓ Rensar ogräs
- ✓ Passar huset när ni är bortresta
- ✓ Städar
- ✓ Klipper och vattnar gräsmattan

Vi fixar RUT & ROT-avdraget

veterankraft
nackavarmdo@veterankraft.se
tel: 08-525 21 600

optalux.se

**Specialistmottagning
för alla ögonsjukdomar**

Boka tid hos oss på en av våra mottagningar:

Optalux Östermalm
eller**Gråstarcentralen Optalux Odenplan**KORTA VÄNTETIDER
FÖR GRÅSTAROPERATION!PÅ UPPFRAG ÄV
REGION STOCKHOLM**OPTALUX**
PERSONLIG ÖGONKIRURGI08-66 222 30
Odenplan, Surbrunnsgatan 66
Östermalm, Karlavägen 60

Kungörelse

Inbjudan till utökat samråd inför ansökan om miljöstillsånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för bortledning av grundvatten från befintlig bergsransläggning vid Henriksdals reningsverk. Stockholm Vatten och Avfall planerar även att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya rökammare med tillhörande tunnlar och ett evakueringschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar.

Prövningen av en tillståndsansökan enligt 9 och 11 kapitlet miljöbalken omfattar en rad moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka beslutet. För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall ett utökat samråd i ärendet enligt 6 kapitlet miljöbalken. Stockholm Vatten och Avfall genomförde ett samråd mellan den 15 mars och 28 april 2024. I samband med fortsatta utredningar har samrådsgruppen utökat något i norr, för att säkerställa att samtliga som kan bli särskilt berörda har ingått i samrådsgruppen. Denna annons är en del i detta utökade samråd.

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 4 juni 2024.

Adress: Linda Strajnar,
Sweco Sverige AB, Box 340 44,
100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

BEHÖVER DU NÅ UT?

Kontakta oss så hjälper vi dig.
annons@mitti.se • 08-550 552 50

KÖP & SÄLJ · PRIVATANNONSER

● **Så här gör du:** Gå in på Mitti.se där du klickar dig in på "Privatannonser". Där bokar du sedan din annons med enkla steg; välj tidning, kategori och införingsdag. Du kan betala direkt med bankkort eller med Swish. Sidan är för privatpersoner.

● **Tjänsten är ett samarbete** med Tidningsannonsen.se och all support hanteras av support@tidningsannonsen.se.

● **Handla tryggt!** Vid alla köp, kräv alltid legitimation och betala aldrig i förskott. Vid bilköp, följ med på en provkörning.

KÖPES

Flytta? Städa eller Bortforsling av dödsbo?

Vi hjälper dig även med pack. 2 mån med lastbil 495/tim och fast pris. Vi köper bilar även defekta mm. 072-269 48 39

LP-/VINYLKIVOR KÖPES Mycket bra betalt!

Hämtar och betalar på plats Hör gärna av dig på 076-9411965 skivfreak@hotmail.com

Fina bilar köpes idag

Alla märken & modeller, äv def, ej körbara, avställda, obes mm Christian Friberg: 070-4030101 info@bandhagensbil@gmail.com

Märklin, Fleischmann,

Trix, Roco, Lima, Jeco, NMJ, Liliput, Pocher, Rivarossi och liknande: lok, vagnar, tillbehör. Bra betalt. Gärna stora partier! 073-8227110

Lotte Laserstein

Privat köper jag konst av Lotte Laserstein. 070-772214 amnell@home.se

LP-SKIVOR, ROCK POP JAZZ BLUES, ALLT AV INTRESSE !!

Bra betalt, hämtar på plats Ring Johan: 0735-414 508 Mail:grammofonskiva@gmail.com

KÖPER DIN BIL IDAG ÄV DEF

KÖPES ALLA BILAR ALLA SKICK MÄRKEN ÅRS.RING 0707586976 benny_sck@hotmail.com Benny

SÄLJ DIN BIL REDAN IDAG!

Köper din bil oavsett skick ålder eller miltal. Ring för värdering. Egen bärare. Jonny 0707267401

Afrikanska träskulpturer

Afrikanska masker figurer och vapen köpes. amnell@home.se 070-7727214

Fiske pryglar knivar köpes

Spö rullar drag napp och nytt same knivar jaktknivar köpes hämtas omgående 0704090628

Sälj din bil idag

köper din bil bäst betalt oavsett märke, Modell, Skick elr Årsmodell mvh Anton 0729045009

Antikt o äldre möbler köpes

Taylor lampor porslin m.m. ring Erik tel 08 299826

ÖNSKAS HYRA

Förråd/Lager/Lokal min 50 kvm önskas hyra från September

Är en pensionär som med ljus och lycka söker lager/förråd/lokal med ej för hög hyra. Från 50 kvm och uppåt. Önskar hyra långsiktigt från september 2024 ev tidigare. Hyr f.n. en stor lokal på Södermalm sedan 40 år som värden sagt upp pga kommande storrenovering av fastigheten. Ref. kan lämnas. Bör finnas värme, el, vatten. <mailto:lolander2@yahoo.se> / Mobil: 070-038 78 09

LÄGENHETSBYTE

Lägenhetsbyte Pensionärsvänligt 58m2

Västertorp centrum Zrok, Balkong & Hiss. 070 522 0995 (August)

4:a om 108 kvm 13 796 kr/mån söker minst 5:a

Läs mer på <https://www.lagenhet-sbyte.se/bytes/1555377> Tel: 070-217 86 96

LOPPIS

LOPPIS MARIATORGET

Söndagar kl 11-15. Vill du sälja? Boka plats på soderloppis.se

LOPPIS

Gårdsloppis i Linjalen

Åsögatan 44-86. Lördagen 18.5. kl 10-16. Välkomna!

LOPPIS

Loppis Globetorget

25 maj kl 11-15 loppistajm.se/globenute

LOPPIS

Loppis Stora Sköndal

2 juni kl 11-15. Boka plats på loppistajm.se/skondal

LOPPIS

Bakluckeloppis 26 maj

Roslagsstoppet kl 11-15. Boka plats på roslagsloppis.se

DIVERSE

Förlorat

Sminkväska, svart textil förlorad 14 april (ev Kulturhuset). Smink samt ett par silverörhängen. Hittelön! 076 8532123

SKAPA DIN ANNONS! Beställ via webben

Klicka på "Privatannonser" på mitti.se - eller genom att skanna qr-koden med mobilkameran!

Annonser

Bra hörsel kan förebygga demens

Forskare har länge undersökt hur hörseln påverkar hjärnan. Man har kommit fram till att personer med obehandlad hörselnedsättning löper större risk att snabbare förlora kognitiva förmågor, som till exempel minne och uppmärksamhet, än personer med bra hörsel¹.

Din hörsel påverkar din hjärna

Både hörselnedsättning och demens är ofta relaterat till åldrande. Forskning visar att 65% av alla personer över 60 år är i riskzonen för att få hörselnedsättning², och cirka 10% av alla personer över 65 år riskerar att få demens³.

Ny forskning visar att hörselnedsättning, ålder, genetik, högt blodtryck och typ 2-diabetes är riskfaktorer som påverkar sannolikheten

för demens. Nedsatt hörsel medför den största risken för demens, då det bidrar med en riskfaktor på 8% för att utveckla sjukdomen⁴.

Viktigt att snabbt behandla en hörselnedsättning

Vi vet att det är svårt att acceptera en hörselnedsättning och många drar sig för att testa sin hörsel. För att minimera risken för demens är det viktigt att så snabbt som möjligt få sin hörsel undersökt, och behandla även lättare hörselnedsättningar.

Kom till hörselvecka hos AudioNova den 27-31 maj 2024 och ta reda på hur din hörsel mår!

Boka
hörseltest
redan idag!

Boka tid redan idag!

➔ 010-585 95 78

Välkommen till en mottagning nära dig:

- Danderyd
- Globen
- Kungsholmen
- Nacka
- Norrtälje
- Nynäshamn
- Södermalm
- Södertälje
- Täby
- Vällingby
- Östermalm

Se alla våra mottagningar på audionova.se

PÅ UPPDRAG AV
REGION STOCKHOLM

Region Stockholm kan ta ut en avgift på 275kr vid alla besök. Frikort gäller.

1,4 Livingston, G., Huntley, J., Sommerlad, A., Ames, D., Ballard, C., Banerjee, S., ... Mukadam, N. (2020). Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission. *Lancet* (London, England), 396(10248), 413-446. doi:10.1016/S0140-6736(20)30367-6. 2 Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME). (2018). Findings from the Global Burden of Disease Study 2017. Seattle, WA: IHME. www.healthdata.org/sites/default/files/files/policy_report/2019/GBD_2017_Booklet.pdf 3 United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2022). World Population Prospects 2022: Summary of Results. UN DESA/POP/2022/TR/NO. 3. 4 Livingston, G., Huntley, J., Sommerlad, A., Ames, D., Ballard, C., Banerjee, S., ... Mukadam, N. (2020). Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission. *Lancet* (London, England), 396(10248), 413-446. doi:10.1016/S0140-6736(20)30367-6

AudioNova
Din Hörselspecialist

Samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

INBJUDAN TILL SAMRÅD

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken, för bortledning av grundvatten från befintlig bergrumsanläggning och tillkommande två rötkammare med tillhörande anläggningsdelar vid Henriksdals reningsverk. Utöver detta avser Stockholm Vatten och Avfall även att ansöka om ändringstillstånd avseende befintligt tillstånd (mål nr. M 3980-15) för miljöfarlig verksamhet, enligt 9 kapitlet miljöbalken.

Prövningen av en tillståndsansökan omfattar moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka beslutet.

För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken i ärendet.

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 21 april 2024 till adress eller e-post som anges nedan.

Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

BAKGRUND TILL PROJEKTET

Stockholm Vatten och Avfalls avloppsreningsverk vid Henriksdal utgör Sveriges största reningsverk, och utgör en mycket stor och viktig samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket.

Stockholm Vatten och Avfall genomför nu ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm. Projektet Stockholms framtida avloppsrening gör det möjligt för staden att växa och förbättra miljön för stockholmarna, Mälaren och Östersjön. I en tillkommande del av detta arbete planeras två bergförlagda rötkammare att byggas vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till rötkamrarna kommer tillhörande tunnlar och evakueringsschakt att anläggas.

För att anlägga rötkamrarna, tillhörande tunnlar samt evakueringsschakt krävs det tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för grundvattenbortledning samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Ändringstillståndet avser det befintliga tillståndet för verksamheten vid Henriksdals reningsverk enligt 9 kap. miljöbalken (mål nr. M 3980-15). I samband härmed ansöks även om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för den befintliga grundvattenbortledningen från bergrumsanläggningen i Henriksdalsanläggningen för att verksamheten fortsatt ska kunna bedrivas och inkommande avloppsvatten renas.

Mer information och samrådsunderlag finns på **www.svoa.se/samrad-henriksdal**

VARFÖR FÅR JAG DENNA INFORMATION?

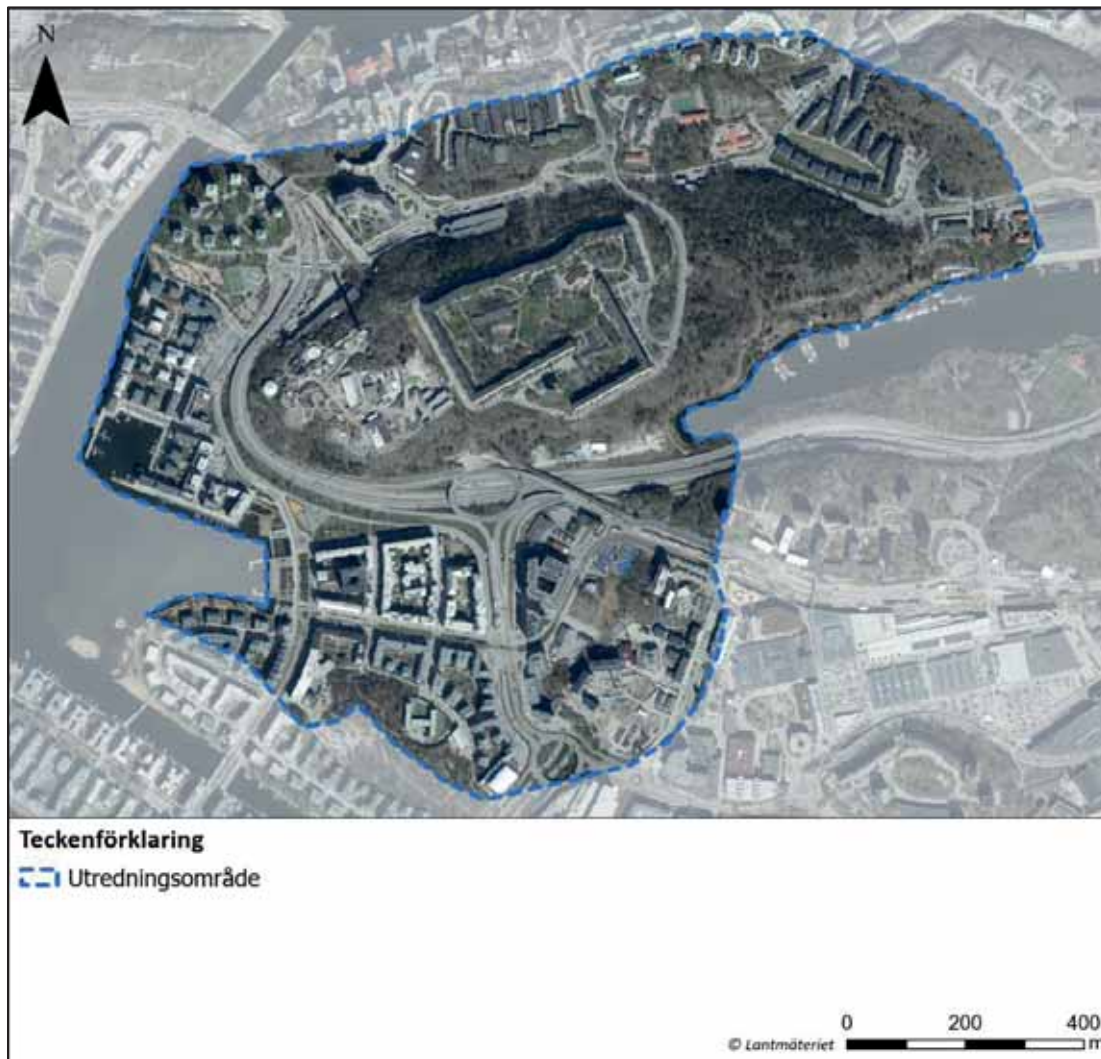
Du får denna information för att du kan komma att beröras av sökt verksamhet på ett eller flera av nedan beskrivna sätt.

- Du äger en fastighet som bedöms ligga inom det hydrogeologiska utredningsområdet (Figur 1).
- Du äger en bergborrad brunn eller energibrunn som bedöms ligga inom det hydrogeologiska utredningsområdet (Figur 1).
- Du äger en ledning som bedöms ligga inom det hydrogeologiska utredningsområdet (Figur 1).
- Du äger en fastighet som bedöms ligga inom områden där luftburet byggbuller kan överstiga riktvärdet 60 dBA utomhus (vid fasad) utan skyddsåtgärder (Figur 2 och Figur 3).

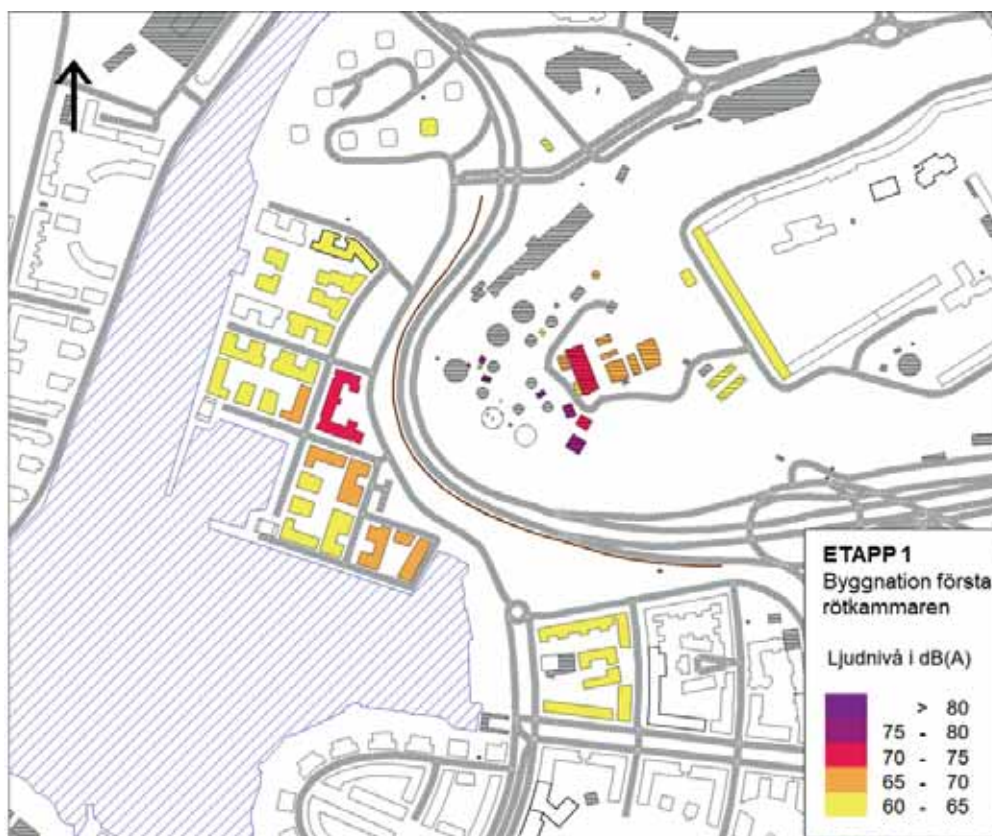
Bostadsrättsföreningar ansvarar för att informationen når medlemmarna. Hyresvärdar ansvarar för att informationen når hyresgästerna.

Det **hydrogeologiska utredningsområdet** är det område inom vilket de hydrogeologiska förhållandena, d.v.s. grundvattenförhållandena utreds. Utredningsområdet är mycket väl tilltaget i förhållande till den eventuella påverkan som faktiskt kan uppstå. Ett mer preciserat hydrogeologiskt påverkansområde kommer att tas fram i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

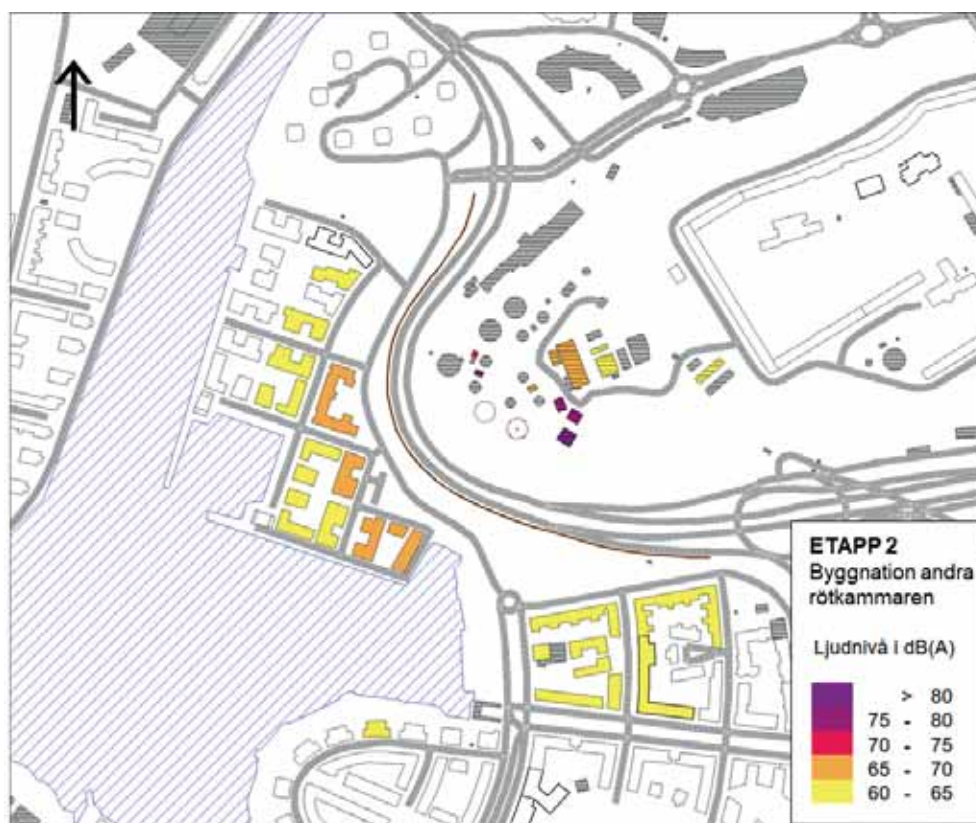
De områden där **luftburet byggbuller** kan överstiga riktvärdet 60 dBA utan skyddsåtgärder är framtagna baserade på det arbetsmoment som bedöms vara det mest bulleralstrande, vilket är borring i berg vid anläggande av rötkamrarna. Det finns ett område framtaget för respektive rötkammare. Riktvärdena för bedömningen baseras på Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. För bostäder och undervisningslokaler gäller riktvärdet 60 dBA utomhus (vid fasad) dagtid kl. 07–19. SVOA ämnar följa Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. Vid behov planeras skyddsanordningar att användas i syfte att klara dessa riktvärden.

Figur 1. Kartan visar utbredning av det hydrogeologiska utredningsområdet, dvs området inom vilket de hydrogeologiska förhållandena utreds.

Figur 2. Byggnader där ljudnivåer (vid fasad) från byggbuller bedöms kunna överskrida 60 dBA för etapp 1.

Figur 3. Byggnader där ljudnivåer (vid fasad) från byggbuller bedöms kunna överskrida 60 dBA för etapp 2.

INFORMATION OM HANTERING AV PERSONUPPGIFTER

Vi har fått dina adressuppgifter från Metrias adressregister. Vi tillämpar vid var tid gällande integritetslagstiftning vid all behandling av personuppgifter. Den rättsliga grunden för att behandla dina personuppgifter är således att den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

Om du lämnar synpunkter i samrådet kommer dina kontaktuppgifter att sparas till dess att tillståndsprövningen avslutats och därefter raderas. Syftet med en sådan behandling är att kunna uppfylla vår skyldighet enligt 6 kap. 30 § miljöbalken att samråda med de enskilda som kan antas bli berörda av sökt verksamhet. Vi måste dessutom i samband med en tillståndsprövning enligt miljöbalken redovisa vilka vi samrått med samt vilka eventuella synpunkter som inkommit. Vissa av dina personuppgifter och synpunkter kan därför komma att bli offentliga med anledning av offentlighetsprincipen.

De personuppgifter vi behandlar om dig delas med de personuppgiftsbiträden vi använder för att kunna utgöra våra tjänster och fullgöra våra skyldigheter gentemot dig. Vi kan även komma att dela dina personuppgifter med en tredje part, förutsatt att vi är skyldiga att göra så enligt lag. Däremot kommer vi aldrig att överföra dina uppgifter till ett land utanför EU.

Personuppgiftsansvarig är Stockholm Vatten och Avfall. Du har rätt att kontakta oss om du vill få information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Om du har klagomål på vår behandling av dina personuppgifter har du rätt att inge klagomål till tillsynsmyndigheten Integritetsskyddsmyndigheten.

Utökat samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

INBJUDAN TILL SAMRÅD

Stockholm Vatten och Avfall planerar att hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt ansöka om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken, för bortledning av grundvatten från befintlig bergrumsanläggning och tillkommande två rötkammare med tillhörande anläggningsdelar vid Henriksdals reningsverk. Utöver detta avser Stockholm Vatten och Avfall även att ansöka om ändringstillstånd avseende befintligt tillstånd (mål nr. M 3980-15) för miljöfarlig verksamhet, enligt 9 kapitlet miljöbalken.

Prövningen av en tillståndsansökan omfattar moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka beslutet.

Stockholm Vatten och Avfall genomförde ett samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken i ärendet mellan den 15 mars och 28 april 2024. I samband med fortsatta utredningar har samrådsgruppen utökat något i den norra delen av området. Av denna anledning genomförs nu ett utökat samråd för att säkerställa att samtliga som kan bli särskilt berörda har ingått i samrådsgruppen.

Skriftliga synpunkter inlämnas senast 4 juni 2024 till adress eller e-post som anges nedan.

Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

BAKGRUND TILL PROJEKTET

Stockholm Vatten och Avfalls avloppsreningsverk vid Henriksdal utgör Sveriges största reningsverk, och utgör en mycket stor och viktig samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket.

Stockholm Vatten och Avfall genomför nu ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm. Projektet Stockholms framtida avloppsrening gör det möjligt för staden att växa och förbättra miljön för stockholmarna, Mälaren och Östersjön. I en tillkommande del av detta arbete planeras två bergförlagda rötkammare att byggas vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till rötkamrarna kommer tillhörande tunnlar och evakueringsschakt att anläggas.

För att anlägga rötkamrarna, tillhörande tunnlar samt evakueringsschakt krävs det tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för grundvattenbortledning samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Ändringstillståndet avser det befintliga tillståndet för verksamheten vid Henriksdals reningsverk enligt 9 kap. miljöbalken (mål nr. M 3980-15). I samband härmed ansöks även om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för den befintliga grundvattenbortledningen från bergrumsanläggningen i Henriksdalsanläggningen för att verksamheten fortsatt ska kunna bedrivas och inkommande avloppsvatten renas.

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

VARFÖR FÅR JAG DENNA INFORMATION?

Du får denna information för att du kan komma att beröras av sökt verksamhet på ett eller flera av nedan beskrivna sätt.

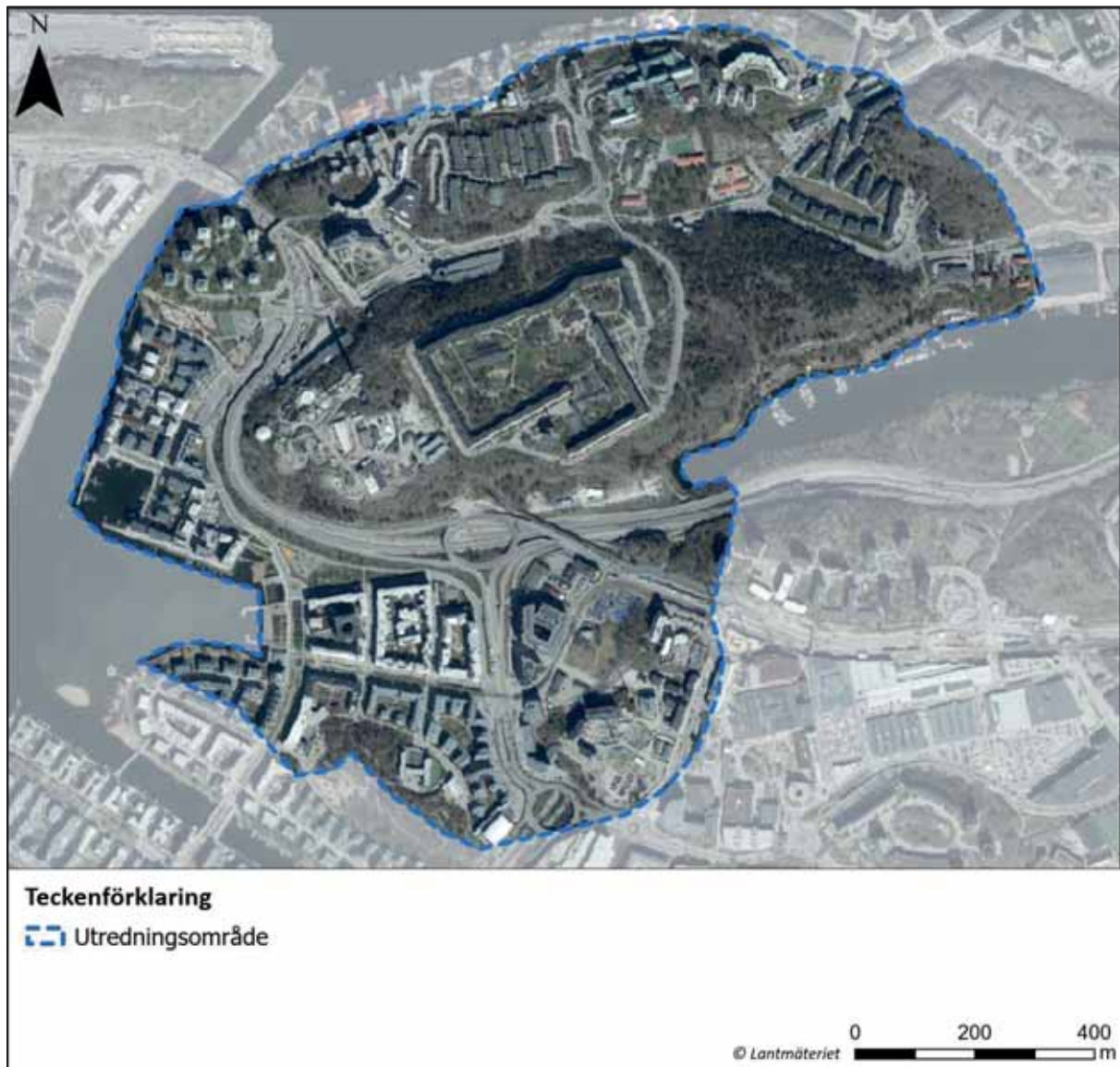
- Du äger en fastighet som bedöms ligga inom det hydrogeologiska utredningsområdet (Figur 1).
- Du äger en bergborrad brunn eller energibrunn som bedöms ligga inom det hydrogeologiska utredningsområdet (Figur 1).
- Du äger en ledning som bedöms ligga inom det hydrogeologiska utredningsområdet (Figur 1).
- Du äger en fastighet som bedöms ligga inom områden där luftburet byggbuller kan överstiga riktvärdet 60 dBA utomhus (vid fasad) utan skyddsåtgärder (Figur 2 och Figur 3).

Bostadsrättsföreningar ansvarar för att informationen når medlemmarna. Hyresvärdar ansvarar för att informationen når hyresgästerna.

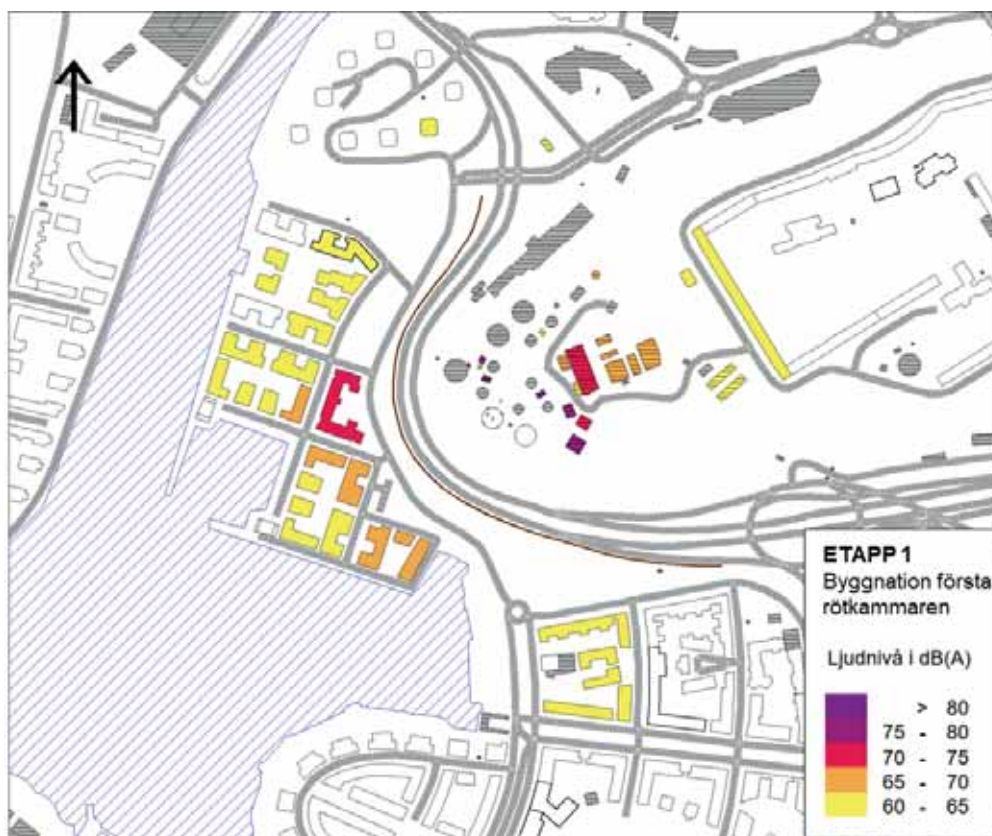
Det **hydrogeologiska utredningsområdet** är det område inom vilket de hydrogeologiska förhållandena, d.v.s. grundvattenförhållandena utreds. Utredningsområdet är mycket väl tilltaget i förhållande till den eventuella påverkan som faktiskt kan uppstå. Ett mer preciserat hydrogeologiskt påverkansområde kommer att tas fram i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Stockholm Vatten och Avfall har i samband med pågående utredningar valt att utöka det hydrogeologiska utredningsområdet (maj 2024) för att det ska vara väl tilltaget och inkludera samtliga områden där eventuell påverkan kan uppstå.

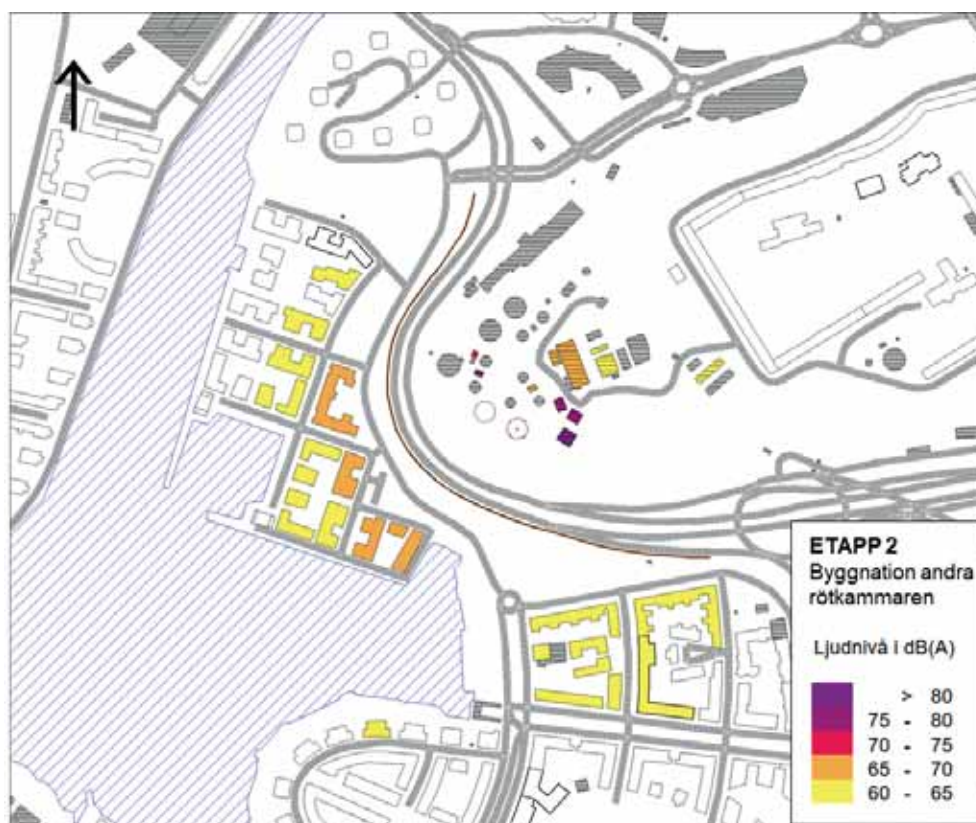
De områden där **luftburet byggbuller** kan överstiga riktvärdet 60 dBA utan skyddsåtgärder är framtagna baserade på det arbetsmoment som bedöms vara det mest bulleralstrande, vilket är borring i berg vid anläggande av rötkamrarna. Det finns ett område framtaget för respektive rötkammare. Riktvärdena för bedömningen baseras på Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. För bostäder och undervisningslokaler gäller riktvärdet 60 dBA utomhus (vid fasad) dagtid kl. 07–19. SVOA ämnar följa Naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller NFS 2004:15. Vid behov planeras skyddsanordningar att användas i syfte att klara dessa riktvärden.

Figur 1. Kartan visar utbredning av det hydrogeologiska utredningsområdet, dvs området inom vilket de hydrogeologiska förhållandena utreds (reviderat hydrogeologiskt utredningsområde, maj 2024).

Figur 2. Byggnader där ljudnivåer (vid fasad) från byggbuller bedöms kunna överskrida 60 dBA för etapp 1.

Figur 3. Byggnader där ljudnivåer (vid fasad) från byggbuller bedöms kunna överskrida 60 dBA för etapp 2.

INFORMATION OM HANTERING AV PERSONUPPGIFTER

Vi har fått dina adressuppgifter från Metrias adressregister. Vi tillämpar vid var tid gällande integritetslagstiftning vid all behandling av personuppgifter. Den rättsliga grunden för att behandla dina personuppgifter är således att den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

Om du lämnar synpunkter i samrådet kommer dina kontaktuppgifter att sparas till dess att tillståndsprövningen avslutats och därefter raderas. Syftet med en sådan behandling är att kunna uppfylla vår skyldighet enligt 6 kap. 30 § miljöbalken att samråda med de enskilda som kan antas bli berörda av sökt verksamhet. Vi måste dessutom i samband med en tillståndsprövning enligt miljöbalken redovisa vilka vi samrått med samt vilka eventuella synpunkter som inkommit. Vissa av dina personuppgifter och synpunkter kan därför komma att bli offentliga med anledning av offentlighetsprincipen.

De personuppgifter vi behandlar om dig delas med de personuppgiftsbiträden vi använder för att kunna utgöra våra tjänster och fullgöra våra skyldigheter gentemot dig. Vi kan även komma att dela dina personuppgifter med en tredje part, förutsatt att vi är skyldiga att göra så enligt lag. Däremot kommer vi aldrig att överföra dina uppgifter till ett land utanför EU.

Personuppgiftsansvarig är Stockholm Vatten och Avfall. Du har rätt att kontakta oss om du vill få information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen, för att göra invändningar eller begära radering av dina uppgifter.

Om du har klagomål på vår behandling av dina personuppgifter har du rätt att inge klagomål till tillsynsmyndigheten Integritetsskyddsmyndigheten.

Sändlista

Myndigheter/Organisationer/Företag

Länsstyrelsen Stockholm
Statens geotekniska institut
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Riksantikvarieämbetet
Naturvårdsverket
Havs- och vattenmyndigheten
Trafikverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Kommunstyrelsen, Stockholm stad
Miljöförvaltningen, Stockholm stad
Miljötillsynsenheten, Nacka kommun
Kommunstyrelsen, Nacka kommun
Storstockholms brandförsvär
Stockholm Exergi AB
Gasnätet Stockholm AB
Ellevio AB
Telia Sonera Skanova Access AB
Stokab AB
Nacka Vatten och Avfall AB
AB Storstockholms lokaltrafik
Nacka Energi AB
Naturskyddsföreningen Södermalm
Naturskyddsföreningen Nacka

Fastigheter

NACKA SICKLAÖN 346:1
NACKA SICKLAÖN 353:11
NACKA SICKLAÖN 353:12
NACKA SICKLAÖN 353:13
NACKA SICKLAÖN 353:14
NACKA SICKLAÖN 353:15
NACKA SICKLAÖN 353:16
NACKA SICKLAÖN 353:18
NACKA SICKLAÖN 353:19
NACKA SICKLAÖN 353:20
NACKA SICKLAÖN 353:21
NACKA SICKLAÖN 353:22
NACKA SICKLAÖN 353:23

NACKA SICKLAÖN 353:24
NACKA SICKLAÖN 353:25
NACKA SICKLAÖN 353:26
NACKA SICKLAÖN 353:29
NACKA SICKLAÖN 353:30
NACKA SICKLAÖN 353:31
NACKA SICKLAÖN 353:32
NACKA SICKLAÖN 353:33
NACKA SICKLAÖN 353:34
NACKA SICKLAÖN 353:37
NACKA SICKLAÖN 353:38
NACKA SICKLAÖN 353:39
NACKA SICKLAÖN 353:4
NACKA SICKLAÖN 353:40
NACKA SICKLAÖN 353:41
NACKA SICKLAÖN 353:42
NACKA SICKLAÖN 353:43
NACKA SICKLAÖN 353:46
NACKA SICKLAÖN 353:47
NACKA SICKLAÖN 353:48
NACKA SICKLAÖN 353:49
NACKA SICKLAÖN 353:5
NACKA SICKLAÖN 353:50
NACKA SICKLAÖN 353:51
NACKA SICKLAÖN 353:52
NACKA SICKLAÖN 353:53
NACKA SICKLAÖN 353:54
NACKA SICKLAÖN 353:55
NACKA SICKLAÖN 353:56
NACKA SICKLAÖN 353:57
NACKA SICKLAÖN 353:58
NACKA SICKLAÖN 353:59
NACKA SICKLAÖN 353:6
NACKA SICKLAÖN 353:60
NACKA SICKLAÖN 353:60
NACKA SICKLAÖN 353:61
NACKA SICKLAÖN 353:62
NACKA SICKLAÖN 353:63
NACKA SICKLAÖN 353:64
NACKA SICKLAÖN 353:65
NACKA SICKLAÖN 353:66
NACKA SICKLAÖN 353:67
NACKA SICKLAÖN 353:68
NACKA SICKLAÖN 353:69
NACKA SICKLAÖN 353:7
NACKA SICKLAÖN 353:70
NACKA SICKLAÖN 353:71
NACKA SICKLAÖN 353:72
NACKA SICKLAÖN 353:73
NACKA SICKLAÖN 353:74

NACKA SICKLAÖN 353:75
NACKA SICKLAÖN 353:76
NACKA SICKLAÖN 353:77
NACKA SICKLAÖN 353:78
NACKA SICKLAÖN 353:79
NACKA SICKLAÖN 353:8
NACKA SICKLAÖN 353:80
NACKA SICKLAÖN 353:81
NACKA SICKLAÖN 353:81
NACKA SICKLAÖN 353:82
NACKA SICKLAÖN 353:83
NACKA SICKLAÖN 358:1
NACKA SICKLAÖN 363:2
NACKA SICKLAÖN 363:3
NACKA SICKLAÖN 37:10
NACKA SICKLAÖN 37:11
NACKA SICKLAÖN 37:17
NACKA SICKLAÖN 37:30
NACKA SICKLAÖN 37:35
NACKA SICKLAÖN 37:36
NACKA SICKLAÖN 37:38
NACKA SICKLAÖN 40:11
NACKA SICKLAÖN 40:12
NACKA SICKLAÖN 77:1
NACKA SICKLAÖN 78:10
NACKA SICKLAÖN 78:11
NACKA SICKLAÖN 78:5
NACKA SICKLAÖN 79:1
NACKA SICKLAÖN 82:3
NACKA SICKLAÖN 83:29
NACKA SICKLAÖN 83:9
NACKA SICKLAÖN 37:12
NACKA SICKLAÖN 37:22
NACKA SICKLAÖN 37:83
NACKA SICKLAÖN 37:24
NACKA SICKLAÖN 37:28
NACKA SICKLAÖN 37:29
NACKA SICKLAÖN 37:76
NACKA SICKLAÖN 37:4
NACKA SICKLAÖN 37:41
NACKA SICKLAÖN 37:42
NACKA SICKLAÖN 37:45
NACKA SICKLAÖN 37:47
NACKA SICKLAÖN 37:49
NACKA SICKLAÖN 37:50
NACKA SICKLAÖN 37:61
NACKA SICKLAÖN 37:62
NACKA SICKLAÖN 37:63
NACKA SICKLAÖN 37:64
NACKA SICKLAÖN 37:71

NACKA SICKLAÖN 37:75
NACKA SICKLAÖN 37:78
NACKA SICKLAÖN 37:79
NACKA SICKLAÖN 37:84
NACKA SICKLAÖN 392:1
NACKA SICKLAÖN 76:1
NACKA SICKLAÖN 76:2
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:13
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:14
NACKA SICKLAÖN 78:1
NACKA SICKLAÖN 78:10
NACKA SICKLAÖN 78:2
NACKA SICKLAÖN 78:10
NACKA SICKLAÖN 78:6
NACKA SICKLAÖN 78:3
NACKA SICKLAÖN 78:4
NACKA SICKLAÖN 82:1
NACKA SICKLAÖN 83:22
NACKA SICKLAÖN 83:32
NACKA SICKLAÖN 83:33
NACKA SICKLAÖN 83:33
NACKA SICKLAÖN 83:39
NACKA SICKLAÖN 83:45
NACKA SICKLAÖN 83:33
NACKA SICKLAÖN 83:47
NACKA SICKLAÖN 83:48
NACKA SICKLAÖN 83:49
NACKA SICKLAÖN 83:51
NACKA SICKLAÖN 83:52
NACKA SICKLAÖN 83:53
NACKA SICKLAÖN 83:41
NACKA SICKLAÖN 83:43
NACKA SICKLAÖN 83:44
NACKA SICKLAÖN 83:46
NACKA SICKLAÖN 83:50
NACKA SICKLAÖN 84:6
STOCKHOLM BUKTEN 1
STOCKHOLM BUKTEN 1
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 3
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 4
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 5
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 6
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 7
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 8
STOCKHOLM BÖLJAN 1
STOCKHOLM BÖLJAN 2
STOCKHOLM BÖLJAN 3
STOCKHOLM BÖLJAN 4
STOCKHOLM FORSEN 1
STOCKHOLM FORSEN 2

STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 3
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 4
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 5
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 6
STOCKHOLM INNANHAVET 1
STOCKHOLM INNANHAVET 2
STOCKHOLM KAJUTAN 1
STOCKHOLM KAJUTAN 2
STOCKHOLM LAGUNEN 1
STOCKHOLM LUGNVATTNET 1
STOCKHOLM RUFFEN 1
STOCKHOLM SJÖN 1
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 2
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 3
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 4
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 1
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 2
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:3
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:37
STOCKHOLM VIKEN 1
STOCKHOLM VÅGBRYTAREN 1
STOCKHOLM VÅGDALEN 1
STOCKHOLM VÅGDALEN 3
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 1
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 2
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 3"
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 3
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 4
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 5
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 6
STOCKHOLM FORSEN 2
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 7
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 8
STOCKHOLM DANVIKSKLIPPAN 1
STOCKHOLM BÖLJAN 1
STOCKHOLM BÖLJAN 2
STOCKHOLM BÖLJAN 3, 4
STOCKHOLM DANVIKSKLIPPAN 2
STOCKHOLM HOVINGSBERG 3
STOCKHOLM DANVIKSKLIPPAN 3
STOCKHOLM FJÄRDEN 1
STOCKHOLM FLADEN 1
STOCKHOLM MAREN 1
STOCKHOLM FRILUFTSTEATERN 1
STOCKHOLM FRILUFTSTEATERN 3
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 3
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 5
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 6
STOCKHOLM HOVINGSBERG 1
STOCKHOLM HOVINGSBERG 2

STOCKHOLM HOVINGSBERG 4
STOCKHOLM INNANHAVET 1
STOCKHOLM INNANHAVET 2
STOCKHOLM KAJUTAN 1
STOCKHOLM KAJUTAN 2
STOCKHOLM LUGNVATTNET 1
STOCKHOLM RUFFEN 1
STOCKHOLM SJÖN 1
VÅGSKVALPET 1
HAMMARBYVERKEN 4
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 3
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 4
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 2
STOCKHOLM VÅGDALEN 1
STOCKHOLM VATTENBRYNET 1
STOCKHOLM VIKEN 1
STOCKHOLM VÅGDALEN 2
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 4
NACKA SICKLAÖN 80:1
NACKA SICKLAÖN 83:35
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 1
STOCKHOLM FORSEN 1
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 2
NACKA SICKLAÖN 37:40

Sändlista

Myndigheter/Organisationer/Företag

Länsstyrelsen Stockholm
Statens geotekniska institut
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Riksantikvarieämbetet
Naturvårdsverket
Havs- och vattenmyndigheten
Trafikverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Kommunstyrelsen, Stockholm stad
Miljöförvaltningen, Stockholm stad
Miljötillsynsenheten, Nacka kommun
Kommunstyrelsen, Nacka kommun
Storstockholms brandförsvär
Stockholm Exergi AB
Gasnätet Stockholm AB
Ellevio AB
Telia Sonera Skanova Access AB
Stokab AB
Nacka Vatten och Avfall AB
AB Storstockholms lokaltrafik
Nacka Energi AB
Naturskyddsföreningen Södermalm
Naturskyddsföreningen Nacka

Fastigheter

NACKA SICKLAÖN 346:1
NACKA SICKLAÖN 353:11
NACKA SICKLAÖN 353:12
NACKA SICKLAÖN 353:13
NACKA SICKLAÖN 353:14
NACKA SICKLAÖN 353:15
NACKA SICKLAÖN 353:16
NACKA SICKLAÖN 353:18
NACKA SICKLAÖN 353:19
NACKA SICKLAÖN 353:20
NACKA SICKLAÖN 353:21
NACKA SICKLAÖN 353:22
NACKA SICKLAÖN 353:23

NACKA SICKLAÖN 353:24
NACKA SICKLAÖN 353:25
NACKA SICKLAÖN 353:26
NACKA SICKLAÖN 353:29
NACKA SICKLAÖN 353:30
NACKA SICKLAÖN 353:31
NACKA SICKLAÖN 353:32
NACKA SICKLAÖN 353:33
NACKA SICKLAÖN 353:34
NACKA SICKLAÖN 353:37
NACKA SICKLAÖN 353:38
NACKA SICKLAÖN 353:39
NACKA SICKLAÖN 353:4
NACKA SICKLAÖN 353:40
NACKA SICKLAÖN 353:41
NACKA SICKLAÖN 353:42
NACKA SICKLAÖN 353:43
NACKA SICKLAÖN 353:46
NACKA SICKLAÖN 353:47
NACKA SICKLAÖN 353:48
NACKA SICKLAÖN 353:49
NACKA SICKLAÖN 353:5
NACKA SICKLAÖN 353:50
NACKA SICKLAÖN 353:51
NACKA SICKLAÖN 353:52
NACKA SICKLAÖN 353:53
NACKA SICKLAÖN 353:54
NACKA SICKLAÖN 353:55
NACKA SICKLAÖN 353:56
NACKA SICKLAÖN 353:57
NACKA SICKLAÖN 353:58
NACKA SICKLAÖN 353:59
NACKA SICKLAÖN 353:6
NACKA SICKLAÖN 353:60
NACKA SICKLAÖN 353:60
NACKA SICKLAÖN 353:61
NACKA SICKLAÖN 353:62
NACKA SICKLAÖN 353:63
NACKA SICKLAÖN 353:64
NACKA SICKLAÖN 353:65
NACKA SICKLAÖN 353:66
NACKA SICKLAÖN 353:67
NACKA SICKLAÖN 353:68
NACKA SICKLAÖN 353:69
NACKA SICKLAÖN 353:7
NACKA SICKLAÖN 353:70
NACKA SICKLAÖN 353:71
NACKA SICKLAÖN 353:72
NACKA SICKLAÖN 353:73
NACKA SICKLAÖN 353:74

NACKA SICKLAÖN 353:75
NACKA SICKLAÖN 353:76
NACKA SICKLAÖN 353:77
NACKA SICKLAÖN 353:78
NACKA SICKLAÖN 353:79
NACKA SICKLAÖN 353:8
NACKA SICKLAÖN 353:80
NACKA SICKLAÖN 353:81
NACKA SICKLAÖN 353:81
NACKA SICKLAÖN 353:82
NACKA SICKLAÖN 353:83
NACKA SICKLAÖN 358:1
NACKA SICKLAÖN 363:2
NACKA SICKLAÖN 363:3
NACKA SICKLAÖN 37:10
NACKA SICKLAÖN 37:11
NACKA SICKLAÖN 37:17
NACKA SICKLAÖN 37:30
NACKA SICKLAÖN 37:35
NACKA SICKLAÖN 37:36
NACKA SICKLAÖN 37:38
NACKA SICKLAÖN 40:11
NACKA SICKLAÖN 40:12
NACKA SICKLAÖN 77:1
NACKA SICKLAÖN 78:10
NACKA SICKLAÖN 78:11
NACKA SICKLAÖN 78:5
NACKA SICKLAÖN 79:1
NACKA SICKLAÖN 82:3
NACKA SICKLAÖN 83:29
NACKA SICKLAÖN 83:9
NACKA SICKLAÖN 37:12
NACKA SICKLAÖN 37:22
NACKA SICKLAÖN 37:83
NACKA SICKLAÖN 37:24
NACKA SICKLAÖN 37:28
NACKA SICKLAÖN 37:29
NACKA SICKLAÖN 37:76
NACKA SICKLAÖN 37:4
NACKA SICKLAÖN 37:41
NACKA SICKLAÖN 37:42
NACKA SICKLAÖN 37:45
NACKA SICKLAÖN 37:47
NACKA SICKLAÖN 37:49
NACKA SICKLAÖN 37:50
NACKA SICKLAÖN 37:61
NACKA SICKLAÖN 37:62
NACKA SICKLAÖN 37:63
NACKA SICKLAÖN 37:64
NACKA SICKLAÖN 37:71

NACKA SICKLAÖN 37:75
NACKA SICKLAÖN 37:78
NACKA SICKLAÖN 37:79
NACKA SICKLAÖN 37:84
NACKA SICKLAÖN 392:1
NACKA SICKLAÖN 76:1
NACKA SICKLAÖN 76:2
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:13
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:14
NACKA SICKLAÖN 78:1
NACKA SICKLAÖN 78:10
NACKA SICKLAÖN 78:2
NACKA SICKLAÖN 78:10
NACKA SICKLAÖN 78:6
NACKA SICKLAÖN 78:3
NACKA SICKLAÖN 78:4
NACKA SICKLAÖN 82:1
NACKA SICKLAÖN 83:22
NACKA SICKLAÖN 83:32
NACKA SICKLAÖN 83:33
NACKA SICKLAÖN 83:33
NACKA SICKLAÖN 83:39
NACKA SICKLAÖN 83:45
NACKA SICKLAÖN 83:33
NACKA SICKLAÖN 83:47
NACKA SICKLAÖN 83:48
NACKA SICKLAÖN 83:49
NACKA SICKLAÖN 83:51
NACKA SICKLAÖN 83:52
NACKA SICKLAÖN 83:53
NACKA SICKLAÖN 83:41
NACKA SICKLAÖN 83:43
NACKA SICKLAÖN 83:44
NACKA SICKLAÖN 83:46
NACKA SICKLAÖN 83:50
NACKA SICKLAÖN 84:6
STOCKHOLM BUKTEN 1
STOCKHOLM BUKTEN 1
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 3
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 4
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 5
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 6
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 7
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 8
STOCKHOLM BÖLJAN 1
STOCKHOLM BÖLJAN 2
STOCKHOLM BÖLJAN 3
STOCKHOLM BÖLJAN 4
STOCKHOLM FORSEN 1
STOCKHOLM FORSEN 2

STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 3
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 4
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 5
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 6
STOCKHOLM INNANHAVET 1
STOCKHOLM INNANHAVET 2
STOCKHOLM KAJUTAN 1
STOCKHOLM KAJUTAN 2
STOCKHOLM LAGUNEN 1
STOCKHOLM LUGNVATTNET 1
STOCKHOLM RUFFEN 1
STOCKHOLM SJÖN 1
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 2
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 3
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 4
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 1
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 2
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:3
STOCKHOLM SÖDRA HAMMARBYHAMNEN 1:37
STOCKHOLM VIKEN 1
STOCKHOLM VÅGBRYTAREN 1
STOCKHOLM VÅGDALEN 1
STOCKHOLM VÅGDALEN 3
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 1
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 2
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 3"
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 3
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 4
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 5
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 6
STOCKHOLM FORSEN 2
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 7
STOCKHOLM BÅTKLUBBEN 8
STOCKHOLM DANVIKSKLIPPAN 1
STOCKHOLM BÖLJAN 1
STOCKHOLM BÖLJAN 2
STOCKHOLM BÖLJAN 3, 4
STOCKHOLM DANVIKSKLIPPAN 2
STOCKHOLM HOVINGSBERG 3
STOCKHOLM DANVIKSKLIPPAN 3
STOCKHOLM FJÄRDEN 1
STOCKHOLM FLADEN 1
STOCKHOLM MAREN 1
STOCKHOLM FRILUFTSTEATERN 1
STOCKHOLM FRILUFTSTEATERN 3
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 3
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 5
STOCKHOLM HAMMARBYVERKEN 6
STOCKHOLM HOVINGSBERG 1
STOCKHOLM HOVINGSBERG 2

STOCKHOLM HOVINGSBERG 4
STOCKHOLM INNANHAVET 1
STOCKHOLM INNANHAVET 2
STOCKHOLM KAJUTAN 1
STOCKHOLM KAJUTAN 2
STOCKHOLM LUGNVATTNET 1
STOCKHOLM RUFFEN 1
STOCKHOLM SJÖN 1
VÅGSKVALPET 1
HAMMARBYVERKEN 4
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 3
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 4
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 2
STOCKHOLM VÅGDALEN 1
STOCKHOLM VATTENBRYNET 1
STOCKHOLM VIKEN 1
STOCKHOLM VÅGDALEN 2
STOCKHOLM VÅGSKVALPET 4
NACKA SICKLAÖN 80:1
NACKA SICKLAÖN 83:35
STOCKHOLM SVALLVÅGEN 1
STOCKHOLM FORSEN 1
STOCKHOLM SKÄRGÅRDSBÅTEN 2
NACKA SICKLAÖN 37:40
NACKA SICKLAÖN 353:1
NACKA SICKLAÖN 353:10
NACKA SICKLAÖN 353:17
NACKA SICKLAÖN 353:2
NACKA SICKLAÖN 353:27
NACKA SICKLAÖN 353:28
NACKA SICKLAÖN 353:3
NACKA SICKLAÖN 353:35
NACKA SICKLAÖN 353:36
NACKA SICKLAÖN 353:37
NACKA SICKLAÖN 353:44
NACKA SICKLAÖN 353:45
NACKA SICKLAÖN 353:9
NACKA SICKLAÖN 37:12
NACKA SICKLAÖN 37:13
NACKA SICKLAÖN 37:5
NACKA SICKLAÖN 37:52
NACKA SICKLAÖN 37:53
NACKA SICKLAÖN 37:54
NACKA SICKLAÖN 37:55
NACKA SICKLAÖN 37:56
NACKA SICKLAÖN 37:57

NACKA SICKLAÖN 37:6
NACKA SICKLAÖN 37:69
NACKA SICKLAÖN 37:72
NACKA SICKLAÖN 37:74
NACKA SICKLAÖN 37:8
NACKA SICKLAÖN 37:9
NACKA SICKLAÖN 83:35
NACKA SICKLAÖN 37:51
NACKA SICKLAÖN 37:66
NACKA SICKLAÖN 37:46
NACKA SICKLAÖN 37:42
NACKA SICKLAÖN GA:100
NACKA SICKLAÖN GA:101
NACKA SICKLAÖN GA:112
NACKA SICKLAÖN GA:161
NACKA SICKLAÖN GA:162
NACKA SICKLAÖN GA:163
NACKA SICKLAÖN GA:4
NACKA SICKLAÖN GA:59
NACKA SICKLAÖN GA:60
NACKA SICKLAÖN GA:62
NACKA SICKLAÖN GA:63
NACKA SICKLAÖN GA:66
NACKA SICKLAÖN GA:91
NACKA SICKLAÖN GA:92
NACKA SICKLAÖN GA:95
NACKA SICKLAÖN GA:98
NACKA SICKLAÖN GA:99

Protokoll

Plats	Henriksdals avloppsreningsverk		
Datum	2024-03-06	Tid	11:00-12:00
			14:00-15:00
Närvarande	Malva Ahlkrona	MA	Länsstyrelsen Stockholm
	Sabine Näslund	SN	Länsstyrelsen Stockholm
	Berfin Kassibrahim	BK	Länsstyrelsen Stockholm
	Markus Millegård	MM	Stockholms stad
	Maria Nuder	MN	Nacka kommun
	Monika Hallberg	MH	Stockholm Vatten
	Albert Storby	AS	Stockholm Vatten
	Anna Lundberg	AL	Stockholm Vatten
	Linda Flodmark	LF	Stockholm Vatten
	Elin Larsson	ELa	Stockholm Vatten
	Johanna Ansker	JA	Stockholm Vatten
	Mårten Tagaeus	MT	Magnusson Law
	Sasha Andersson	SA	Magnusson Law
	Hanna Eriksson	HE	Sweco Sverige AB
	Eva Lindahl	ELi	Sweco Sverige AB
	Mattias von Brömssen	MB	Sweco Sverige AB
	David Ström	DS	Sweco Sverige AB
Kopia till			

Samrådsmöte - Henriksdalsanläggningen

Del 1 - Genomgång av anläggningen, kl. 11:00-12:00

1 Introduktion och syfte

Presentationsrunda av alla deltagare.

MA frågar om det går att se platsen där rötkastrarna ska byggas under rundturen av Henriksdalsanläggningen.

AS och MH svarar att rundturen var planerad att visa anläggningen under mark, och inte ovan mark, då det är mest relevant och det är en begränsad tid för rundvandringen för att hinna med återsamlingen efteråt. Om det finns tid över kan det tas med. I presentationen finns annars flera bilder från platsen.

1.1 Ärendet

AS presenterar ärendet för gällande samråd.

1.2 Anläggningen och historik

MH berättar om SVOA:s organisation och Henriksdalsanläggningen, dess delar och historik.

AS går igenom processbeskrivning för Henriksdalsanläggningen.

2 Samrådsunderlaget

ELi presenterar samrådsunderlaget.

2.1 Miljöbalken kap. 9

ELi presenterar den miljöfarliga verksamheten.

2.2 Miljöbalken kap. 11

ELi presenterar vattenverksamheten.

2.3 Riksintressen

ELi: Det finns flera riksintressen inom utredningsområdet, befintliga och framtida vägar och ett riksintresse för kulturmiljövård.

2.4 Vattenförekomst

ELi: Strömmen som är en vattenförekomst finns i närheten av anläggningen.

2.5 Naturmiljö

ELi: Inom utredningsområdet finns ett naturreservat söderut, flera skyddsvärda trädmiljöer för ekar samt skyddsvärda träd. Projektets bedömning är att det inte blir någon påverkan på skyddsvärda träd.

2.6 Kulturmiljö

ELi: Fornlämning på berget, borgen (*reds. anm. L2016:7986*) bedöms inte som grundvattenberoende. Ingen antikvarisk bedömning har gjorts för lämningen.

ELi: Det finns en mur (*reds. anm. L2016:7345*) och gårdstomt (*reds. anm. L2016:7122*) där ingen antikvarisk bedömning har gjorts.

ELi: Det finns fartyglämningar vid Svindersviken, men de är inte grundvattenberoende.

2.7 Markföroreningar

ELi: Det finns några gamla markföroreningar inom utredningsområdet. Vid Svindersviken finns en röd prick som baseras på att det är en fritidsbåthamn, med båtbottnfärger. (*reds. anm. klassificering "Mycket hög risk"*) Det finns även en röd prick västerut som är från en gammal industri där det nu är ett bostadsområde. En gul prick (*reds. anm. klassificering "Måttlig risk"*) vid Värmdövägen är från en tidigare skrothandel.

ELi: Projektet ser inte att grundvattenbortledningen har orsakat eller kommer att orsaka föroreningsspridning av betydande art.

3 Samrådsunderlaget grundvatten

3.1 Grundvatten

MB anger agendan för presentationen om grundvatten.

1. Geologiska förhållanden, förutsättningar
2. Henriksdals avloppsreningsanläggning, förutsättningar
3. Grundvattenbortledning från anläggningen
4. Pågående utredningsarbeten

3.2 Geologiska- och hydrogeologiska förhållanden

MB: Berggrunden består främst av gnejsig granit. Anläggningen är insprängd i en större bergplint (Henriksdalsberget). Man har lagt anläggningen i detta läge i berget av goda orsaker. Närmast anläggningen finns två zoner, en svacka norr om anläggningen och en svacka söder om.

MB: Topografin i området gör att vi kan avgränsa påverkan även konceptuellt. Anläggningen kommer dra på sig grundvatten från området som omfattar bergplinten och närmsta omgivningen. Av den anledningen bedömer vi, i dagsläget, inte att påverkansområdet blir så stort.

MB: Kvartära avlagringar – i randzoner runt uppstickande berg förekommer generellt morän som även underlagrar lerområdena. Överst finns oftast fyllning, den översta leran är torrskorpekaraktär vilket innebär att den inte är vattenmättad. I det översta delarna av jorden påträffas även fyllnadsjord. Under lerjordarna återfinns oftast morän.

MB: Området berggrund är typiskt för Stockholmsgeologin. De första metrarna under markytan är mer uppspruckna och därmed mer vattenförande.

MB: Jorddjupen är relativt stora, exempelvis i nordöst men även söder om anläggningen.

MB: Grundvattennivåer har kontrollerats kring Henriksdalsberget med huvudsakligt fokus på grundvattentrycknivån i moränen som underlagrar leran i området. I somliga områden närmst Henriksdalsberget ligger nivån i underkant på leran. Det finns indikationer på att grundvattennivåer vid Sickla, söder om anläggningen, har likvärdiga nivåer och samvarierar med sjön.

MB: Förekommande jordlager av området kan indelas i två magasin. Grundvatten i övre jordlagren (fyllning och ev. lokalt förekommande friktionsjord), och i morän som går i dagen i anslutning till berget (randzon) där stor grundvattenbildning sker och grundvatten i friktionsjord under leran (undre magasin). Bara i de områden vi har större jorddjup kan man prata om separata magasin (övre resp. undre). Generellt i dessa miljöer är övre magasinet inte helt fyllt året runt.

MB: Den naturliga grundvattenbildningen är mycket påverkad och störd av framför allt hårdgjord mark, detta är en förutsättning för utredningen.

MB presenterar utredningsområdet där grundvattenförhållandena kommer att utredas, detta område avgränsar även samrådskretsen.

MB: Det finns idag ett 50-tal grundvattenrör runt anläggningen främst i friktionsjorden som underlagrar leran där det finns ett intresse av att känna till grundvattennivåer.

3.3 Henriksdals ARV

MB: Med Henriksdalsanläggningen menar vi de bergrum och tillhörande tunnlar som utgör själva avloppsreningsverket. I den kommande ansökan ingår således Henriksdalsanläggningen, men inte inkommande eller utgående tunnlar även om de kumulativa effekterna kommer studeras genom att de, och andra tunnlar inom utredningsområdet, läggs in i den grundvattenmodell som upprättas.

MA: Kan vi ställa frågor nu eller senare?

AS: Om det är kortare frågor går det bra under presentationens gång, annars kan vi spara det till återsamlingen efter rundvandringen.

MB: Henriksdalsberget är en stor och platt bergsanläggning i flera plan. Det finns ingen gemensam lågpunkt i anläggningen. Anläggningen har byggts ut etappvis från 1930-talet. Idag blandas spolvatten, kondensvatten och grundvatten i olika länsplumpgropar som sedan pumpar vattnet till olika bassänger. Där dropp från taket uppstått har droppskål monterats och vattnet därifrån leds via golvrännor eller direkt till bassänger. Ibland droppar det rakt ned i bassängerna. En del bergväggar är fuktiga, men det är svårt att avgöra om det är pga. inträngande av grundvatten eller kondens från ventilationsluften eller avdunstning från de mängder avloppsvatten som går genom anläggningen.

Det finns drygt 20 länsplumpar i Henriksdalsberget, en inventering av dessa har genomförts för att försöka identifiera vilken typ av vatten som pumpas från länsplumpgropen samt möjligheten att mäta detta vatten. I princip samtliga är det blandvatten i dem. Det går mao. inte att särskilja om det är grundvatten, spolvatten, takdropp, kondensvatten från blåsmaskiner, dräneringsvatten av okänd härkomst, tex. överläckning mellan bergrum, produktionsvatten. Vidare sker inläckage till vattenfyllda delar av anläggningen. Sex av länsplumparna går dessutom inte att nå av olika anledningar, såsom röd zon, arbetsmiljöproblem med ammoniakgaser m.m. Alltså, det går inte att fastställa vart vattnet i länsplumparna härrör samt till vilken fördelning. Med alla bergrum, tunnlar och driftutrymmen finns dessutom hydraulisk kontakt mellan visa delar, vilket hämmar särskiljning av olika typer av vatten. Att tömma anläggningen och stoppa verksamheten vid Henriksdals ARV är inte görbart. Vi ser därför inte att mätningar av flöden i de länsplumpar som är tillgängliga skulle ge oss en representativ flödesmätning av inläckaget, mätosäkerheten blir större än beräkning utifrån känd och antagen bergkvalitet.

MB presenterar den befintliga anläggningen som kommer att ingå i ansökan.

3.4 Grundvattenbortledning

MB: Inläckage styrs i huvudsak av bergets hydrauliska konduktivitet, men även djup ökar inflödet pga. ökat grundvattentryck. Bergets täthet har stor betydelse för inläckaget. Det är en utmaning att utreda då man inte kan mäta inläckaget. Vi har dock god kunskap från andra bergbyggen i Stockholm och det finns en stor mängd data och erfarenheter från andra tunnelprojekt.

MB: Avseende påverkan och effekt – vi behöver skilja på grundvattennivå och grundvattentryck. Grundvattenflödet sker vinkelrätt mot de isolinjer som representerar grundvattentrycket i berggrunden och vi kan erhålla vattenfyllda sprickor ovan bergrummen med inläckage till desamma. Vidare kan inströmning

ske till vattenfyllda berggrum då grundvattentrycket är större i den omgivande bergmassan.

MB: Avseende RK8 och RK9 – det är relativt stora berguttag, men effekt och påverkan från grundvattenbortledning bedöms som beskedliga, inga grundvattenberoende objekt kan komma till skada. Huvudsakligen pga. deras låge topografiskt i förhållande till omgivningen och övriga berggrum.

3.5 Hydrogeologiska utredningsarbetet

MB: Utredning pågår med att bedöma påverkan från grundvattenbortledningen. Har pågående mätningar från projektet samt från Nya Östbergatunneln (NÖT:en). Man började mäta 2020 för NÖT:en.

MB: Vi avser upprätta en ny grundvattenmodell som baseras på tidigare utredningar. Vi lägger in hela anläggningen och andra dränerande anläggningar i modellen. Syftet med modelleringen är att med tillräcklig precision beskriva grundvattentryck, resultatet kan användas för att beskriva effekter på omgivningen. Det finns inga skyddsobjekt i berget.

MA: Kommer osäkerheterna kommuniceras i ansökan?

MB: Återkommer mer till det senare i presentationen. Det kommer behöva göras en scenarioanalys. Det kommer även göras en osäkerhetsanalys. Vi håller oss till erfarenhetsvärden, har nästan inga skyddsobjekt.

MA: Det är en pedagogisk utmaning att kommunicera osäkerheter.

MB: Vi kommer bara beskriva påverkan på grundvattensituation i den grad det behövs för effekt- och konsekvensbedömning till MKB:n, men det kommer bli en viss osäkerhet i resultaten, ett intervall. Det finns en skaleffekt i det här, i och med att det är ett heterogent media. I direkt anslutning till anläggningen kan påverkan skilja sig stort om det specifika grundvattenbrunnen har god eller dålig hydraulisk kontakt med berggrummet. Ju längre ifrån anläggningen man kommer desto mindre blir skillnaderna avseende påverkan på nivåer då enskilda sprickor får mindre och mindre betydelse, då sprickorna har kontakt med varandra. På så vis minskar osäkerheten i påverkansbedömningen med avståndet från anläggningen. På motsvarande vis minskar osäkerheten i påverkan på de lösa jordlagren då de i mycket högre utsträckning är ett homogent media. Grundvattenbildning i randzoner utjämnar grundvattennivån i nedströms liggande jordmagasin.

MT: Vi kommer i ansökan utförligt beskriva vilken beräkningsmetod som har använts. Vi kommer även motivera varför metoden valdes och omnämna dess styrkor och svagheter.

MA: Finns det behov av skyddsinfiltration?

MB: Vi ser inget behov av skyddsinfiltration i dagsläget, vi gör samma bedömning som NÖT:en.

MA: Ställer frågan för att det är en tillståndspliktig verksamhet som i så fall behöver ingå.

MB: Vi tar med oss det.

MB: Bortledningspunkten är där vi avleder det renade avloppsvattnet, kommer att definiera det senare.

MN: Delar ni annat material med NÖT:en än kontrollprogram?

MB och DS: Ja, vi använder det underlaget som finns.

Del 2 – Återsamling och frågor, kl. 14:00-15:00

4 Återsamling

MA: Vad är er bedömning om betydande miljöpåverkan?

AS: Vi bedömer att det är betydande miljöpåverkan.

MT: Vi tar på oss att det är betydande miljöpåverkan. Vi tar på oss det frivilligt för att inte förlora tid.

MA: Samrådsrets med myndigheter, har ni några?

ELi presenterar samrådsretsen (*red. anm.* se presentationen).

MN: Ändra namn av Nacka kommun från miljöenheten till miljötillsynsenheten.

ELi: Vi ändrar det.

BK: Lägg till Räddningstjänsten i samrådsretsen.

ELi: Vi lägger till Räddningstjänsten.

MT: Ni kan kolla igenom samrådsretsen i lugn och ro, så kan ni återkomma med synpunkter senare.

MA: Skicka länsstyrelsen minnesanteckningar och presentationen inom tre veckor. Länsstyrelsen skickar sedan medskick till MKB, inte bedömning om betydande miljöpåverkan.

SN: Angående fastighetsägare, även verksamheter som kan påverkas bör ingå i samrådsretsen.

AS: Det blir svårt för SVOA att hitta vilka som finns.

ELi: Det brukar vara fastighetsägaren som ansvarar att meddela verksamheter inom fastigheten.

MA: Om SVOA vet med sig att det finns verksamhet kan man ta med dem i alla fall.

ELi: Vi har med dem som har ledningsrätt.

MM: Går det att få fram taxerade ägare?

ELi: Det brukar vara fastighetsägare och inte nyttjanderättshavare.

MA: Återkommer om det behövs fler än fastighetsägare i samrådsutskick.

MT: Det kan anges i brevutskicket att fastighetsägare har ansvar att underrätta hyresgäster med mera.

HE: Det är så vi brukar skriva i brevutskicket och tänkte göra.

ELi: Vi kommer även att annonsera samrådet i tidningar.

MT: Det är i vårt intresse att få med så många som möjligt i samrådet.

MA: Angående fysisk avgränsning. För en anläggning där det leds bort grundvatten är det viktigt att beskriva avgränsning mot anläggningar som det

inte söks tillstånd för. Den fysiska avgränsning och om det finns tillstånd för de anläggningar som det inte söks tillstånd för.

MT: SVOA tänker göra det i två steg. Börjar med själva Henriksdalsanläggningen, när det gäller tunnlar utanför anläggningen kommer vi att inventera och se vad det finns tillstånd för och inte tillstånd för och ansöka om dessa i ett senare skede om det finns behov av det. Sedan är det lättare att räkna på inläckage i en tunnel och det är lite olika processer så det är därför vi har valt att separera dessa.

MA: Viktigt att ni beskriver det. Det är ett medskick.

MA: Om det behövs skyddsinfiltration är det bra att ta med det i ansökan för att inte behöva komplettera tillståndprocessen vilket kan ta onödig tid.

MA: Avseende naturmiljö, förutom skyddsvärda trädmiljöer, bör det beskrivas om det finns andra arter som kan påverkas, ex. fåglar, och om det finns andra naturvärden. Det blir en fysisk påverkan ovan jord vid rötkamrarna. Bör finnas med i beskrivningen.

MA: Avseende kulturmiljön, rötkamrarna tar i anspråk en markyta, finns en fornlämning där men ingen antikvarisk bedömning är gjord. Har inte med något särskilt medskick för kulturmiljön. Ta med hur ni förhåller er till området så att det inte glöms bort.

MA: Beskriv om det finns sekretess.

MA: Risken för föroreningsspridning är viktig.

BK: Ange tydligt vad som redan är beskrivet i befintligt tillstånd, vad som regleras där, och vad som är nytt och tillkommande. Ex. rötningen och gasproduktionen är reglerat.

BK: De två nya rötkamrarna var inte med i föregående prövning, men behandling av slam och rötning är reglerat, som jag förstår kommer det inte att utökas. I befintligt tillstånd finns villkor för luft, bygg- och driftskede omfattas av nuvarande tillstånd. Vad som kan vara bra att fundera över är masshanteringen, dels provtagning av massor som schaktas, och om man kan använda sig av material på plats är det jättebra. Får se föroreningskrav, kan vara anmälningspliktigt till tillsynsmyndigheten.

MT: Gällande gränsdragning för rötkammare 8 och 9, om vi ser att rötkammare 8 och 9 kommer att bedrivas annorlunda kommer det beskrivas. Annars är det bara den fysiska utbredningen som är annorlunda än befintligt tillstånd. I övrigt ska villkoren som finns gälla för RK8 och RK9. Vi kommer att beskriva det tydligt.

MN: Hur är det med sulfid?

ELa: Vi har ett kontrollprogram för det.

HE: Vi har kontakt med SFA-projektet och ser om deras metodik är applicerbar här.

MN: Vem gör den bedömningen?

MB: Vi gör den bedömningen.

MT: Vi tar med det till MKB:n.

MN: Det såg väldigt rött ut på bilden vid RK8 och RK9 (*red. anm.* foton från platsen i presentationen).

LF: Det är fältspat.

MN: Okej. För NÖT:en finns det en handlingsplan för sulfid.

ELa: SVOA har kollat halterna av sulfid vid de förberedande arbetena för RK8 och RK9.

SN: Angående den hydrogeologiska bedömningen, kolla gärna i arkiv och beskriv, om det finns inläckagemätningar från tider då man byggde om verket, om man mätte något då. Det bör beskrivas ordentligt vilka värden som ingår i bedömningen, ex. värden från NÖT:en.

MA: De stora schakten som finns i anläggningen, om man vet att det bara är grundvatten som läcker in på ett ställe kan man kolla där, vilket grundvattentryck man har.

MB: Det är svårt, vi vet att vi har ett tryck, men vi vet inte om det bara är grundvatten som läcker in eller annat typ av vatten.

BK: Nya utsläppspunkter (*red. anm.* beskrivs i samrådsunderlaget), vilka är dessa?

AS: Utsläpp av gas, det är från rötkamrarna där det finns säkerhetsventiler. Det tillkommer några punkter med de nya rötkamrarna, man får dock en större redundans och säkerhet och troligtvis mindre utsläpp.

BK: Beskriv utsläppspunkterna mer noggrant.

MA: Ingår bullret för att bygga rötkamrarna i det befintliga tillståndet?

AS: Villkoren ska vara samma.

ELa: SVOA har gjort bullermätningar och sökt bygglov för bullerskydd för byggbuller för rötkamrarna.

MM: Stämmer det att RK8 behöver byggas under SFA tiden innan man stänger av Bromma (*red. anm.* Bromma reningsverk)? Men RK9 kan komma att byggas efter det? Byggbuller ska gälla för båda byggtiderna.

BK: Det tillståndet gällde tio år för byggfasen.

AS: Ja.

MA: Ni behöver tänka på vilken arbetstid det är för vattenverksamheten.

AS: Vi får ta det i beaktning.

MT: Bra synpunkt som vi tar med oss.

MN: Vad blir det för byggbuller i byggskedet?

HE: Det finns beskrivet i samrådsunderlaget, riktvärde för byggbuller utomhus bedöms överskridas utan skyddsåtgärder.

MM: Ni bör läsa Mässtunnelns villkor, skrivningarna har blivit lite tydligare med tiden. SFA är lite luddigt formulerat. Angående tid för när arbeten för vattenverksamheten ska utföras - om vi tycker att ni behöver ansöka om förlängning kan ni få in det i samma ansökan.

AS: Det vore bra att ha dem separata, förhoppningsvis behövs det inte ansökas.

MN: Hantering av klagomål, är det till kundtjänst?

AS: Bäst att gå via kundservice, mail eller telefon.

MA: Hur är det med påverkan på energibrunnar? Kommer ni i så fall ta ersättning redan i ansökan? Ni behöver inte svara på detta just nu, utan det är ett medskick.

MB: Tror att det är en liten fråga, men vi kommer att kolla på det. Det är även en tidsfråga när brunnen är byggd relaterat till när anläggningen är byggd.

Johanna presenterar sig.

ELi presenterar avgränsningen av MKB.

MA: I och med att vi inte tar ett beslut om betydande miljöpåverkan lämnar vi inga synpunkter på det. Riksintresse kan lyftas, de är viktiga. De har värden man inte vill påverka.

MT: Vi kommer att bedöma påverkan på riksintressena.

MM: Önskar ni skriftliga synpunkter?

ELi: Vi kommer snart att gå ut på samråd med allmänheten, Stockholms stad kommer att ingå i samrådskretsen så ni kan skicka in synpunkter där om ni vill.

MA: Är Eva fortfarande kontaktperson?

MB: Ja, vi meddelar när kontaktperson byts.

ELi: Linda Strajnar är mottagare av samrådssynpunkter, hennes kontaktuppgifter kommer att stå i utskicket.

Sekreterare

Godkänd av

Hanna Eriksson

Eva Lindahl

Bilaga

Den powerpoint-presentation som återfinns i bilaga till detta protokoll presenterades under mötet, varvid samtlig information däri genomgicks.

Stockholm Vatten och Avfall AB
c / o Linda Strajnar
Linda.Strajnar@sweco.se

Meddelande inom ramen för samråd enligt 6 kap. miljöbalken angående rötkammare med mera vid Henriksdals avloppsreningsverk, Stockholms och Nacka kommuner

Länsstyrelsen konstaterar att den planerade verksamheten på fastigheterna Reningsverket 1, Södra Hammarbyhamnen 1:37, Nacka Sicklaön 37:11 i Nacka och Stockholms kommuner, enligt er bedömning kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Ni omfattas därmed av kraven på att göra en specifik miljöbedömning.

Beskrivning av ärendet

Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) avser att söka tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken (MB) för grundvattenbortledning från befintlig bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningens avloppsreningsverk samt samt två tillkommande rötkammare, benämnda 8 och 9 med tillhörande processtunnlar, evakueringsschakt och tunnel samt arbetstunnel som planeras byggas vid avloppsreningsverket. Vidare planerar SVOA att söka ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB för de tillkommande rötkamrarna. De tillkommande rötkammarna innebär ej utökning av nuvarande tillstånd som reglerar mottagning och rötning av externt organiskt material vid reningsverket om maximalt 100 000 ton / år, varav upp till 100 000 ton / år avfall.

I samrådsunderlaget anges bland annat att den befintliga bergrumsanläggningen börjades byggas på 1930-talet och därefter har byggts ut i flera omgångar. Idag behandlas en stor del av Stockholms avloppsvatten i denna bergrumsanläggning.

Anläggningen är inrymd i en bergplint. Till anläggningen läcker grundvatten in och blandas med avloppsvatten och kondensvatten.

Bromma avloppsreningsverk ska stängas och avloppsvattnet istället renas vid Henriksdal. För att ha tillräcklig kapacitet för detta vill SVOA bygga rötkammare 8. Planerad rötkammare 9 behövs för redundanskapacitet för underhåll men SVOA anger att denna kan byggas efter att Bromma avloppsreningsverk tagits ur drift.

SVOA planerar att bygga rötkammare 8 och 9 genom att spränga ut berg och placera större delarna av rötkamrarna nedsänkta i berget. Cirka 35 000 m³ bergmassor förväntas uppstå. Massorna planeras att användas inom projektet eller transporteras till godkänd mottagningsanläggning.

Rötgasen från planerad rötkammare 8 och 9 ska anslutas till befintligt gassystem.

I närheten av bergrumsanläggningen och de planerade rötkamrarna finns bland annat Värmdövägen, del av Södra länken samt område för framtida östlig förbindelse vilka alla är riksintressen för kommunikation. Dessutom finns andra vägar, bostäder, ett antal brunnar och andra typer av anläggningar. Det finns naturvärden såsom skyddsvärda trädmiljöer och ekar i närområdet. Fornlämningar förekommer. Det finns också kända föroreningar i mark. Det finns bostäder och förskolor nära Henriksdalsanläggningen och de planerade rötkamrarna och även bostäder ovanpå Henriksdalsanläggningens bergplint.

Avgränsningssamråd har genomförts med Länsstyrelsen samt Nacka och Stockholms kommuner. Samrådsunderlag inkom till Länsstyrelsen den 15 februari 2024. Samrådsmöte med platsbesök hölls den 6 mars 2024. Vid samrådsmötet medverkade Nacka kommun, Stockholms stad och Länsstyrelsen.

Fortsatt avgränsningssamråd

En verksamhet som antas medföra en betydande miljöpåverkan omfattas av kraven på att göra en specifik miljöbedömning enligt 6 kap. 28 § miljöbalken.

Inom ramen för den specifika miljöbedömningen ska ett avgränsningssamråd även genomföras med:

- De enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Avgränsningen av denna grupp beror på vilken miljöpåverkan verksamheten kan medföra. De som ingår i denna grupp behöver, i god tid innan synpunkter behöver lämnas, få samrådsunderlag skickat till sig. I gruppen enskilda kan till exempel ingå fastighetsägare, hyresgäster, institutioner och andra verksamhetsutövare.
- Allmänheten inom ett större område runt verksamheten.
- Organisationer och intresseföreningar.
- Kommun (kommunstyrelsen) för Nacka och Stockholms kommuner.
- Statliga myndigheter som kan beröras.

SVOA har vid samrådsmötet den 6 mars presenterat ett förslag på samrådsrets. Länsstyrelsen har följande kommentarer: Avseende samråd med enskilda skulle vi vilja uppmana till att vara generös med samrådet. Det kan vara en fördel att annonsera med till exempel portanslag eller brev till boende på adresser som berörs. De statliga myndigheter som enligt Länsstyrelsens bedömning bör ingå i samrådsretsen i första hand är Naturvårdsverket, MSB, SGU och Trafikverket. Det står SVOA fritt att samråda med ytterligare statliga myndigheter. I övrigt ser Länsstyrelsen positivt på SVOAs förslag till samrådsrets.

Innehåll i miljökonsekvensbeskrivningen

Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla de uppgifter samt ha den omfattning och detaljeringsgrad som framgår av 6 kap. 35-37 §§ miljöbalken vilka preciseras i 16-19 §§ miljöbedömningsförfordningen (2017:966).

Länsstyrelsen bedömer utifrån vad som framkommit under samrådet att följande aspekter är särskilt viktiga att behandla i miljökonsekvensbeskrivningen

- Påverkan på riksintresse för kommunikation Värmdövägen
- Påverkan på enskilda brunnar inklusive energibrunnar
- Skyddsåtgärder i form av infiltration
- Risker för föroreningsspridning

- Fornlämningar
- Buller
- Hantering av avfall under byggskedet (masshantering)
- Utsläppspunkt för gas

Övrigt

För det fall att någon del av ansökningshandlingarna omfattas av sekretess, uppmanar vi er att hantera det så att ansökan och MKB-processen ändå är så transparanta som möjligt.

Länsstyrelsen uppmanar er att söka tillstånd till infiltration som skyddsåtgärd, så att tillstånd finns för det fall att behov av infiltration skulle uppstå.

Länsstyrelsen vill ge rådet att ansökan bör var tydlig avseende:

- Fysisk avgränsning mot andra anläggningar där grundvatten bortleds
- Vad som ingår i befintliga tillstånd enligt miljöbalken och hur dessa befintliga tillstånd förhåller sig till nu aktuell ansökan

Tillämpliga bestämmelser

6 kap. 28 § miljöbalken (1998:808).

Information

Enligt 15 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska miljökonsekvensbeskrivningen tas fram med den sakkunskap som krävs i fråga om verksamhetens eller åtgärdens särskilda förutsättningar och förväntade miljöeffekter.

Om den planerade verksamheten eller åtgärden förändras i större omfattning under samrådsprocessen eller om det dröjer lång tid innan ansökningshandlingar inkommer kan det krävas ett nytt samråd.

Oberoende av att samråd har ägt rum med Länsstyrelsen om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll, kan prövningsmyndigheten begära kompletteringar om den anser att beskrivningen inte uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

De som medverkat i beslutet

Beslut om att detta meddelande avslutar samrådsärendet hos Länsstyrelsen har fattats och godkänts av enhetschef Svante Ernberg med miljöhandläggare Malva Ahlkrona som föredragande. I den slutliga handläggningen har även miljöhandläggare Berfin Kassibrahim medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Medverkande vid samrådsmötet

Sweco Sverige AB

Att: Linda Strajnar

Skickas endast per e-post:

linda.strajnar@sweco.se

Stockholm den 19 april 2024

Samrådsyttrande

avseende Henriksdals reningsverk – bortledning av grundvatten och nya rötkammare

I egenskap av ombud för Balder Värmdövägen I Nacka AB och Nacka Port Fastighets AB och med stöd av bifogade behörighetshandlingar, [bilaga 1-2](#), får jag härmed yttra mig i rubricerat samråd.

1. Kort beskrivning av fastigheterna

Nacka Port Fastighets AB är lagfaren ägare till fastigheten Nacka Sicklaön 82:1 som idag inhyser handel och småindustri. Balder Värmdövägen I Nacka AB är lagfaren ägare till fastigheterna Nacka Sicklaön 363:2 och Nacka Sicklaön 363:3 där det idag bedrivs hotell-, kontor- och konferensverksamhet (Profilhotels) med garage. Samtliga fastigheter inhyser även parkerings- ytor ovan mark. Fastigheterna belastas med flertalet servitut avseende bl.a. vägtunnel, nya tunnelbanan till Nacka och avloppsledningar, samt ledningsrätt för underjordisk ledning, se utdrag ur fastighetsregistret, [bilaga 3-5](#). Södra länkens tunnlar går under området och här finns även markreservat för planerad Östlig förbindelse.

Området där fastigheterna är belägna, sydost om Henriksdals reningsverk invid Lugnets trafikplats/Värmdövägen/Värmdöleden, står inför en omfattande omdaning där detaljplane- förfarande pågår för alla tre fastigheterna. För Nacka Sicklaön 82:1 syftar planförslaget (Dnr KFKS 2018/443) till att skapa ett nytt levande stadskvarter "Nacka Port" med bostäder och handel kring den kulturhistoriska färgfabriken Klinten. För Nacka Sicklaön 363:2 och Nacka

Sicklaön 363:3 finns planförslaget Norra Nobelberget framtaget (Dnr KFKS 2017/957) som också möjliggör för nya bostäder och förskola med bevarande av hotellet och dess parkeringsgarage. Det utreds för närvarande om byggnationerna kommer att innebära tillståndspliktig vattenverksamhet.

2. Synpunkter på samrådsunderlaget

Det framgår av samrådsunderlaget att arbete pågår med att ta fram ett påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av befintlig och planerad bergrumsanläggning. Innan detta underlag är framtaget kan fastighetsägarna inte ta ställning till eventuell påverkan på grundvattennivåerna i området och i förlängningen sättningsrisken för planerade byggnader och anläggningar.

I nuläget bedömer fastighetsägarna att risk för påverkan på de aktuella fastigheterna primärt föreligger om det finns större deformations-/sprödhetszoner i berggrunden som har kontakt mellan Henriksdal och det område där de tre fastigheterna är belägna. I samrådsunderlaget beskrivs dessa zoner framför allt gå i nordost-sydvästlig riktning vilket i sådana fall skulle minska risken för en påverkan inom fastigheterna.

Av samrådsunderlaget framgår inte närmare vilka skyddsåtgärder som föreslås för vattenverksamheten, mer än att ett kontrollprogram har startats för att följa grundvattennivåerna runt bergrumsanläggningen och att eventuella kumulativa effekter kommer att hanteras inom ramen för kommande miljökonsekvensbeskrivning. Det är viktigt att kontrollprogrammen för parternas respektive planerade verksamheter samordnas, särskilt om verksamheterna tidsmässigt sammanfaller, till undvikande av oklarheter om orsakssamband för det fall att skador mot förmodan skulle uppkomma. Våra huvudmän emotser att Stockholm Vatten AB tar en direktkontakt för fortsatt dialog kring frågorna. Fastighetsägarna önskar också få tillgång till mätserier avseende grundvattennivåer och sättningsmätningar.

Kontaktperson för Balder Värmdövägen I Nacka AB och Nacka Port Fastighets AB är:
Annika Eriksson, fastighetsutvecklare, Fastighets AB Balder
e-post: annika.eriksson@balder.se
telefon: 08-50883707

Dag som ovan

Mikaela Hansel Holmgren
Advokat

Bilagor:

1-2 Fullmakter

3-5 Fastighetsregisterutdrag

Från: Charles Perring <charles.perring@gmail.com>
Skickat: den 19 april 2024 13:32
Till: Strajnar, Linda
Kopia: charles@henriksdalsshojden.se
Ämne: Re: Synpunkter: Samråd Henriksdals reningsverk - mål nr. M 3980-15

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Tack Linda för ditt svar,

Jag reagerar lite där du skriver: "Den befintliga grundvattenbortledningen medför inte något buller". Det finns såklart små delar av projektet som medför ingen påverkan.

Dock pågår något borming- och sprängningsarbete just nu som gör det svårt att sova vissa nätter fram till kl.22 och omöjligt att sova under dagen för de som jobbar nätter. Liknande arbetet har pågått on-and-off sedan 2014.
Min nyinflyttade granne har lämnat berget efter endast 9månader på grund av att bullren från SVOA:s bormingar påverkade hans sömn och hälsa ohållbart negativt.

Inte senare än igår 18/4 sprängdes något in i berget kl.21:56 som gjorde att hela byggnaden skakades. Några dagar tidigare väcktes även barnen på grund av sprängningen.

De kumulativa effekter på långt sikt brukar SVOA försöka dölja i sina underlag till mark- och miljödomstolen för att få sina tillstånd beviljade.

Vissa högre störningsvärden kan anses acceptabla för begränsade perioder.
Dock bör man inte bryta ned ett 15 års projekt i 100 konsekutiva "begränsade perioder" för att lura sig till ett kontinuerligt undantagstillstånd.

Jag är medveten om att du är SWECO och att SVOA är egentligen en samling av individer som nog alla försöker göra sitt bästa, men snälla, ta hänsyn till oss boende och sluta begära tillstånd till att borra och spränga till kl.22 även på helger med orealistiskt optimistiska störningsberäkningar.

Trevlig helg,

/ Charles

Charles Perring
charles.perring@gmail.com
+46702827423

On 19 Apr 2024, at 09:36, Strajnar, Linda <linda.strajnar@sweco.se> wrote:

Hej,

Vi tackar för den kompletterande informationen och kommer att ta det med oss i det kommande arbetet.

SVOA planerar att efterfölja Naturvårdsverkets riktvärden för buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Åtgärder för att dämpa bullernivåer ska användas om riktvärdena överskrids. Det planeras för en bullerskärm i den riktningen bullret sprider sig. Det är enbart bergarbetena med de två nya rötkamrarna och tillhörande tunnlar som utgör bullrande arbeten. Den befintliga grundvattenbortledningen medför inte något buller. Hänsyn kommer att tas till kumulativa effekter från bullrande arbeten. Detta kommer hanteras vidare i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n).

SVOA söker ändringstillstånd enligt 9 kap. för miljöfarlig verksamhet där bolaget yrkar ändring av det befintliga allmänna villkoret för verksamheten, villkor 1 i befintligt tillstånd. Huvudsakligen består ändringen av utökning av antalet rötkammare för hantering av samma mängd externt organiskt material som framgår av befintligt tillstånd. Det kommer att innebära en stabilare process med minskade processrisker. Slammet kommer att köras bort via transporttunnel och direkt ut på Värmdöleden.

Vänligen,
Linda Strajnar
Sweco Sverige AB | Stockholm
<image001.png>

[För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs här.](#)

Från: Strajnar, Linda
Skickat: den 8 april 2024 12:45
Till: Charles Perring <charles.perring@gmail.com>
Kopia: charles@henriksdalsshojden.se
Ämne: Sv: Synpunkter: Samråd Henriksdals reningsverk - mål nr. M 3980-15

Hej,

Tack för ditt mail. Vi tar med oss synpunkterna i det fortsatta arbetet och ditt svar kommer bifogas i Samrådsredogörelsen som en bilaga till Ansökan till mark- och miljödomstolen. Vi återkommer med ett mer utförligt svar på synpunkterna.

Vänligen,
Linda Strajnar
Sweco Sverige AB | Stockholm
<image001.png>

[För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs här.](#)

Från: Charles Perring <charles.perring@gmail.com>
Skickat: den 4 april 2024 15:09
Till: Strajnar, Linda <linda.strajnar@sweco.se>
Kopia: charles@henriksdalsshojden.se
Ämne: Synpunkter: Samråd Henriksdals reningsverk - mål nr. M 3980-15

Hej Linda,

Jag skriver för att lämna ett antal synpunkter i ärendet "Samråd Henriksdals reningsverk - bortledning av grundvatten och nya rötkammare". <https://www.stockholmvattenochavfall.se/samrad-henriksdal>

Synpunkter från Brf Henriksdalshöjden, fastighetsägare Sicklaön 78:1:

1/ - Samrådsunderlag är vilseledande och innehåller falska fakter bland annat om Naturmiljön (§7.5). Se Nacka Kommuns Planprogram för Henriksdal: https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Henriksdal/Antagande/Planprogram.pdf och Naturvärdesinventering ProNatura 2020: https://infobank.nacka.se/ext/Bo_Bygga/stadsbyggnadsprojekt/Henriksdalsbacken/Samr%C3%A5d/Underlag%20Naturv%C3%A4rdesinventering.pdf

2/ - Henriksdalsberget är utpekad som en särskilt värdefull kulturmiljö i Nacka Kommunens kulturmiljöprogram. Se Nacka Kommuns byggnadsantikvarie för antikvarisk värde av kvarteret Henriksdalsberget och underlag för Kulturmiljön (§7.6).

3/ - Samrådsunderlag ger intrycket att det här projektet är isolerat från de pågående sprängningar och borrhningar som har påverkat livskvaliteten för invånarna i området sedan 2014. Det räcker.

4/ - Störningen från SVOA:s pågående projekt med borrhningen och sprängningar är redan akut och överskrider beräknade värden. Alla beräkningar i detta projekt måste ta hänsyn till de redan projekterade projekt med liknande störningar. 60db + 60db + 60db är inte lika med 60db.

5/ - Brf Henriksdalshöjden motsätter sig bestämt all ökning av miljöfarlig verksamhet med hänsyn till boendes existensrätt och att bostadsområdet föregår de begärda utbyggnaderna. Eventuella förändringar som ökar frekvensen av tung trafik på Henriksdalsringen, särskilt om farligt gods ska transporteras, utgör ett direkt hot mot säkerheten för invånarna i området. Eventuella förändringar som ökar risken för miljöolyckor eller explosionsrisker bör utredas noggrant och tillstånd vägras om hotet mot bostadshus på något sätt ökar.

6/ - Underlaget påpekar att Henriksdals reningsverket ska betraktas som samhällskritisk infrastruktur och tillstånd till all industriell verksamhet som ökar olycksrisken eller ökar den påverkan av en potentiell olycka bör vägras.

Tack,

/ Charles, Ordförande Brf Henriksdalshöjden.

Charles Perring
59 Henriksdalsringen
13132 Nacka
Sweden

+46-70-282-7423
Charles.perring@gmail.com

Svar från Brf Sjöstadsviken på inbjudan till samråd

Brf Sjöstadsviken har tagit del av den inbjudan till samråd som skickats ut till de fastigheter som berörs av Stockholm Vatten och Avfall ansökan om vattenverksamhet vid Henriksdals vattenverk. Föreningens styrelse förstår beskrivningen så att det framför allt är två olägenheter som kan drabba föreningens medlemmar, den hydrogeologiska utredningen (grundvattenutredning) och det luftburna byggbullret.

Brf Sjöstadsviken menar att det saknas viktig information i inbjudan till samråd. För det första saknas det en beskrivning av vad den hydrogeologiska utredningen kan medföra för konkreta olägenheter för föreningens medlemmar. Kan det till exempel påverka föreningens vatten och avlopp? Om ja, i vilken omfattning och under hur lång tid? Finns det någon risk för sättningar i byggnader med anledning av förändring av grundvattennivån?

För det andra saknas det uppgifter om vilka tidsperioder som kan komma i fråga för det luftburna byggbuller som kommer att uppstå under etapp 1 respektive etapp 2, d v s borrhning i berget för att anlägga rötkammare 1 och 2. Styrelsen har noterat att bullernivåerna kommer att överskrida den övre gräns som tillåts enligt Naturvårdsverkets riktvärden. Styrelsen har också noterat att särskilda bullerskydd troligen behöver byggas, något som tyder på att bullerstörningarna förväntas bli långvariga.

För det tredje saknas det uppgifter om vilken sorts skyddsanordning som kan komma att byggas för att dämpa bullret och om var den i sådant fall ska placeras.

Över huvud taget saknas någon som helst tidsangivelse för hur lång tid anläggningsarbetet och dess olika etapper kan tänkas ta. Utan konkret information av den här typen har styrelsen ingen möjlighet att bedöma omfattningen på de störningar som kan drabba föreningens medlemmar.

Sammanfattningsvis menar Brf Sjöstadsviken att de brister som finns i inbjudan till samråd är så pass påtagliga att föreningen inte kan godta detta som ett fullgott samråd.

Stockholm den april 2024.

För Brf Sjöstadsvikens styrelse:

Peter Johansson

Ordförande

Cecilia Asklöf

Styrelseledamot

Från: Ann-Charlotte Marti de Luque <ann-charlotte.marti@commentor.se>
Skickat: den 16 april 2024 08:36
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Samråd inför ansökan om tillstånd

Hej Linda,
Jag är ordförande i en BRF i Sjöstan och skulle vilja ställa några frågor till dig.
Har du möjlighet att ringa mig?

Mvh Lotta Marti

Ann-Charlotte Marti de Luque
Applikationskonsult
Commentor AB
Byängsgränd 22, 120 40 Årsta
Mobil: 070-279 41 67
www.timekey.se

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA)

**Ellevio yttrande avseende Stockholm Vatten och
avfalls ansökan om tillstånd för befintlig
grundvattenbortledning och rötkammare 8 och 9 vid
Henriksdals reningsverk**

Ellevio AB har erhållit rubricerat ärende för yttrande och vi har följande synpunkter.

Ellevio AB har låg- och högspänningsanläggningar inom utredningsområdet. Markåtgärder som utförs i samband med vattenverksamheten måste noga beakta befintliga lägen för Ellevios elnät. Läget på våra ledningar kan begäras ut via Ledningskollen och detta görs på deras hemsida: ledningskollen.se.

Under genomförandet av vattenverksamheten kan det bli nödvändigt med samordnade avstämningar om Ellevios anläggningar riskerar att påverkas. I detta fall förutsätter Ellevio att planerade arbeten inte kommer att påverka våra anläggningar.

Ellevio förbehåller sig rätten till ersättning i det fall skada skulle uppstå.

Åtgärder i Ellevios befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio samt bekostas av beställare.

Kontaktperson

Mikael Jansson, områdesansvarig Ellevio lokalnät City, tel. 08-606 00 00, mikael.x.jansson@ellevio.se

Jimmy Mattsson, områdesansvarig Ellevio Regionnät, tel. 08-606 00 00, jimmy.mattsson@ellevio.se

Med vänliga hälsningar
Julia Tommosgård
Samhällsbyggnad, Ellevio AB

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA)

Ellevio yttrande avseende utökat samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Ellevio AB har erhållit rubricerat ärende för yttrande och vi har följande synpunkter.

Ellevio AB har låg- och högspänningsanläggningar inom utredningsområdet, vilket även nämns i samrådsunderlaget (7.9.4). Markåtgärder som utförs i samband med vattenverksamheten måste noga beakta befintliga lägen för Ellevios elnät. Läget på våra ledningar kan begäras ut via Ledningskollen och detta görs på ledningskollen.se.

Under genomförandet av vattenverksamheten kan det bli nödvändigt med samordnade avstämningar om Ellevios anläggningar riskerar att påverkas. I dessa fall önskar vi tidig dialog för att samråda om eventuella åtgärder.

Ellevio förbehåller sig rätten till ersättning i det fall skada skulle uppstå.

Åtgärder i Ellevios befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio samt bekostas av beställare.

Kontaktperson

Mikael Jansson, områdesansvarig Ellevio lokalnät City, tel. 08-606 00 00, mikael.x.jansson@ellevio.se

Jimmy Mattsson, områdesansvarig Ellevio Regionnät, tel. 08-606 00 00, jimmy.mattsson@ellevio.se

Med vänliga hälsningar
Julia Tommosgård
Samhällsbyggnad, Ellevio AB

Handläggare
Kamilla Nerell
08-508 266 34

Till
Linda Strajnar, Sweco Sverige AB,
Box 340 44, 100 26 Stockholm

Samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Exploateringskontoret har fått rubricerat ärende på samråd för yttrande senast 28 april 2024.

Exploateringskontoret har inget att erinra i detta samrådsskede, men vill förtydliga som i tidigare inskickat yttrande 2023-01-25 att planerade åtgärder inte står i strid med översiktsplanen, varför kontoret drar slutsatsen att åtgärderna inte förhindrar planerad bebyggelse vare sig vid underhåll och tömning eller utsläpp av luft (illalukt). Det är viktigt för kontoret att en framtida utbyggnad av sista etappen av Hammarby sjöstad i nordost inte hindras eller försvåras av SVOAs anläggning.

Göran Carlberg
Avdelningschef

Exploateringskontoret
Projekt öst

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 266 34
Växel 08-508 276 00
kamilla.nerell@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Från: Miljöprovning <miljoprovnig@havochvatten.se>
Skickat: den 8 april 2024 15:56
Till: Strajnar, Linda
Kopia: Havs- och vattenmyndigheten
Ämne: Samråd Henriksdals reningsverk HaV 2024-001297

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av samrådsunderlaget i rubricerat ärende.
Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Havs- och vattenmyndigheten
+46106986000

Gullbergs Strandgata 15, 411 04 Göteborg
Box 11930, SE-404 39 Göteborg
havochvatten@havochvatten.se
www.havochvatten.se

Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen och myndighetens dataskyddspolicy, läs mer på www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

SwAM processes your personal data in accordance with the General Data Protection Regulation (GDPR) and our Data Protection Policy, see www.havochvatten.se/sa-behandlar-hav-dina-personuppgifter

Angående Stockholm Vatten och Avfalls Samrådsunderlag

"Tillstånd för befintlig grundvattenbortledning och rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk"

Inledning

Jag företräder Henriksborgs Samfällighetsförening (Samfälligheten), se bifogad fullmakt.

Samfälligheten äger fastigheten SICKLAÖN 37:10, som bl a innefattar en badhusanläggning med en simbassäng som förses med värme från två energibrunnar. Ägare till SICKLAÖN 37:10 är de 83 fastigheterna SICKLAÖN 353:1-353:83 vars ägare bor på området. Fastigheterna SICKLAÖN 37:10 och SICKLAÖN 353:1-353:83 upptar en yta om ca 50 000 m² och värdet av mark och byggnader kan uppskattas till en miljard kronor.

Samfälligheten har mottagit brev från Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) som bjuder in till samråd: "Samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk". Hur många av de 83 fastighetsägarna som bjudits in till samråd är inte bekant, jag har inte bjudits in till samrådet. Jag utgår ifrån att samtliga 83 fastighetsägare är sakägare i det kommande målet enligt MB kap. 11 eftersom vi alla är delägare i fastigheten SICKLAÖN 37:10 inom vilken våra två energibrunnar är belägna.

I SVOA:s inbjudan till samråd hänvisas till ett Samrådsunderlag som finns att hämta på SVOA:s hemsida. Nedan redovisas Samfällighetens synpunkter på nämnda Samrådsunderlag, avsnitt för avsnitt.

Inledande synpunkter

I mars för ett år sedan lämnade SVOA in en ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. MB till Mark och miljödomstolen (M 2281-239). Ansökan innefattade anläggandet av två nya rötkammare med tillhörande anläggningsdelar inom Henriksdals reningsverk. Samfälligheten kallades inte till samråd i det ärendet, dvs SVOA ansåg inte att Samfälligheten var sakägare i det målet.

Enligt Samrådsunderlaget beslutade SVOA att återkalla ansökan för att inkomma med en ny ansökan om tillstånd som, utöver tillstånd för rötkamrarna m m, även omfattar yrkande om tillstånd för befintlig vattenverksamhet för bergrumsanläggningen inom Henriksdalsanläggningen. Nu aktuellt samrådsunderlag är en del av samrådsprocessen inför framtagande av en ny tillståndsansökan.

SVOA yrkar sålunda nu också om tillstånd för befintlig vattenverksamhet för bergrumsanläggningen, något som måste anses vara huvudfrågan i nu aktuellt ärende.

Alternativ lokalisering och utformning

Samfälligheten anser inte att det beskrivna nollalternativet är seriöst, dvs att låta vattenfylla avloppsreningsverket som betjänar över en miljon människor.

Tillstånd och samråd

Samfälligheten har synpunkter på hur SVOA:s kommande ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för befintlig bergrumsanläggning ska utformas. Formellt handlar det om

att SVOA vill få 70 års vattenverksamhet lagligförklarad i efterhand. I detta fall kan inte domstolen per automatik fastställa SVOA:s yrkande.

En processförutsättning för detta är att SVOA upprättar en miljökonsekvensbeskrivning, som bl a ska identifiera och beskriva verksamhetens direkta och indirekta effekter och skador för att möjliggöra en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa, på miljön och på egendom. För att på ett seriöst sätt kunna beskriva detta måste SVOA utgå ifrån grundvattenmodelleringar kopplade till de inläckage som efterhand ökat i takt med att anläggningen byggts ut från 1930-talet till i dag.

Under rubriken gällande tillstånd redovisas vilka tillstånd SVOA har för sin verksamhet inom Henriksdalsanläggningen. SVOA har tillstånd enligt 9 kap. MB, dvs för den miljöfarliga verksamheten. SVOA saknar tillstånd för vattenverksamheten (11 kap. MB), dvs för den pågående grundvattenbortledningen från Henriksdalsanläggningen.

Beskrivning av befintlig grundvattenbortledning (avsnitt 4)

SVOA avser att söka tillstånd för den pågående grundvattenbortledningen från Henriksdalsanläggningen. Därefter räknar man upp alla utbyggnader genom åren.

Samfälligheten påpekar här att samtliga utbyggnader resulterar i ökad grundvattenbortledning år från år liksom det hydrogeologiska påverkansområdet ökat år från år. Detta är förhållanden som SVOA ska utreda inom ramen för sin miljökonsekvensbeskrivning. Det är också viktigt att påpeka att det inte är år 2024 som är "referensåret" när det hydrogeologiska påverkansområdet diskuteras.

Samrådsunderlaget beskriver att den ursprungliga Henriksdalsanläggningen byggdes på 1930-talet och invigdes 1941. Nästa utbyggnad gjordes 1953, därefter på 1960-talet, och vidare en utbyggnad 1969-1972, därefter 1998. En femte utbyggnad ägde rum 2010 och nu pågår det gigantiska SFA-projektet. Alla utbyggnaderna har genomförts utan att SVOA har tätat berget från inläckande grundvatten. Att SVOA monterar droppskålar är naturligtvis positivt för att de som arbetar inom anläggningen inte ska bli blöta, det visar dock att SVOA inte har kontroll över inläckagen i bergrumsanläggningen.

SVOA har inte hanterat grundvattenfrågorna efterhand som utbyggnader genomförts. Tillsynsmyndigheten måste ha känt till att SVOA bedriver Henriksdalsanläggningens vattenverksamhet (MB kap. 11) utan tillstånd, dvs att Sveriges största avloppsreningsverk saknar grundläggande miljötillstånd.

Som påpekats ovan måste SVOA, för att få befintlig vattenverksamhet lagligförklarad, upprätta en egen miljökonsekvensbeskrivning. För att kunna göra det måste SVOA inventera grundvattenläckagen in i anläggningen, inläckande grundvatten som avdunstar inne i anläggningen ska också bedömas. Inläckagen under olika skeden tillbaka i tiden ska uppskattas och naturens självläkande effekt ska bedömas. Utifrån dessa data måste SVOA beräkna det hydrogeologiska påverkansområdet och presentera dessa för olika skeden, från idag tillbaka i tiden.

Beskrivning av planerad verksamhet

Eftersom vissa boende inom vårt område menar att det är vanligare med luktstörningar nu jämfört med för några år sedan, yrkar Samfälligheten att SVOA utreder möjligheterna att

minska utsläppen av luktande gaser, t ex gaser som innehåller ämnet skatol som är det ämne som ger den traditionella skitlukten. Samfälligheten yrkar vidare att SVOA mäter emissionerna av luktande ämnen i bostadsområdena runt om reningsverket, och även anger var gränsen för tolerabel lukt går mätt i luktenheter per kubikmeter luft (en frekvensfaktor krävs också). Kan det föreligga hälsoproblem när man utsätts för luktande gaser från reningsverket? Vad innebär det att rötgas kan komma att släppas ut på en för Henriksdalsanläggningen ny plats och hur vanligt är det med luktstötter från denna nya plats?

Samfälligheten yrkar att frågan om lukt från anläggningen sätts på provotid. Detta måste anses vara rimligt i och med att Henriksdal kommer att öka kapaciteten dramatiskt när allt avloppsvatten från Bromma ska ledas till Henriksdals reningsverk. Vad är t ex en rimlig halt vid bostäder för luktenheter per kubikmeter? Ska det behöva lukta överhuvudtaget?

Avgränsning av utredningsområde inför samråd

SVOA ska förklara sin slutsats att det hydrogeologiska utredningsområdet är "mycket väl tilltaget". Grundvattenpåverkan har ännu inte beräknats utifrån det grundvatteninläckage som sker in i Henriksdalsanläggningen idag.

SVOA framför: "Inom utredningsområdet kommer grundvattenförhållandena att studeras och risk för påverkan på grundvattennivåer utredas. Därefter tas ett s.k. påverkansområde fram inom vilket det kan finnas risk för påverkan på grundvattennivåer. Detta påverkansområde kommer vara mindre än utredningsområdet storleksmässigt." Samfälligheten anser att det är tveksamt om det går att kalla till samråd när detta ännu inte är utrett.

Grundvattenpåverkan avspeglar inte heller de avsänkningar som är resultaten av utbyggnaderna av anläggningen tillbaka i tiden. För att efterhand kunna bedöma dessa ökande avsänkningar måste SVOA genomföra grundvattensimuleringar steg för steg som det läcker in ökande vattenvolymer i den helt otätade Henriksdalsanläggningen.

Det är otydligt vad SVOA skriver under figur 6: "Hydrogeologiska utredningsområdet för befintlig bergrumsanläggning och tillkommande RK8 och RK9 med tillhörande anläggningar." Det kan vara korrekt för de tillkommande anläggningsdelarna RK8 och RK9, men påverkan från befintlig bergrumsanläggning ingår inte eftersom vi inte vet mot vilken opåverkad nivå som avstämning sker.

Platsspecifika förutsättningar

Henriksborgs samfällighetsförening ligger mitt emot Henriksdalsanläggningen, på andra sidan Kvarnholmsvägen, dvs mindre än 100 m från reningsverket.

Förväntade miljöeffekter angående befintlig bergrumsanläggning

Samfälligheten anser att det är viktigt att SVOA utreder påverkan på grundvattenförhållandena i omgivningen när bortledningen av grundvatten efterhand ökat. Det betyder att SVOA måste utreda hur stora läckagen har varit tillbaka i tiden och är i dag. SVOA ska sedan utföra grundvattensimuleringar och redovisa påverkansområdena under olika skeden. Därefter ska hus, anläggningar och grundvattenberoende objekt klargöras. Inget är ännu gjort av detta.

Förväntade miljöeffekter rötkamrar med tillhörande anläggningar

SVOA anger att utredning pågår för att ta fram ett hydrogeologiskt påverkansområde. Samfälligheten menar, eftersom det nu handlar om nutid, att detta bör redan vara känt.

Det anges att med de nya rötkamrarna erhålls större driftstabilitet som minskar behovet av att använda säkerhetsventilerna. Det är positivt. Samfälligheten önskar att den tekniska beskrivningen redovisar i vad mån rötkamrarnas frånluft, via säkerhetsventil eller inte, leds till anläggningens skorsten och att statistik redovisas hur ofta säkerhetsventilerna utlöses och hur länge det tar innan dessa stängs igen.

Skyddsåtgärder och kontrollprogram

För att kunna gå iland med utredningarna om påverkan på grundvattennivåer i förfluten tid, i nutid och i framtiden måste SVOA påbörja mätning av hur mycket vatten som läcker in i anläggningens olika avsnitt av bergrumssystemet.

Den tunna beskrivningen av skyddsåtgärder måste avsevärt bearbetas vidare på. Samma gäller för kontrollprogrammet.

Förslag på innehåll i miljökonsekvensbeskrivning

Det ska noteras att lagligförklarandet av pågående grundvattenbortledning kräver en egen miljökonsekvensbeskrivning.

Nacka 2024-04-21

Wollmar Hintze

Tekn dr

Hintze Miljöteknik AB

Västra Henriksborgsvägen 3

131 72 Nacka

e-post: wollmar@miljokompetens.com

Tel. 073-687 52 40

Bifogas: Fullmakt

FULLMAKT

För Wollmar Hintze att företräda Henriksborgs Samfällighetsförening i samband med Stockholm Vatten och Avfalls avgränsningssamråd inför bolagets tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt MB kap. 11 och miljöfarlig verksamhet enligt MB kap 9. Fullmakten gäller fram till att bolaget lämnat sin tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt.

I fullmakten ingår att företräda oss i saken samt att mottaga och kvittera alla till oss i saken tillkommande medel och handlingar.

Nacka den 19 april 2024

Hans Askaner

Ordförande

Henriksborgs Samfällighetsförening (org.nr. 716417-0123)
c/o Hans Askaner
Västra Henriksborgsvägen 18
131 72 Nacka

Angående Stockholm Vatten och Avfalls utökade samråd

"Utökat samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk"

Inledning

Jag företräder Henriksborgs Samfällighetsförening (Samfälligheten), se tidigare skickad fullmakt i ärendet.

Samfälligheten konstaterar att samrådskretsen utökats något i den norra delen av det sk området.

Jag fick en e-post från Sweco 2024-05-30 där SVOA:s konsult tackade för våra synpunkter. Bl a förklarades att den grundvattenmodell som kommer att användas för att beskriva påverkan från ansökt verksamhet är ambitiös. Det ska påpekas att samfällighetens synpunkter, inom ramen för det utökade samrådet, lämnas först med detta yttrande.

Utöver vad Samfälligheten framförde i sitt yttrande daterat 2024-04-21 vill vi anföra följande.

Synpunkter

Det är av avgörande betydelse att SVOA i den kommande ansökan beskriver den pågående grundvattenbortledningen på ett korrekt sätt. Det handlar om att mer än 70 års grundvattenbortledning från samtliga bergrumsanläggningar i Heniksdalsanläggningen ska lagligförklaras i efterhand och ovanpå det ansöker SVOA om grundvattenbortledning orsakad av anläggandet av två nya rötkammare med tillhörande anläggningsdelar. Sannolikt ligger grundvattennivåerna så lågt i dag i Heniksdalsanläggningen att det inte krävs ytterligare grundvattenbortledning för att anlägga rötkamrarna med tillhörande anläggningsdelar.

SVOA har ingen aning om hur den samlande grundvattenpåverkan från 1930-talet fram till idag vuxit fram. På vilken nivå låg grundvattennivåerna i Heniksdalsanläggningens ursprungliga berg och i dess omgivning när de grundvattenpåverkande anläggningsarbetena påbörjades? För att besvara dessa frågor räcker det inte att konsultens grundvattenmodell är ambitiös.

Samfälligheten anser att SVOA gör en felbedömning när man hävdar att påverkan från de samlade grundvattenverksamheterna tillbaka till 1930/1940-talet inryms i det hydrogeologiska utredningsområdet och att detta till och med är "mycket väl tilltaget".

För att efterhand kunna bedöma dessa ökande avsänkningar måste SVOA genomföra grundvattensimuleringar tillbaka i tiden, steg för steg som det läcker in ökande vattenvolymer i den helt otätade Henriksdalsanläggningen.

Samfälligheten anser vidare att lagligförklarandet av pågående grundvattenbortledning kräver en egen miljökonsekvensbeskrivning. Anläggandet av två nya rötkamrar med tillhörande anläggningsdelar ska inte blandas in i denna utan utgöra en separat miljökonsekvensbeskrivning.

Nacka 2024-06-04

Wollmar Hintze

Tekn dr

Kontaktuppgifter:

Wollmar Hintze
Hintze Miljöteknik AB
Västra Henriksborgsvägen 3
131 72 Nacka
e-post: wollmar@miljokompetens.com
Tel. 073-687 52 40

Stockholm Vatten och Avfall

E-post: linda.strajnar@sweco.se

Stockholm 2024-04-18

Angående inbjudan till samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Undertecknad får i egenskap av ombud för Kvarnholmen Utveckling AB och dess dotterbolag inkomma med yttrande med anledning av Stockholm Vatten och Avfalls samråd inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk.

Kvarnholmen bedriver stadsutveckling på Kvarnholmen och i området Finnberget. Kvarnholmen innehar bl a en bergrumsanläggning belägen i Finnberget. I bergrumsanläggningen är grundvattennivån avsänkt. Delar av bergrumsanläggningen är belägen inom det av Stockholm Vatten och Avfall angivna utredningsområdet.

Denna bergrumsanläggning behöver beaktas i det kommande arbetet med ansökan om tillstånd till vattenverksamhet respektive miljöfarlig verksamhet.

Som ovan

Carolina Gustavsson
Advokat

Från: Ryen Pär <Par.Ryen@msb.se>
Skickat: den 22 mars 2024 14:21
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Angående samråd, Stockholm Vatten och Avfall, Henriksdals reningsverk Stockholm och Nacka kommun

Hej Linda,

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har mottagit samrådsunderlag från Stockholm Vatten och Avfall inför planerad ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för befintlig grundvattenbortledning och rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk, Stockholms kommun och Nacka kommun. MSB lämnar följande synpunkter i samrådet:

Det ska i den kommande ansökan framgå huruvida verksamheten berörs av lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagen. MSB vill i sammanhanget kommentera att uppgraderad biogas som har naturgaskvalitet alltid räknas till punkt 18 i del 2 till bilaga 1 i Förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesoförordningen), oavsett om den är kondenserad eller inte. Rågasen räknas emellertid till post P2 i del 1 i bilaga 1. Om verksamheten berörs av Sevesolagen ska de åtgärder som följer av denna lag vidtas.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla ett avsnitt rörande risk och säkerhet. Detta avsnitt bör beskriva de faror/risker som identifierats i verksamheten och vilka konsekvenser för människors hälsa och miljön som de kan ge upphov till. Identifiering och bedömning av faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna bör också tas upp. En genomgång av olycksförebyggande och skadebegränsande åtgärder, såväl vidtagna som planerade, samt eventuella beredskapsåtgärder bör också ingå.

MSB:s dnr 2024-04365

Pär Ryen
Handläggare

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Avdelningen för räddningstjänst och olycksförebyggande
Enheten för hantering av industriella risker
651 81 KARLSTAD

Växel: 0771-240 240
010-240 54 01

E-post: par.ryen@msb.se
www.msb.se

Från:

Skickat:

Till:

Ämne:

Ryen Pär <Par.Ryen@msb.se>

den 16 maj 2024 15:57

Strajnar, Linda

Angående kompletterande samråd, Stockholm Vatten och Avfall , Henriksdals reningsverk Stockholm och Nacka kommun

Hej Linda,

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har mottagit kompletterande samrådsunderlag från Stockholm Vatten och Avfall inför planerad ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för befintlig grundvattenbortledning och rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk, Stockholms kommun och Nacka kommun.

MSB har inga ytterligare synpunkter att framföra med anledning av det kompletterande samrådsunderlaget och hänvisar därför till de synpunkter som myndigheten framförde via e-post 2024-03-22.

MSB:s dnr 2024-07173

Med vänlig hälsning
Pär Ryen

Pär Ryen

Handläggare

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Avdelningen för räddningstjänst och olycksförebyggande
Enheten för hantering av industriella risker
651 81 KARLSTAD

Växel: 0771-240 240
010-240 54 01

E-post: par.ryen@msb.se
www.msb.se

Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26
Stockholm

Linda Strajner
E-post: linda.strajnar@sweco.se

Yttrande från Nacka vatten och avfall AB gällande

Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Bakgrund

Nacka vatten och avfall (NVOA) fick inbjudan från Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) 15/03–2024 till avgränsningssamråd. SVOA planerar att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya rötkammare med tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar. Dessa arbeten utgör en del av projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA).

Nacka vatten och avfalls bedömning

VA

Det nämns i avsnittet 5.2 att sprängning kommer att genomföras. Det nämns dock inte om sprängning kommer att påverka befintliga anläggningar ovanpå Henriksdalsberget. NVOA skulle vilja att detta förtydligas.

Det nämns i avsnittet 5.3 att *"för driftskedet kommer inläckande grundvatten att avledas till inkommande spillvattentunnel från Nacka"*. NVOA skulle vilja nämna avledning av inläckande grundvatten sker efter mätpunkten för inkommande spillvatten från Nacka.

Det nämns i avsnittet 7 att *"ovanpå Henriksdalsberget finns anläggningar tillhörande SVOA och Henriksdalsanläggningen, bostadsområdet Henriksdalsringen samt Trollskogen"*. NVOA skulle vilja nämna att det även finns anläggning som tillhör NVOA i denna plats och detta nämns inte i avsnittet 7. Dessutom nämns det i avsnitt 8 att *"utredning pågår i syfte att ta fram ett påverkansområde för att bedöma utbredningen av en historisk och eventuell framtida grundvattensänkning till följd av*

befintlig bergrumsanläggning. Vidare kommer det att utredas om det finns grundvattenberoende objekt inom påverkansområdet som kan komma att påverkas av en grundvattensänkning.” NVOA skulle vilja att anläggningen ovanpå Henriksdalsberget som tillhör NVOA ingå i denna utredning.

Anna Sandahl
VA-resurs

Zhuojun Li
VA-resurs

Mats Rostö
VD
Nacka vatten och avfall AB

Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26
Stockholm

Linda Strajner
E-post: linda.strajnar@sweco.se

Yttrande från Nacka vatten och avfall AB gällande

Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Bakgrund

Nacka vatten och avfall (NVOA) fick inbjudan från Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) 15/05–2024 angående utökat avgränsningssamråd. SVOA har tidigare genomfört samråd mellan 15 mars och 28 april. SVOA planerar att ansöka om ändring av befintligt tillstånd för miljöfarlig verksamhet (mål nr. M 3980-15) för att kunna uppföra två nya rötkammare med tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt, samt ansöka om tillstånd för att leda bort inläckande grundvatten från dessa anläggningar. Dessa arbeten utgör en del av projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA).

Nacka vatten och avfalls bedömning

VA

Nacka vatten och avfall AB (NVOA) har tidigare lämnat synpunkter 19/4-2024. I detta utökade samråd skulle NVOA vilja komplettera med uppgift att inom det hydrogeologiska utredningsområdet finns det VA-anläggningar både på och under mark som tillhör NVOA. Dessa VA-anläggningar behöver beaktas i den utredning om grundvatten som nämns i avsnitt 8. Om områden där grundvattenavsänkning identifieras, ska SVOA kontakta NVOA för genomgång av information kring NVOAs VA-anläggningar.

Anna Sandahl
VA-ingenjör

Zhuojun Li
VA-ingenjör

Johanna Blomberg
Avdelningschef VA

Från: Martin.Holm@Naturvardsverket.se
Skickat: den 16 maj 2024 09:43
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Samråd Henriksdals avloppsreningsverk

Hej

Naturvårdsverket avstår från att lämna yttrande i samråd rörande tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals avloppsreningsverk.

Med vänlig hälsning

Martin Holm
Avlopps- och miljöhänsynsenheten

Lindahl, Eva

Från: Fatima Sikiric <fatima.sikiric@regionstockholm.se> för Region Funk Stockholm
<kontakt@regionstockholm.se>
Skickat: den 18 mars 2024 14:41
Till: Lindahl, Eva
Ämne: Sv: Till: Förvaltning för utbyggd tunnelbana - Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Hej!

Tack för remissen. Region Stockholm avstår från yttrande över denna remiss.

Enligt uppdrag.

Vänliga hälsningar

Fatima Sikiric

Registrator

Kansli

E-post: fatima.sikiric@regionstockholm.se

Region Stockholm

Regionledningskontoret

Box 30215, 104 22 Stockholm

Lindhagensgatan 98

Telefon: 08-123 100 00

www.regionstockholm.se

Från: Lindahl, Eva <eva.lindahl@sweco.se>

Skickat: den 15 mars 2024 16:01

Till: Region Funk Stockholm <kontakt@regionstockholm.se>

Ämne: Till: Förvaltning för utbyggd tunnelbana - Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Bakgrund till projektet

Stockholm Vatten och Avfalls avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största reningsverk och utgör en mycket stor och viktig samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket.

Stockholm Vatten och Avfall genomför nu ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm. Projektet Stockholms framtida avloppsrening gör det möjligt för staden att växa och förbättra miljön för stockholmarna, Mälaren och Östersjön. I en tillkommande del av detta arbete planeras två bergförlagda rötkammare att byggas vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till rötkamrarna kommer tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt att anläggas.

För att anlägga rötkamrarna, tillhörande tunnlar samt evakueringsschakt krävs det tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för grundvattenbortledning samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Ändringstillståndet avser det befintliga tillståndet för verksamheten vid Henriksdals reningsverk enligt 9 kap. miljöbalken (mål nr. M 3980-15). I samband härmed ansöks även om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för den befintliga grundvattenbortledningen från bergrumsanläggningen i Henriksdalsanläggningen för att verksamheten fortsatt ska kunna bedrivas och inkommande avloppsvatten renas.

Inbjudan till samråd

För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd i ärendet. Detta mailutskick är en del av samrådet med berörda, myndigheter och organisationer.

Skriftliga synpunkter kan skickas senast 21 april 2024 till adress och e-post som anges nedan.

Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm

E-post: linda.strajnar@sweco.se

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

Vänliga hälsningar

Eva Lindahl

Sweco Sverige AB | Stockholm

Mobil 072-542 14 14

eva.lindahl@sweco.se

www.sweco.se

Facebook | LinkedIn | Instagram

RegNo: 556767-9849 | Styrelsens säte: Stockholm

För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs här.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering
Samhällsplanering

Handläggare
Nabil Boudjedaine

nabil.boudjedaine@regionstockholm.se

YTTRANDE
2024-04-16

Sweco Sverige AB, Box 340 44,
100 26 Stockholm

Linda Strajner

E-post: linda.strajnar@sweco.se

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0372-1

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Er referens: 24SVOA291

Samrådsyttrande inför ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Stockholm Vatten och Avfall har översänt rubricerad ärende till Region
Stockholms trafikförvaltning för samråd.

Om planen

Syftet med samrådsunderlaget är att det avser samråd för kommande
tillståndsansökan för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för befintlig
bergrumsanläggning vid Henriksdalsanläggningen samt för två rötkammare
med tillhörande processtunnlar, evakueringsschakt och tunnel samt
arbetstunnel som planeras byggas vid avloppsreningsverket. Vidare omfattar
samrådet även ansökan om ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9
kap. miljöbalken för de tillkommande rötkammarna.

Planen utgör delvis en del av projektet Stockholms framtida avloppsrening
(SFA). SFA-projektet är ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för
avloppsreningen i Stockholm och möjliggör för staden att växa samt förbättra
miljön för invånarna i Stockholm, Mälaren och Östersjön. De två nya
bergförlagda rötkamrarna som benämns RK8 och RK9 syftar till att hantera
slam från avloppsvatten för att möta framtida behov i samband med
avvecklingen av Bromma reningsverk år 2028. Nedläggningen av Bromma
medför att avloppsvattnet i stället kommer att ledas till Henriksdal.

Genom Henriksdalsberget och Henriksdalsanläggningen går Saltsjöbanan i en
tunnel. Planområdet är inom RUFS 2050 centrala regionkärnan.

Region Stockholm
Trafikförvaltningen
105 73 Stockholm

Leveransadress:
Lindhagensgatan 100
Godsmottagningen
112 51 Stockholm

Telefon: 08-123 316 00
Fax: 08-123 316 06
registrator.tf@regionstockholm.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.regionstockholm.se

Besök oss: Lindhagensgatan 100. Kommunikationer: Stadshagen/Thorildsplan

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling
Planering
Samhällsplanering

YTTRANDE
2024-04-16

Ärende/Dok. id.
TN 2024-0372-1

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Region Stockholms synpunkter på förslaget

Region Stockholm ser fram emot att få ta del av handlingar och beskrivningar gällande Saltsjöbanans påverkan.

Vidare har AB SL, i egenskap av fastighetsägare, ett officialservitut för järnvägstunnel genom Henriksdalsberget. Servitutet ger inte endast rätt till järnvägstunnel för ett järnvägsspår utan också för ytterligare ett till, det vill säga rätt till dubbelspår genom nämnda berg. Alltså får ett medgivande från Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen, inte omöjliggöra en utbyggnad av Saltsjöbanan inom denna servitutssträckning till dubbelspår.

Region Stockholm
Trafikförvaltningen

Johanna Skur
Gruppchef samhällsplanering

Region Stockholm

Signerad av
Johanna Skur

Signaturdatum
2024-04-17 11:04:41

Från: Cissela Genetay <Cissela.Genetay@raa.se>
Skickat: den 11 juni 2024 15:45
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Sv: Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Hej,
Riksantikvarieämbetet har mottagit rubricerat samråd. Vi avstår från att yttra oss och vi hänvisar till länsstyrelsen som företrädare för de statliga kulturmiljöintressena.

Vänliga hälsningar
Cissela Génétay

Cissela Génétay
Utreddare/Senior Adviser

Riksantikvarieämbetet / Swedish National Heritage Board
Kulturmiljöavdelningen

Besök / Visit: Storgatan 41, Stockholm
+46 (0)8-5191 85 51

Riksantikvarieämbetet är den nationella myndighet som leder och stödjer arbetet med att bevara, använda och utveckla kulturarvet. Följ oss gärna på: [raa.se](#) | [sociala medier](#) | [nyhetsbrev](#).

[Så behandlar vi personuppgifter](#) / [How we process personal data](#)

Från: Strajnar, Linda <linda.strajnar@sweco.se>
Skickat: den 5 juni 2024 13:21
Till: Registrator Riksantikvarieämbetet <registrator@raa.se>
Ämne: VB: Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Hej,

Jag vill påminna om inbjudan att lämna skriftliga synpunkter i rubricerat samråd.

Vänligen,
Linda Strajnar
Sweco Sverige AB | Stockholm

[För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs här.](#)

Från: Strajnar, Linda
Skickat: den 15 maj 2024 16:17
Ämne: Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Bakgrund till projektet
Stockholm Vatten och Avfalls avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största reningsverk och utgör en mycket stor och viktig samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket.

Stockholm Vatten och Avfall genomför nu ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm. Projektet Stockholms framtida avloppsrening gör det möjligt för staden att växa och förbättra miljön för stockholmarna, Mälaren och Östersjön. I en tillkommande del av detta arbete planeras två bergförlagda rötkammare att byggas vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till rötkamrarna kommer tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt att anläggas.

För att anlägga rötkamrarna, tillhörande tunnlar samt evakueringsschakt krävs det tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för grundvattenbortledning samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Ändringstillståndet avser det befintliga tillståndet för verksamheten vid Henriksdals reningsverk enligt 9 kap. miljöbalken (mål nr. M 3980-15). I samband härmed ansöks även om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för den befintliga grundvattenbortledningen från bergrumsanläggningen i Henriksdalsanläggningen för att verksamheten fortsatt ska kunna bedrivas och inkommande avloppsvatten renas.

Inbjudan till samråd

För kännedom genomför Stockholm Vatten och Avfall ett utökat samråd i ärendet. Detta mailutskick är en del av samrådet med berörda, myndigheter och organisationer.

Stockholm Vatten och Avfall genomförde ett samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken i ärendet mellan den 15 mars och 28 april 2024. I samband med fortsatta utredningar har samrådskretsen utökats något i den norra delen av området (se Figur 1). Av denna anledning genomförs nu ett utökad samråd för att säkerställa att samtliga som kan bli särskilt berörda har ingått i samrådskretsen.

Figur 1. Kartan visar utbredning av det hydrogeologiska utredningsområdet, dvs området inom vilket de hydrogeologiska förhållandena utreds (reviderat hydrogeologiskt utredningsområde, maj 2024).

Eventuella kompletterande skriftliga synpunkter kan skickas senast 4 juni 2024 till adress och e-post som anges nedan.

Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm

E-post: linda.strajnar@sweco.se

Mer information och reviderat samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

Vänligen,

Linda Strajnar

Sweco Sverige AB | Stockholm

linda.strajnar@sweco.se

www.sweco.se

[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#)

RegNo: 556767-9849 | Styrelsens säte: Stockholm

För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs [här](#).

Från:

Skickat:

Till:

Ämne:

Bifogade filer:

telia-natforvaltning /Telia Sverige AB /Göteborg <telia-natforvaltning@teliacompany.com>

den 18 mars 2024 08:42

Strajnar, Linda

Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk [ErrandId: CSY03272310]
[ResponseId:5768960]

TeliaSignatureLogo

2024-03-18

Skanova (Telia Company) AB har tagit del av förslag till detaljplan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova har inget att erinra mot detaljplanen.
Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

För flytt av ledningar eller samordning gå in på
[Flytta kabel eller anmäl skadad kabel - Telia.se](#)

Mvh

Tobias Börjesson
Nationell nätförvaltare

Telia Infra | Fixed Access Services | Operation

telia-natforvaltning@teliacompany.com

www.teliacompany.com

Telia Company AB, Stockholm 556103-4249

Mottagare: natcenter@skanova.se
Kontaktperson: eva.lindahl@sweco.se
Ämne: Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk
Information:

Bakgrund till projektet

Stockholm Vatten och Avfalls avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största reningsverk och utgör en mycket stor och viktig samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket.

Stockholm Vatten och Avfall genomför nu ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm. Projektet Stockholms framtida avloppsrening gör det möjligt för staden att växa och förbättra miljön för stockholmarna, Mälaren och Östersjön. I en tillkommande del av detta arbete planeras två bergförlagda rötkammare att byggas vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till rötkamrarna kommer tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt att anläggas.

För att anlägga rötkamrarna, tillhörande tunnlar samt evakueringsschakt krävs det tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för grundvattenbortledning samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Ändringstillståndet avser det befintliga tillståndet för verksamheten vid Henriksdals reningsverk enligt 9 kap. miljöbalken (mål nr. M 3980-15). I samband härmed ansöks även om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för den befintliga grundvattenbortledningen från bergumsanläggningen i Henriksdalsanläggningen för att verksamheten fortsatt ska kunna bedrivas och inkommande avloppsvatten renas.

Inbjudan till samråd

För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd i ärendet. Detta mailutskick är en del av samrådet med berörda, myndigheter och organisationer.

Skriftliga synpunkter kan skickas senast 21 april 2024 till adress och e-post som anges nedan.

Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm

E-post: linda.strajnar@sweco.se

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

Vänliga hälsningar

Eva Lindahl

Sweco Sverige AB | Stockholm

Mobil 072-542 14 14

eva.lindahl@sweco.se

www.sweco.se

[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Instagram](#)

RegNo: 556767-9849 | Styrelsens säte: Stockholm

[För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs här.](#)

(OBS! Om du svarar på meddelandet, ta inte bort "[ResponseId:5768960]" från ämnesraden då denna text används för automatisk inläsning.)

Från: Natcenter /Telia Sverige AB /Göteborg <Natcenter@skanova.se>
Skickat: den 16 maj 2024 09:12
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk [ErrandId: CSY03327119] [ResponseId:5859134]
Bifogade filer: image001.png; Informationsblad.pdf; Henriksdalsanläggningen miljöprovning - Samrådsunderlag revidering 1.pdf
Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Slutfört

2024-05-16

Skanova (Telia Company) AB har tagit del av förslag till detaljplan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta ledningskollen.se

Kabelanvisning beställs via ledningskollen.se

För ledningssamordning kontakta telia-natforvaltning@teliacompany.com

Med vänliga hälsningar,
Robin Hjärt
Nationell nätförvaltare

telia-natforvaltning@teliacompany.com

Läs mer om oss och vårt arbete på [Telia som nätagare](#)

[Telia Company AB](#), Stockholm 556103-4249

(OBS! Om du svarar på meddelandet, ta inte bort '[ResponseId:5859134]' från ämnesraden då denna text används för automatisk inläsning.)

Sweco Sverige AB
Linda Strajnar
linda.strajnar@sweco.se

Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan vid Henriksdals reningsverk, Stockholm och Nacka kommun

Yttrande över samrådshandling

Stockholm vatten AB (SVOA) har genom Sweco Sverige AB möjliggjort för Statens geotekniska institut, SGI, att lämna synpunkter i rubricerat ärende.

SVOA planerar en ombyggnation och utökning av avloppsreningsverket vid Henriksdal, Stockholms län. Den planerade nybyggnationen omfattar två bergförlagda rötkammare med tillhörande processtunnlar, evakueringsschakt och arbetstunnel. SVOA lämnade in en ansökan till mark- och miljödomstolen 2023, men valde att återkalla ansökan för att kunna inkomma med en ny ansökan som utöver tillstånd för ny anläggning även omfattar yrkande om tillstånd för befintlig vattenverksamhet. Föreliggande avgränsningssamråd genomförs inför kommande ansökan om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken (för befintlig och ny berganläggning), samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för miljöfarlig verksamhet.

SGI:s yttrande avser markmiljöfrågor, geoteknisk omgivningspåverkan och geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion.

Underlag:

- 1 Samrådsunderlag: Tillstånd för befintlig grundvattenbortledning och rötkammare 8 och 9 vid Henriksdals reningsverk, Stockholm kommun och Nacka kommun, daterat 2024-02-15

SGI:s tidigare yttrande

SGI yttrade sig i avgränsningssamrådet som genomfördes 2023 inför ansökan om tillstånd för nya rötkamrar vid Henriksdals reningsverk. Detta yttrande har SGI dnr. 5.3.2-2301-0068, och är daterat 2023-02-17.

SGI:s synpunkter

SGI anser att följande synpunkt från vårt yttrande i föregående avgränsningssamråd kvarstår:

"Det hydrogeologiska utredningsområdet omfattar Värmdövägen. SGI vill påtala att det av redovisat underlag inte framgår om stabiliteten för Värmdövägens vägbank har beaktats och om påverkan på stabiliteten till följd av eventuella förändringar i grundvattensituationen har utretts."

SGI noterar att samrådsunderlaget [1] beskriver att ett kontrollprogram för fortlöpande mätning av grundvattennivåer har startats och att "Detta avser bevaka grundvattensituationen runt

bergrumsanläggningen". SGI anser att redovisningen av kontrollprogrammet bör kompletteras så att det utöver övervakande aktiviteter även redogör för planerad uppföljning och åtgärder. Vi rekommenderar att kommande ansökan redovisar en principiell utformning av kontrollprogrammet, med beskrivning av planerade kontrollaktiviteter i olika skeden och åtgärder som förberetts för tänkbara scenarier.

SGI anser också att kommande ansökan bör innehålla en översiktlig beskrivning av hur planerade skyddsåtgärder, såsom injektering, ska utformas, följas upp och övervakas, samt vilken effekt de bedöms kunna uppnå. Vi vill återigen lyfta synpunkter från vårt tidigare yttrande (och som vi anser kvarstår):

"Både bergets genomsläpplighet och tätningseffekt av förinjekteringsarbeten är vanligen förknippade med stora osäkerheter och SGI rekommenderar att konsekvenser för omgivningen till följd av ofördelaktiga förhållanden bör belysas inför kommande ansökan. SGI menar också att det kan vara lämpligt att lyfta in en analys kring eventuella behov av andra skyddsåtgärder för grundvatten, utöver injektering, i kommande ansökan."

I samrådshandlingen [1] anges att "Den förväntade omgivningspåverkan bedöms dock som låg och risker för grundvattenberoende objekt i det närmaste bedöms obefintlig". SGI vill påtala att det i samrådshandlingen saknas konkreta underlag som styrker detta påstående. Vi anser att det i kommande ansökan bör framgå vilka undersökningar, antaganden och analyser som ligger till grund för bedömningen av verksamhetens omgivningspåverkan.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har tagits av geotekniker Stefan Turesson, efter föredragning av hydrogeolog Sara Kvartsberg som handlagt ärendet tillsammans med miljöingenjör Jenny Vestin.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT
Planenheten
Infrastruktur

Stefan Turesson

Sara Kvartsberg

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.

Sweco Sverige AB
Linda Strajnar
linda.strajnar@sweco.se

Beträffande utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Med anledning av inbjudan från Stockholm Vatten och Avfall (SVOA), via Sweco Sverige AB, att lämna synpunkter i rubricerat samråd senast 4 juni 2024.

Underlag:

- 1 Samrådsunderlag, 2024-05-13, Revidering 1

Tidigare yttranden

SGI har tidigare lämnat synpunkter i avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för Henriksdals reningsverk daterat 2024-04-08 med SGI dnr 4.3.2-2304-0448 och 2023-02-17 med SGI dnr 5.3.2-2301-0068.

SGI:s bedömning

Underlaget har till övervägande del samma innehåll som det underlag som presenterades i avgränsningssamrådet som genomfördes mellan den 15 mars och 28 april 2024.

SGI avstår från att lämna nya synpunkter i samrådet och hänvisar till våra tidigare synpunkter enligt ovan.

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har tagits av geotekniker Stefan Turesson, efter föredragning av hydrogeolog Sara Kvartsberg.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Stefan Turesson

Sara Kvartsberg

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Från:

Skickat:

Till:

Ämne:

RES Planarendehantering <RES.Planarendehantering@stockholmexergi.se>

den 17 april 2024 10:26

Strajnar, Linda

VB: Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Uppföljningsflagga:

Flagga:

Följ upp

Har meddelandeflagga

Hej,

Stockholm exergi anför följande till remissens besvarande:

Fjärrvärme /Fjärrkyla Distribution:
Stockholm Exergi har fjärrvärmeledninga inom hydrogeologiskt utredningsområde.
För att bevaka att ledningar ej riskerar sättningsskador önskar Stockholm Exergi få uppdatering kring förändringar i grundvattennivån under projektets gång.

Kontaktperson för Distribution är Erik Jonsson, e-post: erik.jonsson@stockholmexergi.se.

Med vänlig hälsning

Åsa Ekström

Teknisk Projektkoordinator

Stockholm Exergi
115 77 Stockholm
Besöksadress: Jägmästargatan 2
Kundservice och växel: 020-31 31 51

Om Stockholm Exergi
Stockholm Exergi är stockholmarnas energibolag och med resurseffektiva lösningar tryggar vi den växande Stockholmsregionens tillgång till värme, el, kyla och avfallstjänster. Vi värmer över 800 000 stockholmare och vårt 300 mil långa fjärrvärmenät är navet för de samhällsnyttor som vi skapar tillsammans med våra kunder och samarbetspartners. Vi ägs av Stockholms stad och Ankhiale och har över 700 medarbetare som varje dag arbetar för att minska stockholmarnas klimatpåverkan. Genom att utveckla koldioxidinfångning driver vi på för att minusutsläpp ska kunna bli verklighet.

stockholmexergi.se

Från:

Skickat:

Till:

Ämne:

Lindahl, Eva <eva.lindahl@sweco.se>

den 15 mars 2024 15:28

RES Planarendehantering <res.planarendehantering@stockholmexergi.se>

Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Du får inte e-post ofta från eva.lindahl@sweco.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Bakgrund till projektet
Stockholm Vatten och Avfalls avloppsreningsverk vid Henriksdal är Sveriges största reningsverk och utgör en mycket stor och viktig samhällsviktig funktion för rening av Stockholms avloppsvatten. Henriksdalsanläggningen som är belägen i Henriksdalsberget är en del av reningsverket.

Stockholm Vatten och Avfall genomför nu ett av de största infrastrukturprojekten någonsin för avloppsreningen i Stockholm. Projektet Stockholms framtida avloppsrening gör det möjligt för staden att växa och förbättra miljön för stockholmarna, Mälaren och Östersjön. I en tillkommande del av detta arbete planeras två bergförlagda röt-kammare att byggas vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till röt-kammarna kommer tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt att anläggas.

För att anlägga röt-kammarna, tillhörande tunnlar samt evakueringsschakt krävs det tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för grundvattenbortledning samt ändringstillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Ändringstillståndet avser det befintliga tillståndet för verksamheten vid Henriksdals reningsverk enligt 9 kap. miljöbalken (mål nr. M 3980-15). I samband härmed ansöks även om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för den befintliga grundvattenbortledningen från berggrunsanläggningen i Henriksdalsanläggningen för att verksamheten fortsatt ska kunna bedrivas och inkommande avloppsvatten renas.

Inbjudan till samråd

För närvarande genomför Stockholm Vatten och Avfall samråd i ärendet. Detta mailutskick är en del av samrådet med berörda, myndigheter och organisationer.

Skriftliga synpunkter kan skickas senast 21 april 2024 till adress och e-post som anges nedan.
Adress: Linda Strajnar, Sweco Sverige AB, Box 340 44, 100 26 Stockholm
E-post: linda.strajnar@sweco.se

Mer information och samrådsunderlag finns på www.svoa.se/samrad-henriksdal

Vänliga hälsningar
Eva Lindahl
Sweco Sverige AB | Stockholm
Mobil 072-542 14 14
eva.lindahl@sweco.se
www.sweco.se

Facebook | LinkedIn | Instagram

RegNo: 556767-9849 | Styrelsens säte: Stockholm

För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs [här](#).

Från:

Skickat:

Till:

Ämne:

RES Planarendehantering <RES.Planarendehantering@stockholmexergi.se>

den 4 juni 2024 15:15

Strajnar, Linda

Sv: Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Hej,

Stockholm exergi anför följande till remissens besvarande:
Ingen erinran.

Med vänlig hälsning

Åsa Ekström

Teknisk Projektkoordinator

Stockholm Exergi
115 77 Stockholm
Besöksadress: Jägmästargatan 2
Kundservice och växel: 020-31 31 51

Om Stockholm Exergi
Stockholm Exergi är stockholmarnas energibolag och med resurseffektiva lösningar tryggar vi den växande Stockholmsregionens tillgång till värme, el, kyla och avfallstjänster. Vi värmer över 800 000 stockholmare och vårt 300 mil långa fjärrvärmenät är navet för de samhällsnyttor som vi skapar tillsammans med våra kunder och samarbetspartners. Vi ägs av Stockholms stad och Ankhiale och har över 700 medarbetare som varje dag arbetar för att minska stockholmarnas klimatpåverkan. Genom att utveckla koldioxidinfångning driver vi på för att minusutsläpp ska kunna bli verklighet.

stockholmexergi.se

Från:

Skickat:

Ämne:

Strajnar, Linda <linda.strajnar@sweco.se>

den 15 maj 2024 16:19

Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

Du får inte e-post ofta från linda.strajnar@sweco.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Hej,

Stockholm Vatten och Avfall genomförde ett samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken i ärendet mellan den 15 mars och 28 april 2024. I samband med fortsatta utredningar har samrådskretsen utökats något i den norra delen av området. Av denna anledning genomförs nu ett utökad samråd för att säkerställa att samtliga som kan bli särskilt berörda har ingått i samrådskretsen.

I detta mejl finns uppdaterad information om samrådet och reviderat samrådsunderlaget bilagt.

Vänligen,
Linda Strajnar
Sweco Sverige AB | Stockholm
linda.strajnar@sweco.se
www.sweco.se

Facebook | LinkedIn | Instagram
RegNo: 556767-9849 | Styrelsens säte: Stockholm

För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs [här](#).

Från: Mattias Genberg <Mattias.Genberg@ssbf.brand.se>
Skickat: den 11 april 2024 09:20
Till: Strajnar, Linda
Ämne: SSBF:s yttrande i avgränsningssamråd för Henriksdals reningsverk ert dnr: 24SVOA291

Hej,

SSBF tolkar underlaget att detta främst gäller bortpumpning av grundvatten samt byggande av 2 rötkammare. Då de tekniska olycksriskerna främst är kopplade till gasklockan (som vi förstår inte ingår i denna ansökan) har SSBF således inget att erinra i ärendet.

SSBF dnr: 1118/2024
Ert dnr: 24SVOA291

Med vänliga hälsningar

Mattias Genberg
Civilingenjör Samhällsbyggnad

Storstockholms brandförsvär - vi skapar trygghet!
Box 1328, 111 83 STOCKHOLM
Telefon: 08-454 87 00
Mobil: 070-764 87 36
E-post: mattias.genberg@ssbf.brand.se
www: <http://www.storstockholm.brand.se>

Respekt - Pålitlighet - Öppenhet – Professionalitet

 För miljöns skull - skriv inte ut detta meddelande i onödan

Från: Mattias Genberg <Mattias.Genberg@ssbf.brand.se>
Skickat: den 28 maj 2024 09:19
Till: Strajnar, Linda
Ämne: SSBF:s yttrande avseende utökat avgränsningssamråd Henriksdals reningsverk

Hej,

SSBF har inget att erinra avseende förändringarna i ansökan.

SSBF dnr: 1937/2024 (tidigare ärendet 1118/2024)
Ert dnr: 24SVOA291

Med vänliga hälsningar

Mattias Genberg
Civilingenjör Samhällsbyggnad

Storstockholms brandförsvär - vi skapar trygghet!
Box 1328, 111 83 STOCKHOLM
Telefon: 08-454 87 00
Mobil: 070-764 87 36
E-post: mattias.genberg@ssbf.brand.se
www: <http://www.storstockholm.brand.se>

Respekt - Pålitlighet - Öppenhet – Professionalitet

 För miljöns skull - skriv inte ut detta meddelande i onödan

Från: Anna-Klara Elenström <Anna-Klara.Elenstrom@sgu.se>
Skickat: den 20 mars 2024 15:25
Till: Strajnar, Linda
Kopia: SGU Diariet
Ämne: Samråd Henriksdals reningsverk. SGU 33-696/2024

Hej!

SGU har 2024-03-15 fått handlingar där möjlighet ges att inkomma med yttrande rörande avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk, Stockholms och Nacka kommuner. SGU:s dnr 33-696/2024.

SGU avstår från att lämna ett platsspecifikt yttrande i rubricerat ärende.

För närvarande yttrar sig SGU endast över remisser från departement och förelägganden från domstolar samt nationella myndigheter vid behov. I övrigt avstår vi från att yttra oss. Undantag kan gälla för remisser som rör mineralfrågor såsom till exempel tillståndsansökningar för gruvor, kalkstensbrytning, etcetera samt ärenden som påverkas av eller påverkar riksintressen för värdefulla ämnen eller material.

Myndighetens generella synpunkter i denna typ av ärenden finns på SGU:s webbplats:

Grundvattentäkt/grundvattenuttag <https://www.sgu.se/grundvatten/vattenskyddsomraden/remisser-till-sgu-om-grundvattentakter/>

Beslut i detta ärende har fattats av Anna-Klara Elenström

Vänliga hälsningar,
Anna-Klara Elenström
Hydrogeolog

Epost: anna-klara.elenstrom@sgu.se
Telefon, växel: 018-17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Box 670
751 28 Uppsala
Besök: Villavägen 18

När du skickar e-post till SGU så innebär detta att SGU behandlar dina personuppgifter. Läs mer om detta på <https://www.sgu.se/personuppgifter>.

Från: Remisser Grundvatten <Remisser.Grundvatten@sgu.se>
Skickat: den 24 maj 2024 09:29
Till: Strajnar, Linda
Kopia: SGU Diariet
Ämne: Utökat avgränsningssamråd Henriksdals reningsverk. SGU:s dnr 33-1278/2024.

Hej!

SGU har 2024-05-15 fått handlingar där möjlighet ges att inkomma med yttrande rörande Utökat avgränsningssamråd inför Stockholm Vatten och Avfalls tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk. SGU:s dnr 33-1278/2024.

SGU avstår från att lämna yttrande i rubricerat ärende.

För närvarande yttrar sig SGU endast över remisser från departement och förelägganden från domstolar samt nationella myndigheter vid behov. I övrigt avstår vi från att yttra oss. Undantag kan gälla för remisser som rör mineralfrågor såsom till exempel tillståndsansökningar för gruvor, kalkstensbrytning eller ärenden som påverkas av eller påverkar riksintressen för värdefulla ämnen eller material.

Beslut i detta ärende har fattats av Åsa Gierup.

Med vänliga hälsningar,
Åsa Gierup
Statsgeolog

Epost: asa.gierup@sgu.se
Telefon, växel: 018-17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Box 670
751 28 Uppsala
Besök: Villavägen 18

Sweco Sverige AB
Hanna Eriksson
Box 340 44
100 26 Stockholm

Datum: 2023-01-26
SMHI Dnr: 2023/124/14.1
Er referens:

hanna.eriksson2@sweco.se

Yttrande över Samrådsunderlag Rötkammare 8 och 9, Stockholms kommun

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden oceanografi, hydrologi (enbart ytvatten) och meteorologi (inklusive luftmiljö och buller). För grundvatten hänvisas till SGU som är expertmyndighet för grundvatten.

SMHI ställer sig positivt till den aktuella utbyggnaden av rötkammare. Framställning av biogas kan bidra till minskning av utsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Framtida klimatet

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till det framtida klimatet. Exempelvis förväntas lufttemperaturen att stiga, risken för skyfall öka och flödena i våra vattendrag förändras med ändrade nederbördsförhållanden och snötillgångar. Stormar förväntas inte i Sverige bli värre eller vanligare än vad de historiskt har varit. Havsnivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra, se

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/oversikt-stigande-havsnivaer-1.166469>

<https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/bakgrund-till-planering-for-stigande-havsnivaer-1.165534>

SMHI hänvisar också till fördjupade klimatscenariotjänster:

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/fordjupade-klimatscenarier>

För historiska och framtida skyfall hänvisas till denna länk:

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/statistik-for-extrem-korttidsnederbord-1.159736>

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Ytterligare information om framtida klimat finns på SMHIs hemsida:

<https://www.smhi.se/klimat>.

Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning samlar in, utvecklar och tillgängliggör kunskap som tas fram regionalt, nationellt och internationellt om klimatanpassning. Centrumet finns vid SMHI och bedrivs i bred samverkan med aktörer inom klimatanpassningsområdet. Centrumet fungerar som en nod för kunskap om klimatanpassning och driver bland annat Klimatanpassningsportalen, www.klimatanpassning.se

Buller

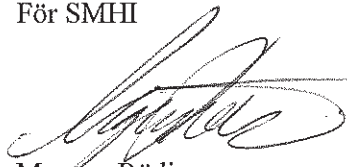
Om risk för överskridande av gällande riktvärden för buller finns bör möjligheten för bullerdämpande åtgärder undersökas.

Luftmiljö

Det bör specificeras huruvida utsläpp från rötgaskammaren förväntas innehålla luftföroreningar som exempelvis kväveoxider, svavelföreningar eller partiklar och hur stora dessa utsläpp i så fall kan förväntas vara i halter och totala mängder.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Jörgen Öberg (oceanografi), Maud Goltsis Nilsson (hydrologi), Magnus Joelsson, Maria Norman och Lennart Wern (meteorologi).

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Postadress SMHI 601 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

Huvudkontor SMHI

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 NORRKÖPING

SMHI

Besöksadress Stallongatan 23, 6 tr
753 40 UPPSALA

SMHI

Besöksadress Sven Källfells Gata 15
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Sweco Sverige AB
Att: Linda Strajnar
Box 340 44
100 26 Stockholm

Datum: 2024-04-08
SMHI Dnr: 2024/757/5.4.1
Er referens:

linda.strajnar@sweco.se

Yttrande över - Avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

SMHI har tagit del av rubricerat samråd och har inga ytterligare synpunkter utan hänvisar till de synpunkter myndigheten hade i yttrande daterat 2023-01-26 som berörde rötkammare 8 och 9. Yttrandet bifogas.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Jörgen Öberg (oceanografi), Karin Jacobsson (hydrologi) och Sven Kindell (meteorologi).

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgsgeskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Sweco Sverige AB
Box 340 44
100 26 Stockholm

Datum 2024-05-27
SMHI Dnr 2024/1241/5.4.1
Er referens

linda.strajnar@sweco.se

Yttrande över Utökat avgränsningssamråd inför tillståndsansökan för vattenverksamhet och ändringstillståndsansökan för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar. Myndigheten har inga synpunkter.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Anna Åkesson (hydrologi), Jörgen Öberg (oceanografi) och Maria Norman (meteorologi).

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Ärendenummer
TRV 2024/31380
Motpartens ärendenummer
--

Dokumentdatum
2024-04-23

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Stockholm Vatten och Avfall
106 36 Stockholm
via
Sweco Sverige AB
ATT: Linda Strajnar

Kopia till
Länsstyrelsen i Stockholms län
Trafikverkets diarium

Samråd enligt Miljöbalken gällande tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk, Stockholm kommun

Trafikverket har erhållit rubricerat ärende på remiss från Stockholm vatten och avfall (SVOA). Trafikverket yttrar sig i egenskap av ansvarig myndighet för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv. Trafikverket verkar även för att de transportpolitiska målen samt de övergripande miljö- och klimatmålen ska nås.

Ärendet

SVOA planerar att hos Miljödomstolen ansöka om tillstånd för vattenverksamhet och ändring av sitt befintliga tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Syftet med ansökan är att möjliggöra byggandet av två bergförlagda rötammare vid Henriksdals reningsverk som ska hantera slam från avloppsvatten. I anslutning till rötammarna kommer tillhörande tunnlar och ett evakueringsschakt att anläggas. Inom utredningsområdet ligger anläggningarna väg 222 Värmdöleden, Södra länken och den framtida anläggningen Östlig förbindelse varav samtliga utgör riksintressen för kommunikationer.

Synpunkter på samrådsunderlaget

Trafikalstring

Av samrådsunderlaget framgår att byggtrafiken under anläggningsskedet uppskattas till drygt 15 000 lastbilsrörelser totalt, returtrafik inkluderad. Transporterna kommer ske via tunnelmynningen vid trafikplats Lugnet. Då vägnätet i området är störningskänsligt bör till miljökonsekvensbeskrivningen totalt tillkommande trafik under såväl anläggning- som driftskedet redovisas.

Ärendenummer
TRV 2024/31380
Motpartens ärendenummer
--

Dokumentdatum
2024-04-23

Hydrogeologi

Av samrådsunderlaget framgår att en hydrogeologisk utredning är under framtagande. Trafikverket önskar ta del av utredningen när den är klar.

För Trafikverket Östra regionen

Mahmoud Abdalla

Samhällsplanering

Ärendenummer
TRV 2024/31380
Motpartens ärendenummer
--

Dokumentdatum
2024-04-23

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/31380, Motpartens ärendenummer --, Dokumentdatum 2024-04-23, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Från: mahmoud.abdalla@trafikverket.se
Skickat: den 21 maj 2024 09:46
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Sv: Yttrande samråd Henriksdals reningsverk

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Slutfört

Hej,

Vi har fått besked om att ett andra samråd genomförs nu med anledning av att samrådskretsen utökats. Har det även gjorts ändringar i samrådsunderlaget i samband med detta, eller är det samma som i föregående samråd.

Vänligen
Mahmoud Abdalla
Samhällsplanering
Trafikverket Östra Regionen
172 90 Sundbyberg
Telefon: 0771-921 921

E-post: mahmoud.abdalla@trafikverket.se
Direkt: 010-123 16 44
Mobil: 072 – 08 397 75

-----Ursprungligt meddelande-----
Från: Strajnar, Linda <linda.strajnar@sweco.se>
Skickat: den 3 maj 2024 09:02
Till: Abdalla Mahmoud, PLörsa <mahmoud.abdalla@trafikverket.se>
Kopia: Länsstyrelsen Stockholms län <stockholm@lansstyrelsen.se>
Ämne: Sv: Yttrande samråd Henriksdals reningsverk

Hej,

Tack för ditt mail. Ditt svar kommer bifogas i Samrådsredogörelsen som en bilaga till Ansökan till mark- och miljödomstolen.

Den tillkommande trafiken kommer att beskrivas i den kommande Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n). Resultaten av den hydrogeologiska utredningen kommer finnas att ta del av i den kommande MKB:n inklusive bilaga PM Hydrogeologi.

Vänligen,

Linda Strajnar

Sweco Sverige AB | Stockholm
För mer information om hur Sweco behandlar dina personuppgifter, vänligen läs här.

-----Ursprungligt meddelande-----
Från: mahmoud.abdalla@trafikverket.se <mahmoud.abdalla@trafikverket.se>
Skickat: den 25 april 2024 12:06
Till: Strajnar, Linda <linda.strajnar@sweco.se>
Kopia: Stockholm@lansstyrelsen.se
Ämne: Yttrande samråd Henriksdals reningsverk

Hej,

Svar på begäran om yttrande gällande gällande tillstånd för vattenverksamhet och ändringstillstånd för miljöfarlig verksamhet vid Henriksdals reningsverk, Stockholm kommun.

Trafikverkets yttrande bifogas.

Vänliga hälsningar

Trafikverket

Handläggare:

Abdalla Mahmoud, PLtsa
mahmoud.abdalla@trafikverket.se

Trafikverket
[https://urldefense.com/v3/_http://www.trafikverket.se_!!HBVxBjZwpQ!xGApkOMU670YJM7cF6AzbQxY-jgn8CvIDQ48yabNaK5vxmPrO6XByvM0-y_bw4cGhSIldqPj4KtPIKKxWwO_C_gNSsDPubkO6kF2YQ\\$](https://urldefense.com/v3/_http://www.trafikverket.se_!!HBVxBjZwpQ!xGApkOMU670YJM7cF6AzbQxY-jgn8CvIDQ48yabNaK5vxmPrO6XByvM0-y_bw4cGhSIldqPj4KtPIKKxWwO_C_gNSsDPubkO6kF2YQ$)
Telefon: 0771-921 921
trafikverket@trafikverket.se

Från: Fredrik Söderholm <Fredrik.Soderholm@stockholmparkering.se>
Skickat: den 3 april 2024 09:55
Till: Strajnar, Linda
Ämne: M3980-15 Vattenverksamhet Henriksdals reningsverk

Hej

Stockholm Parkering(ägare av Vågskvalpet 4) har inget att erinra mot er ansökan.

Med Vänlig Hälsning

Fredrik Söderholm
TF VD
Stockholm Parkering | Bygg och fastighetsutveckling
Telefon: +46 8 772 96 08, +46 70 772 96 08

Besök: Palmfeltsvägen 5, Johanneshov
Postadress: Box 4678, 116 91 Stockholm
E-post: fredrik.soderholm@stockholmparkering.se
Webbsida: www.stockholmparkering.se

[Information om behandling av personuppgifter](#)
Stockholms Stads Parkerings AB är personuppgiftsansvarig.

Från: [REDACTED]
Skickat: den 28 april 2024 21:57
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Synpunkter Samråd Henriksdals reningsverk - bortledning av grundvatten och nya rötkammare

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej,

Jag heter [REDACTED] och är boende på [REDACTED]. Via vår bostadsrättsförening Mjölaren har jag fått information om pågående samrådet. Här kommer mina synpunkter:

I kapitel 6 syns avgränsningen av utredningsområdet inför samråd. Här är det tydligt att ett antal naturområden i Nacka kommun ingår där det finns av Nacka kommun inventerade naturvärden. I kapitel 7.5 redovisas emellertid inte alla dessa naturområden utan endast skyddsvärda trädmiljöer vid Danvikens begravningsplats och längs med Svindersviken.

Inom [detaljplanen för Henriksdalsbacken](#) konstaterade Nacka kommun att Trolldalen, skogen öster om Henriksdalsringen har naturvärdesklass 2 (mindre delar har naturvärdeklassen 3 och 4). I naturvärdesinventeringen konstaterade man också att det finns runt 150 naturvärdesträd här.

Inom [detaljplanen för Hantverkshuset](#) konstaterade Nacka kommun att södra Finnberget och naturen nedanför har naturvärdesklass 3 med över 60 skyddsvärda eller särskilt skyddsvärda träd.

Planerade bortledningen av grundvatten kan påverka förutsättningarna för dessa trädmiljöer.

Med vänlig hälsning

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Skickat: den 22 april 2024 14:53
Till: Strajnar, Linda
Ämne: Hej Linda

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Synpunkter på buller 60 db kl 7-19 vid byggande av bl a två rötkamrar på Henriksdalsberget i huset Fartygsgatan ■ där vi bor.
Ljudnivån som kan ej accepteras av oss pensionärer (och egenföretagare med kontor hemma med distansmöten över dator) vilka är hemma dagtid. Nivån motsvarar ljudet av en normal radioutsändning. Vi fodrar att bättre bullerskydd anordnas för att sänka nivån till ca 30 decibel.

Med vänlig hälsning,

[REDACTED]

Tel [REDACTED]

Från: [REDACTED]
Skickat: den 23 april 2024 12:18
Till: [REDACTED]
Kopia: Strajnar, Linda, Registrator
Ämne: Re: Överklagande ang sprängning av rötammare Henriksdalsberget

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Hej,

tack för snabbt svar. Du ska veta att jag och min man röstade på ditt parti när du nu läser vidare.

Ja, jag menar SVOA:s enorma projekt här och specifikt de två extra rötgaskammare som man nu vill göra i berget.

Jag vet att det är Stockholms projekt men vi som bor på Henriksdalsberget bor ju i Nacka så det måste väl vara kommunens sak att värna om sina kommuninvånare. Vilket jag anser inte görs vare sig vad gäller detta projekt, andra byggprojekt och annat som kommunen ger tillåtelse får hända här upp på och runt berget.
Känns som att det är enkelt för kommunen att bara köra på här för att det inte brukar vara några starka och "rika" protester härifrån.

När vi flyttade hit efter att ha sålt vårt hus i Enskededalen blev vi faktiskt chockade över hur illa skött och inte omhändertaget det är här. Verkar som platsen som kommunen (gud) glömde.

Några av de saker som borde tas tag i här, om inte för annat så som kompensation för allt lidande i samband med alla projekt.

Först och främst - Se till att man kan ta sig hit och härifrån på ett värdigt sätt!

- IDAG: Undermålig och skumraskig trappa ner till bussarna på Värmdövägen (kvinnor vågar inte gå där på kvällarna + att det är typ 250 trappsteg, det orkar inte många av de äldre som bor här).
FÖRSLAG: Här borde finnas något som underlättar att ta sig upp och ner, kanske rulltrappor? har sett fina lösningar på detta i exempelvis Italienska Perugia där man också har en del av staden högt upp på berget.

- IDAG: Inget är uttänkt vad gäller hur man sen ska ta sig till tunnelbanan när den är färdig. Vet att det fanns ett förslag på en gångbro över till Alphyddan, superbra, men det är ju ett jättestor projekt som förmodligen aldrig blir av...

FÖRSLAG: En hiss ner mot Svindersvik (finns redan fundament som skulle kunna användas för det), och en upplöst fixad väg mot Sickla, där är det idag en lååååång trappa genom skogen och en mörk gång/cykelväg (utan skylt från Sickelhållet som anger vart den leder till) med en tunnel som ofta saknar lampor. Inget man vill gå ensam en kväll.

- OCH SNÄLLA...

1. Se till att det inte dras ner på busstätheten vad gäller 53:an och 55:an. För många här uppe, särskilt äldre och de utan bil, är det enda möjligheten att ta sig härifrån. De bussarna är den enda lyx som just nu finns här uppe.

2. Se till att vi får ha kvar det enda lilla grönområde som finns här, Trolldalen.

En sak till när jag ändå kanske har din uppmärksamhet:

-Varför bebygger man inte vägen upp från Värmdövägen till att börja med, en plats där ingen nu vill vara, det vore det naturliga? Nära söder, nära bussar, nära till båtarna, nära allt - skulle bli superpopulärt. För det kan väl inte bero på att det är perfekt för de bilburna Saltsjöbadsborna att ha kvar det sunkiga infartsgaraget i backen (som nu är lite taskigt grafittiaktigt målat) för att kunna använda det när man ska ta båten till stan, som jag hörde en dam därifrån säga på båten: "Perfekt när man ska på konsert på Djurgården, bara att parkera billigt och sen ta båten över"

Förutom detta är det här ett riktigt kanonställe att bo på, önskar så att även Nacka kommun kan se potentialen.

Fortsätter det så här känns det som att vi måste flytta härifrån, både från berget och även ifrån Nacka Kommun.

Kom gärna hit så visar jag dig/er runt!

Vänlig och fortfarande bestämd hälsning

[REDACTED]

[REDACTED]

22 apr. 2024 kl. 21:57 skrev [REDACTED]

Hej, tack för ditt mail. Jag förstår dock inte riktigt vad det är för projekt du talat om. Det är Stockholm som bygger om och till Henriksdals reningsverk, inte Nacka kommun, om det är en del av deras stora projekt du refererar till. Du får gärna ge lite mer underlag så kan jag försöka svara lite mer utförligt.

Vänligen

Från: [REDACTED]
Datum: måndag 22 april 2024 10:18
Till: "linda.strajnar@sweco.se" <linda.strajnar@sweco.se>, [REDACTED]
Ämne: Överklagande ang sprängning av rötammare Henriksdalsberget

Hej,

jag vill protestera mot att det kommer att byggas ytterligare rötammare här i Henriksdalsberget. Kan inte förstå att Nacka kommun ännu en gång förväntas köra över oss.

Vi som bor här på framsidan Henriksdalsringen [REDACTED] har lidit nog av alla sprängningar, farlig tung trafik som kör alldeles för fort, förstörande av utsikt mm.

Vill även protestera mot att det vad jag förstår inte tas hänsyn till det enda stycke natur vi har här uppe i bla Trolldalen när ni leder bort grundvatten.

Politiker och företag verkar tänkta att de kan göra som de vill här på Henriksdalsberget för att det inte funnits tillräckligt med inkomststarka skattebetalare här upp på berget.

Det här hade aldrig hänt i Saltsjöbaden. Där frågar man alltid först om de som bor där kan tillåta projekt.

Jag säger bara - skäms på er.

Vi borde åtminstone få någon form av ersättning för att vi står ut med den här behandlingen.

Vänlig men bestämd hälsning

[Redacted]

[Redacted]